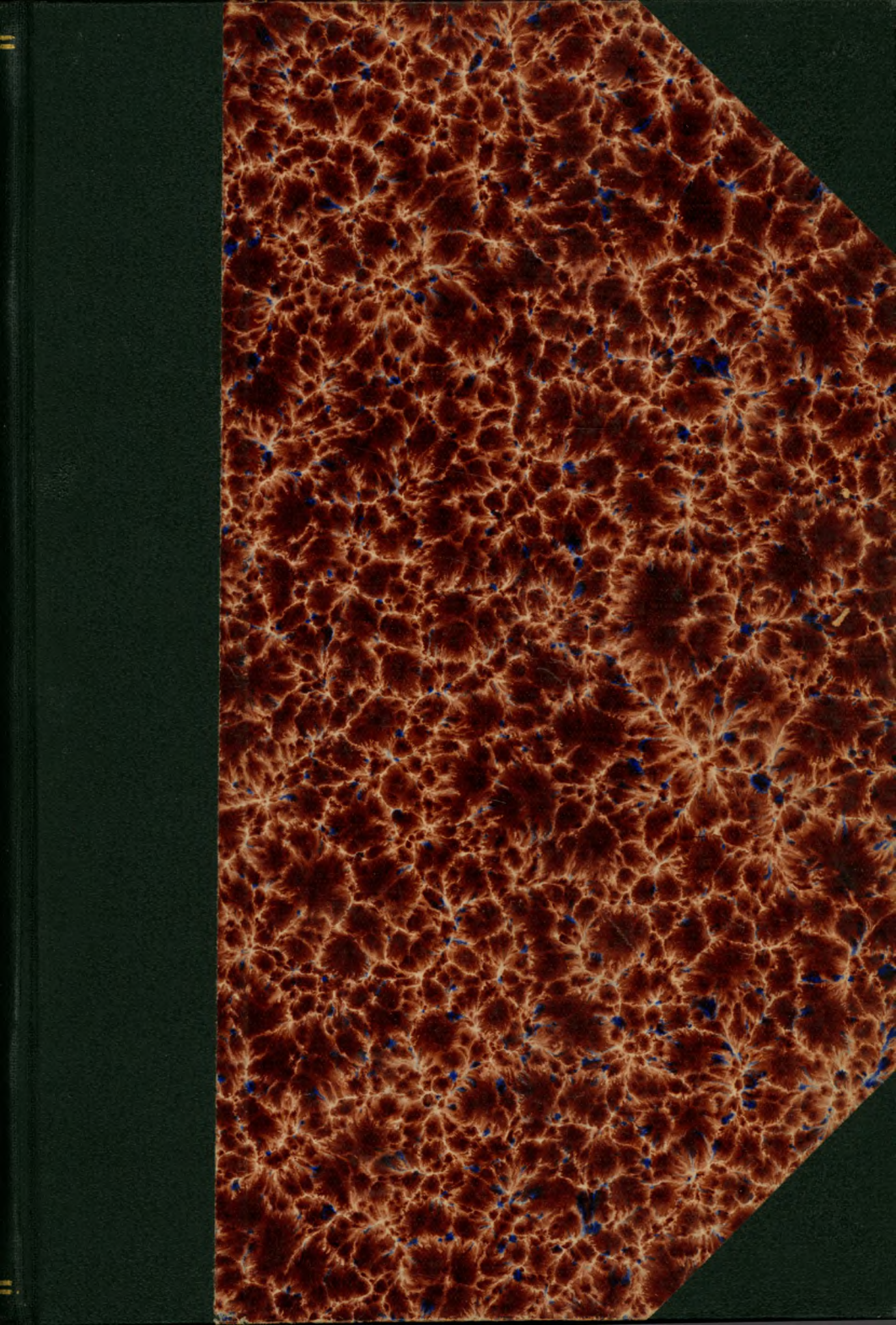

Az Erdő 1937.

Érezhegyi Géza
könyvköszöte

A Z E R D Ó

XI. ÉVFOLYAM

1937 JAN. - FEB.

1-2. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, félévre 3 pengő, negyedévre 1:50 pengő. Egyesületi tagoknak a tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok, stb.) Az ERDŐ szerkesztőségéhez Esztergom M. kir. Erdőgazdasági Szakiskola kultúrendők.

KÖNYVTÁRA.
AK. 4836
Csopt. V

A nemzeteknek egymással való vetélkedése,

a létért való küzdelme vetette fel az egyke problémáját. A mindenáron való szaporodás, az erőknél minden téren való gyarapítása és felhalmozása legelőször az emberanyagnál torpant meg. Az emberek szaporodása egyszerre csak nem akart lépést tartani politikuskok és közigazdák fokozott igényeivel. Itt keletkezett a baj, a probléma. A kultúra, az ipar minden országban többé-kevésbé elterjedt, ezek révén most már nem lehet eldönteni határozottan egyik ország fölényét a másik fölött. Minden nép arra törekszik, hogy a saját biztonsága érdekében a másik népnél számbelileg fölébenövekedjék.

A népek versenyében természetesen most is fontos a minőség, árnyalati különbségek kulturában és temperamentumban, de a hideg számok fölénye, természetesen akkor, ha az tetemes, minden nép részére megnyugtató.

Természetes, hogy akkor, amidőn mindezeknek a tudomására jutottak és amikor a boldogulást és a biztonságot a tömegek erejében keresték, egyszerre aggodalommal látták, hogy a népek természetes szaporodásában hanyatlás állott be.

A hanyatlás nyugaton kezdődött és lassan, de föltartóztathatatlanul végig separt egész Európán és okozott olyan károkat, mint hajdan a kolera vagy a pestis.

OEE Könyvtár
Áll. E. II. 2018

A mi nemzetünk kritikus helyzete, a sokat emlegetett ütközőpont nyugat és kelet között, ebből a szempontból is végzetes ránk nézve. A keletről jövő bajok hullámai itt csendesednek el végre, a nyugatról jövő veszedelmek is itt torpannak meg. Mi vagyunk az egyedüli nép, akiknek része van mindkét irányból ránk törő nyomorúságokban. A népek megfogyatkozásának nyugat felől ránkzuduló veszedelme is pusztít nálunk, de itt azután gátat is ért. A tőlünk keletre és délre fekvő népek még mindig erőteljesen szaporodnak és terjeszkednek és nemcsak politikailag, hanem néprajzilag is elhódítottak tőlünk olyan területeket, amelyek azelőtt színmagyarok voltak. Gondoljunk Szerémségre és Erdély egyes részeire. Végtelen nagy a veszély, ami nemzetünket még a jövőben is fenyegeti, ha az elnéptelenedésnek nem tudjuk útját állni.

A nyugati nemzetek már régen felvették a küzdelmet a baj ellen. Legelsősorban igyekeztek útját állni a gyermekhalandóságnak. A több gyermekes anyákat megbecsülik, kitüntetik és valóban segítik is. Egyes államok segítségére vannak még a leányanyáknak is és igyekeznek népük erősítésére felnevelni és felhasználni ezeken a gyermekeiket is. Franciaország polgárai közé fogadja mindazokat az idegeneket, akikről feltehető, hogy valamikor franciákká lesznek. Franciaország tisztán ezzel az egy eszközzel kétmillióval erősítette a nemzetét. Aki Franciaország területén születik, annak állampolgársága soha vitás nem lehet.

Önként adódik az összehasonlítás a nyugati államok és a mi nemzetünk között. Meg kell állapítanunk, hogy a küzdelem az elnéptelenedés ellen a nyugati államokkal szemben nálunk még alig hogy megindult, jóllehet a veszély számunkra sokkal nagyobb, mert országunk területének háromnegyed részét már is elvitték tőlünk.

A fajtájáért aggódó magyar ember elégedetlenül nézi mindazt, ami a nemzetmentés terén történik. Türelmetlenül hallgatja a vitákat, az ankéteket, a beszédeket és idegesen olvassa a nagy szakértelemmel és tanulmánnyal megírt cikkeket. Elérkezett a tizenkettedik óra ahhoz, hogy végre cselekedjünk is valamit. A tanulmányok és tanácskozások eredményeiből most már tisztán áll mindenki előtt az, hogy az elnéptelenedés okát hiába keressük egy speciális körülményben, ma már sekisem hiszi, hogy az egyikének az oka a gazdasági válság, mert hiszen, hál Istennek a baj éppen a legszegényebb néposztálytól van legtávolabb.

A kérdésről eddig elhangzott véleményeket latolgatva azt találjuk, hogy mindenki csak távolról boncolgatja a problémát, a lényeghez nem mer hozzányulni senki. Mondjuk meg őszintén: nálunk a baj legnagyobb oka egy bizonyos egészségtelen közhangulat. Ez lenne a legtalálhatóbb gyűjtőneve azoknak a tüneteknek, amelyek közül néhányat kapásból kiragadunk:

Mindenki ismer a környezetében néhány olyan u. n. modern leányt vagy fiatalembert, akik, mielőtt házasságra lépnének, máris

hangoztatják, hogy a gyermek „az egy nem modern dolog“, a vele való bajlódás, a nevelése, a gyermeksírás elvonja a modern embert attól, hogy az u. n. saját benső életét élje. Gátolja őket abban, hogy az élet által nyújtott összes élvezeteket és szórakozásokat fenékig kiélhessék. Az így gondolkozó fiatalok száma a destruktív irodalom hatására ma már több százezerre rug. Ezek ellen bajos volna már küzdeni, talán nem is érdemes, mert az ezektől várható utódok egészségtelen lelkiviláguknál fogva úgy sem lennének a magyar nemzet értékei. Legjobb lesz ezeket a sorsukra hagyni és türelemmel belenyugodni abba, hogy utódot nem hagyván maguk után, ők maguk is előbb-utóbb kiválnak a nemzet testéből.

Talán legjellezőbb a nálunk uralkodó egészségtelen közhangulatra, az hogy olyan egyének, akik közéleti szereplésük révén maguk is részt vesznek a nemzeti veszedelem megvitatásában, hangzatos és buzgó beszédekkel mondanak, alapos tanulmányokat írnak, még az Isten haragjával is megfenyegetik azt, aki a természetes szaporodásnak útját állja, környezetükbe visszatérve pedig cselekedeteikkel ellene mondanak mindannak, amit a közélet piacán állítottak és rövidlátó intézkedéseikkel ők maguk is útját állják és megakadályozzák azt, hogy a magyar nép szaporodjék. Ezek között az uraságok között van olyan, aki lelkiismerete szerint eleget tett mindennek akkor, amidőn szónoklatát eldörögte az egyke ellen, de nem fogad fel olyan házmestert a házába, akinek gyermeke van, számos bérházaiba is nehezen enged be olyan lakót, akit úgynevezünk, hogy többgyermekes család. Ezek az uraságok nyugodt lelkiismerettel töltik be a hatáskörükben a munkaalkalmakat nőtlen fiatalemberrel, vagy gyermektelen házaspárral. A legnagyobb baj, hogy ez a tünet nem szórványos, hanem általános és megdöbbenve és értelmetlenül látjuk azt, hogy a napi sajtó, az is, amelyik a vezércikkeiben és az első oldalain hatalmas cikkekben küzd az egyke ellen keresi, kutatja annak okát, latolgatja a segítség módjait és más téren is komoly és értékes munkát végez a nemzet érdekében, hasábjai végén indokolatlanul helyet ad olyan hirdetéseknek, amelyek révén gyermektelen családok lakást kaphatnak, gyermektelen fiatal házaspárok munkát, állást és elhelyezkedést találhatnak.

Kétségtelen, hogy az egészségtelen közhangulatnak minden ilyen megnyilvánulása merénylet a nemzet megbecsülése és a nemzet érdekei ellen.

Elérkeztünk panaszunk lényegéhez. Mi erdészek tudjuk jól, hogy ez az általános közhangulat nemcsak a társadalom egyes rétegeiben, hanem mindenütt megnyilvánul, ki gondolná azt, hogy nemcsak a házmester lakásban, nemcsak a bérházakban nem engedik felnőni a magyar gyermeket, nemcsak a városokban és a községekben félnek a gyermeksírástól, a magyar családokat nem engedik szaporodni még elrejtve sem az erdők mélyén. Az általános ellenszenv a gyermek iránt akkora, hogy a mindenkitől távol-

elő erdészeknek sem adnak alkalmazást vagy munkát akkor, ha több gyermeke van.

Kérdezzük: ki állhat mindezek mögött a dolgok mögött, kinek olyan érzékeny a füle, hogy még az erdők mélyén sem tűri el a gyermeksírást?

Vannak nagytekintélyű közéleti férfiak, akik évenként többször is felemelik messzehangzó szavukat az egyke ellen, akik hatalmas birtokaikon azonban nemcsak a most élő kis magyar gyermekeket nem tűrik el, hanem arra is gondjuk van, hogy intézkedéseikkel megakadályozzák azt, hogy a közeljövőben családot alapsítsanak és gyermeket neveljenek az alkalmazottaik. Pedig ezek az erdészek nevelhetnék a legszebb, a legegészségesebb gyermeket a nagyon megfogyatkozott magyar erdőkben.

Akárhogy igyekszünk menteketni és az illetők gondolatvilágába beleélni magunkat, nem tudunk más magyarázatot találni arra az eljárásra, amikor az anyagi viszonyai miatt elkésve, de végre mégis családalapításra gondoló erdészt arra kényszerítik hosszú szolgálata után, hogy a nyugdíjigényéről mondjon le. A cél itt nem lehet más, minthogy az illetőt agglegényéletre kényszerítsék.

Mi szeretnők továbbra is ezeket a közéleti férfiakat becsületes, jó magyar embereknek tartani és hogy a cselekedeteik között összhang legyen, csak úgy tudjuk elképzelni, hogy ezek az urak az ő birtokaikon történő dolgokról teljesen tájékozatlanok és csak alantasaik hozzák az ő tudtuk nélkül abba a kényelmetlen helyzetbe, hogy úgy tűnik fel, mintha más elveket hirdetnének, mint aminőket követnek.

Legfőbb ideje volna, hogy azok a férfiak, akik a közélet irányítását kezükben tartják, komolyan harcba bocsátkoznának azzal a közhangulattal, amelyik a gyermeksírástól való félelme miatt feláldozza a nemzet jövőjét: a magyar gyermeket. Segítségül kellene hívni a törvényeket is, a sajtót, a tudományt és általában minden eszközt meg kellene ragadni, hogy országunkban olyan közszellem alakuljon ki, amelyik nem a gyermektelen házaspárt, hanem igenis a sokgyermekes családokat fogadná kegyeibe. Az idevezető út első állomása lenne az, hogy mindazok, akik az egyke ellen szóban és írásban küzdenek, a saját hatáskörükben ebben a szellemben is cselekednének.

Nagy István

Az erdő kihatásai a mezőgazdaságra.

Írta: Dr. Kemény Zoltán.

Ha arra a két nagy problémára gondolunk, melynek súlya ismételten felvetődik közéletünkben, rögtön rájövünk arra, hogy a kettő közt bizonyos összefüggés van. Ez a két nagy probléma, hazánk fekvésének, természeti adottságainak következménye. Az egyik agrár jellegűnk, mely a mai elzárkozó külkereskedelmi politikában támaszt nehézségeket, a másik az erdőhiány. Ez az egymásra hatás elsősorban közgazdasági szempontból bír jelentőséggel, összefüggése azon értelemben, melyben itt boncolni fogom, speciálisan a mezőgazdaságra, a termelés körülményeit befolyásoló hatásaira vonatkozik.

Magyarország sorsa, mivel agrár állam, legszorosabban összefügg a mezőgazdasággal, annak kulturáltságával. Az intenzív termelésre való áttérés, annyira ismert jelszó agrár köreinkben, hogy ezzel foglalkozni ismétlés nélkül nem lehet. Ha eltekintünk bizonyos körülményektől megállapíthatjuk, hogy hazánk három nagy tájegysége közül az Alföld az ahol az extenzív gazdálkodás legnagyobb foku és ahol az erdő állomány a legkisebb. Ez is egy olyan összefüggés, mely felett el szoktak siklani és annak épen egyszerűségében és kézzelfoghatóságában, alig számíthat érdeklődésre.

Ugy hiszem ez a két jellegzetes példa, mely részben az egész ország viszonyaira és területünk legnagyobb egységének helyzetére rámutat, magukban is elég erősek a meggyőzéshez, mely még fokozódik, ha konkrétizálunk.

Kiindulunk azon megállapításból, mely szerint a víz a föld vére, vagyis az a pótolhatatlan anyag, mely nélkül a földtápanyag értékei a termelésnél nem használhatók. Ezek a tápanyagok szilárd halmaz állapotúak, melyek ezeknek feloldása után válnak a növényzet táplálására alkalmassá. Az oldó szer a víz. Ennek bizonyosságául szolgáljanak a német kísérletek alapján nyert adatok, amik szerint 1 kg. termés (mag, szalma stb.) előállításához 400—500 kg. vízre van szükség. Hazai csapadék viszonyaink alapján megállapíthatjuk, hogy átlagos 500 mm.-es évi csapadék mennyiségünk 52 mázsa termés előállítás teszi lehetővé. Ez azonban csak egy elméleti szám, mert az évi csapadék mennyiség, nem hasznosítható teljes mennyiségében, hisz igen nagy része a talaj felszínén lefolyik, vagy elpárolog, vagy leszivárog, így csupán a fennmaradó mennyiség ez, mely a növények táplálásánál szerepet játszik. Itt kapcsolódik be az erdő jelentősége és hatása a mezőgazdaságra.

Az erdő csapadék, nyirok, harmat, pára képző, továbbá humusz nevelő megkötő és szélvédő hatásai azok, melyek kihatása a mezőgazdaságra, különösen annak intenzitása szempontjából, játszik igen fontos szerepet.

A csapadék elosztó és szabályozó hatása az erdőnek szám szerint legfeljebb ideig megállapítást nem nyert, azonban, ha példákat sorakoztatunk fel, úgy ezen feltevés helyessége mellett igen erős, nehezen megcáfolható érveket hozhatunk fel. Így ha hazánk csapadék viszonyait nézzük, úgy azt látjuk, hogy az a legkisebb az Alföldön, különösen annak legkopárabb vidékén a Körösök mentén, míg a fásabb Dunántul és a még több erdősséggel borított északi részeken a csapadék évi mennyisége jóval nagyobb. Tény, hogy a föld külső alakja nagyban befolyásolja a csapadék elosztását, továbbá a levegő páratartalma is erős kihatással van, mégis nagy az erdő jelentősége is. Az erdő ugyanis hasonló szerepet tölt be a légáramlatok keletkezésénél, mint a hegy vagy a tenger. A meleg is hideg levegőnek állandó cirkulációját, hozza létre a tengerpart és a hegyes vidék más-más hőfoku levegője. Ismeretes az erdő hőmérséklet szabályozó hatása, mely abban áll, hogy napal az éjszakai hűvösebb levegőt nehezebben és lassabban bocsátja ki, még a nap folyamán tartalékolta hőt is nehezebben veszti el, mint a környező kopár terület. Így azonos magasságu pontokon is légcirkulációt hoz létre, ami csapadék kiütés szempontjából igen fontos.

A levegőben állandóan van bizonyos mennyiségű pára tartalom, mely a különböző hőmérsékletű területek határvonalai mentén kicsapódik. Ezek a reggeli párák a nyári száraz időidőben igen nagy fontosságúak, a növényzetet felfrissítik virulenciáját fokozzák.

Ehhez hasonló természetű a talaj nyirok védő hatás. Erre vonatkozólag a kísérletek számszerű eredményeket is produkáltak. C. S. Bales végzett ily irányú kísérleteket és megállapította, hogy az erdő, a talaj nedvességének 70%-át menti meg, talaj nyirok védő hatása pedig, a fa magasságánál husszorossáig terjed.

Közvetett módon hat az erdő a talajvíz magasságára és a talaj víztartó képességére. Nagy Alföldünk igen sok gondot okozó problémája talajvíz szintjének folytonos süllyedése. Bár ennek nagyrésztében a folyam szabályozás, a lápok, mocsarak lecsapolása az oka, mégis az erdő hiány határai is számításba veendő tényezők. Ez a kihatás közvetett természetű, az erdőnek a talaj víztartó, konzerváló hatása. A száraz levegőben a párolgás igen nagy fokú. Így a kopár területeken, ahol magassági vagy más hőmérsékleti különbségeket előidéző adottságok nincsenek, tehát hőmérséklet szabályozó, légcirkulációt előidéző hatás nem tölti meg párával a levegőt és nem tartja azt bizonyos állandó fokon, ott oly intenzív a párolgás, hogy először talaj szárazságot majd levegő szárazságot idéz elő. Fokozza a kiszáradás mérvét a szélnek szárító ha-

tása, hisz nincs ami védelmet nyújthatna. Az erdő ezt a védelmet is megtudja adni. A 15 méter magas fasor szélvédő hatása 300 méteren belül érvényesül, ez alapon kisszámítható, hogy Magyarországon a szántóföldi terület 20 %-ának fásítása esetén az erdő szélvédő határát teljes mértékben ki lehet használni.

Az erdőnek ezenkívül más igen fontos kihatásai is vannak. Kapcsolódva az utolsó mondatunkhoz, az erdő a szélszárító erején kívül, felkavaró, szállító, és a növényzet szövetbeli egyensúlyát megrontó hatása ellen is védelmet nyújt.

A felkavaró és szállító képességei a szélnek nálunk, természetesen ismét az Alföldre utalva, jól ismerték. Nem csak a termés alá vont területeken jelentenek nagy kárt, hanem a buckákká feltornyorult homokhegyek tekintélyes területet vonnak el a nagy népszerűségű és szegény alföldi lakosságtól. Vannak Alföldünknek egészen a Szaharához hasonló vidékei, melyek talán természeti érdekességre is számot tarthatnak, de közgazdasági szempontból nem előnyösek.

Igen hatékony védelmet nyújt az erdő, a szélnek a növényzet szövetbeli egyensúlyát megrontó hatása ellen. Ha megfigyeljük, egy szélnek állandóan kitett fakoronáját és törzsét azt látjuk, hogy horonájának az állandó széliránya felé eső oldla rendszerint satnyább a szélnek kevesebbé kitett oldalnál. Tapasztalhatjuk továbbá azt is, hogy a fa törzse a szél állandó erejéhez mérten, annak irányában elferdül, megdül. Ha fára ily hatást tud az állandó légáramlás gyakorolni, könnyen elképzelhetjük, mennyivel károsabb a szenge növényzetre gyakorolt hatása, pedig a szövetbeli egyensúly megbontása, a növényzet fejlődésére, így természetesen annak hozamára is erős befolyást gyakorol.

Teljesség kedvéért meg kell említeni, egy általánosan ismert, az erdőhiány következményeként, fellépő kedvezőtlen hatást. Ismeretes, hogy az Alföld lakossága tűzifa szükségletével jelentkező hiányt, száraz trágyával, szalmával pótolja. Ennek a következménye, hogy tápanyagot von el földjétől, melyhez az eső mennyiségének alacsony foka is jár. Ha ehhez még a rossz utakat, a nehéz értékesítési lehetőségeket is hozzászámítjuk, akkor igazán nem csodálkozhatunk, a mai helyzetünkben luxust jelentő extensív gazdálkodáson. Meg kell evvel kapcsolatban említeni azt is, hogy az alföldi fahiány 50.000 katasztrális holdtól vonja el trágya szükségletet.

A földmives nép nincstelenjeinek százezrei sulyos problémái a kormánynak, mely telepítéssel kívánja a kérdést megnyugtatóbb irányba terelni. Ezen törekvéssel kapcsolatban rá kell mutatni arra, hogyan lehetet volna földhöz juttatni embereket oly módon, hogy az a nemzet érdekeit hathatósabb mértékben vitte volna előbbre. A ma teljesen értéktelen vagy csak nagyon kis értékű homokos, futóhomokos területeken kellett volna telepítést végrehajtani és pedig tervszerű váltó erdőgazdaság formájában. Adatokkal igazolható

és bizonyítható ennek igazságossága. Egy 20 éves akácos mely 15 évig kellő táperőben tudja tartani a földet, az első évben 22 mázsás csövestengeri, másodikban 80—100 méter mázsás burgonya a harmadik esztendőben 8—10 mázsás jó minőségű rozs termést nyújt. Így ugyanakkor, amikor terméketlen területeket vonunk be, javítjuk az Alföld klímáját, egészségügyi viszonyait és a fa termelés növekedésével a belső szükséglet kielégítését elősegítjük. Igaz, hogy ily irányú gazdálkodás sok előrelátást, jó szakembert és sok minden más mellett nem rögtön kamatozó tőkebefektetést is kíván, ilyenre pedig hazánkban sohasem volt példa a múltban, tehát nehezen található ma.

Németh Sanyi.

Időközönként rövid híreket találunk a napilapokban, amelyek fölött legtöbb ember napirendre tér, sokan el sem olvassák. Ezek a hírek elmondják, hogy itt és itt erdészek és vadorzók között véres harc folyt le, áldozatul esett egyszor az erdész, máskor a vadorzó.

Ezek a hírek, majdnem minden hétre esik egy-kettő, nagyon szíven találnak bennünket. Erdész kartársunk halála szinte úgy érint bennünket, mintha egy családtagunkat vesztettük volna el. Különösen olyankor döbönt ránk valami furcsa érzés, amikor eszünkbe jut, hogy kartársunkat kötelessége teljesítése közben lőtték agyon olyan körülmények között, amilyeneknek mi mindannyian napról-napra ki vagyunk téve.

Az is nagy baj sokszor, ha kartársunk szerencsésen megmenekül és a vadorzó marad a földön fekvő. Jön a vizsgálat: hogyan, merről, miért? Sokszor a kartársunk bevonul a börtönbe, mert — bár a fegyverhasználat a jogos önvédelem kritériumát kimerítette — valami szépség hiba csúszott be, talán az, hogy az erdész nem halála után használta fegyverét, hanem szerencsésebb és ügyesebb volt, mint a mindenre elszánt vadorzó.

A napokban is rábukkanok a hírre: Németh Sándor vadór a salgótarjáni erdőben orvadászokkal ütközött össze. Egy fa mögött keresett fedezéket. Ahogy mögüle előlesett, arcát, nyakát egy pillanat alatt összetépték a sörétek. Ő is fegyverét használta. Talán, mert megrezsent a kapott sebre, vagy ösztöntől hajtva? Németh Sanyi most a kórházban van, az erőben meg holtan találtak egy vadorzót. Talán nem is azt, amelyik a Sanyit meglötte? Ki tudja?

Sanyi felgyógyul, a kórházat elhagyja, megy a bíró elé. Hogyan? Merről? Miért? És még egyszer: miért?

Féléve sincs talán, hogy a Sanyi gyerek itt volt a szakiskolában. Magas, vállas, barna, szolgáltrakész, engedelmes növendék. Szorgalmas, jeles tanuló. Oyan nehéz elképzelni őt a kórházi ágyra, véres kötélékekkel elcsúfítva. Még gyerek, alig hagyta el az iskolát, alig látta még az erdőt, még alig volt boldog abban a tudatban, hogy ő már nem is diák, hanem komoly erdész és máris brutálisan arcába csaptak a sörétek.

A nemzet gerincét képező derék gazdasági cselédek, akiknek sorába olyan kevés megértéssel az erdészeket is beterelték, méltán megnyugodhatnak abban a tudatban, hogy vannak még, akiknek a sorsa az övékénél is nehezebb. A béres este fáradtan, de megnyugvással hajtja álomra a fejét. Ezerszer számosabbak az erdészeknél, mégis nagyon ritkán hallunk arról, hogy a bérest letiporta a ló vagy a bika. Statisztikai adatokból kimutatható, hogy a csendőr foglalkozása is kevésbé életveszélyes, mint az erdészé. Mindnyájunkkal akármelyik nap megeshetik, hogy puskatűzzel köszöntenek. A fegyverhasználatról szóló rendelkezések pedig olyanok, hogy az is baj, ha minket lőnek le, az is, ha védekezés közben mi lövünk meg valakit.

Foglalkozásunk életveszélés. Vállaltuk, álljuk is becsülettel, panasz nélkül, mégis imádkozunk, jönne már az idő, amikor valami hatalmas úr a keblére ölelne bennünket, megértene és méltányolná a veszedelmet, amely lépten-nyomon ránk leselkedik és megcsinálná azt, hogy ne mi legyünk nemzetünknek legmostohábban elbocsátott gyermekei.

Ma az a helyzet, hogy az erdész nem tudja felnevelni a gyermekeit, nem jut arra, hogy szakiskolába küldje és öreg korára, ha kidől a maga helyére állíthassa.

Általában az erdész sorsa mindenképen bizonytalan. Nemcsak azért, mert a munkakörében nem tud maga helyett utódot nevelni, hanem azért is, mert csak igen ritkán történhetik meg, hogy az erdész munkakörében megöregszik, hogy becsületes, hosszú szolgálat után önézettel tekinthet vissza a működésére, mert hisz a szegény Németh Sanyi példája is mutatja, hogy a hosszú évekig tartó szakképzettség megszerzése után alig egy pár hónapi működés véget szakíthat egy sok reménnyel biztató pályának, esetleg az életnek is.

Azok a kevés számú erdészek, akik egy hosszú élet odaadó munkássága után mégis nyugdíjba kerülhetnek, még öregségükben is háttérbe vannak minden más pálya nyugdíjasaival szemben. A pihenés, a csendes öregség idején megkeserítik nyugalmaikat a különféle kínzó betegségek, amelyeket az erdő szolgálatában kivétel nélkül minden erdész megszerez.

Daróczy Márton

Szent Hubert püspök, a vadászok védőszentje

Nem csak a magyar vadászok, hanem az egész világ vadászai védőszentjülnék tisztelik Szent Hubertet. Őt dicsőítjük vadász-avatáskor, sikeres vadászat alkalmával, sőt a vadászat sikerének teljesüléséhez is Szent Hubert nevét sóhajtjuk. De ki volt Szent Hubert püspök?

Hubert nem szegény családból származott, hanem Betrand aquitániai fejedelmi hercegnek a fia volt. Gyermekek korában egyik nagynénje Szent Oda nevelte, vallásos és tiszta erkölcsű, komoly gondolkozásra. Később Theodorik király, majd pedig Pipin herceg udvarában tartózkodott. Itt már nem a nagynénje nevelte, a vál-lásos életet is abbanhagyta és a világ hiúságától elcsábítva nagyon könnyelmű életet folytatott. Foglalkozása a szórakozás, játék, mulatozás, de legfőképp a vadászatot kedvelte. Pipin herceg látta Hubert hanyatlását, változtatni akarta, életét. Feleségül vetette a jámbor életű Aoribunda hercegasszonyt. Hubert életmódja így sem változott. Továbbá is csak folytatta a vad üldözést. Szent Odára fájlaló hatással volt Hubert züllése és Istenhez foházkodott imájában, hogy komolyabb életet kezdhessen. Szent Oda imádságát csodálatos módon hallgatta meg az Isten.

Hubert a folytonos vadüldözés rajongásának élve, egy napon lovára ült és teljesen felkészülve az erdőnek vette útját. A nagy vadászatás közben az erdő rengetege között egy erősen fejlett, gyönyörű agancsu szarvasbikára bukkant. Hubertnek feltűnt a gyönyörű állat szépsége és elhatározta magában, hogy a végkimerülésig is követni fogja, de nem nyugszik addig míg el nem ejti. Lovával utánna is iramodott. A szarvas árkon bokron keresztül menekült és Hubert folyton a nyomában. A tüzesvérű fehér lova az ág karcolástól és a nehezen járható erdőrengetegtől már ki volt merülve.

Az üldözés közben egy szép erdőrészhez értek. Kimagasló sziklatetőzet, körülötte sűrű fenyves erdő, alatta fátlan gyepes terület. A szarvas a sziklatetőre ugorva az üldözéstől, hirtelen megállt és szembenézett Huberttel. Az agancsai között a kereszt jelent meg. Hubert lova a meglepetéstől hirtelen kétlábra állt és Hubert is megijedt. Mire magához tért Hubert, a következő szavakat hallotta: „Hubert, Hubert, meddig fogod még a vad állatokat üzni és üdvösséged idejét hasztalanul tölteni? Mondom neked, ha jobb életre nem térsz, a pokolba kerülsz.“

Hubert ezt hallva, azonnal leszállt lováról, a földre borult és megrenttenve a hallott szavaktól így kiáltott fel: „Uram mit akarsz, hogy cselekedjem?!“ Erre a következő feleletet hallotta: „Menj Mastrichba Lambert püspökhöz, Ő megmondja, mit tégy!“

Hubert az utolsó szavak által némileg megvigasztalodva, de a pokollal való fenyegetés miatt megrémülve, könnyek közt bánta meg rendetlen életét és megfogadta önmagában, hogy többé nem fogja a vadakat üldözni. Azonnal elindult Lambert püspökhöz, lábaihoz borult és a sirástól alig tudott szólani. A püspök kérdéseére elmondotta mi történt vele és esedezve kérte, mondja meg, hogy mi a teendője, hogy el ne kárhozzék.

Lambert őszinte bűnbánatra serkentette Hubertet, azután pedig megmondotta neki, miképpen intézze életét.

Otthonába hazatérve, hitvesének semmit sem mondott el a történt dolgokból. Életmódját megváltoztatta, egészen más ember lett belőle. Többé nem üzte a vadakat sem, hanem egyedül csak Istent szolgálta. Buzgó hitvese korán elköltözött az élők sorából. Hubert ekkor elhatározta, hogy bűnbánatot tart és az előbbi vétkeért abba az erdőben vonul, ahol a szarvasbika üldözést félbehagyta és az Üdvözítő hívását hallotta. Kivánságát elmondotta Lambert püspöknek. A püspök helyeselte jószándékát és felöltöztette a remeték szent ruhájába és áldását adta rá. Mikor Lambert püspöktől hazafelé tartott, meghallotta, hogy Atyja súlyos beteg, hozzá sietett és egész haláláig ápolta. Atyja halála után az egész fejedelemség Hubertre szállott. Ő azonban örökségét átadta öcsésének, gazdag alamizsnát adott a szegényeknek és a földi javaktól megmenekülve visszavonult a kiválasztott erdőbe. Itt élt hét évig szigorú remete életet.

Hét esztendő elmúltával Rómába zarándokolt a szent vértanú sirjait meglátogatni. Míg Ő Rómában volt, a francia király kegyetlen módon meggyilkoltatta Szent Lambert püspököt. Sergius pápa akkor Hubertet, mint Lambert püspök tanítványát nevezte ki püspökké. Hubertet a pápa püspökké szentelve küldte vissza Mastrichba.

Érkezésének híre megelőzte; a nép nagy szeretettel és nagy ünnepekkel fogadta. Ő pedig a lelkek iránti buzgósággal kezdte meg püspöki működését. Irtotta a még itt-ott lappangó bálványozást és nagy buzgóságra vezette népét.

Áldásos működéséért az Isten tudatára adta halálát a Szent Hubert püspök a szentségek felvétele után kiadta lelkét.

Gerencsér Géza

Szörmeárok:

Róka, prima, hegyvidéki	10:00—11:00 P.
Róka, laposvidéki — —	7:00— 8:00 P.
Görény — — — —	12:00—13:00 P.
Kőnyest — — — —	68:00—70:00 P.
Fanyest — — — —	110:00-120:00 P.
Borz — — — —	8:00— 9:00 P.
Vidra — — — —	25:00—35:00 P.

Ez a történet még abból a régi jó békevilágból maradt fenn, mikor az asszonyok még hosszú szoknyát és hosszú hajat viseltek, a közös bakák pedig lábhoz simuló világoskék nadrágot hordtak. Az élet nyugodalmasan, csendben telt és ha előfordult valami mókás eset a vidéki nagyvárosban, azon hetekig mulattak az emberek.

Schmidt kapitánynak a részeges és együgyű Johan Gombócz volt a tisztiszolgája. A tiszt ur és szolgája remekül megértették egymást. A háztartással nem igen törődtek. Johan Gombócz minden figyelmét és tudását a fegyverek tisztítására és a lovak gondozására szentelte. A rettenthetetlen és hős Schmidt kapitányt pedig tökéletesen kielégítették tisztiszolgájának ebbeli képességei. Apró szélhámosságai felett szemet hunyt, egyéb furcsaságait pedig egyenesen eredetinek találta.

Egyszer egy szerencsés vadászat után Schmidt kapitány a következő levelet írta :

„Ezredes Uram, Szent Hubertus ma kedvezett fegyveremnek, itt küldök a zsákmányból két nyulat. Minden lelkiismeretfurdalás nélkül elfogadhatja tőlem ezt a csekélységet, mert még maradt egynehány nekem is.

Fogadja Ezredes Uram legőszintébb tisztelem kifejezését.
— Schmidt.“

Ezután beszóllította Johant. — Válassz ki két szép nyulat és ennek a levélnek a kíséretében vidd el Gruber ezredes urnak.

— Igen, Kapitány Ur. — Johan egy órával később átnyujtotta a levelet az ezredesnek.

— Nagyszerű — mondta az ezredes, álfutva a sorokat. Ugy látszik a kapitányodnak szerencsés napja volt. Hadd lássam azokat a nyulakat.

— Tessék Ezredes Ur. — Nyugodtan elővett egy nyulat, letette az ezredes elé, azután újra feszesen megállt előtte.

— Szép egy állat. Hol a másik?

— Igen Ezredes Ur, egy állat — jelenté Johan.

Az ezredes újból átolvasta a levelet — talán rosszul értette a tartalmát.

— De a gazdád azt írja, hogy két nyulat küld.

— Igen Ezredes Ur, két nyulat,

— És te csak egyet hoztál?

— Igen Ezredes Ur, csak egyet.

— A kapitányod kettőt adott neked?

— Igen ezredes Ur, kettőt. —

De itt csak egy van.

— Igen ezredes Ur, csak egy van.—

Ugy látszik nagyon ostoba vagy! — mondta boszusan az ezredes.— Várj, küldök egy pár sort a gazdádnak, azt add át neki, te furcsa álata az Istennek.

— Igenis ezredes Ur!

Félfordulatot csinált, szalutált, elhagyta a szobát és mint aki jól végezte dolgát — elindult hazafelé.—

Na, — kérdezte a kapitány, örült az ezredes Ur?

Igen, kapitány Ur,— jelenté Johan.

Eloolvasta a levelet.— Mi az, mi van itt — mondta a kapitány — azt írja az ezredes Ur, hogy te csak egy nyulat adtál át.

— Igen kapitány Ur, csak egy nyulat.—

De én kettőt mondtam neked.

— Igen kapitány Ur — kettőt.

Hát hogy lehet az, hogy az ezredes Ur mégis csak egyet kapott meg?

— Igen kapitány Ur, — csak egyet.

Hát mit csináltál a másikkal — megtartottad magadnak?

— Igen kapitány Ur! Ugy látszik, okosabb mint az ezredes Ur, mert Ő ezt sohasem találta volna ki.

Városi ember az erdőn

Irta: János Mihály

„Ő természet, ó dicső természet, mely nyelv merne verse-nyezni véled“ . . . mondja a költő örökszép soraiban. És valóban. Akárhogyan is nézzük a Teremtő alkotásait, mérlegeljük azoknak nagyságát, tökéletességét, gyarló emberi szemmel összehasonlításokat teszünk, az ember kicsinyes szemszögéből, azt kell leszögeznünk, hogy a Teremtő a hétköznapi számára az embert, ünnepnapra a bölcsen hallgató és evvel nagy igazságokat méhében rejtő természetet teremtette.

A múlt század embere — hiszen csak eddig érnek vissza személyes benyomásaink — egy-két kivételtől eltekintve nem fedezte fel a természetet. Más volt az élettempó, mások a vágyak, az örömök, az emberiség nem élt olyan tudatosan mint ma. A múlt század fia, a társadalom alakulásának idején többet foglalkozott a közzel, mint önmagával. Nem volt ideje keresni azt az életlehetőséget, amely számára nyugodtabb, kényelmesebb életmódot biztosított volna. Az 1800-as évek gyermeke csak akkor szerette a természetet, ha nyugtalan tennivágyása új anyagok felkutatására az örökké dús, buja, soha ki nem aknázható természet felé fűzte.

Közben nagy világegés zajlott le. Ez megváltoztatta nemcsak

az egész társadalmi strukturát, hanem az egyes emberek gondolkozásmódját, egyéni életberendezkedését is.

Az ember tudatosabb életet kezdett élni. A robotasabbá vált hétköznapi élet után új, hamvasabb életörömök után nézett, kereste a tisztát, az üdítőt és az — olcsót.

Általánosan tudott dolog, már közhellyé vált, a gazdasági helyzet leromlása és ez erős előidézője lett annak, hogy az erdőmezőt járás igénytelenül olcsó voltánál fogva közkedveltté lett a városi embernél.

Megkezdődött a szegényebb néposztályoknál a drága turista felszerelések nélküli kirándulgatás, amely rendszerint mindössze egy sétában merült ki csupán. Később kiránduló társaságok egyesületekbe tömörültek — itt sok köszönhető a cserkészetnek — és a régi mondás imígyen bővült ki: az ember kiránduló társas lény.

Több szem többet lát és a kirándulók összessége nemcsak alkalmatosságot, de népességet is talált a kirándulásokban. Valóságos szakértők nevelődtek ki a természetszépség tudományában. Eljutottunk tehát oda, hogy a város fia felfedezte a természetet, különösen pedig az erdőt.

Nem akarunk a mező rovására írni semmit, de hosszú, hosszú tapasztalat mutatja, hogy az ember ha sikerületet is keres, mégis inkább az erdőtisztást választja.

Igy lehet látni hogyan történhetett meg, hogy az erdő egyik évről a másikra kevinc szórakozó-pihenő hely lett. Városi ember az erdőn.

Legközelebb megnézzük, hogyan viselkedik a ma fia a tegnap erdejében.

A magyar erdőszéhez.

Irta: Drávay János.

*Kis patak az erdő mélyen
csábos-csacsán csobogó.*

*A természet esküvőjén,
ő a csengős nyoszoló.*

*A pázsit a sziklaháton
puha, párnás pihenő.*

*A fáradt gondolatárkon
nyugodalmat izenő.*

*A gyertyán meg a komor tölgy
templom tornyos termete.*

*Harangzugás tőlük hegy völgy,
imádkozó remete.*

*Az erdő az őspagonyban
büszke, boldog bátorság.*

*Amíg Bükkös és Bakony van
érintetlen bokor-ág.*

*Ő vigyáz az erdő kincsre
patak, pázsit s fa vagyon.*

*Erre hűséggel tekints le
erdész: igaz magyaram.*

Az ember és az erdő

Az ember a tengerből jött. A tengerből, amely történelem előtti időkben jóval nagyobb területeket foglalt el a föld felszínén, mint ma s bölcsője volt az első élőlénynek, az egysejtű amőbának. Hosszú ideig tartott, amíg ez a mikroszkopikus lény kijutott a tengerből s csak lassanként hódította meg — ezer alakban — a környező száraz földeket. Buja vegetáció fejlődött ki a földön s a subtropikus erdő csodálatos fái között éltek a fejlődő élet különös próbálkozásai a repülő gyíkok, a hatalmastestő saurusok, amelyek megremegtették és félelemmel töltötték el az első ember szívét, aki ösztönből és félelemből igyekezett mentől messzebbre húzódni az erdőtől s mentől közelebb maradni bölcsőjéhez a végtelen vízhez.

Ilymódon a subtropikus erdők szabadon és akadály nélkül terjedhettek a föld felszínén az egyik tengertől a másikig, amíg be nem állt a döntő fordulat. Ez a döntő fordulat a *tűz felfedezése volt*. Felfedezés, amely megvetette a későbbi emberi kultúra alapjait, s a szó, a *tagolt beszéd* mellett az emberiségnek talán ma is legnagyobb vívmánya.

A tűzhöz fa kellett s a fához — erdő. Ez a szükséglet természetesen megváltoztatta az ember és az erdő viszonyát. Eleinte megelégedett a földre hulló ágakkal és gallyakkal, de később — a kőbalta feltalálásával — legyőzve ösztönös félelmét és irtó-zását, benyomult az erdőbe, hogy fájából házat építsen és birtokba vegye.

Az erdő természetesen — ismeretlen veszélyeivel — még jobban kiélezte a „létért való harcot”, amely tulajdonképpen az emberi kulturának, ha nem is oka, de mindenesetre *motorja* s így önkéntelenül önmagának halálos ítéletét mondta ki. Az ember felfedezte az ércolvasztást az erdőbe bevonult a csillogó acélbalta, amely már nem ismert kegyelmet.

Raul H. Francè, a magyar származású filozófus, aki az erdőt Magyarországon töltött gyermekévei alatt ismerte meg, írt egy csodálatos szépségű és csodálatos mélységű könyvet „*Az örök erdő*” címen. Ebben a könyvében azt állítja, hogy a lét legtökéletesebb, legzártabb formája az erdő, amelyben minden élőlény — még az általunk károsnak ítélt is — szükséges és fontos — természetesen az erdő szempontjából. Ilyenmódon — éppen az erdő zárt, egységes volta miatt — az erdőbe behatoló ember tulajdonképpen felesleges és zavaró jelenség s az erdő *visszavonul előle*, mivel az ember nem a természetet, hanem a kulturát képviseli ott, Ellenben az emberi kulturák hanyatlásával — hanyatlásuk arányában — erdő fokozatosan visszafoglalja elvesztett területeit s ahol, a kiirtott erdő helyén város épült, ott a hanyatló város fölött ismét kivirágzik az erdő, ahogy ez a babyloni, mykénei és sokhelyütt a hatalmas római kultúrával is történt.

Mi itt tehát az igazi, a legjobb értelemben vett kulturember feladata? Az vajjon, hogy belenyugodjék ebbe az évezredek alatt beigazolást nyert ténybe? Nem. Az igazi kulturember feladata csak az lehet, hogy egyensúlyt teremtsen e két tényező; a kultura s az előle visszavonuló természet között.

Az ember legyőzte a természetet, de sok esetben ezáltal éppen önmagát győzte le. Elpusztította az erdőt és ezzel elpusztította önmagát. Az őserdő elpusztult vagy visszavonult éppen *azok* elől a kulturák elől, amelyeknek a legnagyobb szükségük volt az erdőre, nemcsak gazdasági okokból — a fára, mint ipari anyagra, — hanem egészségi és pszihikai, szellemi okokból is.

De az európai kultúra — értve ezalatt Amerikát is, amely szintén az európai kultúrkörhöz tartozik — elérkezett a műveltség oly magas fokára, mint egyik elődje sem s megértette azt, hogy véget kell vetni az erdőben folyó rablógazdálkodásnak s jóvá kell tenni azokat a hibákat, amelyeket elődei okoztak. Reánk vár tehát az a nagy és nehéz feladat, hogy helyreállítsuk a megbillent egyensúlyt az ember és a természet között, hogy a kultúrát és az erdőt összhangba hozzuk egymással. S ezt nem kizárólag a gazdasági megfontolás követeli tőlünk, hanem érzelmi és szellemi okok egyaránt, amelyek, bizony, sokszor erősebbek tudnak lenni a gazdasági tényezőknél. Nyujtsuk hát segítő jobbunkat az „örök erdőnek“, mely évezredekben át szenvedett a kultúrátlan kultúra fejszecsapásai alatt s önmagunk életének szebbé és jobbá tételéért lépünk ismét szövetségre a természettel s a természet legzártabb, leghiánytalanabb megnyilatkozásával — az erdővel.

Füzy László

A főváros szívében várja

Nagykovácsy

Üzletház

az ország legnagyobb ruházati áruháza.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

A Kormányzóné Öföméltósága védnöksége alatt évenként megújuló országos nyomorenyhító akció céljaira a választmány utasítása alapján az egyesület vezetősége 70 pengőt irányzott elő, amelyet eljuttattunk a Föméltóságú Asszony rendelkezésére.

—O—

Egyesületünknek egyik legagilisabb tagja: Szörényi József ismételtén 12 új tagot szerzett. A tagszerzés terén kifejtett többszöri eredményes munkája nagy segítség nekünk abban, hogy egyesületünket felvirágoztassuk. Mikor itt neki eredményes és önzellen munkásságáért köszönetet mondunk, megjegyezzük, hogy a tagszerzés az a munka, amely értékében és eredményeiben a leghasznosabb. Szeretnénk, hogyha Szörényi kartársunk példáját többen is követnék és egyesületünk számszerint is gyarapodna, mert így a magunk elé tűzött célokat sokkal rövidebb idő alatt tudjuk megvalósítani.

—O—

A karácsonyi és az újévi ünnepekre, valamint a 10 éves jubileumunkra tömegével hozta a posta a gratuláló leveleket. Fizikai képtelenség, hogy ezt a nagytömegű levelet egyenként megválaszoljuk, ezért itt közöljük, hogy mindazoknak, akik bennünket szerencsekívánataikkal levélben felkerestek, hálás köszönetet mondunk, jókívánásaikat viszonzozzuk s kívánjuk, hogy az újesztendő szerencsésebb legyen, mint az elmúlt.

—O—

Ügyvezető elnökünknek, Daróczy Mártonnak 25 éves szolgálati jubileumára sokan felkeresték őt szerencsekívánó soraikkal. Marci bátyánk azt üzeni, hogy az illetőknek egyenlőre csak ezuton tudja jókívánásaikat megköszönni és reméli, hogy jóbarátainak az 50 éves szolgálati jubileumukra jókívánásait levélben viszonzozhatja.

—O—

Ismeretes a kartársaink előtt, hogy emlékezetes memorandumunkban az új erdőtörvénnyel kapcsolatban kértük többek között azt, hogy az alerdész szakiskola elvégzése előképzettséghez, négy középiskolához kötessék. Ismeretes a miniszteriumnak ebben az ügyben kifejtett véleménye is, amelyet a jubileumi számunknak 302-ik oldalán ismertettünk. A választmányi ülés úgy határozott, hogy ismervén ebben az ügyben a kartársak álláspontját, egy beadvánnyal újból kérni fogja a kérdés végleges elintézését. A szerkesztőség a beadványt már meg is szövegezte és csak az alkalmas időt várja arra amikor a beadványunk elintézése a legkedvezőbb lehet.

—O—

Ugyancsak ismeretes a kartársaink előtt az a küzdelem, amelyet régtől fogva folytatunk abból a célból, hogy az alerdészeket a gazdasági cseledek soraiból kiemeljük. Hirt adtunk arról is, hogy ennek a kérdésnek az elintézése kívül esik a földmivélsügyi miniszterium hatáskörén s csakis törvényhozói uton lehetséges. A vezetőség fáradhatatlanul munkálkodik azon,

hogy a törvényhozókat ügyünknek megnyerjük és a közel jövőben egy kisebb képviselő csoport ankétot is fog tartani ebben az ügyben, melynél fogva joggal remélhetjük, hogy az új törvényjavaslatnak, melynek hivatása lesz helyünket a társadalomban megjelölni, nemcsak előadója, hanem több támogatója is lesz.

— 0 —

Örömmel értesítjük a járási erdészeti segédszemélyzetet, hogy még e hónapban a földművelésügyi miniszteriumhoz intézendő beadványunkban azt is kérelmezzük, hogy a járási segédszemélyzetet a miniszterium az államvasutakkal szemben állami alkalmazottaknak ismerje el. Ilyenformán lehetséges lesz, hogy a járási segédszemélyzet megkaphassa a vasuti féláru jegy váltására jogosító arcképes igazolványt.

Halálozás.

Komor Gábor birtokossági erdőőr múlt év december hó 23-án Hajduböszörményen, Szobonya Alajos f. évi január hó 10-én elhunytak.

Két tehetséges tagját veszítette el újra az erdész társadalom akiknek emlékét mindig kegyelettel őrizzük.

P É N Z T Á R I B E S Z Á M O L Ó

December havi befizetések : Horváth János Szentlőrinc 10, v. Répás Román Olaszfalú 22, Berze János Gödöllő 6, Csóka József Budapest 2, Farkas István Királyszállás 10, Hegyi Antal Miháld 10, Kovács Lajos Tornyospálca 5, Körmőczy Illés Békéscsaba 3, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 6, Bácsa János Kismaros 8, Deák István Olaszka 8, Gere Antal Pilismarót 6, Hank Ferenc Nyirjes 20, Janch Ferenc Józsefháza 6, Kasza József Kaposvár 2, Molnár András Hódmezővásárhely 450, Ráróci Sándor Visegrád, 5, Pataky Árpád Szombathely 6, Szörényi József Kaposvár 2, Kardos Ferenc Tinójarás 19, id. Körmendi Gyula Budapest 18, Molnár József Decs 5, Szemenyuk Elek Sajópüspöki 5, Balga Ágoston Ujhuta 10, Bugri József Pestszentlőrincz 10, Fehér István Tar 1, Lukács István Cserépváralja 10, Magyar József Almamellék 10, Pakodi Gyula Buják 14, Prókay Gyula Ládierdő 10, Reidinger Ferenc Vámosmikola 24, Simon János Gödöllő 3, Szalczer Antal Eplény 9, Torda István Bánhida 6, ifj. Fekete József Szín 2, Fehér Sándor Egerbakta 20, Lukács Lajos Perőcsény 6, Kiss József Iharkút 20, Szentirmai Sándor Budakeszi 5, Hantos Mihály Visegrád 3, Aponyi József Galgamácsa 3, ifj. Elsék Mihály Szentendre 5, Farkas József Hidegkút 26, Gottvald Pál Zengővárkony 6, Magyar Miklós Nyiregyháza 5, Márkus Mihály Mecsekfalja 12, Mocsári Rezső Putnok 10, Némethi Lajos Tarpa 5, Vancsura Antal Baja 6, Simon Péter Moha 6, ifj. Vörös István Várfölde 3, Gábor János Hajduhadház 25, Lehoczky Alajos Parasznya 4, Patakfalvi József Nagykanizsa 2, Rab

András Gyömrő 6, Scheily Lipót Paszáradacs 4, Szalay Sándor Egervár 6, Simon János Nemeskolta 10, Marton Ferenc Árpádhalom 10, Szalay Péter Mekényes 1·50, Tóth József Gödöllő 6, Róth János Pécsvárad 20, Sziklai Gyula Radosárján 12, Baranyai Lajos Kocsola 9, Harikovszky József Miskolcz 5, Kiss János Alcsút 57, Dürvaszger András Mágocs 6, Hencsei József Ujhuta 20, Marányi Gyula Drégelypalánk 10, Füsti Molnár Sándor Szántód 6·10, Németh Ferenc Uzsa 6, Halomházi Pál Isaszeg 3, Heszl Ferenc Mohács 25, Kovács István Bátaszék 3, Szabó Ferenc Mezőtúr 5, Ugrai László Pusztataskony 10·10, Garai János Izsák 33·66, Horváth Géza Rédics 20, Drexler János Gödreszentmárton 3, Németh Ignác Valkonya 10, Reitinger István Kemencze 30, Varga János Nádasd, 12·06, Havasi Lajos Lenti 10, Nagy Sándor Tamási 12, Sárvári János Drégelypalánk 2, Fekete József Gödöllő 5, Dezső Antal Kaposvár 6, Gavra Alajos Szekszárd 3, Horváth Gyula Nova 5, Kangyal György Pusztavacs 45·54, Horváth Lajos Garáb 3, Kecskés László Pásztó 12, Kiricsi János Pápakovácsi 12, Németh József Pusztavacs 14·72, Simonyi Antal Nőtincs 25, Szabó József Rákoscaba 22, Takács Sándor Rőjtök 15, december hóban összesen: 1061·18 Pengő.

Január havi befizetések: Bene István Szentadorjan 6, Berze János Gödöllő 6, Bíró János Decs 3, Gunszt Ferenc Sárpentele 8, Horváth János Szentlőrinc 10, Horváth József Középrigóc 5, Javinczek Antal Kaposvár 6, Sztarmár József Bálványos 10, Vörös Ferenc küldoromlás 6, Barsi János Erdősmecske 1·50, Bezeréti Lajos Miskolcz 5, Deák István Felsőöszkő 8, Domszlay György Bükkzsérc 6, Farkas Ferenc Felsőszemenye 10, Fenyvesi János Zebegény 18, Ferencsin Mihály Putnok 6, Forgács Mihály Fedémes 6·45, Harkai József Högyész 10, Kasza József Kaposvár 2, Kemény Mihály Valkó 3, Lőrinc János Kőszeg 2, Pfaffsics Gyula Senta 20, Rejtő Róbert Miskolcz 5, Szörényi József Kaposvár 2, Varga Pál Réde 5, Bácsa János Kismaros 8·22, Fischer Géza Alcsút 3, Kovács József Eplény 6, Major István Torvaj 5, Mata László Egerbakta 10, Pörccz Sándor Gödöllő 5, Tavasz Iván Kemencze 20, Vancsura István Baja 12, Aponyi József Galgamácsa 3, Bretu Lajos Etes 12, Dávid Sándor Lassi 3, Hantos Mihály Visegrád 3, Hargitai István Gödöllő 2·42, Hegyi János Veszprém 2, Holló Sándor Máriabesnyő 3, Hugli Pál Gyöngyössolymos 12, Kálínger István Lenti 10, Kalota Jenő Tiszaluc 10, Kerényi Ferenc Hámor 5, Kósa József Nagykovácsi 5, Kovács Lajos Tornospálcza 5, Magyar Miklós Nyiregyháza 5, Máté István Keselyűs 12, Német János Bakóca 12, Prém Béla Ácsteszer 5, Szi J Ferenc Püspökladány 6, Timár Ferenc Pilisszentlélek 5, Ujlaky Tivadar Vajszló 5, Horváth József Kapuvár 5, Huber Ferenc Kisherend 20, Lengyel József Isaszeg 6, Lukács Lajos Peröcsény 6, Bözner János Szekszárd 3, Bukri József Peröcsény 25, Csizmadia Vincze Iharkút 6, Fekete József Kutató 5, Györki László Duna-szentbenedek 3, Kiss Sándor Nagyerdő 5, Kulics Győző Téglás 12, Lehotky Alajos Parasznya 5, Terény Pál Makkoshotyka 5, özv. Zsuzilla Antalné Hámor 1·50, Bagó Bertalan Pilisszentkereszt 15, Deák Pál Pörboly 6, Fűzi István Babod 6, Jánosch Ernő Tiszakerecseny 12, Keresztes Ferenc Bakonycsernye 5, Kovács László Nagytoldipusztá 12, Rauch Károly Nyögér 6, Szűcs Lajos Ócsa 12, Tóth István Radostyán 6, Királyhalomí szakiskola 6, Miltényi János Gödöllő 3, Solymosi János Budapest 3, Eötvös Béla Ágasvár 12, Kósa István Szentpéterfőldé 5, Lőcsei János Eger 10, Pasztorek Antal Hont 3, ifj

Szabó Vendel Ortaháza 6, Tóth István Szentgotthárd 5, ifj. Zöldi Ferenc Nagykőrös 10, Fatalin László Kőszegfalva 5.80, Horváth János Vitnyéd 12, Szaszko István Kakucs 6, Varga Sándor Iharkút 2, Kiss Ferenc Pécs 9, Murányi János Gyöngyössolymos 10, Pál István Mohács 12, ifj. Konrád Béla Szeged 2, Marton Ferenc Árpádhalom 10, Szemenyei József Marcali 10, Tóth István Esztergom 5, Pócos Boldizsár Csomád 2, Donázy Ferenc Zircz 5, Szalay Lajos Erdőháza 19, Kozma András Debrecen 10, Fischer József Kisszállás 20, Fekete József Gödöllő 5 pengő. Folytatása Japunk legközelebbi számában.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Horváth János Szentlőrinc: tartozása múlt év végéig 9.47 P.

Farkas István Királyszállás: tartozása múlt év végén 8.28 P.

Jachk Ferenc Józsefháza: előfizetése 1937 év végéig rendezve van.

Pataky Árpád Szombathely: Tagsági díja 1936 végéig rendezve van.

Molnár József Decs: Tartozása nincs.

Fehér István Tar: reméljük, hogy a lapot már megkapta, tartozása 1936 végéig még 50 fillér.

Pakodi Gyula Buják: tartozása 1936 végéig még 3.— P.

Torda István Bánhida: 1936 év végéig tartozása 3.— P.

ifj. Elsik Mihály Szentendre: halasztást szívesen adunk, csak tartsa be az ígértét.

Mocsári Rezső Putnok: tartozása 1936 végéig 3.50 P.

Sziklai Gyula Radostány: tagságdíja 1937 év végéig rendezve van.

Hencsei József Ujhuta: tartozása 1936 év végéig 78 fillér.

Marányi Gyula Drégelypalánk: 1937 év végéig tartozása 1 P.

Németh Ignác Valkonya: tartozása 1936 végéig 14.50 P.

Havasi Lajos Lenti: tartozása 1936 végén még 2 P.

Horváth János Szentlőrinc: november végén befizetett összeg jelen lapunk első sorában van nyugtázva.

Damoszlay György Bükkzsérc: 1934 évben csak 3 P-t fizetett januárban, innen van a 3 P hátralék.

Huber Ferenc Kisherend: tartozása 1937 év végéig 27.50 P.

Tereny Pál Makkoshotyka: tartozása 1936 év végéig 14.50 P.

Bagó Bertalan Pilisszentkereszt: címét helyesbítettük, tartozása 1936 végéig 2.80 P.

Keresztes Ferenc Bakonycsérnye: kettőjük tartozása 1937 végéig 21.30 pengő.

Fehér István Tököl: tartozása 1937 év végéig 7 pengő.

Uj Standard hálózati készülékemet jó sörétesért költözködés miatt elcserélem, vagy eladom. Szücs erdész Királyrét, Szokolya.

33 éves, nős, szakiskolát végzett, 3 évi gyakorlattal **állást keres.** biró, perfekt magyar, német erdőőr, erdőőri vagy vadőri
Címe: **Barsi János** erdőőr Erdőmecske, Baranya megye.

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, félévre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. Egyesületi tagoknak a tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok, stb.) Az ERDŐ szerkesztőségéhez: Esztergom M. kir. Erdőgazdasági Szakiskola küldendő.

A magyar politika

életében talán soha nem hadakoztak annyit mint most. A parlamentben hatalmas szótcsatákat vivnek nap-nap után. Szó van itt mindenről: választójog, világnézet mind sorkakerül. Igazuk is van a tiszteletreméltó törvényhozóinknak, ezeket a problémákat le kell tárgyalni, ezekben az ügyekben dönteni kell.

De...! De ne haragudjanak a magyar politika vezetői, ha itt, a magyar erdészek szerény kis lapjában egy még szerényebb kérést intézünk hozzájuk. Próbáljanak meg vigyázni arra: nehogy előforduljon az hogy a sok fától ne vegyék észre az erdőt. Jól tudjuk, nagy ügyek, nagy problémák forognak a magyar politika szőnyegén, de ezeknek a megvitatásánál nem szabad megfeledkeznie egy magyar törvényhozónak sem arról, hogy minden probléma alapja: a magyar kisemberek élete. A politika csak akkor lesz politikává a szó nemes értelmében ha így nézik. A magyar népmilliók várakozó szeme pedig azt várja a politikai harc arénájától, hogy a harc az ő érdekükben az ő javukra dőljön el. S ha már ittartunk ne teledkezzenek meg a törvényhozás legfőbb őrei a magyar erdész-társadalomról, sem. Ne feledkezzenek meg arról, hogy ez a magyar erdész-társadalom, a magyar élet minden viharában — felelőségének teljes tudatában — olyan becsülettel tartott ki őrhelyén,

hogy a magyar erdész kötelességtudása és fegyelmezettsége példaképpen áll az ország minden polgára előtt. Ne feledkezzenek meg arról, hogy az erdészársadalom, milyen problémákat oldott meg eddig is becsületével és szakértelmével, de főleg ne feledkezzenek meg arról, hogy milyen óriási problémákkal kell majd a jövőben megbirkóznia. Az eljövendő boldogabb magyar élet egyik főletéteményese a magyar erdész, — gondoljuk csak az ország agrárérdekei által megkívánt erdősítési akciókra — s ennek a magyar erdésznek a kenyeréről is van szó. Higgyék el a Képviselő urak, hogy ez a magyar erdész megérdemli a becsületes kenyeret. S mikor alázatos kérésünk mégegyszer megismételjük, kérjük a magyar törvényhozást, hogy végre a politikai élet hatalmas szálcai mögött vegyék észre a magyar erdőt és annak hű őrzőjét a magyar erdészt is.

(—)

Tanulmányuton

Németországban

Több mint tíz éve, különböző évszakokban, hosszabb időt töltök Németországban, ezen kirándulásaimat, mint vadász, mindig össze kötöm vadászatokkal és az ottani vadászati viszonyok tanulmányozásával. Módomban állott tehát a lefolyt tíz év alatt tapasztalatokat gyűjteni és kitűnő vadászbarátaim segítségével nemcsak igen kellemesen vadászatokkal eltölteni szabad időmet, de a vadászati viszonyokat és az egész szervezetet, adminisztrációt behatóan tanulmányozni. Vadászataimról ezuttal nem írok, azonban, úgy hiszem érdekelni fogja erdész és vadász olvasóimait a németországi legújabb vadász törvény és az annak alapján megszervezett vadászati rendszer és az ezek folytán elért eredmények annál is inkább, mert hiszen hazánkban is küszöbön áll az új vadász-törvény megalkotása.

Miután erről több vadászlapban is még írni akarok, előre bocsájtom, hogy kizárólag az ismertetésre szorítkozom, anélkül, hogy bármely vonatkozásban az egyes intézkedések helyességét bírálnám, vagy azt a magyarországi viszonyokra alkalmazni kívánám. Én nem akarom bírálni sem az ottani viszonyokat, sem nem kritizálom a mi vadászati viszonyainkat, mert önálló véleményem és álláspontom mindegyikről meg van és mivel azok egy vadász-

élet tapasztalatain alapulnak, vitatkozni nem kívánok azok felett, hiszen régi magyar közmondás, hogy „Kinek a pap, kinek a papné“ és hogy még általánosabbat idéztek „Ahány ház, annyi szokás“.

A német vadászati jogban az egész birodalom területén az 1848-as évekre eső mozgalmak hozták meg a legnagyobb változást és megszüntették a vadászatnak földesuri kiváltságos jogi minőségét. Ezen időben hozott törvények Poroszországban, Bajorországban, Badenben, Hessenben, Württembergben, Hannoverben és a Szász királyságban stb. kimondják:

„A vadászati jognak és telektulajdonnak dologilag való elkülönzése helyt nem foglalhat.“ A vadászati jog minden telektulajdonost saját ingatlanán megilleti. „Sőt a Bajor törvény 1848. június 15-én még azt is kimondja, hogy a megszüntetett vadászati földesuri jogokért kártalanításnak helye nincsen. Mindezek a reformtörvények teljesen összhangban vannak az 1849. március 2-án kihirdetett és az egész Német birodalomra kiterjedő alaptörvénnyel „Grundrecht des deutschen Volkes“.

A német államokban is azonban csakhamar felülkerekedett a reakció. A vadászati jog új elvi alapját érintetlenül hagyta ugyan, azonban sietve alkotott meg olyan újabb törvényt, melyek az előző szabad vadászat kimondása folytán beállott nemzetgazdasági hátrányokat kiküszöbölik és korrigálni igyekeznek.

Igy az 1858-as években alkotott törvények már a vadászat gyakorlásának személyi és dologi előfeltételeit meghatározzák és elrendelik, hogy az apró ingatlanokat külön községenként — községi — vadászterületekké kell alakítani.

A vadászati jog multjára visszatérve még csak annyit, hogy a 48-as évek után napjainkig Németországban is több törvény és rendelet intézkedik a vadászati jog gyakorlásáról, tilalmi időkről stb. azonban magának a vadászati jognak lefektetett alapelveit szerencsére érintetlenül hagyja. Szerencsére pedig azért, mert azon országokban, mint például Olaszország, Franciaország stb. hol nem ezen alapelvek az irányadók községi vadászterületről beszélni sem lehet, mert a vad jóformán kipusztult.

A vadászatnak fontos nemzetgazdasági jelentőségét, ugyan a németek is már korábban felismerték, azonban közrejátszottak a politikai viszonyok is abban, hogy fejleszteni és kihasználni nemzet gazdasági szempontból nem tudták. Mégis segítségére volt a vadászatnak két körülmény, első sorban is a német nép óriási szervező képessége és törvénytisztelete és az, hogy a nagyszámúban lévő óriási uradalmakban a vadászatot okszerűen, rendszeresen gyakorolták. Az erdészeti és vadászati tisztviselői kar és személyzet szakavatott, lelkiismeretes munkája és képzettsége. Egy külön német típus fejlődött ki évek hosszú során a „Herr Förster és Herr Jäger“ kik olyan népszerűek lettek a földmivesek előtt is, hogy sikerült nekik a vad iránti szeretetet a népbe is átültetni. A földmives községi lakosság csakhamar belátta, hogy mennél több

vad van a községe határába, annál magasabb a vadászbérlet és így a községének annál több jövedelme van és ezáltal az egyesek adója csökken. Föl lett világosítva, hogy a fogoly, fácán a rovarok csigák elpusztításával a gazdának több hasznot csinál, mint kárt okoz, hogy a gyáva nyul csak végső inségben rágja meg a fák kérgét, mert, ha havas teleken pár széna, vagy here csomót etetőül kirak a vadászbérlő, nincsen nyulrágás. Ha pedig mégis valami kára volna, azt igazságosan, részére megtéríti a vadászbérlő. E helyütt meg kell jegyeznem, hogy az idén többek közt 9 községi területen is vadásztam, hol igen szép, mondhatni gazdag fácán és nyulállomány volt és érdeklődésemre mindenütt azt a választ nyertem, hogy az év folyamán, sehol vadkárt nem jelentettek.

Csodálatos, hogy még a háboru alatt és utána való fölfordulás idejében sem voltak olyan méretű kilengések a vadászat terén, mint amilyeneket, sajnos, hazánkban tapasztalni kellett, de információim szerint ezt is nagyrészt az erdészeti és vadászati személyzet javára kell írnom. A háboru után a vadászok száma mindinkább szaporodott, ehhez nagyban hozzájárult, hogy fegyver vásárlásához nem kellett igazolvány. Mindinkább többen vadásztak és úgy vadásztak, hogy nem ütötték meg mindenben az a mértéket a mit a német „A Weidgerecht Jägernek“ nevez. Sajnos erre a fogalomra nem találok helyes magyar kifejezést, mert az elhasznált igaz vadász kifejezés szerintem nem helyes, talán leginkább megfelel ha azt mondjuk, vadásziasan vadászó vadász.

A németbirodalom egyé forradt össze a nagy német nemzeti eszmében, a birodalmat alkotó országok egységes törvényeket kaptak, így a vadászati törvény is egységes és egy lett, a jogokra és kötelezettségekre vonatkozólag és ekkor lett meghozva 1934. július 3-án az új egységes birodalmi vadásztörvény, melynek végrehajtási utasítása 1935. márius 27-én jelent meg.

Az új német vadásztörvény a régi vadászati jog elvei szerint ugyan, azonban igen sok tekintetben új alapokra helyezkedve szervezi a vadászokat és különösen újszerű irányokat követ a vadászat mikénti gyakorlása tekintetében. Miután főcélom ezeknek intézkedéseknek és a törvény végrehajtása óta eltelt 1935/36. évi vadászati évadban elért eredményeknek az ismertetése, mely csak több cikk keretében lehetséges, így jövő számunkban folytatom.

(Szerzői jog fenntartva.)

Dr. Jármly István

m. kir. min. vadászati tudósítója.

Ezen a napon kis hazánk minden községe lobodódiszt ölt. Ezen a napon nemzeti színű kokárdát hord minden kis diák. Ezen a napon nyolcmillió torokból lelkesen száll az ég felé magyar himnusz.

Ha egy idegen tévedne közénk március 15-én csodálkozva kérdené, mit ünnepelnek ezen a napon a magyarok, minek az ünnepe március 15.-e?

És mi azt felelnénk neki: Március 15.-e. a magyar szabadság, a magyar dicsőség napja!

Március 15.-e a szabadság emlékűnnepe. Ezen a napon emelte fel először a nemzet bilincsbe vert kezét, hogy talpraszökkenve lerázza magáról a sok-sok éves idegen ígát. Ezen a napon kiáltotta először a szabadság költője, hogy „Talpra magyar! A magyarok Istenére esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!”

Akik akkor kivívták e nemzet számára a szabadságot, azt akarták, hogy szabad magyarok éljenek a szabad magyar földön. Mikor erre gondolunk, könny szökik a szemünkbe Hát vagyunk-e mi szabad magyarok a szabad magyar földön? Hát ezért omlott annyi vér, ezért volt ennyi lelkesedés? „Szabadság” — milyen nehéz elsóhajtanunk ezt a szót, nekünk, akik azóta ismét bilincset hordunk a kezünkön, Trianon átkos béklyóit. Március 15.-e. a magyar szabadság ünnepe. De hát szabad-e nekünk a múlt szabadságán örülnünk, nekünk leigázott, rab magyaroknak?

Március 15.-e a magyar dicsőség napja. A győzelem ünnepe. „Dicsőség, győzelem”, ezt ragyogják felénk a gyermekek kokárdái, ezt lobogják a lobogók ezrei, és mi itt állunk a régi dicsőségünk fényében könnyes szemmel fáradtan, tépetten. Bilincs a kezünkön, szabadságról, dicsőségről álmodni sem merünk.

És mégis ünnepeljük március 15.-ét! Ünnepelünk lelkes örömmel, mert március 15.-e a reménység ünnepe is!

Ó, hányszor száguldott végig országunkon pusztító vihar! Hányszor álltak őseink lehajtott fejjel, égfelé fohászkodva az ország romjai felett. Hányszor hitték, hogy nem lesz több feltámadás! Gondoljunk a tatárjárásra, mohácsi vészre, a több száz éves török megszállásra, a német uralomra. Történetünk e szomorú korszakai,

1848. március 15.-e mind egyre tanit: Lehet remélni, kell remélni! Eddig még mindig kiharcolta, kidolgozta magának a magyar a boldogabb, szebb jövődőt.

Most sem veszítjük el reménységünket, most sem szabad csüggednünk. Ünnepeljük a mult dicsőségét és reméljük, hisszük a jövő dicsőségét. Csak lengjenek büszkén a háromszintű zászlók, törjön ég felé a magyar Hiszekegy, hirdesse ország, világ előtt nemcsak a mult század elmúlt dicsőségét, hanem a huszadik század nagy reménységét is, törhetetlen hitünket a boldog büszke Nagy-Magyarországban, hitünket a feltámadásban!

Boda Belső erdőbirtokosság elnökétől.

7 E/1937.

Pályázati hirdetés.

A hajduböszörményi Boda belsőbirtokosság elhalálozás folytán megüresedett erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Ezen állás javadalmazása:

1. Kézpénzfizetés egész évre 460.— P. negyedévenként előre fizetve.
2. Kettő kat. hold föld használata.
3. Természetbeni lakás, kerthasználattal.
4. Kettő negyedrészes fa a vágás területén.
5. Három drb. tehén legeltetése egy évi szaporulattal.
6. Három drb. ló legeltetése egy évi szaporulattal.
7. Négy drb. koca legeltetése egy évi szaporulattal.
8. Száraz fával való tüzelés.
9. Három szekér széna kaszáltatása az erdőn.

A pályázati kérvények folyó év március hó 16-nak déli 12 óráig a hajduböszörményi m. kir. erdőhivatalhoz [Debrecen Széchelyi utca 39. sz.] nyújtandók be.

A pályázati kérvényhez melléklendő:

1. Születési anyakönyvi kivonat.
2. Illetőségi bizonyítvány.
3. Szakvizsgabizonyítvány.
4. Erkölcsi és orvosi bizonyítvány.

Elkésztett vagy hiányosan felszerelt pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az állás folyó év április hó 1-én elfoglalandó.

Ezen állás után szolgálatból való elbocsátás, vagy kilépés esetleg elhalálozás után sem nyugdíj, kegydíj vagy végkielégítés nem igényelhető.

Megválasztott erdőőr egy évi próbaidő eltelte után fog véglegesítettetni. Hajduböszörmény, 1937. évi január hó 31-én.

Dr. Szabó Imre sk.
birtokossági elnök.

A természet és az erdő

Nyáron aranykalász hullámszik végig a rónán, ősszel fekete csikok huzódnak végig ugarral tarkítva, a tél fehér takarója eltűnteti az emberi munka minden külső látható jelét, hogy a tavasz eljöttével egy új esztendőhöz fűződő sok új remény, a smaragd élénk zöld színével tegye változatossá a tájat

Hogy ez a folyamat évenként szabályos keretek közt újra meg újra megismétlődik, annak az oka nemcsak a természet, hanem az ember is. Aki eszközeivel turja, forgatja, egyengeti a földet. Vet, hogy aratni tudjon; szánt, boronál, hengerel stb., hogy vethessen. A növényzet által elvont tápanyag pótlására, trágyát hord ki földjére, így pótolja azt a hiányt, mely az eredményes termeléshez szükséges. Kapál a hajszalcsövesség megbontására, a párolgás csökkentése miatt. Töltöget, hogy a még zsenge növényzetet megvédje a szél romboló hatásától.

Mindezt folytatják már hosszú-hosszu idő óta. Ennek szükségyszerűsége már már annyira átment a köztudatba, hogy nem kelt különösebb figyelmet és talán ennek tudható be az is, hogy az emberek nem gondolnak arra, ha a mezőgazdaság növényeinek szükségük van ilyen nagy gondozásra, akkor talán más növényzet fejlődése is igényli ezt a bánásmódot és ha ez hiányzik, akkor felvetődik a kérdés, mi pótolja itt az emberi munkát.

Ez a helyzet az erdőnél is. Ismeretes, hogy az erdő fejlődik, kihál vagy kitermelődik és újra életnek indul, ismét erdővé fejlődik. Pedig az erdőnek is szüksége van tápanyagra, vízre, védelemre a természet viszonytagságaival szemben továbbá talajmunkálásra, stb-re. Az ember tevékenységével nem járul hozzá ehhez a fejlődési folyamathoz, magára hagyja az erdőt, hogy az a természet munkájával karöltve pótolja az emberi tevékenységet. Különösen régebben volt ez így, de még ma is igen jelentős azon területek nagysága, ahol a mesterséges erdősisítés még nem hódított célt. Hazánkban az 1935-ös év folyamán 11 ezer hektár természetes uton, míg 14 ezer hektár mesterségesen lett erdősitve. Tehát még ma is az erdőterületek 43.5 százaléka minden emberi befolyás nélkül indul fejlődésnek. Ez egy olyan nagy százalékot jelent, hogy az erdőnek és a természeti hatásoknak vizsgálata még ma is igen fontos kérdés. Az a fejlődési folyamat, mely a természet hozzájárulásával jön létre, csak úgy valósulhat meg, ha az erdőnek és környezetének természeti tulajdonságai egymást kiegészítik és támogatják. Ennek rövid leírása céloom és ezt úgy tartom legkönynyebben megmagyarázhatónak, ha a fejlődés megindulásának legelső pontjáiig térek vissza.

Képzelnünk el egy teljesen kopár, növényzet nélküli területet egy bizonyos időpontban és kísérik végig, hogy fejlődik ki rajta fokozatosan a növényzet és később az erdő.

A terület egy szélvédett pontjára eljut valamilyen mag, akár a természeti erők útján, (szél) vagy akár az állatvilág segítségével. A magocska gyökeret ereszt, fejlődik évről-évre, megköti a talaj felszínét, alól gyökereivel, felül száraival, leveleivel. Mindig jobban terjed, szélességben és magasságban és a kopár területre bizonyos idő múlva szőnyeget borít. Ha most ilyenkor valamilyen fa fajátnak a magva szintén természeti, vagy más hatások folytán ide eljut, a már védett és megkötött talajba ereszti gyökerét és fejlődésnek indul. Az egy-két hetes, hónapos fácskát a fentleirt takaró megvédi a szél romboló hatásától és egyben megadja azt a tápanyag szükségletet is, ami egy ilyen kis fa fejlődéséhez megkívántatik. Ez a fejlődés azonban önmagában véve is olyan már, hogy a külsőhatásoktól védelmet nyerjen. (Bozótszerű) Több év után, mikor a bozót már bizonyos magasságot elért, csak akkor kezdenek az egyes fák önállóan fejlődni és mire a bozót felé emelkednek, már annyira megerősödnek, hogy a természet viszonytásaival szembe tudnak szállni. Így lassanként évtizedek alatt, sőt sokszor évszázadokig is eltart, amíg a kopár terület erdővé fejlődik és az emberiség szükségleteire alkalmassá válik.

Ezen fejlődési folyamat alatt azonban a fának is szüksége van vízre, tápanyagra, a tápanyag feloldására, a talaj lazítására, stb. és ezt mind a természet és az erdő összehatásában kell keresnünk, önmagából kell ennek kitermelődnie.

Vegyük a legfontosabbat a vizet. Tudjuk, hogy a talaj, ha időnkint nem javítjuk összetömődik. A keménykérgű talajról a víz könnyen és gyorsan lefolyik, a beszivárgás csak nagyon csekély. Mivel itt emberi munka nem játszik közre a természetnek kell ezt a hiányt pótolnia. A fiatal erdő fejlődésénél már láttuk, hogy az bozótszerűen történik, ennek a jelentősége a csapadék viszonyokat illetőleg is megvan. A bozót sűrűsége, a lehulló csapadékot felfogja és csak lassan ereszti át. Egy jelentékeny mennyiséget viszatart, ami csak akkor hullik a talajra, amikor már az eső eláll és az addig, a talajra jutott víz már nagyrészt leszivárgott.

Az öreg erdőnél a fa koronája tölti be ezt a víztároló és lassan átteresztő szerepet. Minél sűrűbb a fa koronája, annál kevesebb víz jut rajta keresztül, azonban ugyanakkor a napfény is csak gyéren talál magának utat a levelek közt. Az ilyen erőknek a talaja, csak levelekkel, esetleg füvel van borítva. A tápanyagot maga a fa adja levélzetének nagy mennyiségével, amely lehullva, a párák, fény nélküli, széláramlásoktól védett talaj felszínén rövidesen bomlásnak indul. Elősegítik ezt a folyamatot a különféle gombafajták is, melyeknek ezek a légköri viszonyok nagyon megfelelnek. Rövid élettartalmuk, majd gyors bomlásuk erjesztő anyagot termel és a bacilusoknak, férgeknek, amelyek a levélzet megrothasztásában és a benne lévő tápanyagnak a föld mélyebb rétegeibe való szállítás a feladata. Láthattuk tehát a kölcsönhatások sorozatát.

Ha most olyan kifejlődött erdőt veszünk alapul, melynek a koronája kevésbé nagy és sűrű, például fenyőfélék, akkor már a fenti leírás alapján is könnyen elképzelhetjük, hogy itt a kölcsönhatás milyen formában fog jelentkezni. A lehulló csapadékok a fák koronái kevésbé fogják fel, tehát az nagy mennyiségben jut közvetlenül a talajra és így a lefolyás veszélye állna fenn. Azonban éppen azért, mivel ezen fáknek nincs nagy koronájuk a napsugarat is könnyen áteresztik és így a szálfák tövében a növényzet erőteljesen burjánzik. Ez tölti be a csapadéktároló és visszatartó szerepet. Ugyanakkor a kevesebb levél miatt tápanyaghiányt is pótolja. Mesterséges takarójával nagyobb állatok buvóhelyül szolgál, amelynek itt a munkának azt a részét végzik el, amit az előbbi esetben a gombák, apró állatocskák milliói végeztek.

A víz, tápanyagszükséglet mellett azonban igen fontos még a talaj porhanyításának a kérdése. Ezt a legkülönbözőbb fajtájú állatocskák végzik, melyeknek száma oriasira szaporodik, hisz nem irtja őket senki és így megtudnak felelni azon követelményeknek, melyeket a folyton terjedő fa gyökérzete igényelt. Ugyanakkor, amikor tápanyagot szállítanak, porhanyítják a földet, és így mint szerves lények életükkel és pusztálásukkal is pótolják a mesterséges beavatkozás hiányait.

Kölcsönhatás és egy még magasabb természeti együttműködést kell látni abban a folyamatban is, mely az időszakok változásának és annak eredményeinek nyomában jár. Természetes, hogy a fa lombja lehull, hisz mindig így láttuk, de kevesen gondolnak arra, hogy ez a természet bölcs előrelátása.

Képzeljük el a sűrű koronájú erdőket, ahol még a napsugár sem tud utat törni magának, mi történne ezekkel, ha levelüket télen nem hullatnák le. Még így is a lomtalan fáknál gyakran előfordul, hogy nagy havazás esetén a lerakodott hó súlya letépi az ágakat. Könnyen elképzelhető, hogy mily kárt okozna a levélzet, hiszen ez még sokkal nagyobb súlyu és mennyiségű havat tudna felfogni. Van azonban örökzöld fánk is: a fenyő. Azonban ennek egész strukturája és levélzete olyan, hogy a fenti veszély nem állhat be. Az egyenlítő vidékének örökzöld őserdeiben bizonyára nem találunk olyan fa fajtát, mely klimánkat kibírná, vagy ha akár a fordított esetet is vesszük és ez a kölcsönhatásnak még nagyobb viszonylatokban is legjobb kifejezője.

Ezért jelent az erdő mindig misztikumot és varázst, ezért üdit, mert minden ami benne és körülötte van az él, él egymásért örökre és kipusztíthatatlanul.

Dr. Kemény Zoltán

Néhány szó

a sárvári uradalmi erdőről egy kitüntetés kapcsán

Nemrégiben adott hirt a magyar sajtó arról, hogy a Kormányzó gazdasági főtanácsossá nevezte ki a sárvári Ferenc bajor királyi uradalom erdőmesterét, Scherg Lőrincet.

Hosszu, hasznos és értékes munkásságnak jutalmául kapta meg Scherg Lőrinc ezt a kitüntetést, mert amit ő a Ferenc bajor királyi hercegi uradalom erdőgazdálkodása terén elért, az országos viszonylatban is figyelmet érdemlő s kiemelkedő és például szolgálhat arra, miként lehet az erdőgazdálkodást oly magas fokra emelni, amelyből a nemzet gazdasági élete hasznot meríthet, gyarapodhat. Annál is inkább nagy jelentőségű az eredmény amit Scherg Lőrinc az erdőgazdálkodás terén elért, mert fából olyan nagy szükség van behozatalra, különösen pedig tűzifából és még több műfából. A Trianoni rendelkezése legjobban talán erdőgazdálkodásunkat érintette, mert a régi ország 12.857.457 kat. hold erdőterületéből csak 1,980.611.8 kat. holdat hagytak meg. Elképzelhető, mily nagy részét képezi kereskedelmi mérlegünk behozatali oldalának annak a nagymennyiségű faanyagának és tűzifának az értéke, amelyért buzából és lisztből nem vagyunk képesek annyit kiszállítani, hogy ennek az értéke fedezné a fabehozatalét. Különösen pedig rászorulunk nagymennyiségű műfának a behozatalára, amire több pénz kell még, mint a tüzelőfára. Aki tehát az erdőgazdálkodás terén arra törekszik, hogy a minőségi és mennyiségi termelést a legmagasabbra fokozza, az nemzeti szempontból értékes munkát végez, mert külkereskedelmi mérlegünk passzív voltát igyekszik csökkenteni.

Scherg Lőrinc e téren ért el a sárvári bajor királyi uradalomban olyan eredményeket, amelyekre nemcsak a szakkörök, de a hivatalos kormány is felfigyelt és kitüntette a gazdasági főtanácsosi méltósággal. És mik azok az eredmények, amelyekre ma Scherg Lőrinc büszkén tekinthet?

A sárvári bajor királyi uradalom körülbelül 8000 katasztrális hold erdőgazdaságából mintagazdaságot teremtett és a fatermelés terén oly országos rekordot állított fel, amit nem hisszük, hogy még egy erdőgazdálkodás az országban elért volna. Neki sikerült az országos 1·2—1·5 köbméter holdankénti átlaghozamot 3—4 köbméterre emelni, amit ha az összes erdőgazdálkodások át tudnának venni, akkor lényegesen kevesebb szer- és tűzifabehozatalra szorulna az ország, mert faszükségletünk jó nagy részét az itthoni termelés kielégíthetné.

Pedig valamikor a sárvári erdőgazdálkodás sem volt oly fej-

lett mint ma. Scherg Károly főerdőmérnök, Scherg Lőrinc erdőmester fia írja „Sárvár“ című könyvében az uradalmi erdőkről a következőket:

„Az uradalmi erdő 1882-ben igen szomorú képet nyújtott. Uralkodó fanem a nyír volt, mely terjedelmes, de igen ritka és sok görbe fával vegyes állományt alkotott. A vastag fütakaró mellett alatta boróka, galagonya, fagyal, kecskerágó, mogyoró, som, seprőzanót és egyéb gyom fedte a talajt. A spartium nagy terjedelmes, egész sűrű erdőrészeket lefoglalt. Üdébb helyen a nyír mellett található a rezgőnyár, gyertyán, alacsonytörzsű, mély ágas-bogas példányok, egyesén és csoportokban a tölgy, továbbá a cser. Egyébként még előfordul a vadvörte, vadalma, mezei szil, mezei juhar. Az erdő nagyrésze azonban inkább fás legelő volt. Valamikor ugyan a tölgy képezte gyertyán és bükkal vegyesen a főfanemet. Gyertyán volt sok, de többnyire ágas-bogas, alacsony, visszavágott példányok.“

Láthatjuk tehát a fenti idézetből is, hogy volt elég tennivaló addig, amíg az erdőgazdaság elérte az évi 4 köbméteres holdanként átlaghozamot.

Minek köszönheti Scherg erdőmester a szép sikert?

Nagy gondot fordított az állományápolására. Hosszas, fáradtságos kísérletek után elérte azt, hogy hogyan lehet a rossz, használatlan területeket szép és hasznatható erdőkké átalakítani. Nagy gondot fordított arra is, hogy a sarjerdőket szállerdökké alakítsa át és ezzel megteremtse Sárvárt a műfatermelést, amely szépen ellátja a vármegye, valamint a környék faiparosait, akik így egyre kevesebben vásárolnak idegen országból importált deszka, lé, padló, kezerszám és egyéb műfaanyagot. Bámulatos szép eredményeket ért el az uradalom a céltudatos törzsnevelés terén. Az okszerű gazdálkodás rávezette Scherg Lőrincet arra, hogy a jó utak fontos kellékei a modern erdőművelésnek. Azonkívül, hogy elegendő tanult erdészeti személyzet alkalmazása nélkül nem képzelhető el eredményes munka. Scherg Lőrinc kitűnően össze tudja egyeztetni az erdészet és a vadászat érdekeit. Az uradalom erdeiben tanult erdészeket alkalmaznak, akik szabadon vadászhatnak. Így vadászat közben a szenvedélyes erdész összejárja az erdőt és olyan dolgokat vesz észre amelyek egyébként talán elkerülnék a figyelmét.

Scherg Lőrinc maga is bevallja, hogy a bajorországi erdőgazdálkodásból merítette a példát, azonban nem utánozta le a bajor gazdálkodást, hanem a magyar viszonyoknak megfelelően átalakítva ültette át a rendszert, mert míg például Bajorországban a bükköt használják alátelepítésre, talajjavító és törzsnevelő töltélfának, addig ő a sárvári uradalomban gyertyánt használt.

Ismét csak oda térhetünk vissza, ahonnan kiindultuk, hogy a fatermelés Magyarországnak elsőrendű érdeke. Azért végzett kettősen értékes munkát Scherg Lőrinc, aki különben igazi mun-

kaszerető ember. Mindene az erdő, amelynek szerelmese lett. Természetes gazdasági terveinek keresztülvitelében nagy segítségére van Ferenc bajor királyi herceg, aki 1922. óta állandóan Sásvárott tartózkodik családjával és maga is felügyel nagykiterjedésű gazdaságára. Az ő édesapja, boldogult III. Lajos bajor király idejében történt, hogy az uradalomban az erdő és mezőgazdasági kezelést szétválasztották, hangoztatva azt az elvet, hogy a két sokszor ellentétesnek látszó érdekösszeitkőzésnek sokszor a birtokos látja kárát. Ferenc bajor királyi herceg sokszor hangoztatta, legnagyobb súlyt helyez erdőgazdaságára, amire büszke is a királyi herceg és praktikus gondolkodásának legfényesebb bizonyítéka, hogy fiát Lajos herceget a soproni erdészeti főiskolára iratta be rendes hallgatónak.

Mindezekből tanulság pedig:

Hosszu, kitartó céltudatos munkával lehet eredményt elérni. És a mellett érdemes is az erdőgazdálkodással komolyan foglalkozni, mert a fa olyan cikk, amelynek megvan a piaca, amelyből a sok is kevés volna.

Az agrár s így köztük az erdőproblémákkal is foglalkozó komoly erdész fiatalságra vár az erdőgazdálkodás tökéletesebbé, modernebbé és sikeresebbé való tétele. És a munka megindulásakor például szolgálhat a sárvári, bajor királyi erdőgazdaság eredménye, valamint e gazdaság vezetőjének, Scherg Lőrinc erdőmesternek hosszú küzdelme, amely azonban oly értékeknek lett a szülője, amelynek elismeréséül a legmagasabb kitüntetést kapta meg.

Góczán József.

A főváros szívében várja

Nagykovácsy

Üzletház

az ország legnagyobb ruházati áruháza.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

Március...

A hópehely csillogó arca könnyelábadt. Végre olvad a hó. A gördülő könnyecsek apró barázdákat vájnak a fehér takarón. Egy-egy cseppnyi vízzel gazdagítják a patak erét.

Siessetek csak, picinyke hóvizek; fussatok, csobogjatok. Kaszokdjatok össze; hancurozzatok, daloljatok, siessetek, vigyétek a völgynek az örömhirt: „az ébredést“.

Megborzong az erdő. a Halál helytartója a — Tél — már haldoklik, Hát ő is meghal? Mindenki meghal? Vajjon ki ölte meg?

Aki megölte: fenn játszik, enyeleg áldozata nyirkos nyoma fölött.

Az égbolt csupa derű, édes mosolygás; a téli gyászból csak emlékezet maradt.

A gyenge napsugár, mely eljutott hozzánk, egyre erősödik, mind jobban nyaldossa a folyók törhetetlen jégpáncélját. Csöndes, alig hallható zengés, ami kíséri útján.

És mi mire várunk olvadásnak idején?

Feledni akarjuk a tél emlékeit! A nyomoruság fegyelmét, a félelem fagyát. És itt van: az Isteni mosolygás, a nagsugár: a kikelet! Kinyílt a világ. Az egész rét, mező aranyos rikoltó kacagás. A bokrok között megjelenik a hóvirág, hófehér színével, lehajtott fejével. Mintha tudná, hogy őt most keresik, félénken húzódik oda, hová a tavaszi nap csiklandó sugara már eljut.

Csodálatos a tavasz munkája! Rügyet pattant a bokrok veszejére s zöld levél fakad a rügyek nyomán.

Egy napon elröpül a föld tavaszhozó üzenete tul az idegenbe, messze hegyeken, tengeren végigzeng mindenütt, ahol a kis vándoraink, a költöző madaraink meghúzódtak.

Megjöttek az első vándoraink! Mily öröm nekik, mily boldogok, hogy végre megjöttek!

A zöldülő mezők felett ropogó surranással oszlik el a nád-sűrűségben éjtszakázó seregélyhag. Az „örvös“ az új lárma mestere. A rónák vidéke megtelik egyszerre az érkező vándorok üdvözlésével. Itt vannak a visszakivándorlók! Fáradtan pihennek meg az engedékeny göröngyön „az elsők“. Hangjuk még csak pittyegő, czippanós, köszöntik a régi látott kedves otthonot.

Megjöttek-e már a szalonkák? Gyerekes vágyakozással kérdik egymástól a vadászférjak. A válasz megnyugtató: előfutárjaik itt vannak, örvös bugást hallottam, barázdabillegetőt láttam. A hosszucsőrű szálláscsináló a vadász érdeklődés középpontja, az előjel is elég, hogy kicsalogassa őket az erdőségekbe. A várakozás teljes a sárgalábuak megjelenésével.

Mocsaras helyeken ismét megszólal elátkozott hangjával a

bus bébic, a levegő tornásza, a szerelem ösztöne nála művészi látványt nyújt.

A kikelet tarka képét mind-megannyi dallos cifrázza, teszi lelketemelő jelenséggé.

Csoda hát, hogy várjuk a tavaszt!?

*

Milyen jó lenne, ha ez a tavasz nekünk is meghozná az ébredést; ha ez az ébredés azután szétszórná közöttünk a szeretet melegét, a béke szétteregetné felettünk fehér galambszárnyait; milyen jó lenne ha az összetartás ma még kicsiny erecskéje hatalmas patakká dagadna s hullámai hőmpölyögve utközben magával ragadná a széthuzás, a megnemértés métélyeit.

Ez a patak bizony elszállítaná e sokat szenvedett kar gondoláját a boldogság békés kikötőjébe.

ifj. Kilvádi Gyula

Esik a hó.

Storcz Albert verse.

*Esik a hó. — Sűrű pelyhe
Ráborult a völgyre, hegyre
Átöleli bétakarja,
Mint gyermekét édes anyja.
Fehér minden. — Csak a csergő
Patakra nincs hólepedő.
Medre hosszan feketéllik,
Nincs gond az életen végig.
Csend. — Csupán pár varju károg.
Néha, néha — ott az árok
Mentén állófára szállva.
S kémlelődnek a határba.
Én is csak úgy kémlelődöm
S eltűnődöm a jövőnön...
Kár... A varju újra károg:
Tán bizony már engem vártok?!*

EGYESÜLETI HIREK

A választmányi ülés felhatalmazására az erdészeti főosztály útján az alábbi memorandumunkat juttattuk el a m. kir. Földművelésügyi Miniszter ur Ónagyméltóságához. Emlékiratunk elintézését szorgalmazni fogjuk s reméljük, hogy annak sorsáról májusi közgyűlésünkön kedvezően számolhatunk be.

Nagyméltóságu Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

A Magyar Erdészeti és vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének vezetősége ismét abba a helyzetbe került, hogy tagjai kivánságára Nagyméltóságod többször tapasztalt jóindulatát a maga részére igénybe vegye. Nagyméltóságod bizonyára tekintettel van arra, hogy a mai idők, az új erdőtörvény megalkotása, az erre kiadott végrehajtási utasítás tervezetének ideje az, amelyik részünkre a legmozgalmasabb és legfontosabb, amikor nemcsak a mi, hanem utódaink egyszisztenciája is beláthatatlan idő-kig eldől.

Éppen azért nemcsak a magunk, hanem utódainkkal szemben is erkölcsi kötelességünk minden alkalmat megragadni arra, hogy ügyünket előrevigyük és hogy sem a jelenben, sem a jövőben ne érhessen bennünket szemrehányás, hogy akkor, amikor a számunkra legfontosabb ügyekről döntöttek, amikor egyszisztenciális érdekeinkről volt szó, ölbetett kezekkel ültünk, hanem minden alkalmat megragadtunk arra, hogy az erdészeti segédszemélyzet reánk bízott ügyeit teljes erőnkkel szolgáljuk.

Teljes tudatában vagyunk annak, milyen kevés az erőnk arra, hogy ügyeinkről mi magunk határozzunk, éppen azért kérünk, mélységes tisztelettel és hálával mindazokért, melyeket eddig javunkra intéztek és rendíthetetlen bizalommal Nagyméltóságod iránt azért, hogy mindazt, amit még kérünk és amit hitünk szerint munkánkkal, szorgalmunkkal, nemzetünk és fajtánk iránt tanúsított magatartásunkkal ki is érdemeltünk, Nagyméltóságod bölcs elhatározása folytán meg is kapjuk:

1. Köztudomásu, hogy az új erdőtörvény megjelenéséig a szakoktatás terén több kísérlet történt. A hosszabb-rövidebb ideig működő különféle típusu szakiskolákat végzett és tulajdonképen egy táborba tartozó segédszemélyzet minősítését a törvény nem intézhette úgy el, hogy helyenként elégedetlenséget, vagy jogos érdekeket meg ne sértsen, kiváltképen, ha tekintetbe vesszük azt is, hogy ebbe a táborba tartoznak azok is, akik képesítésüket magánuton szerezték meg.

Ma, amikor a szakoktatás véglegesen is megoldást nyert és

az eddigi különböző típusu iskolák működésüket beszüntették, azonkívül a magánvizsgák is megszűntek, sokan vannak olyanok, akiket a törvény erdőőrnek minősít, jóllehet a méltányosság azt kíváná, hogy alerdészek legyenek. Gondolunk itt elsősorban azokra, akik képesítésüket magánuton szerezték és hosszú, esetleg már negyedszázados szolgálat és tapasztalat szerzés után még mindig csak erdőőrök lehetnek. Gondolunk másodsorban azokra, akik az egyéves erdőőri és vadőri iskolát végezték el, hosszú szolgálatuk után szakképzettségük szintén kétségbevonhatatlan, esetleg már nagy családot tartanak el és jövedelmük elégtelensége folytán képtelen arra, hogy a nekik biztosított kedvezményt igénybevegyék és az alerdész szakiskola második évfolyamára, esetleg ősz fejjel beiratkozzanak. Nem szólunk arról, hogy ezt a kedvezményt a legtöbben már azért sem vehetik igénybe, mert szolgálatukban egy esztendeig, amíg a második évfolyam elvégzése tartana, nem nélkülözhetik őket.

Kérjük Nagyméltóságodat, tegye lehetővé, hogy mindazok, akik képesítésüket magánuton, vagy az egyéves erdőőri és vadőri iskolában szerezték és négy középiskolai előképzettségük van, esetleg hosszú szolgálatuk révén sok és értékes tapasztalatot szereztek maguknak, alerdészek lehessenek.

Hogy a kérdés véglegesen és esetről-esetre a méltányosság szerint legyen megoldható, kérjük Nagyméltóságodat, rendelje el, hogy az illetők az erdészeti hatóságok előtt záros határidőn belül bizonyos intelligencia vizsgálatra bocsáttassanak és ezúton szerezhessek meg az alerdészi képesítést.

2. A járási kerületi erdészeti segédszemélyzet, akik a szolgálatuk után tulajdonképpen állami alkalmazottaknak tekinthetők és akiknek jövedelme a tulajdonképeni állami alkalmazásban levőkkel szemben kevesebb, Nagyméltóságodtól várják azt, hogy az állami alkalmazásban állókhhoz hasonlóan féláru jegy váltására jogosító arcképes igazolvánnyal láttassanak el.

Erre a rendelkezésre szolgálati érdekből is szükségük volna. Ugyanis a járási segédszemélyzet a rájuk bizott kerületek nagyságánál fogva szolgálati ügyekben igen sokat utaznak. Régebben erre a célra kaptak utazási átalányt ott, ahol a kerület nagysága és teherbírása ezt megengedte, legtöbb helyen azonban régebben is, most is a járási kerületi segédszemélyzet a saját számlájára utazik szolgálati ügyekben is.

Mivel a járási kerületi erdészeti segédszemélyzet sok tekintetben az állami szolgálatban állókkal egyenlő elbánásban részesül, méltányosnak tartanánk, hogy az utazásokkal kapcsolatban is egyenlő kedvezményben részesüljenek.

3. A legujabb időkben azt tapasztaljuk, hogy minden foglalkozási ágánál, még az átmeneti és ideiglenes foglalkozásoknál is alapos tekintettel vannak az előképzettségre. Ma már egy tejkihordó, sőt egy kifutó fiutól is megkövetelik a négy középiskolai előkép-

zettséget. Az erdészeti segédszemélyzet, mint egy ember kívánja azt, hogy az alerdész szakiskolába való felvétel négy középiskolai előképzettséghez köttessék.

a) Ha az erdészeti segédszemélyzet munkáját, felelőségét és a gondjaira bízott óriási értékeket tekintjük és ilyen minőségben összehasonlítjuk más foglalkozási ágakkal, azt találjuk, hogy sokkal kevesebb felelősséggel járó állásoknál is ma már megkövetelik a négy középiskolát, esetleg többet is.

b) Az újonnan létesített alerdész szakiskola tananyaga olyan színvonalu, hogy annak elsatátítására az elemi képzettségű ifju nem is vállalkozhatik. Tapasztalatunk az, hogy a szakiskola elvégzése a négy középiskolát végzett ifjak képességeit is teljesen igénybe veszi.

c) A szakiskola tanulóiról vezetett statisztikai adatokból megállapítható, hogy a felvételre jelentkező tanulók 80 százaléka négy középiskolát végzett. Ugyanez a helyzet a már szolgálatot teljesítő alerdészek között is.

Indokoltnak látszik az, hogy törvényes rendelkezéssel állandósíttassék egy olyan helyzet, amely már enélkül is valóban fennáll.

d) Nemzeti és kulturális érdekünk, hogy népünk létéért folytatott nagy harcában a műveltség és tudás általános színvonalát minden társadalmi rétegben emeljük. A magyar ember ezt az utat felismerte és önként követi is.

Az előadottaknak alapos megfontolásával az erdészeti segédszemélyzet azzal a kéréssel fordul Nagyméltóságodhoz, hogy törvényes hatalmánál fogva az ország általános műveltségének emelésére rendelje el:

hogy az alerdész szakiskolába való felvétel négy középiskola elvégzéséhez köttessék.

4. Köztudomásu, hogy az erdészeti segédszemélyzet legnagyobb munkát végzi és ezért a kevesebb fizetést kapja. Tudjuk jól, hogy az életszínvonal általános süllyedésekor a legrosszabb időt választanánk arra, hogy ilyen természetű panaszainkkal előálljunk, de hangot kell adni az erdészeti segédszemélyzet általános panaszának, hogy az aránylag legkevesebb jövedelmű, gazdasági cselédsorban élő erdészek a gyermekeik nevelésénél és a szakiskolában való kiképeztetésüknél a legsúlyosabb anyagi terheket viselik.

A különböző szakiskolák tanulói között kétségtelenül az erdészeti segédszemélyzet az, amelyik a legkedvezőtlenebb anyagi viszonyok között él és ennek ellenére az alerdész szakiskola, az összes szakiskolák között az, ahol a legtöbb ellátási díjat kell fizetni.

Az ellátási díj havi 50 pengő. A kétéves alerdész szakiskolában az első évfolyamon 11, a második évfolyamon 10 hónapra, összesen 21 hónapra 1050 pengőt kell fizetni, egyéb költségeken kívül. Ma, amikor az erdészeti segédszemélyzet átlagos készpénzjövedelme 450 pengő, egyikük sem tud, akár milyen hosszú idő

után sem tőkét gyűjteni. A jövedelmük mellett csak a legkeményebb harc és küzdelmek árán tudják magukat fenntartani. Ott, ahol esetleg több gyermek felneveléséről van szó, csak az egyik gyermek részére 1050 pengő készpénzkiadás az alerdészt sokszor a kétségbeesésbe kergeti.

A magyar családapa köteles a nemzet kulturszínvonalának megőrzése érdekében gyermekeinek legalább olyan képzettséget nyújtani, mint aminő az övé. Ahol lehet még magasabb rendűt. Az erdészeti segédszemélyzet éppen azért fordul Nagyméltóságodhoz, kegyeskedjék kivizsgálni a szakiskolában általában fizetendő ellátási díjak összegét és az illető szakok teherbirásának figyelembevételével úgy rendezni, hogy

az erdészeti segédszemélyzetnek módjában legyen gyermekeit a maga foglalkozására kiképeztetni, ehhez mértén a szakiskolában fizetendő havi 50 pengő ellátási díjat a jövedelméhez arányosan leszállítani.

Amikor kérésünket alázattal Nagyméltóságod elé terjesszük bizunk abban, hogy a gondjainkra bízott testület kívánságait és érdekeit pontosan és lelkiismeretesen képviseljük és szerény kérésünk mind olyanok, amelyek Nagyméltóságod előtt méltányos meghallgatásra találhatnak.

Vagyunk Nagyméltóságodnak alázatos szolgálai :

Nagy István sk. titkár. **Daróczy Márton sk.** ügyvezető elnök. **Brandt Vilmos sk.** országos elnök.

Ugyancsak a választmányi ülés felhatalmazása folytán illetőleg legutóbb beadott memorandumunkra az erdészeti főosztálytól kapott jóindulatu tanácsot megszívlelvén, az erdészeti segédszemélyzetnek a gazdasági cselédek sorából való kiemelése ügyében megindított akciónk bevezetéseként az alábbi szövegű körlevelet osztotta szét Elnök Urunk Őméltósága a magyar parlament képviselői között.

Mélyen tisztelt Képviselő Ur!

Engedje meg, hogy bizonyára nagy elfoglaltsága közben kérésünkkel felkeressük.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének vezetősége egy évtizede folytatja harcait azért, hogy az országban szétszórtnan élő tagjainak a kenyerét biztosítsa. Kéréseinkkel számtalanszor bekopogtunk az illetékesekhez amelyekre a legutóbb azt a választ kaptuk, hogy ügyünket csak új törvény alkotásával lehet szabályozni.

Ügyünk, melyet bizalommal tárhatunk a törvényhozók elé igazságos, annak teljesítése méltányos és annak fogja találni rajtunk kívül pártállás vagy világnézeti elvekre való tekintet nélkül a törvényhozó testület minden tagja.

A mélyentisztelt Képviselő urnak bizonyára tudomása van arról, hogy az erdészeti segédszolgálatra való alkalmasság szakiskola elvégzéséhez, illetve szakvizsga letételéhez van kötve s most kértük, hogy a szakiskolába való bejutás előfeltételül valamely középiskola 4. osztályának sikeres elvégzése köttessék ki.

A szakképzett alerdész esetleg állásba jutván a gazdasági cselédekkel, a béresekkel teljesen egyenrangú elbánást és fizetést kap. Távol álljon tőlünk, hogy a nemzet gerincét képező gazdasági cselédeket bármiképpen is kissebbítsük, mégis a szakképzettségünk, felelősségteljes munkánk, nem utoljára pedig az, hogy nehéz szolgálatunk közben életünk napról-napra veszélyben forog, felkelti bennünk a hitet és meggyőződést, hogy országunk fájdalommal eseltségé idején is nagyobb kenyér illet meg bennünket.

Foglalkozásunk életveszélyes volta és nyomorunk ellenére is ambícióval és szeretettel végezzük nehéz munkánkat. Tudjuk azt, hogy népünk és országunk jövőjében a legfontosabb és legnehezebb problémák egyike az erdő és meg vagyunk győződve arról, hogy nagy szerepünk van abban a makacs küzdelemben, amely nemzetünk jövőjéért folyik.

Tisztelettel kérjük tehát a Képviselő Urat és igen tisztelt Képviselő ur utján az egész törvényhozó testületet :

alkossanak törvényt, amely az erdészeti segédszemélyzetet kiemeli a gazdasági cselédség sorából és a gazdasági alkalmazottak között olyan helyet biztosít a számukra, amely a kezükre bízott hatalmas nemzeti értékek állandó életveszedelem és a fárasztó munka révén őket megilleti.

Tudjuk, hogy manapság mindenki leszállított igényekkel él. Ehhez a leszállított igényekhez szabjuk mi is a kívánságainkat.

Reméljük, hogy mélyen tisztelt Képviselő ur magáévá teszi egy sokat szenvedő kar érdekeit és ilyen értelmű törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé, illetve ilyen értelmű javaslatot pártolni fog.

Egyesületünk érdekében kifejtett munkásságunkban nagyon lelkesítene, tagjainknak pedig a küzdelmeiket megkönnyítené az a tudat, hogy bírjuk mélyen tisztelt Képviselő ur jóindulatát és remélhetjük, hogy ügyünkben támogatni fog.

Magunkat, egyesületünket és kérésünket a mélyen tisztelt Képviselő ur szíves jóindulatába ajánlva vagyunk lekötöztetett hivei :

Nagy István sk. titkár. **Brandt Vilmos sk.** orsz. elnök. **Daróczy Márton sk.** ügyv. elnök.

Örömmel adjuk tagjaink tudomására, hogy sérelmes ügyünk gyökeres orvoslása ügyében neves közéleti férfiak, országgyűlési képviselők Budapesten ankétet tartottak, kérelmünket méltányosnak találták s annak jóindulatu támogatását megígérték.

Előre jelezzük tagjainknak, hogy a budapesti Nemzetközi Vásárra való tekintettel rendes évi közgyűlésünket 1937. évi május hó 9-én, választmányi ülésünket pedig ezt megelőzően május hó 8-án tartjuk.

Az erre vonatkozó meghívókat áprilisi lapunk tartalmazza.

Leveles ládánkból.

Ujra csak panasz és mindig csak panasz! Istenem! mikor jön el az idő, mikor ez alatt a rovat alatt, valami kellemeset adhatunk közre, amikor a több ezer lelket számláló erdészeti segédszemélyzet minden egyes tagjáról nyugodtan mondhatjuk: megbecsülésben részesül, tisztességes megélhetése van s általában körülményei a viszonyokhoz képest csak kevés kívánni valót hagynak maguk után.

Vagy mikor jön el az idő, amikor siránkozásaink nem lesznek a pusztában elhangzó szavak, amikor észreveszik, hogy munkánk, feltétlen megbízhatóságunk s hivatásunkkal járó életveszedelem után a társadalomban nem a legutolsó hely illet meg bennünket.

Szent karácsony napján történt az eset. Egyik tagunk a miséről lakásába érve lesujtva tapasztalja, hogy időközben a szél ablakrájmóját benyomta s vígan dudál be. Kartársunk kénytelen volt a barátságtalan északi szél elől természetbeni lakásából az erdő egyik védettebb részébe menekülni. Történt pedig ez a legnagyobb ünnepen: Szent Karácsony napján, mikor a legszegényebb embernek is meleg szobája van; a szeretet nagy ünnepén, amikor a hétköznap kinzó gondjait iparkodik az ember a küszöbön kívül hagyni, s dehogy számít arra, hogy azok az ablakon keresztül újra utat találnak hozzá. Előlük az az ember, akinek gondjaira hatalmas vagyon van bizva, aki ennek az értéknek őrizetében naponta kockára teszi az életét, — kóbor kutya módjára odamenekül, ahol életének annyi keserű órájában mindig oltalmat talált, ki az emberek közül, ahol nem rugdossák meg sáros csizmával, még akkor is, ha szükség van rá.

Uraim! Hát mi nem vagyunk emberek?! Hát csak nekünk vannak kötelességeink, hát a nehéz munka után, ha fáradtan késő este pihenőre térünk, az a tudat, hogy egész éjjel tető van felet-

tünk, hát ez csak délibáb? Vagy az Istennek különös kegyelme folytán, ha a szolgálatunk közben ránk leselkedő ezer veszedelem közepette ép bőrrel hazakerülünk, s odunkban nem kell tartanunk attól, hogy annak fala ránk szakad s agyonver, hát ez a hit csak illúzió?

Nem lehet az uraim! Mi is emberek vagyunk!

Egy másik kartársunk elmondja, hogy egy gazdag alföldi város szolgálatában áll. Fizetése havi 19 pengő, négy kh. föld futóhomokon, amit vagy a víz önt el, vagy az elvetett terményt a szomszéd aratja le- két ló és két tehénnek legelő és hat kh. kaszáló.

Védkerületében napirenden voltak fatolvajlások. Megtörtént pl. hogy az elkobzott szakképzetlen elődjének udvarába beszállított lopott fát még ugyanaz nap éjjel a tolvajok az udvaráról kocsival elszállították. Kartársunk rövid félesztendő alatt megszüntette a már félelmetes méreteket öltő fatolvajlásokat s most egy másik, — a falopás szempontjából ugyancsak exponált védkerülethe akarják át-helyezni eredményes munkája jutalmául. Az új védkerület javadal-mazásával kapcsolatos természetbeni lakás azóban víz alatt áll, ahol a közlekedés csak a lakásban lefektetett deszkákon lehetséges.

Kartársunk az áthelyezési rendelet visszavonását kérte apró gyermekeire való tekintettel, akik közül a legkisebb akkora, hogy bizony még az egyenes terepen való közlekedés is nagyon körülményes és felfő, hogy a csöpség a keskeny deszkáról lecsuszva a vízbefull.

Jól tessék megjegyezni kérem. Ez az állapot nem a Balkánon van, hanem az Alföld egy nagy városának erdőbirtokán egy 1400 kh. védkerületi erdőőr természetbeni lakásában a XX. században.

Mult havi számunkban mi is felemeltük szavunkat az egyke ellen, egész más megvilágításban, mint azt eddig sokan tették. Ir-tunk arról is, hogy az a baj hála Istennek a legszegényebb néposz-tálytól van legtávolabb, így tőlünk is. Most azt kérdezzük: Ki a vétkesebb, aki hasonló körülmények között fél a gyermekáldástól, vagy aki legelemibb kötelességét az életbiztonságot is elfelejti teljesíteni.

Szent a meggyőződésünk, hogy az erdészeti segédszemélyzet évtizedek óta vajudó bajainak közeli orvoslásával ezek az innen-onnan kapott panaszok is megszűnnek.

PÉNZTÁRI BESZÁMOLÓ

Január havi befizetések folytatása: özv. v. Béri Imréné Debrecen 5, Farkas János Gyulaj 10, Fehér p. Sándor Egerbakta 10, v. Ferenci György Lórándháza 16, Horváth Géza Csapod 2, Kiss Bertalan Nagybátony 3, Kot-hay Mihály Kutberek 3, Perkács Péter Nagybátony 3, Bakos Károly Pápa-salamon 10, Berze János Bánokszentgyörgy 4, Deáky Dezső Kaposvár 2, Dobrovics Dániel Sós-kút 10, Drexler Antal Piliscsaba 5, Erdész Lajos Pör-böly 12, Németh István Csepreg 3:50, Reitinger István Kemence 1, Kovács József Sükösd 3, Simon Péter Iszkaszentgyörgy 5, Kovács Ödön Gönc 5, Nacsa István Nagymágocs 3, Németh Géza Himod 6, Mátrahegyi János Nagy-batony 1:50, Lajgut József Nagybátony 1:50, Huszthy Lajos Szentes 9, Ba-bolcsai János Neszmély 5, Bank István Hetvehely 5, Bárány Sándor Kisuj-szállás 3, Póczos Sándor Pásztó 7, Imberger István Mikosdpuszta 20:40, Gábris István Pusztavám 14, Baranyi Ferenc Esztergom 8, Rába János Ta-rany 2, Kangyal György Pusztavacs 22, Kiss István Nemesböd 8, Meier Osz-kárné Dömös 6, ifj. Simon György Denna 5. Január hóban összesen 1 065:98 pengő.

Február hónapban befizettek: Kemény Imre Várgesztes 3, Keszthelyi Gábor Simontornya 5, Babó Józsefné Sárospatak 5, Bödöcs Antal Rajka 10, özv. Bögöry Gyárfásné Adony 3, Koltai József Budapest 6, Kozma András Debrecen 10, Molnár Zsigmond Hajduböszörmény 5, Stubny Viktor Pi-lismarót 3, Szedlmayer György Bakonyszentkirály 50, Tájnel János Gödöllő 3, Deáky Dezső Kaposvár 2, Molnár András Hódmezővásárhely 4:50, Szöré-nyi József Kaposvár 11, Balogh Lajos Esztergom 2, Bezeréti Lajos Miskolc 5, Császár Lajos Lakócsa 10, Fekete Gábor Hajduböszörmény 22, Fekete József Gödöllő 5, Grellneth János Zalaerdőd 1:50, Szabó István Vitnyéd 10, Kutics István Márianosztra 5, Mészáros András Bag 6, Orosz László Szom-bathely 2, Pörcz Sándor Gödöllő 5, Bánfai Mihály Diósgyőr 3, Böszc József Bak 6, Gabnai József Vaskút 20, Lőcsei János Eger 10, Mata László Eger-bakta 5, Mészáros János Budakeszi 3, Stubnya László Pilismarót 6, Varga Sándor Iharkút 3, Cservenka Ferenc és Társai Tata 48, Deli Antal Hetvekei 6, Gaál Dániel Hollóstató 3, Horváth Lajos Garáb 3, Kiss György Földeák 6, Kósa József Nagykovácsi 5, Tihanyi István Kerepes 12, Szabó József Ke-repes 6, Ohád János Kerepes 6, Garamszegi Sándor Kisgyőr 10, Havasi Pé-ter Karász 2, Juhász János Putnok 6, Nagy János Herczegkut 5, Ősz István Bakonyszentlászló 6, Varga Pál Réde 3, Szabó Ferenc Uzsa 5, Pribula Nán-dor Salgóháza 1, Bruger Géza Görömbölytapolca 20, Drexler Antal Pilis-csaba 10, Vincze Sándor Budapest 12, Kiss Aladár Csőszpuszta 9, Mester-házy Géza Balatonszárszó 3:30, Molnár József Szomfova 2, Rupik Ede Pilis-vörösvár 12, Dombai József Esztergom 3, Somlai Konrád Esztergom 3, Gera József Kisszállás 10, Csaby Pál Kakucs 20, Patakfalvi József Nagykanizsa 2, Bodor Lajos Középrigóc 3, Jánszky Lajos Pilismarót 3, Zsigmond Endre 20, Bank István Hetvehely 5, Gyenes János Hetvehely 2, Harikovszky József Miskolc 5, Németh István Csepreg 3:50, Tóth József Kóspallag 10 pengőt. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Dorkovics Dániel Pusztazámor : a most befolyt 10 pengővel tagdíja 1937. július 31-ig rendezve van. Közölt címeket köszönjük.

Németh István Csepreg : beiratkozása óta fél tagdíjasnak tartjuk nyilván.

Fekete József Gödöllő : tartozása ez év végéig 23.54 P.

Szabó Ferenc Uzsa : tartozása ez év végéig 6 — P.

Bruger Géza Görömbölytapolca : tagdíjhátraléka 61.82 P. és az ügyvédi költség.

Rupik Ede Pilisvörösvár : tagdíjhátraléka ez év végéig 10 P.

Többeknek : tagok érdekeit szolgáló ügyekben a jövőben levélbeni választ csak akkor adunk, ha a válaszbélyeget kapunk, egyébként a szerkesztői üzenetekben.

Eljegyzés

Kellemes kötelességet teljesítünk, amikor Tillhof József esztergomi városi erdőőrnek Schrödl Karolinnal Kőszegen történt eljegyzéséről hirt adunk. — Ugy neki, mint jegyesének őszinte szívvel kívánunk minden jót.

Ugyancsak itt említjük meg, hogy Tillhof Jóskának a belügyminiszter ur — valószínűleg jegyajándéku — a „Kőhalmi“ vezetéknévet adományozta.

Esküvő

Nagy Erzsike és dr. Molnár János 1937. évi január 10-én Gyulán házasságot kötöttek. — Dr. Molnár János a közismert Molnár Bandi kartársunknak a fia, akihez ez alkalommal juttatjuk el őszinte szerencsekívánatainkat Szeretnénk, ha a fiatalok első házassági évfordulóját a régi keretek között Vadászedőn ünnepelehetnénk meg.

Halálozás

Győrvári József kartársunk 1936. évi december havában Csapodon (Sopron megye);

Berze János ny. m. kir. erdőőr Gödöllőn 1937. január hó 20-án elhunytak.

Emlékeiket kegyelettel őrizzük.

Pályázati hirdetés

Okleveles, erdészeti szakaltiszti iskolát végzett, öztől kezdve lefelé az apróvadtenyésztésben, óvásban jártas olyan erdész és vadőrt keres egy nógrádmegyei gazdaság, aki családos, katonai szolgálatának eleget tett, fegyelmezett, józan, becsületes ember és eddigi szolgálatairól megfelelő bizonyítvánnyal rendelkezik.

Jelentkezés a lap kiadóhivatalában.

B ő r á r a k :

Róka, prima, hegyvidéki	11:00—12:00	P.
Róka, laposvidéki — —	6:00— 7:00	P.
Görény — — — —	12:00—	P.
Kőnyest — — — —	60:00—65:00	P.
Fanyest — — — —	110:00-120:00	P.
Borz — — — —	8:00 — 9:00	P.
Vidra — — — —	25:00—35:00	P.
Pézsmá — — — —	4:00— 5:00	P.
Mókus — — — —	0:80— 0:90	P.
Fehér menyét — — —	2:00— 2:50	P.
Vadmacska — — —	3:00— 4:00	P.
Házimacska — — —	1:00	P.
Téli nyulbőr — — —	1:15— 1:20	P.
Őszi nyulbőr — — —	0:60	P.

Hirdetmény.

„Vadászuhut“ megvételre keresünk.
Ajánlatok az ár megjelölésével: Bőszénfai uradalom Gálosfa címre küldendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, félévre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. Egyesületi tagoknak a tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok, stb.) Az ERDŐ szerkesztőségéhez: Esztergom M. kir. Erdőgazdasági Szakiskola küldendő.

Meghívó.

Az egyesület igazgató választmánya f. évi május hó 8-án délután 4 órakor Budapesten (:VIII. Rákóczi ut 63 szám. I. em. 7:) tartja választmányi ülését. Kérjük a tagok teljes számban való megjelenését, mivel egyesületünknek nagyon fontos érdeke, hogy az itt hirdetett választmányi ülésünk határozott képes legyen.

A M. E. V. M. E. elnöksége ezuton értesiti az egyesület t. tagjait, hogy 1937. évi május hó 9-én délelőtt 10 órakor Budapesten (:VIII. Rákóczi ut 63 sz. I. em. 7 ajtó:) tartja

évi rendes közgyűlését.

Tárgysorozat:

- 1.) Elnöki megnyitó
- 2.) Jelentes az 1936 évi működésről
- 3.) Tisztujtás
- 4) Esetleges indítványok *

Esztergom, 1937. évi április hó 1.

Daróczy Márton s. k.

ügyvezető elnök.

Brandt Vilmos s. k.

orsz. elnök.

* Alapszabályaink 16 §.-a értelmében a közgyűlésen csak azt az indítványt lehet tárgyalni, mely a közgyűlés előtt legalább 14 nappal a vezetőséghez be lett nyújtva.

Az erdő mélyén lépeget

az erdész, jobbra-balra éberem figyelve, vigyázva arra, nehogy valami rendellenesség forduljon elő a reábizott erdőben. Nem passzióból sétálgat a rengetegben, hanem kötelességét teljesíti. Azt a kötelességet, amit az iskolában tanítottak neki s amit iskoláinak végzetével a társadalom életfeladatul reárált. Egyszerre őt zordonkölsejű felfegyverzett emberrel találja magát szemközt, akiről szakértő szemme rögtön látja, hogy csak fatolvajok lehetnek. Fatolvajok, akik ellen neki kötelessége megvédeni az erdőt és annak lakóit. Egy pillanatig sem habozik, felszólítja őket, hogy tegyék le szerszámukat, fűrészt, fejszét. Ebben a pillanatban az őt ember eddig láthatatlan hatodik társa hátulról baltával az erdész fejére sujt. Az összeroskadt erdészre ezután mind a hatan reátámadnak, bottal baltával hatalmas csapásokat mérnek az erdő véreben fetregő, őrére. A félholtravert ember pedig mit is csinálhatott volna? Életének utolsó ösztönével fegyveréhez nyult, amit az erdővédelmi szabályzatokkal azért akasztottak a vállára, hogy az erdő érdekeit, ha kell ezzel is megvédje. Talán ez jutott az eszébe, amikor megnyomta a puszka ravaszát s talán csak másodsorban az az életösztön, ami minden embernek ezt diktálta volna hasonló esetben.

A sörét pedig nem tréfaeszköz. Az eredmény: két halott, egy sebesült és az, hogy kötelességét teljesítő erdész három éve védi a törvény előtt tettének jogosságát.

Ez alatt az idő alatt idegei teljesen felörlődtek, betegen és összetörtten várja, hogy igazát bebizonyítsák. A két alsóbb fórum neki adott elégtételt és felmentette. A végső eredmény sem lehet kétséges egyikünk előtt sem.

Ez történt és nem először. Számtalan esetet tudnánk felsorolni, amikor ugyanez ismétlődött. Ezért szólunk és kérjük a magyar törvényhozás tagjait, hogy az erdészeti segédszemélyzet fegyverhasználatának újbóli megalkotásánál az erdészeti segédszemélyzet gazdasági problémái mellett az ilyen ügyekre is gondoljanak.

Nem hisszük, hogy ebben az országban, bárkinek is más véleménye lenne ezekről az esetekről. Nem hisszük, hogy bárki helyesnek tartaná azt, amikor egy olyan ember, aki elsősorban a kötelességét teljesíti, s csak másodsorban védi — a törvények szerint is jogosan — az életét, annak évekig kelljen gyilkosság vádjával terhelten élni a társadalomban. Az ilyen ember ez alatt az évek alatt a további kötelességét sem tudja rendesen teljesíteni, meg azután embertársai szemébe se nézhet nyugodtan. A gyilkos! Suttogják róla innen is — onnan is.

A kötelességét teljesítő magyar erdész pedig nem érdemli meg. Kérjük, hogy a törvényhozás urai erre is gondoljanak.

Daróczy Márton.

Tanulmányuton

Németországban

Dr. Jármy István vadászati tudósító

II.

Első közleményem folytatásához most kissé nehéz vadász embernek visszatérni arra a hangnemre, melyben kezdtem, vagyis a németországi vadászatot száraz számokban ismertetni. Nehéz pedig azért, mert jelen cikkemhez jobban hozzáillene hangulatos tavaszi szalonkázásról írnom, mivel azt Felső-Vadászpusztán az élvezetes hajnali huzás utáni pihenőmet felhasználva vetem papírra. De kezdjük, ahol elhagytuk, mert célom, hogy vadásztársaim megismerjék azt a rendszert, ami a vadászatot Németországban előrevitte és rövid 1 év alatt oly magas fokra emelte.

Tehát nézzük mit is valósított ottan meg az 1934. július 3-án megjelent egységes Németbirodalmi vadásztörvény, mely 1935. március 27-én megjelent végrehajtási utasítás után lépett életbe.

Az első fő feladat volt a nagy Németbirodalom százféle vadászati organizációját egyesíteni, egy közös nevezőre hozni. Ez igen sok nehézséget okozott az első időkben, azonban a vadászat szervezésében is érvényesülő Führer princíp (Vezér elmélet) ezt rövidesen megtörte és a világszerte csodálatos német szervezőerő és tehetség sikerrel hajtotta végre a különböző vadászati organizációkat, melyeket végrehajtó hatalommal is felruházott. A szigoru büntető határozatokon kívül megszervezte és életbeléptette a világon egyedülálló vadászbecsületügyi eljárást a renitensek és a nem vadásziasan vadászók ellen. Ezen eljárás következményei nemcsak szigoruak, de megszegyenítőek is a vadászra nézve, tehát igen szép erkölcsi alapra, a vadászbecsületre van alapítva.

A német birodalom vadászterületét képező 42.824.674 Hektár össz. területe 759 vadászkerületre lett felosztva. Ebből 636 vidéki kerület 50 városi kerület és 73 városi és vidéki kerület.

Ezeket a kerületeket 818 községi és 27514 magán vadászterület alkotja.

Az összes birodalmi vadászati ügyek vezetésének élén áll a birodalmi fővadászmester: Hermann Göhring, izig-vérig, szívvel, lélekkel vadász, kinek vadászbarátsága és vendégszeretete sok kellemes vadászórát szerzett megboldogult miniszterelnökünknek és vadásztársunknak Gömbös Gyulának is.

A birodalmi vadászmesternek rendelkezésére áll a hivatali vadász vezérkara, mind szakértő tökéletes vadászokból.

A birodalmi vadászmeister vezetése alatt működik a legfőbb birodalmi vadászati tanács, különdöző osztályokkal és szakértőkkel.

Az egész birodalom vadászati igazgatás szempontjából öt főrésze oszlik, melyek a Landesjägermeisterek vezetése alatt állnak. Ezek a Porosz, Badeni és Bajor, Hessen, Würtenbergi országos vadászmeisteri hivatalok. Mindeniknek élén egy országos vadászmeister áll megfelelő segédszeméllyel.

Az öt említett vadászmeisteri keret mindegyike több tartományi és ezek több vadász kerületre oszlanak. A tartományi vadászkerületek mindegyikének élén a Gaujägermeister, a kerületiek élén a Kreisjägermeister áll.

A tartományi vadászmeisterek mindegyike mellett a már említett vadászbecsületügyi tanács is működik.

Végeredményben tehát a németországi vadászat óriási kiterjedésű adminisztrációját egy Reichsjägermeister, (Birodalmi vadászmeister), 5 Landesjägermeister (Országos vadászmeister) 29 Gaujägermeister (tartományi vadászmeister) és 759 Kreisjägermeister (megyei vadászmeister) vezeti és intézi. Csodálatos és a nagy és szervezett adminisztráció mellett az, hogy a bürokratizmusnak az akta és irás szaporításának nyomát sehol sem találni. Mindenki a maga hatáskörében, teljes felelőséggel jóformán percek alatt azonnal intézkedik és határoz, minden hatalmi pozíció fitogtatása és hatalmi tultengés nélkül, vadászias, szives előzékenységgel, de mindig szakszerűen, és teljes felelőségnek tudatában. És talán, ami még csodálatosabb és talán i. t. olvasóim előtt hihetetlenül fog hangzani, protektio nincsen. Hivatalát, hivatását a német vadásztársadalomból ezen pozíciókra kiválasztottak minden fizetés, vagy tiszteletdíj nélkül egyedül a nagy német vadászszeme által vezéreltetve hazájuk és az egyetemes német vadászat érdekében teljesítik.

A német birodalom két legfontosabb vadfajtája a szarvas a dämuvad és az őz. Mindkettő vadfajta azonban nagy irányu vissza fejlődést mutat, úgy testsúlyban, mint agancs erősség tekintetében. Mielőtt tovább mennénk, tudnunk kell, hogy az 1935/36-os vadászati évben a német birodalom területén lőttek:

48735 szarvast, mégpedig 12823 bikát, 35912 drb. tehenet és borjut 11,166 drb. dämuvadát, ebből 2,991 lapátost és 8175 tehenet, 516,760 őzet, még pedig 194,808 bakot és 321,952 sutát és gidát.

Ilyen számok mellett tehát első dolga volt a vadászati hatóságoknak, hogy az állomány csökkentése és évenkénti célirányos apasztása megfelelő kiválasztás és szakszerű szelektio útján tervszerűleg végrehajtsák. A kitüzött cél, melyet ezen uton elérni kívánnak, hogy erős, egészséges nagyvad állomány legyen, mely az idők viszontagságait kibírja és különböző epidémiáknak, elkor-

csulásoknak ellentáll és atultenyésztés folytán beálló degenerálásnak gátat vessenek.

Következő cikkemben az ide vonatkozó törvényes intézkedéseket és azok eredményét ismertetem.

Szerzői jog fenntartva.

(folytatása következik.)

A n y u g d i j

Nap-nap után halljuk, újságokból olvassuk a törekvéseket, amelyek oda irányulnak, hogy társadalmunk egyik másik rétegének tagjai részére akkorra, amikor a szerszám, a toll, az eszköz kihull öregedő kezekből, valami uton módon szerény megélhetés biztositassék. Erre szükség volt a régebbi jobb idők és körülmények közt is, ma pedig egyenesen elengedhetetlen.

Az öregkori kenyeret többféleképen lehetett biztosítani. A biztosítás egyike az egyesületben tömörülés az esetben, ha a terület létszáma elegendő ahhoz, hogy a tagok által befizetett tagdíjakból nyugdíj alapított létesítenek. Ma is számos ilyen régebb keletű, több évtizedet megélt nyugdíjalap van, átvészelte a közelmúlt rettenetes időket és végzi az érdemek szerint irgalmas, segítő munkáját. A biztosítás más módja az, ha valaki nélkülözhető filléreit összegyűjtötte, azzal ingatlant vett és idős korában ennek jövedelméből élt. De ha ez egyik sem volt meg, a harmadik eset még mindég megmaradt. A szülő, társadalmi állásának megfelelően azon iparkodott, hogy gyermekeit olyképen taníttassa és helyezze el, hogy gyermeke keresetéből neki is jusson egy darab kenyér. Jelentéktelen volt azok száma, akiknek öregségükre ha szükösen is, kenyér nem jutott. Az ilyen esetekben inkább már az egyénben találtuk, ha kerestük a hibát.

A háboru után mint általában mindenben, az aggkori kenyérkérdésben is sulyosbodott a helyzet. Jól tudjuk, hogy az általános betegség kórokozója a háboru volt. Részünkre még külön teherként jegyezhető a vesztett háboru, s ennek következménye, a minden becsületet emberi gondolkodást meghazudtoló országdarabolás, a nemzet testének darabokra tépése. Ha tehát az itt említett körülmények a lét mélypontjára kényszerítették is ideiglenesen nemzetünket, egy cseppet sem volna helyes, gondolkodás és cselekvés nélkül túrni. Iparkodjunk az embertelen csapás kábulatából magunkhoz térni, s minden rendelkezésre álló körülményt, a létünk könnyebítésére fölhasználni.

Ma nem olyan a helyzet, hogy akkori kenyérünk biztosítására tőkét gyűjthessünk. Arra sem számíthatunk, hogy gyermeke-

ink ellásának minket, hisz a gyermeknek magának is kevés az, amit a saját családja fönntartására kap. Marad tehát a biztosnak látszó és keresztülvihető eset, a nyugdíjgyesületbe tömörülés és ezen keresztül a nyugdíj illetve az öregkori kenyér biztosítása.

A gazdatisztek nyugellátásának ügye a közelmultban, szemeink előtt játszódott le. Megért. Eljutott a beteljesüléshez. Pár évtizeddel ezelőtt talán megsértette volna a gazdatisztet az, aki a nyugdíj egyesületbe való tömörülésre invitálja, Akkor még nem volt rá szüksége. Volt tisztességes jövedelme, uri kenyere. Kedvtelése mellett megtakarítása is volt, amit öregkorára tartalékolt. Azóta változott a helyzet. Ma, a tisztességes jövedelem, az uri kenyér, de különösen az öregkori kenyér, ott is oly bizonytalan. Hogy öreg korban szükségét ne lászson, segített magán. Mert ha terhes is, de nem elbírhatatlan az áldozat, mellyel a nyugdíjat biztosította magának.

Az öregkori nyugdíjra minden ioglalkozási ág nál szükség van. Ennek szükségét különösen ki kell emelnünk az erdészeti segéd-személyzet azon részénél, amelyik az állami illetve nyugdíjas helyeken kívül van. Az uradalmi stb. erdész nyugdíjbiztosítása pedig nem volna lehetetlen. Csak volna, aki az ügyet kezébe véve, az érdekelteket fölrázná, az ügy eléréséhez szükségeseket gyűjtené és egymás mellé rakosgatva, rendszerbe foglalná. Vajjon hol van, hol késik az a férfit, aki hivatva van ennek az ügynek fonalát kezébe véve, a megoldás felé elindítani. Nincs réteg, nincs foglalkozási ág, ahol oly kiáltó volna a nyugdíj biztosítás szüksége, mint ennel a testületnél. A csekély javadalom, amiből tartalékolni lehetetlen, teljesen indokolja.

Természetes, a nyugdíj biztosítása kötelességet ró a biztosított egyénre és a kenyér adó gazdájára egyaránt. Minden szolgálatban lévőknek elsörendü érdeke, hogy öregségére kenyere biztosítva legyen. Viszont, a szolgálatadóra sem lehet ma közömbös, hogy alkalmazottja, aki egy életen keresztül hűségesen sáfárkodott az ő vagyonának megtartásában és gyarapításában, milyen sorsra jut öreg korban.

Vannak egyes intézmények, uradalmak, amelyek egyes alkalmazottaiknak öregkorukban némi segélyt adnak. Ezt a segélyt amellet, hogy összege illetve értéke helyenként sokszor csak épen a semminél több, kegydíjnak nevezik. Az igaz, hogy a lábáról leesett magatehetetlen ember nem törődik azzal, hogy milyen az a cím amely alatt a könyöradományt kapja, neki már csak az a fontos, hogy valamit kapjon. Ha a kegydíj szóban úgy odavetett pillantással nem is látunk különösebbet, mégis be kell vallanunk, hogy dehonesztáló, emberi mivoltot szégyénítő szó ezen a helyen. Megnyugtató lesz, a nyugdíj szóra átváltoztatása.

A minket érdeklő nyugdíj ügy tetőalá hozása az uradalmi erdésznek mint szenvedő alanynak az ügye. Az uradalmi erdészre vár tehát a föladat, hogy a kezdeményező lépéseket megtegye.

Általában tudott dolog, hogy az adott körülmények között mily nehéz az első lépés tétele. Figyelemmel kell lenni az alkalmazó és alkalmazott érdekeire. Erre szükség van azért, mert az elgondolás és méltányosság úgy kívánna, hogy a nyugdíj illetéknek felét az alkalmazó fizetné, a másik felét pedig az alkalmazott erdészétől levonná és a mindkét részről befolyt összeget havonként, esetleg negyedévenként a nyugdíj alapba, alkalmazottja javára befizetné. Kérdés az, és erre a matematikus tud határozott feleletet adni, hogy mekkora az a havi díj összeg, mely után a biztosított kielégítő nyugdíjat kapna.

A díjfizetés nehézség mindkét részről mikroszkop nélkül is látható. Az uradalom illetve alkalmazó, az első pillanatban szabadulni akar az új tehertől. Nem lát saját szempontjából semmi visszatérülő értéket. Kidobott pénznek tekinti az általa befizetett féldíj összegét, amit örökre elveszítettnek vél. Ám a helyzet nem így áll. Azzal tiatában vagyunk mindnyájan, hogy lehangolt, aggódó lelki állapotban egyetlen ember sem képes olyan tökéletes munkát végezni, mint gondtólmentes kielégítő helyzetben. Ez alól a szabály alól az uradalmi erdész sem kivétel. Ezt tekintve, vajjon nem-e nagyon is jövedelmező befektetés az uradalomnak a féltagdij fizetése, ha azzal az erdésznek lelkéből kiemelte az öregkor ellátásának gondját. Föltételezhető, hogy a nyugdíj rendezésével, az egyébként el nem üldözhető gondtól megszabadult erdésznek, akinek az életkedve megjött, aki most már gondolkozását, tehetőségét teljesen a hivatásának szentelheti, egy tökéletesebb intézkedésével az évi féldíj sokszorosát téríti uradalmának. Mert ne feledjük: Dolgozni, intézkedni lehet kötelességből, amikor a gép-szerű munkát végezzük. De lehet kötelességteljesítéssel párosult gondmentes egyszerűségtől is, ebből sarjadnak és fejlődnek naggyá a munkák.

Még a föntínél is nehezebb kérdés az alkalmazott részéről a féltagdij fizetésének kérdése. Nem azért, mintha az erdész egész lélekkel nem csüngne a gondolaton, azért sem, hogy neki a nyugdíj nem kell. Az ok, ami a rémületét okozza az, hogy miből fizeti a féldíjat. Fizetése, javadalma kevés ahhoz, hogy elvehessen belőle. Eddig sem volt elég a legszükségesebbekre sem. Ez valóban nagy akadálnak látszik. Mi, bentlevők látjuk ezt, ismerjük a díjfizetés tényleges nehézségeit. És mégis meg kell oldani.

A kérdésben minden esetre nagy szerepet játszik az a körülmény, hogy nem általános. Az uradalmi stb. erdészeknek talán a nagyobbik része olyan helyzetben van, hogy a féldíjat megtudja fizetni. A másik résznél, ahol a javadalom mélyen a létminimum alatt van, a javadalom kiegészítésével kellene a létminimumot megközelíteni, ezzel a nehézség ezen az oldalon is orvosolva lenne.

Befejezésül csak azt kívánom ismételten megemlíteni, hogy az uradalmi erdészeti segédszemélyzet ne várja másvalakitől, hogy a nyugdíj ügyüket megoldják. Kezdenek maguk hozzá. Keressék

és találják meg egymást. Kutassák fáradhatatlanul azokat a lehetőségeket, amelyek segítségével és felhasználásával a cél elérhető. Vannak jeleseink, ezekre vár a kezdeményezés, a többi tartsa kötelességének őket követni.

Szy Ferenc.

:—:

Nem mehetünk el szótlannal az általunk nagyon tisztelt Szy Ferenc barátunk cikke mellett, mivel az kényelmetlen helyzetbe hozhatná a vezetőséget.

A hozzáfűzött kommentárt ott kezdjük, ahol a cikkek Szy Feri barátunk befejezi: . . . „az uradalmi erdészeti segédszemélyzet ne várja másvalakitől, hogy a nyugdíjügyüket megoldják“. Joggal mondhatják a magánuradalmaknál alkalmazott kartársaink, hogy igenis mi más valakitől, az egyesülettől várjuk, hiszen azért fizetünk tagdíjat s azért van egyesületünk, hogy ügyes-bajos dolgunkban eljárjon s azokat a rendelkezésére álló összes eszközökkel elősegítse.

Fel kell említenünk, hogy a magánalkalmazásban álló kartársaink nyugdíjügyének megoldását egyesületünk programjába már korábban felvette s arról a titkári beszámoló az elmúlt választmányi ülés alkalmával megemlékezett. E tekintetben olyan kevés az adottság, hogy átmenetileg, — az erdészeti segédszemélyzetnek a cselédek sorából való kiemeléséig — a magánalkalmazottak nyugdíjügyét csak nyugdíjüggyekkel üzletszerűleg foglalkozó társulat útján látjuk megoldhatónak mégis úgy, hogy ezen biztosítás a biztosítottnak észrevehető terhet ne jelentsen.

A választmányi ülés felhatalmazására tárgyalásba bocsátunk több biztosító társasággal s részletesen kidolgozott tervünkkel közgyűlésünkön foglalkozunk.

Szükségesnek tartottuk a cikket ezzel a kommentárral publikálni annyival is inkább, mert Szy Feri barátunk legutóbbi választmányi ülésünkön nem vehetett részt s annak lefolyásáról csak a lap útján s így hely szűke miatt csak hiányosan informálódhatott.

Megállapítjuk, hogy Feri barátunkat a legjobb indulat vezette, amikor cikkét megírta s tudjuk, hogy Ő tárgyilagos, értékes íromunkása, az egyesületnek abból a régi patinás gárdájából, amelynek sorai oly ijesztően fogynak.

Mi Szy Feri barátunk cikkével kapcsolatban csak arra kérjük a magánalkalmazásban álló tagjainkat, hogy majd annak idején, ha a közgyűlésen ezt a tárgyaljuk, legyenek segítségünkre, mivel mint közvetlenül érdekelteknek a megoldási lehetőségekben tágabb terük van,

Az erdő az irodalomban

Irta: Hárs László

Az emberi élet keretét mindig az erdő jelentette. A primitív kultúrák az erdőből indultak s a modern kultúra visszatért ismét az erdőhöz. Ez természetes jelenség is, hiszen azt a csodálatos fogalmat, amely a „természet“ szó mögött rejtőzik, az erdő jelenti a legmaradéktalanabbúl. Az erdő a legegységesebb megjelenési formája a természetnek, magába foglalja az élet megjelenési lehetőségeinek minden változatát.

A termőföld, a rét, a síkság, a kopár hegyvidék vagy a sarki tájak csak egy-egy — speciális, különleges — lehetőség a sok közül, mintha a természet kísérletezései során egy-egy minta-telepet rendezett volna be önmagának az egyes tájak-lehetőségek számára. Azonban ezek a kísérletek, éppen egyoldalú voltuknál fogva, végkép csak kísérletek maradtak, a természet felhagyott a próbálkozásokkal s visszatért ismét az erdőhöz — éppen úgy, mint az ember. Mert az erdő nem specialitás, nem egyoldalú lehetőség, az erdő — komplexum, minden életnek — szervesnek és szervetlennek egyaránt — komplexuma. Az erdő egységbe foglalja, a száraz-földi, vízi és szárnyas állatokat, kúszónövényeket, fákat, virágokat, pázsit féléket, ásványokat és kőzeteket. Ha erdőben vagy, úgy az élet középpontjában érezheted magadat, százszorta inkább, mintha világáros lüktető göcpontján állnál.

Ezt a természeti egységet — amelyet az ősi ember már megértett — a modern ember világos szemmel látta meg s akként közeledik is az erdőhöz. Az emberi állásfoglalások pedig mindenkor az irodalomban tükröződtek a leghívebben, az ember eszméit és eszményeit, a világegyetemhez, a természethez vagy a másik emberhez való viszonyát mindig írástudóin keresztül szögezte le a legvilágosabban és a legfélreérthetlenebbül. — Ezért különösképpen érdekes és figyelemreméltó számunkra az erdő és az irodalom viszonyának vizsgálata.

Milyen kapcsolatban volt tehát az erdő az irodalommal, azokon a hosszú évezredekken keresztül, amióta írásos emlékeink fennmaradtak? Természetesen ugyanolyan viszonyban, mint az erdő és az ember. Ha tehát a felvetett kérdést alaposabb vizsgálódásnak vetjük alá, kiderül, hogy tulajdonképpen az irodalom állásfoglalását fogjuk megismerni.

Az első nép, amely az európai kultúr-körhöz tartozott, az görög volt.

A görög mitológiából, a görög tollak fenmaradt verseiből az ember és a természet egysége tűnik ki.

A görögök félúton voltak. Még nem szakadtak el a természettől s már visszatértek a természethez. Számukra minden ter-

mészeti jelenségnek lelke volt, a pataknak éppúgy, mint az erdőnek, a bereknek, mint a forrásnak vagy hegynek s ez a lélek az erdő, a patak, a hegy vagy a forrás istenének alakjában jelentkezett. Furcsa alakok sűrögtek a görög erdőkben: Kecskelábú, szőrös, hétágú sípon furujázó istenek, (Pán) lótestű, emberfejű félistenek, (kentaurok) nimfák és helyi istenkék nyüzsögtek bennük. De tévedés volna azt hinni, hogy ezeket valóságos isteneknek képzelték. Nem. Ezek az istenek tulajdonképpen a természet mindenütt jelenlévő lelkét jelképezték. S csak a görög szellem lényegének félreértéséből származott az a hit, hogy ezernyi istent imádtak, holott ez az ezernyi isten a valóságban egy volt, a természet, amely ezer helyen, ezer alakban jelentkezik s mégis mindenütt egy és oszthatatlan.

A római kultúra eltávolodott a természettől — városi kultúra lett, annak ellenére, hogy Romulus és Rémus mondája; — amely Róma és a római nép keletkezéséről szól, elmeséli, hogy a két-kisdedet miképpen táplálta egy nőstény farkas tejével, míg felnöttek és megerősödtek. De Romulus és Rémus városokat már fallal vonták körül, kizárták onnan a környező erdőt és urbánus kultúrát alapítottak. Ez a római irodalomból is ellenőrizhető, amely a görög irodalommal ellentétben, igen keveset foglalkozott a természettel s ha igen, így az csupán a görög irodalom utánérése volt.

A római lélek és a természet viszonyát legpregnansabban Horatius versei mutatják.

Horatius megúnva a városi életet, vidéki házába vonult vissza s ott írta megkapó szépségű verseit, de Horatius valójában a természet közvetlen közelében is városi maradt, akit az erdő, a mező, a hegység csak úgy illett meg, mint egy szép kép vagy hatásos szinpadí díszlet, míg jómaga a városi civilizáció eredményeitől körülvéve, erdei magányában is izig-vérig kultúremler maradt, a csendes elmélkedés, az ezüst kupában csiloló falernumi bor, a kényelemszeretet embere.

A kereszténység: mely így ragyogott fel az égre a sötétedő időkben, mint jelképe, a betlehemi csillag, természeti jelenségek közepette született. Első tanúi egy tehén és egy szamar voltak, köröskörül békés birkanyájak legeltek, a pálmák bólogattak, így született meg a kisded. Apostolai halászok voltak s az olajfák hegye, Getsemane kertje, örök kincse marad az emberi léleknek és az irodalomnak egyaránt.

Azonban a kereszténység ezután jóidőre eltávolodott a természettől s mivel az irodalom ebben az időben egyenlő volt a vallásos keresztény irodalommal, tehát a természet ez időben nem volt tárgyá a költőknek, kik kizárólag himnuszokat írtak.

Azok a népek azonban, amelyek az európai kultúrkörből távoztak, ennek hatását nem érezték, továbbra is megőrizték a kapcsolatukat a természettel.

A négerek például, akik akarva, nem akarva tudomásul kellett, hogy vegyék az erdőt, mert nem szabadulhattak tőle. Az erdő rejtelmet és félelmet jelentett számukra, sötét veszedelmeivel, a leselkedő vadállatokkal, mérges növényeivel, de egyúttal jelentette az életet is, mert a vadállatokat meglehetett ölni s húsuk jó volt, a fák húsos gyümölcsöket teremttek s a gonosz növények mérgével nyilvesszőik végét kenték be. Az erdő azonkívül menedék is volt számukra, hol ellenséges törzsek, hol a még ellenségesebb fehér emberek támadásai elől. Őket elszakíthatatlan szálak fűtéek az erdőhöz.

*Az erdőből kijött a kigyó
Ó! Ó!
A kigyó fekete és zöld volt,
mint az erdő, olyan volt
és kiöltötte fényes nyelvét a négerekre.
Az asszonyok sikoltva szét futottak,
de Baloo-bo az erdőbe ment,
husángot tört magának
s a kigyó fejére ütött vele.
Igy gyürte le Baloo-bo
az erdőt az erdővel!
Ó! Ó!*

Igy énekeltek a bantú-négerek s énekükben benne van az erdő, amely félelmetes s ugyanakkor segítséget nyújt.

A kínaiak viszont — a rómaiakkal ellentétben — nem városokat vették körül fallal, hanem falat vontak országuk és külvilág köré. Ez a fal nemcsak valóságos, hanem szellemi gát is volt egyúttal. A kínaiaké volt Kína, de lezárt világot őrzött s ebben a lezárt világban nem az ismeret kiszélesítése, nem újabb és újabb dolgok megismerése, hanem a már ismert dolgok részleteibe való behatolás volt a cél. Így vált azután a kínai művészet aprólékos, pepecselő munkává, Ők nem az erdőt akarták megismerni, hanem a fát, nem is a fát, hanem minden egyes ágacskát s talán nem is az ágacskákat, hanem azoknak minden egyes rostját. Aprólékosan, gondosan dolgoztak, ha egy művész megfestett egy virágba boruló almafát, úgy azt megfestette másodszer, harmadszor, tizenötödször is s csak akkor érezte művét tökéletesnek, ha azt szinte behunytt szemmel is képes lett volna papirosra vetni.

Ugyanúgy a költészetben. A kínai költők nem akarták soha sem megváltani az emberiséget, elmerültek a részletekben, s ezekből a részletekből talán jobban meglehet ismerni az egészet, mint némely „átfogónak“ nevezett európai műből. Verseik részletező műgonddal készült tusrajzra emlékeztetnek — s azok is. Mert a tus az egyetlen festék, amely nem tűr hozzánemértést sem pedig a valóság elkenését, a tus megköveteli, hogy művésze pontosan és félreérthetetlenül fejezze ki magát.

Egyike a legszebbeknek Liang-Ti-Tu (Kr. u. 1400) verse az

ERDEI SÍR

*Fekete fák közt hant alatt
rejtezik sirja jeltelen.
Mi itt maradt, az csak salak
s mi elröpült: az rejtelem.*

*Fehér volt mint a lótoszok,
vidám, miként a Ko madár.
Te, Erdő, mindezt jól tudod,
takard avarral. Télre vár*

*a nyár-idő és fázni fog,
mint lent az apró bogarak,
s keskeny füvek. De nem zokog,
már ő is, mint te, — halgatag.*

A renaissance meghozta az európai kultúra számára is a felzabradulást. Visszatért a természethez — s nem utoljára. A renaissance óta is többször ismételtlen megtalálták egymást, az ember és az erdő — a művész és az erdő.

Kimagasló alakja alakja assisi szent Ferenc, akiben tulajdonképpen a legharmonikusabban olvadt egésszé az ember a természettel. Ő — s ebben talán valamire emlékeztet arégi görögökre — Istent látta fűben, fában, virágban egyaránt, de nem sok külön, apró istent, hanem az egyetlenegyét. Assisi szent Ferenc egy volt Istennel, tehát egy volt a természettel is, vagy ha úgy tesszük: egy volt a természettel, tehát egy volt Istennel is.

Másik nagy meglátója a természet és az ember elszakíthatlan kapcsolatainak Jean Jaques Rousseau, a nagy francia filozófus volt, aki először adta ki a jelszót s fogalmazta meg egy mondatban álláspontját, meg azóta közkinccsé vált:

„Vissza a természethez!”

Rousseau szavai messzire és hangosan hatottak.

A 19. és 20. század költői — tehát ezeknek a századoknak emberei is — többet és még szebben foglalkoztak a természettel az erdővel, mint elődjeik.

Emlékezzünk csak Arany János megkapó tájleírására a „Toldi”-ban. Ez az erdő már nem díszlet, nem kulissza, ez az erdő él és léleklizik, együtt él és léleklizik az egész világegyetemmel.

Vajda János és Ady Endre halhatatlanná tették a vaáli erdőt, amelyben éjszaka rémek és kísértetek járnak, éppen úgy, mint Arany János, aki a „radványi „sötét” erdőt tette feledhetlenné számunkra.

Rudyard Kipling és Knut Hamsun működése egy-egy önálló fejezetét teszi ki korunk irodalomtörténetének s bár céljaik, emberi

ideáljuk élesen különböztek egymástól, mégis irodalmi működésük elválaszthatatlan az erdőtől.

Rudyard Kipling az angol imperializmus krónikása volt, de legcsodálatosabb műremeke a „The jungle book“ (történetek az őserdőből) melynek köre Mangli a kis hindu gyerek, aki kisdéd korában eltévedt az erdőben s a tigris karmai közül farkasanyó menti meg s veszi gondozásába. Mangli az erdőben él, farkasként, Baloo, a medve és Bagira a párduc nevelik az erdei tudományokra, de végül visszatér az emberek közé. És Kiki-Tiki-Tawi, a kis mungó, aki hősiezen megküzd a vagainával, a szemüveges kigyóval. Vagy egy másik könyve, amelyre talán kevesebben emlékeznek, meséskönyv a világ keletkezéséről. Ebből az kötetből tudtuk meg gyermekkorunkban, hogy miért hosszú az elefánt orra s a vadmacska — ellentétben a többi állatokkal — miért jár mindig egyedül.

Knut Hamsun az érem másik oldalát nézi. Ő mindig embert állít az erdőbe. A „Pán“-ban olyan embert, aki magára vág, mert megcsömörlöt a társadalomtól s az erdőbe menekül. „Az anyaföld áldásá“-ban, pedig a természettel küzdő, de a természettel, a környező erdőkkel és mezőkkel rokonságot tartó ember figuráját. „Halk hűrokat penget a vándor“ írja s szemünk előtt táncolnak el észak erdővel borított hegyvidékei, melyekben már itt ott vert fészket egy-egy ember vagy család.

A legtisztább és legmélyebb emberi líra illata és íze árad ezekből a tájakból s az erdők fái szomorúságot és vidámságot lehelnek.

Limankoski finn írónak csak egyetlen műve van lefordítva európai nyelvekre, de ez az egy a „Dal a tűzpiros virágról“ elég volt ahhoz, hogy írójának hirnevet szerezzen.

A tulipiros virág a vágy, amely egy findlandi favágó es faszatató szívében lakik, ahogy vándorol az uszó fatörzsekkel, úgy támad s mulik szívéből a vágy. Erős, fiatal és inas, mint a fák, amelyeket döntöget s amely ezer uj kalandor felé utazik a büszke erdők között sustorgó folyón.

Meg kell még emlékeznünk Felix Salten finom regényéről a „Bambi“-ról, amelyben egy fiatal őzsuta életét írja le s ebben nem az erdő az ember szempontjából, hanem az ember az erdő szempontjából van lefestve s biztos néha nem tulságosan hizelgő színekkel. De ez az erdő él, mint egy igazi társadalom, a szén-cinkéktől, a szarvasokig, ősi rendben, szokásokkal és kötelezettségekkel, örömmel és félelmeikkel és sok halállal. De egyik mókus olyan mint a másik s Bambi biztos észre sem veszi, hogy nem az öreg mókussal, hanem az unokájával beszélget barátságosan.

Szándékosan hagytam e helyszűke miatt hézagos összefoglalás végére az ujmagyar irodalom talán legkiválóbbjának Tamási Áronnak „Ábel a rengetegben“ című könyvét.

Szakállas Ábel, siheder székely gyerek, anyja halála után a Hargitára költözik, hogy a bank erdeinek pásztora legyen. Ábel ezer kalandon esik át az erdőben, amely kitarja néki titkait. Embert hétszám nem lát, de nem unatkozik, hiszen van-e csodálatosabb és megkapóbb az erdőnél, amely megmutatja magát ámuló szemei előtt.

Hamvas, üde és villogó ez a könyv, derült, mint a nyári természet és oly őszinte is.

Ábel azután még két kötetben megjárja az országot és Amekát is (Ábel az országban és Ábel Amerikában) de hiába keresi a dollárokat amerikában, egyszercsak kapjamagát és hazautazik, vissza a Hargitára.

És ez az újkori irodalomnak — tehát az ujkori embernek az állásfoglalása is. Kétes kalandok, próbálkozások és kísérletezések után végül ismét visszatért a természethez, visszatér a Hargita, a Vértes, vagy Mecsek vagy Finnlad erdeihez, hogy békét és megnyugvást leljen.

Hajnalodik

Alszik a város, — nyugszik a csend . . .

Csillag is álmos már odafent.

Indul a Göncöl. — Társzekere

Mindig először fut lefele

S gyűjti a pöttön csillagokat,

Párat azért fönn elhagyogat.

Holdfi is ellejt, — lopva halad

Egy kicsi felleg leple alatt. —

Bodri is alszik lent a tanyán.

Nóta sem hallszik. — Éjji madár

Szárnya sem libben már a tetőn,

Fejfa se billen a temetőn. —

Szél se zizeg még, lomb se csacsog,

Fülemile zengés s a kakasok

Távolí érces hangja se cseng . . .

Völgyön, a bércen néma a csend.

Alszik a város. — ébred a nap . . .

Ép kibocsájtott egy sugarat

S kémleli titkon éj seregét,

Merre, mikép, hol verheti szét. —

Lomha rajokban bomlik az éj.

Ott keleten van a csatatér. —

Rémes a harc, hogy küzd a nap, éj! —

Éjjeli sereg fogy, freccsen a vér,

Am, mielőtt megfut a sereg,
Lángba borít egy égperemet.
Rajt, hamarosan nap hada kél
Gyors rohamokban szétfut a fény,
Völgyön, a bércezen ellene hull . . .
Földön, az égen fény csak az ur.

Alszik a város, — fölkel a nap . . .
Vállain át most dics-sugarak
Pompapalástja, bibora hull . . .
Nincs, ki csodálja itten alul?!
Van! — Szeme villan, izma feszül,
El mi sem illan ijja elől.
Arca leburnult, mint az avar,
— Nap s viharuktól, nincs mi takar. —
Szive, nemes kő, kebele alatt,
Temploma erdő, — Szive vad.
Élete kockán! — Állja helyét . . .
(: Gyér kezek osztják bár kenyérét. :)
Ki az, ki felkél hajnal előtt
S éppen a mesgyén tart pihenőt,
— Nap mikoron már fenn kacarász, —
Az csak az erdész' vagy a vadász!

Strocz Albert.

A főváros szívében várja

Nagykovácsy

Üzletház

az ország leg-
nagyobb ruhá-
zati áruháza.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

Az erdősz

mellékkereseti lehetőségei,

A világháború melyet minden hősiesség dacára elvezítettünk, nemcsak terület veszteséget jelentet, hanem mivel megbontotta azt a gazdasági egységet, melyet a Közös Osztrák Magyar birodalom jelentett, a kereseti lehetőséget is oly szűk határok közé szorította, hogy azt minden társadalmi réteg nagyon, — de nagyon érzi.

Természetes, hogy az egyre súlyosbodó viszonyok nem kímélték az erdősz kart sem, s a kényszerítő körülmények hozzák magukkal, hogy hivatásuk betöltése mellett megragadjanak minden olyan lehetőséget, mely nem vonja el őket a fő, a vállalt hivatásuktól s az adódó kis szabad idejükben olyan mellégfoglalkozást találjanak, mely ha nem is sokkal, de mégis megnagyobbítja a falat kenyeret. Ez melléke foglalkozás teszi lehetővé, hogy a családnak anyagi jóléte gyarapodjék. Ne felejtjük el, hogy a természet örök törvénye, meg a legsajátabb jól felfogott érdekünk is azt parancsolja, hogy amíg fiatalok vagyunk addig fogjunk meg minden fillért s okosan, célszerűen használjuk fel, tartalékoljuk a későbbi időre, melyről nem tudhatjuk mit hoz magával. Gondoljunk a családra, a gyerekek iskoláztatása, váratlan betegség stb. hányszor hozhat olyan helyzetbe, hogy nem tudjuk honnan teremtsük elő a reávalót. Ilyenkor milyen megnyugtató lesz az a tudat, hogy helyesen gazdálkodtam, van egy kis tartalékom, amiből elővehetem a szükségeset. Ennek a kis tartalékalapnak a megszerzésénél nagy szerep jut a hűségnek, jó élettársnak a szorgalmas feleségnek.

A házkörül, ha ügyesen gazdálkodik, a tehén, disznó, baromfitartás jelent nem csekély anyagiakat. A kertben a gyümölcsfák s konyhakerti vetemények járulnak hozzá a család jólétének az emeléséhez.

A baromfitartással érdemes foglalkozni. Az erdőszeti altisztek hivatásuknál fogva legtöbbször a falun kívül, az erdő tisztább helyén laknak, ahonnan területüket állandóan szemmel tarthatják. Ez a künn lakás teszi lehetővé, hogy baromfit többet tarthasson, mint amennyire a háza népének szüksége van. Kihasználhatja a kifutót, ahol a baromfi füvet, bogarakat, gyommagvakat talál és ugyanakkor kevesebbet fogyaszt a szákból.

A tojást, baromfit, minden időben lehet értékesíteni, s így azonfelül, hogy a konyha, ellátja, állandóan pénzeltet belőle az ügyes gazdasszony. A baromfifajták közül a magyar parlagi baromfifajtát a legértemesebb tartan, élelmet jól kereső, nem igényes, a husukat pedig a külföldi a legizletesebbnek tartja s minden mennyiséget el lehet adni, az exportőrök szívesen veszik és mindig jó árat fizetnek érte.

Folyt. köv.

Kutya-macska barátság

A kutyanál tapasztalható macska iránti gyűlölet, valószínű öröklés, ösztön, szokás, mely természetévé vált s ez oknál fogva közelében nem tűri, jó indulattal nem nézi, a másik kedves, de alattomos háziállatunkat, a macskát.

Ezt a megállapítást azonban nem általánosíthatjuk, mert sok esetben láthatjuk, hogy itt-ott akad olyan ház, melynek kutya-macskája, — a megfelelő ismeretség után — a legjobb példát adó egyetértésben, barátságban megtudnak lenni a portán, sőt szeretik is egymást.

Azonban óvakodjon ám az idegen, jövevény kandur a tacsκό, vagy a joxi haragjától! Igaz, könnyen menti bőrét, mert egy-két ugrással a fa vagy ház tetejéről lenézi üldözőjét, a tehetetlen düh-től tajtékzó ellenfelét, a kutyát.

A kutya hűséges, okossága, a gondolkodás határáig fejlett finom ösztöne, mindenki előtt ismeretes, de főképp az erdész-vadász előtt az, kinek az erdő magányában barátja, kísérő, sőt munkatársa.

Sok erdész, vadász, kutyája hűségének, éberségének köszönheti életbenmaradását, mert az még idejében észrevette gazdájának a bokor sűrűjében lapulva bujkáló halálos ellenségét: az orvvadászt.

A kutya okosságát, rendkívül finom ösztönét és azt, hogy egy-egy ház kutya-macskája mennyire jó viszonyban élnek, igazolja a kis tacsκό, a „Morzsa“ esete.

Még a boldog béke éveiben történt, hogy barátom az egyik októberi lesről, nagy boldogan vadlibazsákmánnyal tért haza. Vidékünkön a vadlibát csak a jellegzetes ékalaku magas vonulásából, vagy a természetrajz könyvből ismertük, s bizony kevesen voltunk azok, kik annak elejtésével dicsekedhettünk volna, mert vidékünket, még csak megpihenésre sem igen méltatták.

E nem mindennapos szákmányával barátom nagy dilemában volt amiatt, miképpen hasznosítja azt a lehető legjobban?

Nem kis töprengés után, laikus preparátor létere úgy határozott, hogy libáját nem küldi az örök megsemmisülésbe, hanem e ritka szerencséjét megőrökíti, azaz libáját kitömi. Elhatározását tett követte. De hogy?!

A lepergett sok esztendő dacára, ma is jól emlékszem, libájának kacsiformát adott! A forma miatti érveléseimre, azzal igyekezett meggyőzni, hogy a két faj tulajdonképpen rokon, amennyiben mind a kettő az uszók családjába tartozik. A felismerhetetlenséget pedig, csupán csekély diferenciának minősítette. A kitömés után minden szárnyasnak lassu, egyenletes száradásra van szüksége, azért libáját elhelyezte — felesége ellenkezése dacára — a konyhában lévő takaréktűzhely fölé, melegedni, sütkérezni.

Jó barátom a konyhában ki s bemenne, sohasem mulasztotta el, a liba nyakán javítgatni, görbítgetni, azt hol egy, hol két lábára

állítgatni. Sajnos ezek a javítgatások mind jobban eltávolították a madarat eredeti formájától s a végén már nagyon eleven fantázia kellett ahhoz, hogy valaki abban a libát felismerje s a házbeliek komolyan kezdtek aggódni, hogy a származását megtagadva, emlőssé változik át.

A Tundrák hidegéhez szokott vadliba talán a második napját töltötte a neki nem kedves éghajlaton, a takaréktűzhely fölött, amikor elejtő Nimrodja alkonyatkor hazaérkezett az erdőről.

Természetesen konyhájának vette az útját, ahol az a nem várt meglepetés fogadta, hogy a ház jól fejlett kandurmacskája, az ő agyonmelengetett vadlibáját, valószínűleg valami nem várt veszelmét sejtve benne, irgalom nélkül tépázza, cibálja.

Magától értetődik, a kandur e ténykedéséért, önmaga sorsát pecsételte meg. Barátom a tettenérés pillanatnyi dühében a bűnös kandurt egy hatalmas ivben az udvar közepére dobta, s a következő pillanatban már rá is lőtt. A statáriális megtorlás, ezzel a ténnyel már be is volt fejezve, ha ugyan annak mondhatnám, mert a ház úrnője sem hagyta a kevés szónélkül a rögtöni ítéletet. Sajnos elkészett a delikvens melletti védőbeszédjével!

Az udvar közepén mozdulatlanul éktelenkedő macskát rövid idő múlva a Kriván aljáról ideszegődött tót tehenész, kötelességszerűen a ház közvetlen közelében elterülő kertbe dobta, s tovább, egyéb fontos teendői miatt, nem törődött vele, amíg barátom arrahaladva megpillantotta, s hogy e látvány ő reánézve rossz mementó lévén, a Jankó tehenésznek stentori hangon megparancsolta, hogy a macskát azonnal vigye el a kertből és a háztól mintegy 150—200 m. távolságban levő galagonya s egyéb böszönös sűrűn benőtt vízmosásos árokba dobja be. Ezen erélyes parancs azonnali lelkiismeretes végrehajtásával a liba-macska esemény lezárult, s egyelőre homályba veszett.

Amint az már előbb is jeleztem, mind az őszi vadlibahuzás-kor, úgy október második felében játszódott le. Pár hétre reá fehér hólepel borította tájékunkat, erősen havazott és állandó kemény telünk volt abban az esztendőben. Morzsa tacsónk finóm ösztönét, okosságát nem egy példával igazolta a friss havon!

A tél sok havát végül is felnyaldosta a tavaszi szellő és amivel ez sem birt, azt felolvasztotta a tavasz éltető ereje: a Nap.

A vadlibák ismét megindultak, de most északnak tartottak, számukat ez alkalommal sem sikerült redukálni, közülük egy-kettőt ittmarasztalni!

A nyár kellemes napjai, hónapjai is feltartóztathatatlanul peregtek és elmúltak anélkül, hogy bármelyikünk is említésre méltatta volna a liba-macska tragédiát. Az okos Morzsa mintha magára vállalta volna a hiányzó macska szerepét. Többet lábatlankodott a konyhában, kamrában.

Az ebéd fennmaradt csirke, nyulcsontjai, a kenyérdarabok mind neki jutottak, de ő azokat sosem fogyasztotta el ott, hanem

szájába fogva kiosont velük. Morzsa ezen eljárását azzal magyarázzuk: kutya-szokás, a maradékokat szűkebb napokra készletezni, bekaporja, raktározza. Hasonlóan cselekszik jó módjában, bármely ebrokona, s ezért nem is tártunk nagyobb feltűnőséget az egész télen-nyáron át.

De egyszer a háziasszony elhatározta, hogy megfigyeli, leplezi, a Morzsa titkos üzemeit, csontok, kenyérdarabok szállítását.

Morzsa ismét ellátva csontdarabokkal, az előzőleg leírt vizmosásos gödörben igyekezett eltűnni.

Barátom neje óvatosan követte a Morzsát, a benőt vizmosásos árokhoz, s ott azt a hitetlenséget látta, hogy az ő okos Morzsája, farkcsóválva, az egy év előtt agyonlőttnek hitt macska élelmiszer szállítója.

A ház urnőjének hívására, pillanatok alatt a tüskék dacára az árok fenekén voltunk, ahol a háziasszony hamarosan ölében simogatta cicáját, barátom pedig: az ő drága kutyáját.

Izgalunk lecsillapítáival megállapítottuk, hogy a macska egy mélyre kapart vacokban telet-nyaralt, ázott, fázott. A macskát a körülményekhez képest elég jó kondícióban találtuk.

Hogy a Morzsa volt az ő életének megmentője, azt az ott talált élelmi hulladékból könnyű volt megállapítani. Kétséget kizáróan megállapítottuk a macska azonosságát is. Ezt szintén könnyű volt, egyrészt a jellegzetes sárgaszínű foltjairól, másrészt a fejen és egyéb testrészein a sörét helyeit, pengős nagyságu kopasz foltok mutatták, beforrott sebhelyekkel.

Amint látjuk egy-két heti időkülömbsséggel, egy évig szenvedett roppant nagy kinokat a szegény állat.

Az oktan cselekedetért iszonyuan megszenvedett, megbűnhődött, s ezért végtelenül sajnálkoztunk felette, megcsodáltuk ez alkalommal a macska végtelen szívósságát és a kutya határtalan okosságát is.

Ez esetben meghazudtolta a kutya-macska barátság azt a jelentőséget, amire ezt a szállóigét vonatkozni szokták.

Bezeréti Lajos.

EGYESÜLETI HIREK

Március havi számunkban már előre jeleztük május havában megtartandó rendes évi közgyűlésünket. Amikor most közreadjuk a választmányi és a közgyűlés meghívóját, ezzel mindent nem tekinthetünk kötelességszerűen befejezettnek, hanem szükségét látjuk, hogy közgyűlésünkkel kapcsolatban egy s más rendkívüli fontos dologra tagjaink figyelmét felhívjuk.

Brandt Vilmos Öméltósága nagyon kívánatosnak tartaná, ha közgyűlésünkre tagjainknak olyan hatalmas tömege vonulna fel, hogy neki csak nagy nehézségek árán sikerülne elfoglalnia az elnöki pulpitust.

Örömmel jelentjük be, hogy az erdészeti segédszemélyzet ügyeinek barátaival ujabban több közéleti nagyságot sikerült megnyerni, akiknek képviselőletemben Patacsy Dénes ny. államtitkár, országgyűlési képviselő és Dr. Rajniss Ferenc országgyűlési képviselő urak közgyűlésünkön szintén részt vesznek, sőt ott fel is szólalnak.

Az eddigi szokásokhoz híven a közgyűlésen számol be a vezetőség munkásságáról, itt adja elő az egyesület, a tagok érdekeit szolgáló működéseinek eredményét, s hisszük, hogy e tekintetben tétlenséggel még az ellenzék sem vádolhat bennünket.

Külön is kiemeljük, hogy a földművelésügyi Miniszter Urhoz beadott emlékiratunk sorsáról is valószínűleg már módunkban lesz a közgyűlésen beszámolni. Lapunk más helyén olvasható s a kir. közalapítványi erdészeti segédszemélyzet ügyeinek orvoslására szerkesztett s a vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz beadott memorandumunk elintézését is szeretnénk erre az időre kisürgetni.

Szétszórásunkban ez az egy alkalom adódik, hogy egy bajtársi kézszorításra összegyűljünk, hogy egymásközt az egyetértést és az összetartás érzetét ápoljuk. Elvárjuk, hogy tagjaink lekiismereti kérdést csinálnak ebből s akkor, amikor a közgyűlésünkön igen fontos dolgok kerülnek megtárgyalásra, ha másképp nem, hát kíváncsiságból, mindenki ott lesz.

Megjegyezzük, hogy ugy a választmányi ülésünk, mint a közgyűlésünk egybeesik a budapesti Nemzetközi Vásárral, mely alkalommal a Máv. összes vonalain 50 százalékos tarifa engedményt ad, amely a felutazást lényegesen megkönnyíti.

Választmányi tagjainkat külön is felkérjük, hogy ezt a kedvezményt annyival is inkább vegyék igénybe, mert egyesületünk csak az így váltott vasuti jegyek árát téríti meg.

:—:

Egyesületünk vezetősége az alább közreadott emlékiratban kérte a vallás és közoktatásügyi miniszteriumtól a kir. közalapítványi erdészeti segédszemélyzet tarthatatlan helyzetének orvoslását.

Nagyméltóságu Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Egyesületünk, mely a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzetnek egyedüli országos képviselője, mély tisztelettel az alábbi alázatos kérelmekkel járul Nagyméltóságod elé, baiva abban, hogy Kegyelmes

Urunk azokat azzal a közismert nemeslelkűséggel fogadja, amely Nagyméltóságod közéleti szereplésének minden cselekedetében megnyilvánul.

Nagyméltóságod fennhatósága alá tartozó kir. közalapítványi erdőbirtokon alkalmazott erdészeti segédszemélyzet érdekében emeli fel egyesületünk szavát s hisszük, hogy Nagyméltóságod tulkövetelőnek nem tart bennünket, mert kérésünk előterjesztésénél figyelemmel voltunk arra, hogy ma amikor mindenki leszálított igényekkel él, nem lehetünk még kérelmeinkben sem szerénytelenek, viszont Nagyméltóságod nemeslelkűsége révén kérelmünk meghallgatásával a kir. közalapítványi erdészeti segédszemélyzet sorsán lényeges javulás állna be, anélkül, hogy más társadalmi réteg ezzel rövidséget szenvedne.

Nagyméltóságodnak a magyar ifjuság érdekébeni sikraszállása adja nekünk a bátorságot, hogy Kegyelmes urunk figyelmét felhívjuk azon körülményre, hogy a kir. közalapítványi erdőbirtokon alkalmazott erdészeti segédszemélyzet kinevezése, előléptetése, immár 10 esztendeje előttünk ismeretlen okból megbénult. A kihalás, nyugdíjazás folytán megüresedett állások az u. n. szegődményes erdőőrökkel lesznek betöltve, akiknek havi 68 pengő javadalmazás mellett — a mai, egyébként is sokféle nehézségeken keresztülvergődve — vajmi kevés reménye lehet ahhoz, hogy belátható időn belül véglegesítésük megtörténjen.

Nem lehet közömbös a kiváltságos kir. közalapítványra, mint erdőbirtokosra sem az a körülmény, hogy a néha 1000 holdat is meghaladó védkerület erdészeti teendőit olyan ember végzi, akit a mostoha elbánás egyáltalán nem ambicionál a munkára, sőt a védelmiszolgálattal kapcsolatban a szükségszerű óvatosságon felül állandó figyelemmel kell lennie ama körülményre, hogy ha a gondjaira bizott hatalmas vagyon, nemzeti érték szolgálata közben megrokkán, minden anyagi támasz nélkül az uccára kerül, mert hiszen a szegődményes közalapítványi erdőőr nyugdíjra nem tarthat igényt.

Általában az a helyzet, hogy a szegődményes erdőőrök munkaköre ép oly sokoldalú, fáradságos, felelőségteljes, mint a már véglegesített erdészeti segédszemélyzeté. Hirtelenében nem tudnánk más, idegen foglalkozási ágakból példának felhozni olyant, amelyekre terhelőbb kötelességek nehezednének, mint reánk. Méltánytalannak tartjuk, hogy a magyar társadalom az a rétege, amely minden körülmények között. — úgy a háború alatt, mint a nagy összeomlást követő zür-zavaros időkben is — sziklaszilárdan allta meg a helyét, amely neki örhelyül kijelöltetett, a kormányhatalom részéről annyira mellőzött legyen és anyagi jólétét még a legszűkebb keretek között se lehessen előmozdítani.

Nagyméltóságod messzehangzó szavát több alkalommal felemelte a családalapítás, családvédelem érdekében s hisszük, hogy Kegyelmes Urunk kérelmünket annyival is inkább meghallgatja, mert nem mehet el közömbösen a körülmény mellett, hogy a kinevezésnél így mellőzött közalapítványi szegődményes erdőőrök egyáltalán nem gondolhatnak családalapításra, vagy csak nagyon későn, amikor már gyermekeinek felnevelése előrehaladott koruk miatt sem lehetséges.

A kir. közalapítványi erdészeti segédszemélyzet kinevezett tagjai között viszont az előléptetés bénult meg. Talán Nagyméltóságodhoz eljuttatott emlékiratunkban először kellett volna erről szólnunk, mert a szegődményes

közalapítványi erdőőrök fenntebb előadott ügye is ezzel magyarázható. Hisz-
szük ugyanis, hogy ha az elmúlt 10 esztendő alatt a közalapítványi erdészeti
segédszemélyzet kinevezett tagjai közül évente 2 - 3 lépett volna előre, nem
állna ma fent az a vizsás helyzet, hogy a magyarországi közalapítványi erdő-
birtokon mindössze három műszaki altiszt főerdőr van, viszont a szegőd-
ményes erdőőrök a segédszemélyzet egyharmadát teszik ki. Szabad legyen
ezzel szembeállítanunk azt a körülményt, hogy az 1927. évet megelőző idők-
ben a körülbelüli 100 közalapítványi erdészeti segédszemélyzet 10 százaléka
műszaki altiszt főerdőr volt.

*Mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, tegye lehetővé, hogy a kir.
közalapítványi erdőbirtokon alkalmazott erdészeti segédszemélyzet kinevezése
illetőleg előléptetése a szolgálati idő figyelembevételével automatikusan történjen.*

*Méltóztassék elrendelni ezzel kapcsolatban, hogy a kir. közalapítványi
erdészeti segédszemélyzet státusa 1927. évi, illetőleg az ezt megelőző évek álla-
potára vonatkozólag történjen.*

Hiszünk, hogy kérelmünk teljesítése semmiképen nem befolyásolja a
kir közalapítvány pénzügyi egyensúlyát, mert a kinevezéssel, előléptetéssel
járó több kiadás csak látszólagos, ami visszatérül akkor, amikor az alkal-
mazott az egyéni kiválóság ju'almazását látva, fokozottabb mértékben
iparkodik kötelességének eleget tenni, s így ezen kiadás sokszorosan
visszatérül.

Kegyelmes Urunk! Felterjesztésünket azon biztos reményben juttatjuk
el Nagyméltóságodhoz, hogy azt megértő szívvvel megvizsgálja, s bölcs hatá-
rozata a közalapítványi erdészeti segédszemélyzet megnyugvást, szebb és
jobb jövőnek alapját alkotja meg.

Vagyunk Nagyméltóságodnak őszinte nagyrabecsüléssel készséges hivei
Esztergom, 1937. évi március havában.

Nagy István s. k.
titkár.

Brandt Vilmos s. k.
országgyül. képvis.
orsz. elnök

Daróczy Márton s. k.
ügyv. elnök

—:—

Függetlenül a m. kir. földmivelésügyi miniszter Urhoz beadott memo-
randumunktól felhívjuk a volt m. kir. erdőőri és vadőri iskolát végzett tag-
jaink figyelmét arra, hogy az 1937. év szeptemberében kezdődő iskolaévvél
megszűnik az a kedvezmény, hogy az alerdész szakiskola II. évfolyamának
elvégzésével alerdész képesítést szerezhessenek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Szenár Mihály Romhány; Cimét helyesbítettük. Pénzküldeményét
kívánása szerint számoltuk el.

Schmidthoffer József Barkó; Cimét helyesbítettük. Továbbra is nyil-
vántartjuk az állásnélküliek között s alkalomadtán újra segítünk.

Dubek József Gyöngyöshalász; Ügyének elintézése a mi részünkről
nem a megértés hiányán mullott. Hátraléka ez év végéig 46,02 pengő. Ezen
összegnek részletekben való törlesztését készséggel megengedjük. Mi 1934-
ben is pontosan küldtük a lapot, ha azt nem kapta meg, ez nem a mi hi-
bánk. 1936. év elejétől mint nyngdíjast 9. pengő tagdíjjal tartjuk nyilván.
Szívesen köszöntjük.

Halvax Ferenc Vörösi pa.: Örömmel üdvözljük tagjaink között; érezze magát jól köztünk.

Szabó Béla Püspökladány: Szívesen tettük, amit tettünk, adja Isten, hogy eredménnyel járjon. A májusi közgyűlésre okvetlenül elvárjuk.

Gimesi Adám Kishajmás: Ügyét állandóan felszinen tartjuk. Remélem hamarosan kedvező híreink lesznek a számára.

Bordás István Dunaföldvár: Majd csak akkor köszönje meg, ha sikerül, amit szeretnénk remélni.

Perlaki Ferenc Veszprém: A magunk részéről minden lehetőt megtettünk értesítsen bennünket az eredményről

Sikrai Ferenc Budapest: Tagdíjhátraléka a küldött 5. pengő beutalásával 1937. év végéig 13. pengőt tesz ki. Címét helyesbitettük, az elmaradt lapot küldjük.

Zengő Mihály Nagymaros: Írói tiszteletdíját 3.80 pengőt tagdíjára elszámoltuk.

Katona Ferenc Lakocsa: A kért részletfizetési engedélyt készséggel megadjuk. Továbbra is féltagdíjasként tartjuk nyilván. Tagdíjhátraléka ez év végéig 15.90 pengő. Címváltozását feljegyeztük.

Stift Géza Komárom: Kérését teljesítettük. Tagdíja 1938. április 15-ig rendezve.

Stift Kálmán Csatári major; Tartozása ez év március végéig rendezve van.

Szilágyi József Kapuvár: Tagságdíja 1938. év augusztus végéig rendezve.

Hegy János Veszprém: Tartozása ez év végéig 79.72 pengő és az ügyvédi költség. Féltagságról szó sem volt.

Saliga János Bükkösd: Hátraléka ez év végéig még 9.— pengő.

Kovács József Bakonyzentkírály: Hátraléka ez év végéig 2.— pengő.

Kiss József Iharkut: Tagdíja 1936. év végéig rendezve van.

Molnár Sándor Dég: Tagsági igazolványhoz szükséges egy fénykép, továbbá születési éve és helye, családi állapota, állásának megjelölése, felesége leánykori neve, születési helye és éve, gyermekei neve és születési éve. Ezen adatoknak közlése után tagsági igazolvány kiadásának semmi akadálya nincs.

Hibaigazítás:

Lapunk márciusi számában Storcz Albert „Esik a hó” című versének felülről számított 8 sorába sajtóhiba csuszott be. Helyesen így hangzik: „Mint gond az életem végig.”

Eljegyzések:

Ábel Ferenc esztergom-tábori kartársunk eljegyezte Dudik Annuskát. Szerencsekivánatainkat ezuton juttatjuk el a fiatal párhoz.

Ifj. Hernesz Sándor husvét másnapján tartotta eljegyzését Nagy Margitka úrleánnyal Somogyváron.

A legőszintébb szerencsekivánatainkat „Az Erdő” útján juttatjuk el a fiatalokhoz.

Hivatalos közlemény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak 23.618/1937. I. B. 2 sz. rendelete az erdei szalonka tavaszi hajtóvadászatára vonatkozó tilalom felfüggesztése tárgyában.

Hivatali elődör 48.500/936. F. M. számú rendelete 2-ik bekezdésének 1 pontjában foglalt azt a rendelkezést, hogy tavasszal csak a lesen húzó erdei szalonkára szabad vadászni, felfüggesztem.

E rendeletem a kihirdetés napján lép életbe.

Budapest, 1937. évi március hó 4.

Dr. Darányi s. k.

PÉNZTÁRI BESZÁMOLÓ

Február havi befizetések folytatása: Milos József Fűzfőgyártelep 6, Simon Dezső Pálháza 2, Horváth József Vajszló 4, Nadas Károly Vaskút 6, Horváth Géza Csapod 6, Molnár Sándor Dég 8, Stift Géza Csatárimajor 18, Stift Kálmán Csatárimajor 18, Deák László Debrecen 3, Földmiv. minisztérium 42, Bőszénfai uradalom 5 40, Csányi István Mozsgó 2 pengő. Február hónapban befolyt összesen 741 20 pengő.

Március havi befizetések: Milos József Fűzfőgyártelep 6, Szilágyi József Kapuvár 30, Zelenák Andor Miskolc 2, Borteleky László Zagypapálfalva 5, Forgács Pál Réde 5, Halász Dezső Fertőrákos 10, Körmöczy Illés Békéscsaba 6, Répás Ferenc Tamási 12, Szklenár Mihály Borsosberény 6:50, Császár Lajos Lakócsa 5, Kolb Gyula Esztergom 9, Kothay Mihály Kútberék 9, Nagy Sándor Orosháza 7.50, Princesz József Várkesző 4, Richter Gyula Székesfehérvár 2, Somosi János Nógrád 10, Stubnya László Pilismarót 5, Stubnya Viktor Pilismarót 3, Stumpf László Pilismarót 10, Füttő János Bucatelep 3, Bezeréti Lajos Miskolc 5, Czepezauer Pál Miskolc 10, Hegyi János Veszprém 2, Keszthelyi Gábor Simontornya 7, Király Sándor Máriabesnyő 12, Kiss Géza Szöllőske 12, Kozma András Vértes 10, Magyar Miklós Nyiregyháza 10, Pörcz Sándor Gödöllő 5, Saliga János Bükkösd 20, Szörényi József Kaposvár 2, Jahn György Bátaszék 6, Vancsura Antal Baja 3, Fischer József Kisujszállás 10, Grellneth János Zalaerdőd 2, Horváth Géza Rédiés 20, Kalmár Imre Szany 15, Kárpáti András Hajmáskér 10, Katona Ferenc Lakócsa 3, v. Körösi András Egerbakta 6, Malusinszky Pál Gödöllő 3, Mata László Egerbakta 5, Budapesti polgármesteri hivatal 5:94, Babó Józsefné Halászhomok 5, Kokály Ferenc Szabadbattyán 1:50, Kovács József Bakonyszentkirály 6, Molnár Bálint Pilismarót 2, Balli János Kishátság 6, Cservenka Ferenc és Társai Tata 29:50 Fekete József Kutasó 5, Gaál Dániel Hollóstető 3, Lehoczky Alajos Parasznya 5, Mengyi István Parád 6, Simon János Szepetnek 6, Barnóczky István Debrecen 20, Lőrincz János Kőszeg 2, Németh Zsigmond Jánosháza 2, Király Imre Árpáthalom 3:50, Matkovics Antal Nagyrada 3, Nagy Antal Parád 10, Molnár József Szomfova 2, Sztranyavszky Sándor Budapest 2 50, Horváth Gyula Nova 6, Kiss József Iharkút 18:80, id. Stróbl József és fia Kapuvár 24, Bóczér Sándor Kékespuszta 10, Czibulya Pál Nagybatony 6, Lőcsei János Felnémet 10, Sikray Ferenc Budapest 5, Szakács József Kapuvár 3:50, Deáky Dezső Kaposvár 2, Halvax Andor és Ferenc Bogdása 5, Bank István Hetvehely 5 pengő. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

A fedőlapon jelzett Góczán József cikket, a helyszűke miatt a jövő számban közöljük.

AZ ERDŐ

XI. ÉVFOLYAM

1937, MÁJUS

5. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. Egyesületi tagoknak a tagdíj fejében jár.
A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ”
szerkesztőségéhez: Esztergom M. kir. Alerdész Szakiskola küldendő.

Takarékosság és nyomor.

Alig néhány esztendeje, hogy a gazdaságkutatók felfedezték azt a furcsán hangzó igazságot: a túlzásbavitt takarékos-
ság előidézője lehet az általános nyomorúságnak. Ha ugyanis
a takarékoság elvét széles vonalon juttatják érvényre, akkor
az egészséges gazdasági forgalomból óriási összegeket vonnak
ki, miáltal minden téren pangás áll be. Ez a pangás azután
kivétel nélkül mindenkinek csökkenti az életszínvonalát, ártal-
mára lesz magának a túlságosan takarékos tőkének is, mert
az ő lehetőségeit is csökkentvén, el is pusztíthatja azt.

Ezen a felismerésen, hála Istennek, ma már túl vagyunk.
Sokak szerint ez a felismerés hozta meg a néhány év óta
lassan mutatkozó gazdasági javulást.

Nagykőrös város igen tisztelt képviselő testülete azonban
nem akarja felismerni ezt az igazságot. Ha felismerte is, nem
alkalmazza mindenütt, legalább is a város vagyonának tekin-
télyes részét kitevő erdőgazdaságában nem alkalmazza.

Az Alföld fásításának érdekében megindult országos ak-
ció megmozdulásra készítette Nagykőrös város képviselőtestü-
létét is. Felismerte a kérdés fontosságát, szakembereket alkal-
mazott, erdőmesteri állást szervezett és ezt igen szerencsés
kézzel töltötte be olyan emberrel, aki a mozgalom által kife-
jezésre jutott országos érdekeket át tudja tekinteni és a pro-
gramot meg is tudja valósítani. Ennek köszönhető, hogy a vá-
ros erdeinek területe az utóbbi időben majdnem megkétszere-
ződött s az erdőgazdaság jövedelme pedig másfélszeresére
növekedett. Hogy ez mit jelent, azt csak a szakember tudja
megítélni.

Az örvendetes eredménynek az erdészek részére is meg van az erkölcsi haszna. A város vezetői működésükkel meg vannak elégedve, fizetésüket azonban a képviselőtestület macacssága miatt ma sem emelik, marad továbbra is a havi cca 20 P.

Mindenki igyekszik a közületeknek, államnak, városnak, alapítványoknak a szolgálatába lépni. Történik ez azért, mert a közületek a magánosokhoz képest gazdagok és jóval több fizetést adhatnak és adnak is. Joggal kíváncsi lehet mindenki arra, milyen számítási módszerrel jutott Nagykőrös városa ahhoz a 20 pengős eredményhez, amelyből az alkalmazottjainak önmagukat és családjukat is el kell tartani, mert amit a 20 pengőn felül a város még fizet, az nem sokat jelent. Néhány hold föld használatát, különösen futóhomokon nem gyarapíthatja a jövedelmét senkinek akkor, amikor azt meg nem munkálhatja, mert hiszen azt terhes és életveszélyes szolgálata meg sem engedi, ha pedig megmunkálja, az feltétlenül a szolgálata rovására történik. Azt hiszem, nem kell külön magyaráznom, hogy a konvenciók földnek napszámossal való műveléséről miért nem lehet szó.

A városnál alkalmazott erdőőrök nagyon szerény kívánsága az, hogy legalább annyi jövedelmük legyen, mint a kényelmes és biztonságos belső szolgálatot teljesítő altiszteknek.

Véleményünk szerint nem okosan szolgálja a város érdekeit az, aki nyomorogni hagyja az alkalmazottakat. Ha nincs miből fizetni, tessék a szükséges összeget erre a célra előteremteni: végül is vannak olyanok, akiknek pusztán ez a nem túlságosan veszélyes feladatuk.

Más oldalról nézve a dolgokat, nem tudjuk elképzelni, hogy Nagykőrös városnak nincs miből fizetni. Ha összehasonlítást teszünk pl. az esztergomi állapotokkal, az látjuk, hogy Esztergomban a pótdadó 96 %-os és a városi erdőőrök fizetése a természetbeni lakáson és egyéb juttatásokon kívül 85 pengő. Nagykőrösön az elmúlt költségvetési évben a pótdadó 60 %-os volt, ami kétségtelenül annak a jele, hogy Nagykőrös jobb anyagi viszonyok között van és ha akarna, sokkal többet tudna fizetni, mint Esztergom.

„Az Erdő” több ezer ember érdekeit van hivatva szolgálni. Négy-öt tagjának ügyéért külön akciót kezdeményezni nem is volna ereje, de ez az eset az, amikor szólnunk kell.

Egy nyomorgó ember közvetlen nyomorba dönt másik hármat. Országos érdek, hogy a nyomorfészkeket felkutassuk, mert ha egy helyen segítettünk, sok helyen segítettünk.

Az új belügyminiszter úr, akinek működése elé várakozással tekintünk, mint a városnak közvetlen felügyeleti hatósága talán módot talál arra, hogy a költségvetésnek felülvizsgálatánál ne csak lefaragja a túl magas tételeket, hanem ott, ahol a takarékoskosságot károsan túlzottan találja, közérdekből azt megakadályozza.

Nagy István.

Tanulmányúton Németországban.

III.

Nagyvadat, tehát őzet, dámvadat, szarvast, stb. csak olyan területen szabad elejteni, amely a Kreisjägermeister, magyarul: kerületi vadászmeister által nagyvadas területnek van minősítve. Ahhoz, hogy egy terület nagyvadas területnek minősítették és ottan ezen vadnemek elejthetők legyenek, nem elegendő, hogy azon átváltanak a nagyvadak, vagy oda legelni járnak, vagy a napnak egy bizonyos szakában ottan tartózkodnak. Ha tehát nem is bérelt, de saját tulajdont képez egy vadászterület, azon csülkös vadat csak akkor szabad lőni, ha ottan az tenyészik és állandóan tartózkodik és ezáltal nagyvadas területnek lett minősítve.

De ne gondolják i. t. olvasóim, hogy a minősítéssel azután minden el van intézve és kimehet a terület bérlője, avagy tulajdonosa cserkészni a tilalmi idő után és elejthet szabadon, tetszése szerint néhány jó őzbakot. Korántsem. Mert először is a csülkös vadról — a vaddisznót kivéve — minden vadászatra jogosítottnak, minden harmadik évben március 31-ig pontos kimutatást kell a kerületi vadászmeisterhez három példányban betérjeszteni. Ennek magában kell foglalni a területen észlelt csülkös vad-állományt, nemcsak darabszám szerint — nemre való tekintettel —, hanem annak megjelölését is: hány erős, hány gyengébb, esetleg hány krüpli van közötté, ami a tenyészetre és fejlődésre hátrányos. Elő kell terjeszteni rendes és pontos lelövési tervezetet, hogy évenként — mondjuk — az őzállományából hány sutát, hány bakot kíván lelőni, vagy tartja lelövését célirányosnak.

A lelövési tervezet pontosan felül lesz vizsgálva és ezen felül a vizsgálatnál a legfőbb vezérelv a nemek helyes arányszámának megállapítása, azután megvizsgálása annak, hogy nincsen-e a területen sok nyomorék, abnormis agancsú, pudvás fejlődésű bak, vagy sok elvéhdedett suta. A vad fejlődése, az agancsképződés erőssége szempontjából — a terület nagyságához mérten — lesz azután megállapítva a lelövésre engedélyezett bakok vagy suták száma. Viszont az előírt számú vadat a vadászatra jogosított azután nemcsak lelőheti, de lelövi, vagy lelövetni köteles is. De még mindez nem elég, mert például az őz párzási ideje előtt, vagyis Németországban július vége előtt, kizárólag a tenyésztésre káros krüpli, nyomorék, hibás agancsú bakokat szabad lelőni és csak az esetben lőhet ezen idő előtt erősebb bakot, ha a területen ilyen fölös számmal volna, vagy a fejlődés már a szelekció

folytán olyan arányokat öltött, hogy elegendő erős bak van a párzási időre olyan, ami a sutákat beugorja.

Az ellenőrzés célját szolgálja e tekintetben azon intézkedés, hogy minden agancsot az álkapoccsal együtt — akár erős, akár gyenge az — minden évben a kerületi kiállításon ki kell állítani, a lelövési idő pontos megjelölésével. Aki lelövési tervét be nem terjeszti, azt a kerületi vadászmester hivatalból írja elő, a hivatásos vadászok útján beszerzett adatok alapján. Viszont, aki lelövési tervezet engedélyezése nélkül, vagy azon túlmenőleg lő csülkös vadat, az ellen a vadászbecsületügyi eljárást teszik folyamatba.

Ezek a szigorú intézkedések azután egyszerre véget vetettek annak, hogy a szomszédoktól, ha területükön nem állandó tenyészvad az őz, óvni kellessen a határbakokat, melyek oda a rétekre, vagy legelőkre kiváltak. De egyrészt, mikor a törvény ennyire védi a vadászatra jogosított érdekeit, ugyanakkor kötelezi is arra, hogy a vadak által tett károkat megtérítse. Vadkárok megtérítésére kötelezettek a bérbeadó és a bérlő, ha ez utóbbira szerződésileg áthárították a bérbeadó a vadkár-megtérítési kötelezettséget részben vagy egészben. Vadkár-megtérítés jár a csülkös vad, az üregnyúl által okozott károkért és a fácánért s a többiért csak akkor, ha a Kreisjägermeister ezt a területre vonatkozólag előírta.

Igen érdekes és praktikus intézmény a vadkárkiegyenlítési alap, amelyet az országos vadászmester engedélyével létesíthetnek a bérbeadó gazdák társasága és a bérlő, úgy hogy mindegyik 50–50 %-ban hozzájárul ennek létesítéséhez, még pedig a megelőző évi vadkár nagysága szerint és azután a vadkárok ebből az alaphoz lesznek fizetve. Ezen kasszából fizettetnek az olyan vadkárok is, melyeket a vad idegen szomszédos területen okoz, azonban csak az esetben, ha az meghaladja az évi vadászterületi bér 10 %-át.

Mindez azonban csak ott lehetséges és olyan fölfogás és gondolkodás mellett, amint egyik előző cikkemben már említettem, mikor a község birtokosai, gazdái belátják, hogy a vadászat nemzetgazdasági tényező és annál nagyobb bért kapnak a község területéért, mennél szebb és nagyobb és jobb annak vadállománya.

Minden vélt vadkár keletkezésétől számított három nap alatt az illetékes rendőrhataloságnál bejelentendő írásban vagy jegyzőkönyvileg. Ha ezen határidő alatt a bejelentés meg nem történik, úgy az eset elévült és eljárás nem indítható.

A bejelentés megtörténné idejében tárgyalás lesz kitűzve ezen első tárgyalásra azonban csak a vadászatra jogosított, a károsult és a hivatásos vadászati előjáró kap idézést és megkísérlik a békés egyezséget, ami többnyire sikeresen végződik. Ha nem jön létre egyezés, úgy a következő tárgyalásra beidézik a 3 évenként a kerületi vadászmester által ki-

nevezett becsüst, aki becsületszavára való hivatkozással meg-
ejti a kárbecslést, melynek összege képezi a marasztalás tár-
gyát, miről jegyzőkönyvet vesznek fel és az ügy végleges be-
fejezést nyer. (Legtöbb esetben a községi vendéglőben a sörös
kancsók kíséretében.) Érdekes és praktikus intézkedés még a
kárbecslésnél, hogy bármelyik fél kérelmére a kár összegének
a megállapítása az aratás, vagy a termények beszedésének
idejére elhalasztható.

Dr. Jármy István.

m. kir. fmv. min. vadászati tudósítója.

(Folytatása következik.)

Egy cikk margójára

Lapunk áprilisi száma „A nyugdíj“ címmel eszmefuttatást
közölt Szy Ferenc úr tollából, amelynek utolsó bekezdésében
olyan kijelentések foglaltatnak, amelyek ellen kénytelen vagyok
egyesületi érdekből is, meg mint érdekelt uradalmi alkalmazott
is tiltakozásomat kifejezésre juttatni. Vezetőségünk is észrevette
az utolsó bekezdés elhibázott voltát és a cikkhez fűzött kom-
mentárban részünkre mintegy megnyugtatóképpen tájékoztatást
nyújtott a nyugdíjügy előmunkálatairól.

Tárgyilagosan elismerem, hogy Szy Ferenc kartárs úr a
legjobb szándékkal írta a cikkét, amelynek minden szava
komoly megfontoltságot és okos elgondolást árul el, mégis az
inkriminált utolsó bekezdésben foglaltaknak szószerinti értel-
mét véve, az nem egyéb, mint az egyesület egységének meg-
bontására alkalmas nyílt felhívás.

Azt hiszem, hogy az igen tisztelt Szy kartárs úr sem gon-
dolt arra cikke befejező sorainak megírásakor, hogy nagy vissz-
hangja támad majd az uradalmi erdészeti segédszemélyzet köré-
ben, mert ha sejtette volna, bizonyára más formát adott volna
annak, mielőtt lapunkban megjelentette volna.

„... az uradalmi erdészeti segédszemélyzet ne várja
más valakitől, hogy a nyugdíjügyüket megoldják.“ A vezetőség
is helyteleníti ezt a kijelentést, én is boncolgatom az értelmét.
Kézenfekvő értelmezés az is, hogy felhivatalos kijelentésnek
vehetjük. Ezt a feltevést azonban a vezetőség a cikkhez fűzött
kommentárban határozottan elutasítja magától. Fennmarad te-
hát az, hogy a fenti kijelentés a cikkíró egyéni jótanácsa.
Abszolút értelme az, hogy ne várjuk senkitől az ügy nyélbe-
ütését, tehát sem az egyesülettől, sem senki mástól. Jótanács-

csal is szolgál, hogy kitől várja az uradalmi erdészeti segédszemélyzet a nyugdíjügy megoldását: „... kezdjenek maguk hozzá.” „... Keressék és találják meg egymást.” Csakhogy e kijelentések zavarba hoznak egy kissé. Minthogy úgy is együtt vagyunk a M. E. V. M. E.-ben, ennél fogva felesleges egymás keresése. De mivel „... ne várjuk más valakitől...” stb. tehát az egyesülettől sem a megoldást, nincs más mód — hogyha szigorúan értelmezzük a jótanácsot —, mint kilépni az egyesületből s új érdekképviselőt szervezve megtalálunk egymást.

Feltéve, de meg nem engedve, a fenti mód szerint cselekednők, ez egyrészt felesleges erőpazarlással járó óriási szervező munkát jelentene, másrésztől kiszámíthatatlanul lökné hátra karunkat. Előállna egy visszás helyzet, amely teljesen illuzórikussá tenné a M. E. V. M. E. létezését, mert annak csak az állami alkalmazásban álló kartársak maradnának tagjai. Az uradalmi erdészeti segédszemélyzet és mindazok a kartársak, akik nyugdíjjogosultság nélküli szolgálatban állanak, kivétel nélkül az új tömörülésnek lennének a hívei. Ez pedig a M. E. V. M. E. csődjét jelentené, az egész erdészeti segédszemélyzeti karnak felbecsülhetetlen kárára, mert szétforgácsolná az erőket.

Fentieket bizonyára az általam is igen nagyra becsült Szy kartárs úr is elismeri és biztosra veszem, hogy nem is gondolt ő arra, hogy így is lehet értelmezni cikkének utolsó bekezdését. Rajta áll, hogy magyarázatot adjon kijelentéseinek, amelyre kíváncsian vár az uradalmi erdészeti segédszemélyzet.

Gunszt Ferenc.

* * *

Ez a vita, amely az erdészeti segédszemélyzet nyugdíjügyében kifejlődőben van, biztos jele annak, hogy kartársaink lelkében lassan teljesen éretté lett az a gondolat, hogy a legfontosabb problémánk, a nyugdíjügy, végre a megvalósulás felé közeledik. Ez a polémia, amelynek itt helyet adunk, csak hasznára lehet az ügynek. Felszínre kerülhetnek itt olyan gondolatok, amelyek vagy siettetik, vagy más módon segítik a probléma megoldását.

Azt reméljük, hogy a cikkek szerzői között csak elvi ellentétek, sőt még azok sincsenek. Ebben a kérdésben nem is lehet ellentét kartársaink között. A cikkeket alaposan átgondolva azt látjuk, hogy tulajdonképpen ellentét nincs is, legfeljebb félreértés.

A félreértés okozója bizonyára az a mondat: „az uradalmi erdészeti segédszemélyzet ne várja más valakitől, hogy a nyugdíjügyeket megoldják.” A mondat értelme világos és félreértésre csak akkor adhat okot, ha valaki túlságosan szó szerint veszi az értelmét.

Meg vagyunk arról győződve, hogy Szy kartársunk ezt a mondatot — mint ahogy azt kommentárunkkal közölt cikke után külön levélben is magyarázta — velünk együtt tényleg úgy értelmezi, ahogy azt a megjegyzésünkben is már leszögeztük, hogy: a segédszemélyzet ebben a kérdésben teljesen a maga erejére van utalva. A kérdésben eddig lefolytatott tárgyalásaink alatt tapasztaltuk, hogy ez valóban így van, semmiféle külső támogatásra nem számíthatunk. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a magánalkalmazásban álló uradalmi erdészek az egyesülettől sem várhatnak semmit. Ilyen kérdések vitatásánál ez a szó, hogy mi: jelenti a magánalkalmazotakat, az államiakat és az egyesületet együttesen.

Tiltakozunk minden olyan beállítás ellen, mintha az egyesület a tagoktól (akár magán, akár állami alkalmazásban állanak is) valami különálló idegen szerv lenne. Azt reméljük, hogy Gunszt kartársunk a jövőben minden olyan alkalomkor, amikor a mi ügyeinkről, vagy önmagunkról van szó, ebbe a fogalomba az egyesületet mindig beleérti.

Gunszt kartársunk jogosnak látszó aggodalmait az egyesület részéről azzal gondoljuk eloszlatni, hogy biztosítjuk őt az állami alkalmazásban állók teljes szolidaritásáról.

Felemlítjük itt már jóelőre azt a lehetőséget is, hogy a nyugdíjintézetben helyet kell adni majd azoknak is, akik eddig az egyesülettől magukat távortartották. Tagja lehet mindenki, aki az erdőt szolgálja, mert az élénk meredő nehézségeket csakis úgy tudjuk elhárítani, ha minél többen vagyunk.

Meggyfa-botüzem.

Általánosan elfogadott és a gyakorlatban beigazolódott gazdálkodási elv az, hogy minden olyan gazdasági ágazatot művelni lehet, amely a befektetett tőke kamatait, — valószerű körülmények között, — tartamosan meghozza.

Ezt az elvet a mai nehéz, sokszor majdnem inséges gazdasági viszonyok mellett, mint az élni akarás, az el nem csüggedő törekvés és kitartás élő bizonyítékát a gyakorlatban is keresztül kell vinni, ha arra mód és alkalom kínálkozik.

Ilyen jövedelmet hozó, figyelmetérdemlő ágazat az erdőgazdálkodással rokon botfaüzem. A botfaüzemet többféle fafajból, szelid gesztenyéből, kőrisből, tölgyből stb. létesíthetjük.

Az esztergomi botfaüzemhez a sajmeggyet vagy török-meggyet (*Prunus mahaleb*) használják. A meggyfatelepletesítés-

tését és gondozását részletesen tárgyalja Roth Gyula egyet. tanár legújabbán megjelent „Erdőműveléstan“ c. munkája is és azért ezekkel a részletekkel nem foglalkozom, hanem inkább a kitermelt anyag feldolgozásának menetét ismertetem

A kitermelt sarjakról a koronát levágjuk, az esetleges hajtasokat lemetszük. A letisztított anyag először a szárítóba kerül, A szárító teljesen zárt helyiség, amelyen csőhálózaton a tüzelőkamrából melegített levegő cirkulál. A kamrában 50–60 Celsius fokra emelkedik a hőmérséklet, amit a behelyezett hőmérővel módunkban van állandóan ellenőrizni. A kitermelt anyag 2–3 hétig marad a szárítóban, azután fedett színekben helyezik el mindaddig, amíg feldolgozása kerül.

A kitermelt anyag különféle méretű, vastagság szerint legjobb méretű a 4–5 cm-es, a közepes anyag 2–4 cm-es, a gyengébb anyag pedig még ennél is vékonyabb. Mint minden téren, úgy itt is a különféle vastagságú áru iránti keresletet a pillanatnyi izlés dönti el, néha éppen a legvékonyabb sarjakat keresik, ha a momentán kereslet erre veti magát; máskor meg ellenkezőleg csak a vastagabb áru keresett s így értékes. Miután előre sohasem lehet tudni, melyik választék lesz a piac kedvence, minden kitermelt anyagot el kell tenni, mert a kitermelés időpontjában nem is sejtethjük sokszor, mikor és milyen mértékben lesz arra szükség. A pillanatnyi szeszély, bár gátolja a normális üzletmenetet, mégis figyelembe kell venni, mert általa az üzem sokszor nem remélt fellendülést érhet el.

A szárítóban kezelt botanyagot, ha fel akarjuk dolgozni, elsősorban is puhítani kell. A sarjhajtások kívülről melegített kemencébe kerülnek. A meggyfa ilyen kezelés mellett nagymértékben hajlékony és egyuttal szívós is lesz, úgy, hogy ha a kemencéből kivesszük, még a leggörbébb anyagot is teljesen egyenesre lehet kikészíteni.

A meggyfaanyagot a kemencéből egyenként szedik ki, könnyebb kezelés végett egy vízzel telt betonmedencébe mártják, majd „megadjusztálják“. A kiegyenesítés egykarú emeltyű segítségével történik, amellyel a meggyfabotot addig nyomják, amíg az nagyjából el nem éri az egyenes alakot. Az egész finom kiegyenesítés a bot vastagságának megfelelő üreggel bíró igazítófával történik. Az állandóan ily munkát végző emberek oly gyakorlatra tesznek szert, hogy naponta 160–180 darabot is el tudnak készíteni, sőt ha a nyersanyag egyenes növéssű, még többet is. Miután minden egyes botanyagának való meggyfát egyesítenek, a görbület — mivel azt teljesen el lehet tüntetni — hibának nem számít.

A második kezelésen átment anyag a lúgozó medencébe kerül. Betonvályukba mártják a meggyfát, amelyben lúgkölda van. A lúg erőssége nem sokat számít, legfeljebb ezzel a kezelési időtartam változik. A botanyagot, 15–20 darabot, láncal egybekötve, körülbelül egynegyed óráig a lúgban hagyják.

A lúggal kezelt anyagot vízzel telt tartányokban lemossák és minden egyes botot külön-külön még egy rongy segítségével teljesen le is tisztítanak.

Azután napra teszik ki, amikor megkapja azt a szép sötét üvegfényű színét, amiért a meggyfát a legtöbb ember keresi. Érdekes összehasonlítást lehet tenni a szint illetőleg, ha lúgkezelés nélküli anyagot helyezünk a lúggal kezelt meggyfa mellé. A lúgkezelés állítólag a meggyfa kellemes, kumarin tartalmú illatának egyáltalában nem árt, azt eredeti erősségében megtartja. De ha esetleg árt is, az se baj, mert az elvesztett illatot könnyű mesterségesen pótolni.

A marólúgban való áztatás után a botanyag üstökbe kerül, ahol mintegy negyedóraig főzik. Az üstbe a bot vastagabbik vége kerül, mert csak az lesz hajlítva. Mivel a hajlító készülékben a kellő mértékig meg nem főtt anyag elég gyakran eltörik, a botot a hajlítást megelőzőleg kipróbálják. A gyakorlat ebben is a legjobb útbaigazító.

Ha a bot felső része kellő puhaságot ért el, behelyezzük a hajlító készülékbe. Ezen egy fémlemez foglal helyet, ami nem engedi meg, hogy a meghajlított botfogantyú külső oldalán levő farostok megnyúljanak, de mivel a belső és külső rész hosszúságában különbözik, ez úgy jön létre, hogy a belső rostszálak összenyomódnak. Az így kezelt bot egyrészt nem törik el, másrészt az egyszer felvett hajlított alakját többé nem veszti el, még akkor se, ha mérsékeltén nedvesítik.

A hajlítókészülékben meghajlított botfejet helyzetében vékony drót segítségével rögzítik s nehogy a drót a meggy szép kergét megsértse, két oldalt a drót alá kéregpapírost helyeznek.

Ilyen rögzített formában hűl ki a bot, amelyet a szükséges hosszúságra levágnak, alsó végén hüvellyel vagy szeggel látják el, a markolat végét pedig simára leesztergályozzák és fényesítik.

A meggyfa kellemes kumarin illatáért nemcsak mint botanyag keresett, hanem kedvelt, mint szivar- és szivarkaszópóka és pipaszár. Amennyiben a lúgban kezelt és letisztított meggyfát ilyen célra használjuk fel, az újbóli főzés és hajlítás elmarad helyette az anyagot kiszabják.

A kiszabás nagyjából megfelel az erdei feldolgozást megelőző hosszalásnak. Mivel a botüzem hozzánk Ausztriából került át, a kikerülő választék hosszúságának mértéke a hüvely. A szopókák legkeresettebb anyaga a 3 hüvelyes, vastagságban a 10, 15, 18, 20 mm-esek.

A kiszabott darabokat a választékoló asztalon először hosszúság azután vastagság szerint osztályozzák. Az egynemű méretű anyag a raktárban a megfelelő rekesztékbe kerül.

A felvagdalt darabok további feldolgozása teljesen gépekkel történik. Először lyukfúróval a szükséges lyukat fúrják ki, ügyelve mindig arra, hogy annak a tengelye a bélen menjen

keresztül. Azután következik a kiformalás, majd a hántatlan árúnál a kéregrészt — külön erre a célra készített — lakkal kezelik.

Esztergomban a meggyfa telepítésével és feldolgozásával a szentgyörgymezei (Esztergomnak egyik városrésze) *Oltósy*-család foglalkozik. A telepítéshez szükséges tudást és gyakorlati fogásokat az *Oltósy*-család Ausztriából hozta, ahol a meggyfa-termesztését igen nagy telepeken üzik. Baden környékén lévő meggyfa-telepek kiterjedése a 100 kat. holdat is meghaladja.

Az *Oltósy*-cég eleinte csak nyers meggyfapálcákat készített, ezt exportálták s a teljes kidolgozást Ausztriában végezték. A vállalat természetesen arra törekedett, hogy a meggyfakészítmények teljesen kikészített alakban kerüljenek forgalomba. Ez az igyekezet 1893. évben vált valóra, amikor a család a bot- és szivarszipka-gyárat alapította, amelyhez mintegy 23 kat. hold sarjerdő is tartozott. A botüzemen kívül esernyő- és napernyőnyeleket is készítettek.

Az esztergomi meggyfaipar a béke éveiben igen jó névnek örvendett. Bombaytól Varsóig, San Franciskótól a cári udvarig mindenütt ismertek voltak bizományi raktárai és képviselői útján az esztergomi meggyfabot-ipar készítményei.

A trianoni határok közé szorult Magyarország gazdasági válsága és mostohasága erre a vállalatra is reánehazodott. A gyártelep ezidőszerű vezetője *Oltósy* Oszkár és *Altspach* Lajos, minden erőfeszítést megtesz, hogy az üzemet fenntartsa. Rendelése, forgalma lenne a cégnek éppen elég, de tőke hiányában — ez szinte akasztófahumorként hat — a megrendeléseket kénytelen visszautasítani.

A súlyos gazdasági gondok dacára bizalom és remény tölt el, amikor látom, hogy a szomorú jelenben a jobb jövőért milyen szívós akarattal tud küzdeni a magyar kitartás.

Á. I.

Május.

Kis madárka zeng az ágon,
Gyöngyvirág virul, —
Szép leányka — úgy imádom —
Keblemhez simul.

Mint a gyöngyvirág harangja,
Lelke oly fehér,
Hogyha dalra kél az ajka,
Angyalajk zenél;
Dús hajának illatárja
Kábulatba ejt,
Karjait ha hőn kitárja,
Habkebelre rejt,
És ha csókol, Istenem, mi
Boldog érzelem,
Nem kívánok égbe menni,
Itt az én egem!

Május hó, te gyöngyvirágos,
Mért repülsz te el?
S mért nem élhet túl a csábos,
Első szerelem?!

(Megzenésítve. Keringő.)

Storcz Albert.

Szerelem az erdőn.

A „Csunyavölgy“ egy mély völgy. A neve is visszatetsző. Az alján úgy szorul össze, mint egy tölcser. Felfelé kiszélesedik. S ha a völgy fenekén járunk, csak halljuk, de nem érezzük a fent járó szeleket. Látjuk, hogy hajladoznak a fakadó fák. Bizonyára vihar dúl a tetőn.

Valaki ballag nagyon óvatosan. Hatalmas egy ember, ennek ellenére úgy érinti az avart, mintha súlya nem is volna. Egy mókus ugrik fel előtte s futva menekül a legelső fáig, amelyre „mókusügyességgel“ kúszik fel. Az ember feszült figyelemmel ballag tovább. A mókus, amely előle menekült a fára, egy gally mellől leselkedik reá, alig látható, csak a szeme fénylik. Ha odatekint valaki, úgy húzódik meg, hogy semmit sem lehet belőle látni. Már eltűnt a lépkedő ember. Vajjon,

hová mehetett? Ki lehetett az? Miért ment oly csendesen? A „Csunyavölgy“ végénél, a völgyhajlat déli oldalán, egy fennsík terül el, szinte észrevétlenül vész az erdőségbe. Megfigyeltem. Oda tartott. Ott volt az erdő mellékutcája, ahol kitartó, mélységes szerelemmel udvarolt a hatos őz bak a szerelem évadján.

Most . . . emberünk lassít. Feszültebb figyelemmel lépked. Végre megáll. Még nincs a tisztásnál, a tisztás széléről egy fa mellől kémlelődik. Egy idő múlva egész nesztelenül lopódkodik egyik fától a másikig. Érthetetlen. A mellettem lévő fa egy lucfenyő — mely bizonyára tévedésből került ide —, itt áll árván, de büszkén emelkedik az uralkodó fák fölé, s rajta megszólalnak a madarak: beszédjük érthetetlen. Mily áldás lenne, ha értenénk a madárnyelvet. De minden bizonynyal azt suttojják: „Vajjon, mit akar ez itt”? A kémkedő embert a madarak, mintha nem is érdekelnék; csak figyel mindjobban a tisztás felé, majd ismét megáll egy fa mellett és a kérget nézi, szinte magának mondja: „Őz” . . . „szerelmi mámor” . . . „az erdők legszebb lakója” . . .

Tovább figyel, megint megindul, minden cserjét tüzetesen vizsgálgat külön-külön tekintetével. Semmi nesz. Igazán óvatos ember, talán nem is lélegzik. Most ismét megáll egy szétágazó tölgy mellett, puskáját — mert az is van nála — leemeli, végignéz rajta, mint gyermekén az édesanya: talán becézni akarja? Nem! Megsimogatta, átölelte, míg végre a fához támasztotta. Valamit keresgél . . . lenyúl a földre és egy szép fűszálat tép le, úgy látszik tévesen, mert ismét lehajol és egy fiatal bükkcsemete-levelet tép. Puskáját — mely a fa mellett volt — balkarjára fekteti, jobbával a bükklevelet szájához emeli és . . . panaszos, epedő, őzsuta sírása hallik.

Csöndes tavaszi hajnal. A vihar már megszűnt. Tavaszi szellő mozgatja a zöldülő falevelet.

A fa mellett meghúzódott ember ismét szájához emeli a bükklevelet. Az első hang után már eltelt vagy három perc. Emberünk igen kitartó, mind jobban és jobban figyel, pedig a szemei csak félig vannak nyitva. Már harmadszor szólal meg a szerelmesét csalogató őz-suta hangja. Az erdő mélyéből egy gyönyörű állat lép a fennsík szélére. Minden biztonnyal az a hatos, királya az őzeknek, vadásznyelven „kapitális”.

Fejét magasra tartja s hatalmas ugrással a tisztáson terem. Mozdulatlanul áll, tekint jobbra-balra, majd előre, most fejét lehajtva türelmetlenül szimatol egy nyomvonalat. Elhallgatott a síró suta hangja. Még vagy 150 lépésre van az őt figyelő alaktól. Ismét megszólal az epedő hang. De az öreg, tapasztalt bak, mely már több vihart szenvedett át, talán már megtanulta azt a magyar közmondást: „Lassan járd, tovább érsz.”

Csak óvatosan közeleg, agancsa olyan, mint egy ragyogó ékszer. Látni, szive hogy dobog. Önkénytelenül ugrik az igé-

retföld felé, honnan szerelmese hangját hallotta. Lassít, rendkívüli óvatossággal, alig hallható léptekkel közeledik. Pedig mennyire vágyik már a kedvesénél lenni.

Ismét hangzik szerelmese hívása. Semmi kétség! De még sem mer nekivágni. Csak kémleli a bokrot, hol szerelmesét véli. Türelme felhagy. Fél, hogy valami kalandor úzi csinos párját. A harc ellenállhatatlan ösztöne perzseli a szerelemtől égő szívét.

Már ott van, közvetlen a bokor előtt. Pillantása találkozik az elrejtőzött alakkal. Menekülni igyekszik, hatalmasat ugrik, de már csak a puskadurranás, egy villanás és a szálló füstfelhő után, mely közvetlen a tölgyfa mellől érkezett s magával hozta a gyilkos veszedelmet. Tehát már későn. Karszú teste előre megnyúlik, lábaival hátrarúg, valami ellenség felé. De semmiről sem tud már számot adni. Még egyet gondol: menekülnie kell. Utolsó erejét összeszedve száguld a tisztáson, aztán szeme elsötétül, többé nem tud semmit. Ott fekszik a margarétás réten. Letaposott margaréták nézegetnek utána.

Nem látta más, egyedül a vadász. Bükklevelét eldobva, levett kalappal lép a ravatalhoz. Gyönyörű egy ravatal.

Az őz-bak szeméből eltűnik az élet; szája telve vérrel, de fejét délcegen emeli, melyen agancsa, mint korona diszlett.

Egy sas repül a „Csunyavölgy“ felett, széles köröket rajzol a légben, nézi, sóvárogva figyeli a fennsíkot, ahol a vadász levett kalappal áll a ravatal mellett.

K. Gy.

Éjfekete holló . . .

Éjfekete holló a kútgémre szállott,

Éjfekete holló napestig ott károg.

Lenn a faluvégen muzsikaszó járja . . .

Asszony lesz a legszebb lányból piros pünkösd hajnalára.

Szegény erdész kérte, — módos vitte mégis.

Kinézik a szegényt, ha deli legény is!

De a boldogságot nem arannyal mérik . . .

Menyasszonyi fátyol alatt bánatos könny folyik végig.

(Megzenésítve. Hallgató.)

Storcz Albert.

Az erdész mellékkereseti lehetőségei

II.

A parlagi baromfi igénytelenségében megalégszik minden-
nel, a legkevesebbel is és ha duskálhat a szemekben, akkor
sem hanyagolja el a férgek, bogarak összekeresését, s ha nem
is kapja meg pontosan egy időben az eleségét, nem marad
vissza sem a tojásban, sem a súlygyarapodásban. A ház
körül 40–50 drb tyúk szinte észrevétlenül nevelődik. Ha van
megfelelő helyiségünk, gondolhatunk a korai keltetésre is. A
keltetőgépek ma már tökéletesek s a velük való munka is
könnyen megy. Ha a kis csibéket a műanyák segítségével fel
tudjuk nevelni, úgy, hogy február végére már rántani valók,
akkor láthatjuk, mit fizetnek az inyencek az ilyen csemegéért.

Ezek közül a fiatalok közül választhatjuk ki a tenyész-
anyagának való hibátlan testállású szép példányokat. A tavaszi
keltetésű jércék, kakasok felelnek meg a legjobban a tenyész-
tés céljaira. A baromfi elhelyezésénél fordítsunk gondot az
ólra. Az ól nem kell, hogy palota legyen, állítsuk elő azon a
környéken használatos legolcsóbb anyagból. A fő, kogy lehe-
tőleg délről kapja a világosságot, északi oldalon se ajtó, se
ablak ne legyen. Az ól lehetőleg száraz legyen s ne legyen
huzatos, a huzatot nem szereti az állat sem s megfigyelhet-
jük, mindig a szélől védettebb helyeken tartózkodnak a leg-
szívesebben. A tyúk nem a hidegtől fél, hanem a huzattól;
túl meleg se legyen az ól, mert elkényesedik az állat. Nagyon
ajánlatosak a földólak, illetve a földbe mélyített ólak. Ezek
nyáron hűvösek, télen kellemes melegek. Körülbelül egy mé-
ter mélyre ássuk ki az ólat, amelybe lépcsőn juthatunk le. A
tetőzete legyen kátránypapírbevonat s ezenfelül cserép. Ez mind
az átszivárgás, mind a szél bevágódása ellen véd. Csapó-
fészek alkalmazásával rövid idő alatt megtudhatjuk, melyik
tojónk rendelkezik olyan tulajdonságokkal, amelyeket meg
akarunk örökíteni. Ezen tyúkok tojásait gyűjtsük külön és
külön is keltessük. Csapófészkeket házilag könnyen készíthe-
tünk, nem kell a gyárilag készítettért drága árat fizetni.

Az ülőrudak ne legyenek túl magasan elhelyezve, hogy
könnyen szállhassanak fel a helyükre. Az ülőlécek felső éle
legyen legömbölyített, könnyebben tud fogódzkodni. A tyúkok
betegségei közül csak egyre hívom fel k. olvasóim figyelmét,
a meszeslábra: egy élősködő atka okozza. Nagyon kellemet-
len a tyúkoknak és igen kínzó. Pedig a védekezés ellene egy-
szerű: 10% Creolin-Sesam olajos keverékkel (minden patiká-
ban kapható). Ecseteljük be a lábait úgy, hogy jól beivódjék.
Súlyosabb esetben ismételjük meg egy hét múlva az ecsete-
lést. A kacsá-, a lúd-, pulykanévelés ugyancsak kifizeti magát,
de már több gondot okoz a tartásuk, vizet, patakot kívánnak.

(Folytatása következik.)

Az élet küszöbén.

Reggel félhat. Harsányan kiált ébresztőt az utolsó ügyeletes, akit meleg takarója alól már három óraker kiugrasztottak. Kócos fejek jelennek meg egymás után, de csak nehezen mozdulnak a vastag takaró alól. Nem sokat használ már a szobaparancsnok erélyeskedése, csak nagynehezen tudja többé-kevésbé gyorsabb mozgásra bírni az álmos, kócos nebulókat.

A Gunda Miskának húzhatná a Magyar Imre és cigányzenekara, sőt még a szalmazsákját is meg lehetne gyűjtani, vajmi kevés eredménnyel. Nyugodtan alszik még háromnegyedhatkor is, amikor Boros Pista viszi a szót s elmeséli lázálmait. Boros barátunk nagyon pontos fiatalember, félhatkor már talpon van s kérkedő hangon adja elő, nagyon élénk fantáziával elképzelt kalandjait, melyet a még félig alvó gárda valahogy csak bevesz.

Nem mehetek el szó nélkül a Jankovics barátom mellett sem, aki minden reggel utolsónak hagyja el a hálót, nem éppen azért, mintha ezzel azt akarná dokumentálni, hogy ő tisztaság- és rendszerető ember, mert hiszen a hatórai sorakozón — amit az iskola csengőjének szava jelez — borzasan, fűzetlen bakkancsban, a parancsnoki végszóra jelenik meg s sapkáját, melyen a két év küzdelmei igazán meglátszanak — s melyről talán a „kilátszik a hajam belőle” című nótát is komponálták —, kapkodva huzgálja gombolatlan kabátja zsebéből oly fájó nehézséggel, mintha legalább is egy kirakodó hajó nehéz báláit kellene odábbmozdítania.

A szakaszban itt áll mellettem a Retkes Laci, aki arról nevezetes, hogy a magasépítéstannal teljesen tisztában van, a legkomplikáltabb vasszerkezetekkel már gyermekkorában megismerkedett, — mert az apja „vasutyi”.

A szakasz élén ott büszkélkedik az Öhlmann Peti, aki egyébként az „Upi” névre is hallgat s akit talán magas növése is segített a parancsnoki rangra. Hossza mindössze két méter, nehezére esik a hajlás s ezzel magyarázható tisztátalan bakkancsa, melyen tüzetesebb vizsgálattal a tavaly őszi vadászatok sarát is ki lehetne mutatni. Különben fess gyerek! Bajuszát fokozatos felújító vágásmóddal kezeli.

Rövidesen együtt áll a szakasz. Mindenki igazít magán valamit, ami kétségtelen jele annak, hogy Daróczy úr — mindnyájunk Marci bátyja — közeleg. Negyvenhat éves, de az élet küzdelmei nem igen láthatók rajta.

A mi Marci bátyánk már tizennégy esztendeje szolgálatvezető a szakiskolánál: először Vadászerdön, honnan Tóvárosra menekült az iskola és végül itt Esztergomban látja el nehéz feladatát. Tizennégy fiatal generációt bocsátott ki a keze

alól az életbe, akik közül még ma is számosan keresik fel, hogy multhatatlan megbecsülésüket igazolják. Mindig a szabályok szerint és igazságosan cselekszik. Szigorral, de atyai jó szívvel. Szeretjük őt, mint az édesapánkat, mert tudjuk, hogy minden cselekedete, amit értünk és az egyesület tagjaiért tesz: önzetlen és szeretetteljes.

Háromnegyednyolckor ismét szól a kis csengő. Kettesével vonulunk fel a tanterembe, ahol tanáraink a második év vége felé — mintahogy annakelőtte is — legjobb tudásukkal iparkodnak útnak bocsátani, jótanácsaikat s az ismétlések során az egész két év anyagát mindenki iparkodik tarisznyájába gyűrti, hogy azt kint az életben hasznosíthassa. Közleg az az idő, amikor „Isten hozzád“-ot mondunk, az élet elsodor bennünket az iskolától, csak emlékek maradnak... édes emlékek a boldog diákévekből... Elérkezik az idő s az iskola szeretetteljes szigorúsága helyébe, a sors kiméretlen szigorúsága lép.

Mielőtt az első stációhoz elérkeznénk, társaim nevében is hangot szeretnénk adni annak a nagyszerű érzésnek, amely elfog, ha a két esztendőre visszagondolok. Kifejezésre szeretném juttatni a tanulóifjúság hálás köszönetét tanárainknak, akik időt s fáradságot nem kimélve azon voltak, hogy a legjobbat adják nekünk. Köszönetet mondunk a szolgálatvezetőnknek is, aki egyben a Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének vezetője is és aki ha szigorral is, de mindig atyai jóindulattal bánt velünk. Örülünk, hogy alkalmat adott arra, hogy már tanulókorunkban megismerkedhessük azt az egyesületet, amely az életben is ügyes-bajos dolgainkon keresztül segít.

Az a meggyőződésünk, hogy az erdészeti segédszemélyzet boldogulása csak a M. E. V. M. E. zászlaja alatt lehetséges.

Pár nap múlva már a képesítő bizonyítvánnyal a kezünkben nem az iskola kis csengője, hanem az élet harangja hív össze bennünk sorakozóra.

Milyen fénséges lenne, ha ez a harangszó a boldog magyar feltámadásra rövidesen elvezetne bennünket.

ifj. Kilvádi Gyula

II. éves alerdész tanuló.

Egyesületi hírek:

Amint a múlt számunkban meghirdettük, ez alkalommal is értesítjük kartársainkat, hogy a választmányi ülésünket május hó 8-án d. u. 4 órakor, a közgyűlést pedig május hó 9-én d. e. 10 órakor Budapesten (Rákóczi-út 63. I. em. 7.) tartjuk meg.

Felszólítjuk a tagokat, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg most annál is inkább, mivel ott dől el a baleset- és nyugdíjbiztosítás kérdése is. Kívánatos, hogy ennek az ügynek megvitatásán, illetve az ebben az ügyben hozott határozatnál az erdészeti segédszemélyzet minél nagyobb számban képviseltesse magát. Kérjük mindazokat, akik a közgyűlésen semmiképp sem tudnak megjelenni, hogy szabályszerű írásbeli felhatalmazás útján képviseltesék magukat valamelyik kartársuk által.

Az írásbeli felhatalmazásra annál is inkább szükség lesz, mert amint köztudomású, nemrégiben az egyesülettől távollevő személyek illetéktelenül megkísérelték, hogy ügyeinket károsan befolyásolják. Már most kijelentjük, hogy a közgyűlésen a szavazati jogok érvényességét a legszigorúbban felülvizsgáljuk.

Figyelmeztetjük a kartársakat, hogy tanácsosnak látnánk, ha a magánalkalmazásban állók még a közgyűlés lefolyása előtt munkaadóiknál puhatolódznának aziránt, milyen szíves-séggel vállalnának magukra egy olyanféle kötelezettséget, mint aminőt egyéb foglalkozási ágaknál a törvény a munkadóra hárít. T. i. a biztosítási járulékok felét, valamint az öregségi biztosítási járulékok felét is más foglalkozási ágaknál a munkadó fizeti.

Pénztári beszámoló

Március havi befizetések folytatása: Belányi Vilmos Dorog 1.50, Pásthly József Nagytétény 6, Hamar János Orgovány 10, Tarnai Gusztáv 12, Csekey János Sopronkövesd 10, Erdész Lajos Bátaszék 10, vitéz Nagy Lajos Balatonendréd 10, Köz-birtokosság Hajdúböszörmény 20, Takáts Tibor Lengyeltóti 1.50 P. Összesen 727.74 P.

Április hóban befizettek: Bank István Hetvehely 5, Daróczy Márton Esztergom 12, Horváth Lajos Nagyberény 5, Kovács Ferenc Feketesor 16.80, Babó Józsefné Halászhomok 5, Stubnya László Pilismarót 5, Stubnya Mihály 3, Stubnya Viktor 2, Szabó József Pilismarót 5, Stumpf László Pilismarót 10, Varga Lajos Rédics 3, Bóznér János Szekszárd 3, Forgács Pál Réde 5, Holló Sándor Máriabesnyő 3, Illés István Bak 5, Kerényi Ferenc Hámor 5, özv. Zsurilla Antalné 1.50, Márton Bálint

Recsk 50, Malusinszky Pál Gödöllő 3, Szöllősy Sándor Salgótarján 12 + 7.60, Borteleky László Zagyvapálfalva 5, Cservenka Ferenc és Társai Tata 24, Csillik Gyula Györszentiván 6, Fekete József Gödöllő 5, Fischer Géza Alcsút 3, Imre Péter Tóváros 4, Kovács István Bátaszék 3, vitéz Körös András Egerbakta 6, Lehoczky Alajos Parasznya 5, Lőcsei János Eger 10, Mészáros József Csesznek 10, Nagy István Esztergom 6, Németh József Körmend 14, Póczik József Iván 9, Pörcz Sándor Gödöllő 5, vitéz Répás Román Olaszfalva 5, Richter Gyula Székesfehérvár 2, Ruzsics Pál Lengyeltóti 5, Simon Péter Iszka-szentgyörgy 5, Széles Ferenc Hosszúhetény 1.50, Szörényi József Kaposvár 2, Bánitz Gyula Keszthely 2, Gunszt Ferenc Sárpentele 6, Halápi József Tapolca 1.50, Kovács Ferenc Királyszállás 9, Sztárcsevity János Izabellaföld 10, Zsidy Lajos Hetes 2, Endrődi Sándor Budaörs 18, Gregán Emil Börzsönyirtás 2.10, Grellneth János Zalaerdőd 2, Hunyadi József Börzsönyirtás 6, Jánzszi Lajos Pilismarót 3, Kósa József Nagykovácsi 5, Lami József Börzsönyirtás 5, Pasztorek Antal Hont 3, Perger Ferenc Pilisvörösvár 1.50, Poprádi Kálmán Szent-Endre 9, Szalay Péter Mekényes 4, Tóth Imre Némethlukafa 12, dr. Feledi Aladár Miskolc 0.50, Császár Lajos Lakócsa 5, Csepi László Lébény 12, Erdősi József Arló 3, Horváth János Vitnyéd 11, Katona Ferenc Lakócsa 3, Kolozsváry István Királyhalom 3, Sági János Bpest 12, Szabó Ferenc Uzsa 3, Weidinger Isyán Bezenye 3, Ézsiás János Árpádhalom 2.20, Király Imre Árpádhalom 1.50, Gábor János Hajdúhadház 25, Glöckler József Esztergom 3, Kiss Bertalan Nagybátony 3, Kis Tóth Tamás Pilisszentlászló 4, Kovács Pál Adony 2, Mathes Béla Sopron 15.00, Perkács Péter Nagybátony 3, Sümegh István Felsőzeleste 10, Gaál Dániel Ujhuta 3, id. Körmendi Gyula Bpest 9, Scheily Lipót Peszeradacs 3, Stefankó Rezső Decs 6, Szijártó József Geszt 6, Boros Sándor Csurgó 6, Frantz Lajos Kisbodak 5, Hugli Pál Gyöngyösolymos 10, Sümegi János Budafapuszta 10, Szász Nándor Diósgyőr 5, Havasi János Diósgyőr 3.48, Hencsei József Ujhuta 6.78, Németh Lajos Neszmély 4, Jáger Lajos Somogyszob 6, Kothay István Nyergesújfalu 10, Deáky Dezső Kaposvár 2, Farkas Sándor Katymár 3, Mészáros András Koronliget 14, Müller István Csepak 16. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Igen tisztelt Kartársaim! A közelgő közgyűlésünk alkalmával egy kimutatást viszek magammal, melyben a jelenlegi tagjaink tagdíjhátraléka 1937. év végéig ki lesz tüntetve. Kérem, hogy ezt akár személyesen, vagy megbízottjuk által tekintsék meg és esetleges észrevételeiket írásban velem közöljék.

Kartársi üdvözlettel

Kolb Gyula

egyesületi főszámvevő.

Különfélék:

Esküvő. Gazdag János kartársunk pünkösöd első napján tartja esküvőjét Molnár Gizella úrleánnyal Úny községben (Esztergom megye).

Adja a Mindenható, hogy házaseletük a legharmonikusabb legyen s a fiatalok kéz a kézben segítsék keresztül egymást az élet nehézségein.

A primási uradalmak főerdőhivatala bölcs megértéssel, a nehéz idők és az erdészek súlyos szolgálatára tekintettel, a primácia egész területén alkalmazásban álló erdészeti segéd-személyzet fizetését felemelte.

Kivánjuk, hogy a magánuradalmak kövessék ezt az ember-séges példát.

Most értesülünk, hogy a székesfőkáptalan az erdészeti segéd-személyzet fizetését szintén felemelte.

Hibaigazítás. Mult havi számunkban megjelent Storcz Albert úr „Hajnalodik“ című versébe több sajtóhiba került.

Az első versszak 10. sorában „sem“ helyett „se“, a második versszak 8. sorának első szava helyesen „Éjji“, s az utolsó versszak 10. sora így hangzik helyesen: „Temploma erdő, — Híve a vad.“

A vers végén a vers szerzője nem Storcz, hanem „Storcz Albert.“

Hivatalos közlemény:

Az esztergomi m. kir. alerdész szakiskola I. évfolyamára az 1937/38. tanévben 30, a Szeged – Királyhalomi m. kir. alerdész szakiskolába pedig 12 tanuló vehető fel.

A szakiskolába való felvételi kérvényeket 1937. évi június hó 1-ig ahhoz a szakiskolához kell benyújtani, amelyikbe a pályázó felvételét óhajtja.

A részletes pályázati feltételeket az érdeklődők 40 fillér előzetes beküldése ellenében az esztergomi vagy a Szeged – Királyhalmi m. kir. alerdész szakiskolától szerezhetik meg.

Budapest, 1937. évi március hó 22-én.

M. kir. földművelésügyi Miniszter.

**A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének
zárszámadása 1936. évről.**

B e v ̄ e t e l ̄			K i d ̄ á s		
Tagsági díjakból befolyt — — — —	8063	07	Tisztviselők tiszteletdíja — — — —	2113	34
Beiratási díjakból „ — — — —	78	—	Szaklap előállítás és szállítási költsége	2529	37
„Az Erdő” előfizetéséből befolyt — —	346	04	Leltári tárgyak beszerzésére — — — —	—	—
Hirdetésekből „ — — — —	2	50	Irodafenntartási költségekre — — — —	63	40
Egyéb bevételekből „ — — — —	169	65	Postaköltségekre — — — — — — — —	178	08
Kölcsönök után tőkeltörlesztésre — —	261	94	Postatakarék költségekre — — — — —	157	67
„ „ kamat címen — — — —	105	46	Lapelőfizetés és könyvekre — — — — —	49	56
Átmeneti bevételek — — — — — — — —	50	18	Utiköltségekre — — — — — — — —	515	81
			Temetkezési segélyekre — — — — — — —	636	90
			Írói tiszteletdíjakra — — — — — — — —	98	88
			Különféle vegyes kiadások — — — — —	612	83
			Átmeneti kiadások — — — — — — — —	50	18
1936. évi bevételek összesen	9076	84	1936. évi kiadások összesen	7006	02
Készpénz maradvány 1935. év végén	3437	54	Készpénz maradvány 1936. év végével	5508	36
Egyenleg	12514	38	Egyenleg	12514	38

Esztergom, 1937. évi január hó 7-én.

Daróczy Márton s. k.
ügyvezető elnök.

Megvizsgáltuk és Ötezerötsházyolc (5508) P
és 36 fillér maradvánnyal helyesnek találtuk.

Kolb Gyula s. k.
egyesületi főszámvevő.

Esztergom, 1937. évi február hó 28 án.

A számvizsgálóbizottság: **Gábris József** s. k. **Gere Antal** s. k. **Hevesi József** s. k.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. Egyesületi tagoknak a tagdíj fejében jár.
A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ”
szerkesztőségéhez: Esztergom M. kir. Alerdész Szakiskola küldendő.

Ismét egy esztendő múlt el

egyesületünk életében. Ez az esztendő immár a hatodik azóta, amióta az a kitüntetés ért, hogy a kartársak bizalma folytán ügyeink vezetését az én kezembe tették le.

Nem tagadom, hogy ez a bizalom engem büszkévé és boldoggá tesz. Az újabb kitüntetésben annak a jelét látom, hogy igyekezetem és munkásságom megértésre talált. Ez igen fontos és tudom, hogy a mai zavaros és lázas időkben csak igen kevesen találnak megértésre azok közül, akik a közösség érdekében fáradoznak.

Kétszeres örömet jelent számomra az a körülmény, hogy az újabb kitüntetésből kiérzem az általános bizalom mellett a felém sugárzó szeretetet is.

Ez a szeretet az, amit teljes szívemből viszonzok és ez készlet, hogy ismételt fogadalmat tegyek arra, hogy mindent, ami erőmből telik, el fogok követni kartársaim érdekében.

A napjainkban méltán hangsúlyozott szociális problémákon felül célul tűztem magam elé azt is, hogy egyesületünk belső életében a harmónia minél teljesebb legyen.

A belső egyetértés, az egymásiránti szeretet, ezeken felül a nemzet- és a fajszeretet az, ami a boldogulás útjára vezet.

Hogy az egyesület belső élete valóban harmonikus és zavartalan lehessen, ki kell küszöbölni minden ellentétet. A

legutóbbi időben a legfájóbb ellentét abban nyilvánult, hogy a miskolci kartársakkal szinte állandó súrlódások na pról-napra fokozódó ellentétekben robbantak ki.

Istennek hála — ennek úgy látszik — most már vége lesz.

Az elmúlt közgyűlésen, amikor fel voltunk készülve arra, hogy a miskolci kartársak részéről minden eddigi támadásnál hevesebbnek leszünk kitéve, váratlanul és kellemesen meglepetve vettük tudomásul, hogy a vita és gyűlölködés egészen elmaradt.

A közgyűlésen arról is meggyőződünk, hogy miskolci kartársaink nemcsak ideiglenesen, hanem ezentúl állandóan egyetértésben és közös munkálkodásban akarnak velünk együtt résztvenni és lemondtak arról, hogy mindenben, minden áron ellenzékieskedjenek.

A magam részéről kimondhatatlanul örülök a közeledésüknek, biztosítom őket, hogy mindannyian tárt karokkal fogadjuk valamennyiüket. Igérem, hogy soha még célzás alakjában sem utalok arra, ami elmúlt.

Ezek után igazán szívesen teszek eleget annak a közhajnak, hogy a nagy port felkavart „Aknamunka” című cikkemért elégtételt adjak. Teszem ezt annál készségesebben, mivel a cikkemben célzást sem tettem azokra a miskolciakra, akik ma is rendes és hasznos tagjai az egyesületnek. Akik a cikket olvasták, azok bizonyára tisztában vannak azzal, hogy a cikkben azok ellen fordultam, akik az egyesülettől nagyobb kölcsönt vettek fel és évek mulva, még a peresítés után sem fizették vissza, hanem mindent betetézve, még ki is léptek az egyesületből, a kilépésük után akciókat kezdtek ellenünk.

Mindenki beláthatja, hogy ezekkel nem bánhattunk kesztyűs kézzel és azokat a miskolciakat, akik nem ebbe a táborba tartoztak, soha senki részkről bántalom nem érte.

Ennyit a mi részünkről. Az ő részükről azonban a következő lépés a közeledés felé csak az lehet, hogy mindnyájan visszatérnek az egyesület kebelébe és részt kérnek a munkánkban is.

Daróczy Márton.

Beszámoló

a M. E. V. M. E. 1937. évi május hó 9-én Budapesten tartott
közgyűléséről,

amely a megelőző választmányi gyűlés előkészítése után a
következésképen folyt le:

A közgyűlésen megjelentek: Brandt Vilmos ny. főispán, országos elnök, dr. Rajniss Ferenc országgyűlési képviselő, dr. Jármay István egyesületi ügyész, Daróczy Márton ügyvezető elnök, Nagy István titkár, Kolb Gyula főszámvevő, az egyesület tisztikarából és tagjai közül pedig a következők: Borosnyai Sebestyén, Barnóczky István, Bezeréti Lajos, Bratu Lajos, Csuka János, Csaby Pál, Cservenka Ferenc, Czumpf Imre, Dobrovics Dániel, Deák László, Endrődy Sándor, Forgács Mihály, Fodermayer Ferenc, Gábris József, Gunda Mihály, Gere Antal, Galva Mihály, Garami Árpád, Gyuga János, Gerecsér Géza, Gunszt Ferenc, Horváth István, Hajós József, Hevesy József, Hunyady József, Kovács Antal, Kovács Lajos, Kulics Győző, Király Lajos, id. Körmendi Gyula, Kiváldi Gyula, Malmos Mihály, Moóri János, Miklai Kálmán, vitéz Nagy Lajos, Nasvady István, Nagy János, Neusinger Lajos, Pózna János, Poprády Béla, Poprády Kálmán, Pálmai József, Prieber Antal, Pasztorek Sándor, Orosz László, Orosz Imre, Répássy Ferenc, Simon Dezső, Stubnya Viktor, Strobl József, Sventner Antal, Stubnya Mihály, Sebők Sándor, Szerényi Árpád, Szy Ferenc, Szöllőssy Sándor, vitéz Szekeres Károly, Szaszko István, Torda István, Tarnay Gusztáv, Tihanyi István, Törkenczy István, Takács Károly, Varga Pál, Vasváry Vilmos, Béldy Ferenc, Bölcs István, Bank István és még sokan mások.

Az ügyvezető elnök megállapítja, hogy a közgyűlés a megjelentek számára való tekintettel határozatképes. Majd a jegyzőkönyv vezetésére felkérte Nagy István titkárt, annak hitelesítésére pedig Stubnya Mihály és Hunyady József kartársakat. Ezután keresetlen szavakkal üdvözölte az országos elnököt, akit az egyesület minden tagjának együttérzésével melegen ünnepelt:

Méltóságos Elnök Úr! Örömmel és hálával köszöntöm mindnyájunk nevében. Teljesen átérezzük az áldozatot, amelyet értünk hoz, amikor körünkben megjelenik és idejét nekünk szenteli akkor, amikor talán személyéhez közelebb álló ügyekkel kellene foglalkoznia. Ma olyan napunk van, amelyen igen fontos problémákat kell elintéznünk. Talán hosszú időre megjelöljük a fejlődésünknek, a haladásunknak az útját. Ezen a számunkra oly fontos napon kétszeres öröm tölt el, köztünk látva elnökünket, mert biztosak vagyunk abban, hogy végig-

hallgatván bennünket, rögtön látni fogja, hogy messzegazó összeköttetései és hatalmas befolyása révén miben és hol segíthet rajtunk. Mint a múltban, úgy a jövőben is legyen segítségünkre, mert erre nemcsak rászorultunk, hanem valamennyire talán érdemesek is vagyunk rá, mert szándékaink tiszták és útjaink egyenesek.

Az üdvözlő szavak után az egyesület az országos elnökét melegen ünnepelte, majd az ügyvezető elnök dr. Rajniss Ferenchez fordult és a következő szavakban igyekezett megnyerni a képviselő urat az egyesület érdekeinek:

Örömmel és tisztelettel üdvözöljük körünkben dr. Rajniss Ferenc képviselő urat, aki közöttünk akarja tanulmányozni az alerdészek helyzetét, hogy azután a törvényhozói testülettel is megismertesse. Kívánjuk, hogy törvényhozóink közül bár minél többen követnék a képviselő úr példáját, megismernének bennünket és látnák azt, hogy milyen mostohán bánnak azokkal, akik a legodaadóbban szolgálják a köz érdekeit.

Képviselő Úr! Nagyságod bizonyára nem tudja azt, hogy az erdészti segédszemélyzet nemcsak most, hanem a múltban is mindig a tisztességes magyar ember alapján, nacionalista alapon állott. Bennünk — kivétel nélkül mindannyiunkban — törhetetlenül él a nemzeti szellem és a fajszeretet. A mai napig nem akadt közöttünk egy sem, aki fajtánknak szégyenére vált volna. Az összeomlás idején és a forradalmak idején, a vörös uralom alatt egyetlen egyikünk sem követett el olyant, amiért pirulnia kellene. Elmondhatom tehát tiszta lelkiismerettel karunkról azt, amit aligha mások: hasznos, érdemes és szerény tagjai vagyunk az államnak, megérdemelnénk, hogy abból a mélységből, ahol most vagyunk, kiemeljenek bennünket oda, a társadalomban arra a helyre, amely szakképzett-ségünk, munkásságunk és nemzeti öntudatunk révén megillet bennünket. Ebben a képviselő úrnak és törvényhozó társainak jóindulatára is rá vagyunk utalva és kérjük Önt, hogy irántunk tanúsított érdeklődését ebben az irányban gyümölcsöztesse és javunkra fordítsa.

Daróczy Márton üdvözlő szavai szemmel láthatólag jól estek a képviselő úrnak és az ünneplésért meghatott szavakban fejezte ki köszönetét, majd így folytatta:

„Eljöttem Önök közé, mert tudtam, hogy az erdészeti segédszemélyzet keresztény. Ez a tudat hozott ide és biztosíthatom Önöket, hogy éppen ezért bennem minden tekintetben jóakarójukat és barátjukat találják fel. Mindnyájan tudjuk, hogy Magyarországnak elrabolt erdőterületeit pótolni kell. Itt rendkívül sok még a tennivaló és az országos politikával párhuzamban a legelső az, hogy minden erdősznek kenyeret kell szerezni. Ennek a fontos kérdésnek a megvitatásában és végre-

hajtásában mindig jóakarattal fognak találkozni. Isten éltesse a kart és kívánom, hogy a jövője kényelmesebb és szebb legyen, mint a múltja volt.“

A közgyűlés Rajniss képviselő úr szavait hálásan fogadta.

Az üdvözlések sorát az ügyvezető elnök dr. Jármay István ügyész úr üdvözlésével folytatta és leszögezte, hogy dr. Jármay István mindig önzetlenül és nagy buzgalommal intézi nemcsak az egyesületnek jogi természetű ügyeit, hanem az egyes tagok ügyes-bajos dolgait is, ha azok a törvénnyel valamiféle összeköttetésbe kerülnek. Megelégedéssel látja, hogy az ügyész úr elhatározásából semmit sem adott fel és most is megjelent a közgyűlésen.

Az ügyész úr válaszában kiemelte, hogy mint eddig is, ezután is az egyesület jogi természetű ügyein kívül legfőképpen azon fog buzgólni, hogy a segédszemélyzetet a gazdasági cselédek sorából, a gazdasági alkalmazottak sorába emeljük fel.

Az ügyvezető elnök ezután a közgyűlést a következő módon vezette le :

Ha az elmúlt közgyűléseinkre visszagondolok, úgy találom, hogy ekkora érdeklődés, mint a mai tagok részéről, még alig mutatkozott ügyeink iránt. Örvendetes jelenség ez. Azt jelenti, hogy egyesületi életünk elevenebb, színesebb, mint eddig volt. Azt jelenti, hogy 10 éves fennállásunk végre meghozta azt az egészséges, mozgalmas, eleven légkört, amelyben már nemcsak bizonytalan tervezgetések, nemcsak ködös ábrándok születnek, hanem a megvalósulás útjára vittünk sok olyan tervet, amelyek minden egyes kartársunk érdeklődését a legnagyobb mértékben felkeltik és évtizedekre hatással lesznek mindnyájunkra, még az utódainkra is.

Egészséges az a tünet is, hogy a fontosabb események idején kartársaink érdeklődése is fokozódik. Ebből látom én, hogy a helyes úton haladunk, ebből láthatja akárki, hogy van jövőnk és el fogjuk érni mindazt, amit akarunk. Bizakodva mondhatom, hogy már maga a reménység is felvillanyoz bennünket és elegendő kedvet, energiát ad ahhoz, hogy tovább munkálkodhassunk.

Bezeréty kartársunk a miskolciak kezdeményezésére indítványt terjeszt a közgyűlés elé, amely indítvány példát ad abból, hogy a közügyek intézésénél a legcsekélyebb ügyben is mekkora megfontolással kell intézkedni. Bezeréty kartársunk azt indítványozza, hogy létesítsünk alapítványt, melynek kamatiból az arra érdemes szakiskolai tanulókat jutalmazzuk.

Szerintem az indítvány elhamarkodott. Ha már alapítványt teszünk, azt úgy kell tennünk, hogy értelme legyen. Megbízható intézetnél elhelyezett tőke alig hozhat többet, mint

3—5 %-ot. Hogy legalább két tanulót részesítsünk az alapítványban, legalább 10.000 pengőt kellene lefizetnünk, annyi pénzünk egyelőre nincs is. Kérdem: Egy ötlet kedvéért adjuk oda mindjárt az egész vagyonunkat? Ezt még a tanulók sem kívánják. A tanulók iránti szeretetünket mutassuk ki úgy, hogy egy második éves tanulónak adjunk évenként 50 P ösztöndíjat.

Az ösztöndíj odaitélésénél figyelembe veendő körülmény, hogy jutalmazandó olyan kifogástalan magaviseletű, jó előmenetelű tanuló legyen erdészfamiából, aki egyesületünknek tagja s tagdíját rendszeresen fizeti.

A közgyűlés az alapítvány gondolatát elvetette, ellenben az ügyvezető elnök elgondolását és az 50 pengős jutalomdíj tervét elfogadta és megszavazta.

Az elnök ezután Orosz Imre beadványát olvasta fel, amely arról szól, hogy az általa régebben szerkesztett Erdészeti Zsebkönyv újbóli kiadását és az ezzel járó anyagi terheket az egyesület vállalja magára és ezáltal a zsebkönyv újbóli megjelenését tegye lehetővé

Az ügyvezető elnök ezt a beadványt is véleményezte, még pedig a következőképpen:

A tagoknak tudomása van arról — ha máshonnan nem, „Az Erdő”-ben megjelent felhívásunkból —, hogy az egyesület az elmúlt évben komolyan foglalkozott azzal a gondolattal, hogy Orosz Imre közreműködésével egy használható s az erdész részére nélkülözhetetlen zsebkönyvet bocsát ki. Úgy látszik — bármennyire sajnáljuk is — a kartársak nem érzik hiányát egy ilyen zsebkönyvnek; valószínűleg az előző kiadású zsebkönyvek még megfelelnek a célnak, legalább is erre enged következtetni az, hogy felhívásunkra alig egypáran jelentkeztek csak. Az érdeklődés hiánya miatt arra kell kérem Orosz Imre barátomat, hogy az indítványt vonja vissza, mert előreláthatólag az eladásból befoly összegből nem tudnánk fedezni az ő általa kikötött tiszteletdíjnak még egy csekély részét sem, nem is beszélve a könyv előállítás költségeiről. A jövőben számítunk arra, hogy Orosz Imre ajánlatát megismétli, még pedig akkor, ha majd a kartársak is érzik azt, hogy a most használatban lévő zsebkönyv már nem felel meg az igényeiknek. Ha egy idő múlva megismétli ajánlatát, biztosítom őt már most arról, hogy nálunk a legmelegebb megértésre fog találni.

Ami Orosz kartársunknak özv. Komorné segélyével kapcsolatos előterjesztését illeti, javasolom, hogy a közgyűlés az özv. részére, mivel tagdíjhátraléka miatt rendes temetkezési segélyben nem részesíthető, 20 pengő rendkívüli segélyt szavazzon meg.

Ugyancsak itt terjeszttem elő Tarnay Gusztáv barátom ismertetésével özv. Berze Jánosné temetkezési segély iránti kérelmét is.

(Tarnay előterjeszti az özvegy kérelmét).

Arra a méltánylandó körülményre való tekintettel, hogy Berze János kartársunk az egyesületnek mindenkor érdemes tagja volt, akít tagdíjának rendezésében csak súlyos betegségével járó költségek akadályoztak meg, s aki ennek ellenére betegsége alatt emberfeletti erővel arra törekedett, hogy tagdíját rendezhesse s ez neki csak bekövetkezett halála miatt nem sikerült, javaslom, hogy hátramaradott özvegye 50 pengő segélyben részesíttessék. Megszavazta a közgyűlés.

A közgyűlés elé terjeszttem Pintyili László m. kir. főerdőr kérelmét, aki tagdíjhátraléka utáni kamatok elengedését, azonfelül azt is kéri, hogy hátralékát havi öt pengős részletekben fizethesse be. A részletfizetési kedvezményt eddig minden esetben engedélyeztük, legfeljebb a felajánlott részletösszeget illetően lehet kifogásunk az, hogy havi 5 pengővel Pintyili kartársunk 192 pengő összegű adóssága több mint három év múlva lenne letörlesztve. Megjegyzem, hogy Pintyili kartársunk a bíróság előtt havi 20 pengős részletfizetést ajánlott fel. Javaslom, hogy a közgyűlés Pintyili kartársunk adósságának rendezését havi 10 pengős részletekben engedélyezze. A kamatok elengedésére vonatkozó kérelem mérlegelésénél azonban legyen tekintettel arra a közgyűlés, hogy a kérelmező állami alkalmazásban, tehát rendezettebb anyagi viszonyok között él.

A közgyűlés Pintyili László kérelmét elutasította és teljesen az ügyvezető elnök álláspontjára helyezkedett és hátralékainak rendezésére havi 10 pengős részletet engedélyezett.

Az ügyvezető elnök ezután felszólította a titkárt, hogy beszámolóját adja elő és egyben figyelmeztetett mindenkit arra, hogy a beszámoló legfontosabb pontja, a magánalkalmazottak által már évek óta sürgetett nyugdíjügy, amelynek előkészítése rengeteg időt és fáradságot vett igénybe. Sok tárgyalás, megbeszélés és utánjárás eredménye az, amit a titkár a nyugdíjüggyel kapcsolatban előad.

Ekkor Nagy István emelkedett szólásra és a tőle megszokott határozottsággal adta elő a következőket:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Az elmúlt évben tagjaink szociális érdekeinek előmozdítására végzett munkásságunkról a következőkben van szerencsém beszámolni a közgyűlésnek.

Ismeretes, hogy lapunkban állandóan foglalkozunk azokkal az uradalmakkal, ahol az alkalmazottaknak nem megfelelő fizetést adnak. Örömmel számolok be arról, hogy a székesfőkáptalannál a fizetések valamivel felemelkedtek.

Beadványt szerkesztettünk a székesfőváros polgármesteréhez, melyben orvoslását kérjük azoknak a sérelmeknek, amelyek a főváros szolgálatában álló kartársakat érték a címkérdésben. Mindannyian tudjuk, hogy a közalapítványnál tíz év óta kinevezések nem történtek és a szegődményes erdő-

őrök helyzete rendkívül bizonytalan, Ennek megszüntetése végett felirattal fordultunk a közalapítványok legfőbb felügyelőjéhez, a kultuszminiszter úrhoz is, amelyben kértük, hogy a kinevezéseket továbbra ne szüneteltessék, mert ez az állapot az alkalmazottakat lelkileg hátráltatja abban, hogy az aggodalmaik miatt a szolgálatukat lelkiismeretesen elvégezhessék.

Feliratunk eredményeképpen elértük, hogy a minisztérium foglalkozik az ügyel és ha kérelmünket eddig még nem is teljesítette, remélhetőleg erre is hamarosan sor kerül.

A földmívelésügyi miniszterhez intézett és lapunkban már ismertett memorandumunkra kapott választ a következőkben ismertetem :

Magyar Királyi
Földmívelésügyi Miniszter.

81.682/1937. II. főoszt. I.

Méltóságos

Brandt Vilmos úrnak,
országgyűlési képviselő,

mint a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet
Országos Egyesülete elnökének

Esztergom.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete Vezetőségének hozzám intézett felterjesztésére értesítem Méltóságodat, hogy a felterjesztésben foglalt kérelmek egyrészének teljesítését a törvény zárja ki, másrészüket megfontolás tárgyává teszem, de ezek sem olyan természetűek, hogy azok felett már most módomban állana érdemlegesen határozni.

1. Azt a kérelmet, hogy azok, akik erdőőri képesítésüket magán úton vagy a volt egyéves erdőőri és vadőri iskolán szerezték, négy középiskolai előképzettséggel és hosszú szolgálattal rendelkeznek — az erdészeti hatóságok előtt teendő külön vizsgán az alerdészi képesítést megszerezzhessék —, nincsen módomban teljesíteni, mert az 1935:IV. törvénycikk az alerdész-szakiskola elvégzésétől teszi függővé azt, hogy valaki az alerdész képesítést megszerezhesse. Éppen azért kellett úgy intézkedni, hogy azok, akik a volt egyéves erdőőri és vadőri iskolát sikerrel elvégezték és az előírt egyéb feltételeknek is megfelelnek, a szakiskola II. évfolyamának lehallgatásával szerezhessék meg ezt a képesítést.

2. Éppen így nincsen módomban a m. kir. kereskedelem-és közlekedésügyi miniszter úrnál közbenjárni aziránt, hogy az úgynevezett járási alerdészek (főerdőőrök, erdőőrök) félárú

jegy váltására jogosító igazolvánnyal láttassanak el, ezeket ugyanis, mint a vármegyei közös erdészeti segédszolgálati szervezetet fenntartó erdőtulajdonosok alkalmazottait, nem lehet közszolgálati alkalmazottaknak tekinteni.

Megjegyzem azonban, hogy ha az alkalmazottak a szolgálati utazásaik költségeinek fedezése céljából megfelelő utazási átalánnyal vannak ellátva, nincsen akadálya annak, hogy az illetékes vármegyei hatóságok azokat az alkalmazottakat, akik kerületüket túlnyomórészt csak vasúton közelíthetik meg, kérelmükre — utazási átalányuk terhére — kerületükre kiterjedő bérletjeggyel lássák el.

3. Az alerdész szakiskolába való felvételnek négy középiskola elvégzéséhez való kikötésére irányuló kérelem most nem időszerű, egyrészt mert a szakiskola szabályzata csak a közel-múltban jelent meg — módosítására tehát csak bizonyos idő elteltével kerülhet sor, amidőn az új rendszer alatt szerzett tapasztalatok alapján a szabályzatot egyéb vonatkozásaiban is felül lehet bírálni, — másrészt mert a felvételi kérelmek elbírálásánál már most módomban van a legmegfelelőbb, tehát az előképzettség szempontjából is előnyösebb helyzetben lévő személyeket kiválasztani.

4. Az alerdész-szakiskolákban a tanulók által fizetendő havi 50 pengő ellátási díj leszállítása iránt előterjesztett kérelmet a lehetőséghez képest teljesíteni kívánom és ezért, amint erre az állami költségvetés keretei között alkalom nyílik, módot fogok keresni arra, hogy a kiváló előmenetelű és érdemes tanulók ellátási díját csökkenthessem.

Biztosíthatom egyébként Méltóságodat, hogy az egyesület tagjainak jogos törekvéseit mindenkor jóindulattal fogom felkarolni.

Budapest, 1937. évi április hó 23-án.

A miniszter rendeletéből:

dr. Péchy s. k.
miniszteri osztályfőnök.

A másolat hitelül:

Csics Elemér
min. irodafőtiszt hely.

A válaszból mindannyian kivehetjük a következőket:

A miniszter úr anyagi eszközöket keres, fedezetet akar találni arra, hogy a szakiskolákban az ellátási díjat leszállítsa. Erre vonatkozó határozott ígérletét kiolvashatjuk ezekből a szavaiból: „... a lehetőséghez képest teljesíteni kívánom.”

Az első pontra adott válaszból láthatjuk, hogy az alerdész címet az új törvény határozottan körülírta és a törvény ellenére a miniszter úr sem cselekedhetik. A törvény kimondja, hogy az I. éves erdőőri és vadőri iskolát végzettek, ha aler-

dészek akarnak lenni, kötelesek az alerdésszakiskola II. évfolyamát elvégezni. Világosan kitűnik a válaszból a miniszter úr magatartása arra vonatkozólag, hogy a törvényeket legelsősorban azoknak kell megtatrani, akik a törvények végrehajtására felügyelnek.

A járási segédszemélyzet vasúti igazolványa helyett utazási átalányt fog kapni. Ez a legtöbb helyen már meg is történik. Ha az illetők személyesen kérik, a vármegyei hatóságok a kerületük területére bérletjeggyel fogják ellátni őket.

Ugy látszik, hogy az az igyekvésünk, miszerint az alerdész szakiskolába való felvételt négy középiskolához kössék, az illetékesek előtt megértésre talált. Kilátszik a válaszból az, hogy a felvételi kérelmek elbírálásánál ha törvény szerint nem is, de a gyakorlatban máris a négy középiskolásokat választják ki. Pusztán alakosság az, hogy nem akarják dezavualni a csak nemrégiben megjelent szakiskolai szabályzatot, hanem tanulmányozzák annak hibáit és bizonyos illő várakozási idő eltelte után feltétlenül oda fogják módosítani a szakiskolai szabályrendeleteket, hogy kikötik a négy középiskolai előképzettséget. A miniszter úr válaszából ez teljes világossággal kitűnik.

Azoknak a belátását kérem, akik azt követelik tőlünk, hogy minden kérést és kívánságot feltétlenül harcoljunk ki. Fontolják meg önök, hogy még a kormánynak sincs olyan hatalma, hogy minden egyes akaratát végrehajtsa. Ne legyen senki annyira túlzó, hogy tőlünk, akik pedig sokkal kevesebb hatalommal rendelkezünk, mint a kormányzat, minden egyes kívánság megvalósítását kívánja. Ez lehetetlen volna és akárki ülne a helyünkön, nem tudná végrehajtani. A tárgyilagos és józan gondolkodású embernek be kell látnia, hogy akciónk közül majdnem mindegyik eredménnyel végződik, más céljaink elérésére a legszebb kilátásaink vannak és senki sem veheti rossz néven, ha egy-egy rohamunk a törvény bástyáin néha megtörik. Legyenek tisztában azzal, hogy a törvények hatályát sem mi, sem más nem tudja felborítani. A törvényeket megváltoztatni csak azoknak van hatalmában, akik azt megalkották. Nem kétséges azonban az eddigi eredményeink után, hogy egy-egy akciónk, ha nem is azonnal, de apránként mégis csak meghozza az eredményét.

Példának hozom fel azt, hogy ott sem hagytuk abba a küzdelmet, ahol kívánságaink a törvények falain megtörték. Ilyen eset a segédszemélyzetnek a gazdasági cselédek sorából való kiemelése is, melynek végrehajtása szintén csak törvényhozói úton lehetséges és egy ilyen törvénynek a megalkotására egymás után állnak mellénk a törvényhozói testület tagjai is.

Ennél a pontnál vita támadt és a vita eredményeként a közgyűlés utasítja a titkárt, hogy egy újabb memorandum kere-

teibe foglalja össze mindazokat a pontokat, amelyeket a földművelésügyi kormányzat egyelőre nem teljesített és ismételt kérelem alakjában öt tagú deputáció személyesen terterjessze a földművelésügyi miniszter úr elé. Az öt tagú küldöttség vezetését az országos elnök és Rajniss képviselő urak voltak szívesek magukra vállalni.

A közgyűlés úgy találta, hogy az újabb memorandum kapcsolatban az erdészeti főosztály jóindulatát továbbra is biztosítani kell, éppen ezért úgy határozott, hogy a főosztályt előzőleg informálni kell és az újabb memorandum benyújtása előtt a támogatását és a tanácsait ki kell kérni.

A bizottság tagjaiul a közgyűlés a következőket delegálta: Daróczy Márton ügyv. elnök, Szy Ferenc, Répássy Ferenc, Hunyady József,

Mindenesetre nyilvánvaló, hogy az egyesület ügymenete és a lassan-lassan mutalkozó eredmények hatására a tagok létszáma lassan gyarapodik. Ez nem azt jelenti, mint hogyha a gyarapodás egyenletes volna, mert sajnos, történnek kilépések is. A novemberben tartott választmányi ülés óta 60 tag lépett be.

Az egyesülethez beérkezett ügydarabok is szaporodtak a múlt évihez képest. Hajlandó vagyok ezt a tünetet úgy értelmezni, hogy a nagyobb forgalom több elevenséget, több életrevalóságot jelent. Az ügydarabok természetesen élénk levelezéssel járnak, ami az adminisztratív munkát szaporítja. A beérkezett ügydarabok száma 906, míg az ezek által kiváltott levelezés elérte az 1287-et. Nem kételkedem abban, hogy a nyugdíjkérdés megoldása, a tagok rohamos szaporodásával az ügydarabok és a levelezés annyira megnövekedik, hogy azt a mai szervezetünkkel nem tudjuk lebonyolítani.

Most rátérek a megtisztelő megbízatásomra, amelyet a múlt évi közgyűléstől kaptam. Ez a megbízatás abban állott, hogy folytassak előzetes tájékoztató tárgyalásokat és dolgozzak ki tervet, hogyan volna lehetséges megvalósítani a segédszemélyzet régi vágyát, hogy a nyugdíjintézetét megalapítsa. A segédszemélyzetnek ez a kívánsága érthető, mert mindenkinek legegyszerűbb kötelessége az, hogy öregségére vagy rokkantsága esetére is gondoskodhasson saját magáról és hozzátartozóiról. Mindnyájunk előtt ott a fenyegető rém, még az álmainkat is megrontotta az aggodalom, hogy mi lesz, ha a fegyver kihull a kezünkől. Az előrelátó és gondos embert ez a fájdalmas aggodalom sem tudta rávenni, hogy valami biztosító társaságnál járadékot szerezzen magának, mert ez elsősorban is drága, amint később előterjesztem, az egyszerű erdész ember nem is tudja megfizetni, másrésről pedig a mai nehéz és bizonytalan viszonyok mellett senki sem meri kötelezni magát arra, hogy évtizedekig havi meghatározott összeget fizessen, amikor abban sem biztos, hogy holnap nem kül-

dik-e el állásából és nemcsak a nyugdíjárulékot nem tudja fizetni, hanem betevő falatja sem lesz. A nyugdíjintézet ilyenkor azután a bírósághoz fordul, mert a járulékot pontosan fizetni kell. Ez olyan súlyos helyzet, hogy egyesületünk, amelynek alapszabályaiban lefektetett célja a 9. §. 6. pontja szerint a megalakulás egyik legfőbb oka, hogy a nyugdíjintézetet megszervezze, fennállásának tíz esztendeje alatt nem tudta megvalósítani. Nem tudják megvalósítani a kereskedők, az orvosok, az ügyvédek sem, éppen a mai nehéz és legfőképpen bizonytalan viszonyok miatt. Áttanulmányoztam mindazt, amit a mérnöki kamara véghezvitt az utóbbi évek alatt, hogy a nyugdíj kérdését megoldja, ott sem találtam semmit, aminek hasznát vehetnénk. Próbálkoznak, de nyugdíjintézetük még ma sincs. A múlt évi közgyűlés engem bízott meg a megisztelő feladattal, hogy a segédszemélyzet nyugdíjügyét megoldjam. Nehéz kérdés, szinte megoldhatatlan feladatnak látszik, de kartársaim, ha Önök is akarják, nyugdíjkérdésünk meg lesz oldva.

A kérdés megoldásában először a mérnöki kamara elgondolását követtem, az övéket, mert számolgatni ők tudnak a legjobban. Azonkívül az ő nyugdíjelőkészítő-bizottságukban egy egyetemi tanár is helyet foglal, aki mellékesen biztosítási szakértő. Az ő elgondolásuk az, hogy intézethez fordulnak, mert ezek az intézetek mindannyian a felügyeleti hatóság ellenőrzése mellett működnek és a biztosítottakat kár nem érheti. Tárgyalásaim alatt történt, hogy — talán önök is hallottak róla — a Phönix biztosító megbukott. Az állam a Pénzügyintézeti Központot bízta meg a felszámolással, amelynek eredményeképpen egy más intézet magára vállalta a Phönix terheit és a felek semmit sem vesztek. A múltban a veszett háború és a hadikölcsönök tették, hogy a biztosítások értékük nagyrészt elvesztették, de ez kivételes eset, mert bízunk kell abban, hogyha lesz is még háború, azt nem veszíthjük el.

A biztosító társaságnál azután kellemetlen meglepetés ért. A Duna Biztosítónál a tárgyalásuk alapjául azt vettem, hogy nem akarunk sokat. Kb. 60 pengő nyugdíjat 60 éves korunktól kezdve. Ezért fizetni kellene mindegyikünknek kb. 20—27 pengőt. Ez sok és nem folytathattam a tárgyalást tovább olyan alapon, hogy az erdész élete nagyobb részén majdnem fele készpénzfizetését erre a célra fordítsa. Önök ebbe nem is mentek volna bele, mert nem is lehet a szűkös jövedelmünk felét nyugdíjra kifizetni.

Más intézetekhez fordultam tehát, ahol azzal kezdtem, hogy szegény emberek vagyunk és magas járulékot fizetni nem tudunk. Az évi befizetések összegét a tárgyalások alapjául évi 50 pengőben állapítottam meg, mert úgy gondoltam, hogy a havi kb. 4 pengő, illetve évi 50 pengő olyan összeg, hogy aki nagyon akarja, az megfizetheti. Ez az összeg, amit

az OTI is szed, de csak 65 évtől fizet nyugdíjat, még pedig keveset, kevesebbet, mint amennyit mi szeretnénk. Tekintettel arra, hogy az OTI nem vesz fel tagjai közé bennünket, előre látható volt, hogy ilyen feltételekkel biztosító intézetek sem állapodnak meg velünk. Be is szüntették a tárgyalásokat, most már nem én, hanem az intézetek. Ilyen feltételek mellett nem is tárgyalnak velünk. Ezek az intézetek részvénytársaságok, nagy osztalékra dolgoznak, tiszteletdíjakat és jutalékokat fizetnek és csak olyan ügyekkel foglalkoznak, amely nekik jó üzlet.

A kilátástalan helyzet arra készítetett, hogy a mérnöki kamara újtjáról letérjek és más megoldást keressek. A tárgyalások során már szinte szakértő lettem és számításokat végeztem, lehetne-e mód, hogy önálló nyugdíjintézetet alapítsunk. Számításokat végeztem, még pedig olyan alapon, hogy 1000 tag lesz, ha valamivel több vagy kevesebb, a számítás eredményét az lényegesen nem befolyásolja. Feltételeztem, hogy kapunk 40.000 pengő államsegélyt és egyéb juttatásokat. A tagok belépési díj címén fizetnek 20 pengőt, azonfelül havi 10 pengő járulékot. Tudom, hogy ez sok, de várjunk türelemmel. A várakozási időt 15 évben szabtam meg, ami azt jelenti, hogy 15 éven belül senki nyugdíjat nem kaphat és ha a várakozási időn belül hal el, semmit sem kap. Ezek túlságosan súlyos feltételek, mégis, amint látni fogjuk, nem vihetők keresztül. 15 év múlva a nyugdíjalapnak lenne a legjobb esetben 1 millió pengő vagyona, amelynek kamatai évenként, jól elhelyezve 40.000 pengő, — 15 év múlva kb. 200 nyugdíjas tagja lenne az alapnak, akik havi 60 pengő nyugdíj mellett évi 144.000 pengőbe kerülnének. Ehhez hozzászámítva a kezelési költségeket, az állammal szemben lerótt magas bélyegilletékeket, három tisztviselő fizetését, ezek: egy igazgató, egy szakértő matematikus és a díjnok, mert enélkül nem lehet el egy nyugdíj-alap, summa-summárum, az 50.000 pengő kamat, a 100.000 pengőt kitevő járulékok, összesen a 150.000 pengő bevétellel szemben 200.000 pengő kiadás merül fel, idővel ez a különbség, amely a nyugdíjas tagok növekedésével még nagyobb lesz, csakis a tőkéből lesz kiegyenlíthető. A következő tizenöt év alatt az alapnak egy fillér vagyona sem lesz. Pedig a számításokat úgy végeztem, hogy a tagokra a feltételek súlyosak és a magánalkalmazottakra nézve, akik ki vannak téve annak, hogy állásukból bármikor elbocsássák, végzetesek is, mert nem fizetés esetén perelni kell őket, különben a nyugdíjalap hamarabb fogy el mint tizenöt esztendő. Más számítások szerint az önálló nyugdíjalapot csakis úgy lehetne fenntartani, ha legkevesebb 5000 tagja lenne. Erről kartársaim nem is álmodhatunk, mert egyesületünk létszáma az államiakkal együtt is alatta van a 900-nak.

Számításaim közben egyéb dolgokra is kiterjeszkedtem. Rájöttem, hogy — de ne nevéssenek — mi mindnyájan meg

fogunk halni. Ki hamarább, ki később. Mernék fogadni, hogy ötven év múlva hírmondó is alig akad közülünk. 100—150 pengő temetkezési segély esetén, amennyit most ad az egyesület, ez kb. huszonöt év alatt 120.000 pengő teher, amelyet később az egyesület nem bír fizetni. Most is csak azért bírja, mert az egyesület fiatal, de ahogy hamarosan öregedni kezdünk, hullunk mind sűrűbben, egyszerre csődbe kerül az egyesület. Nem fizethetünk 150 pengőt, 13 évi tagdíjnak megfelelő összeget, amikor legfeljebb 10 éves tag lehet az, aki most elhal és legjobb esetben 120 pengőt fizetett be. Pedig a temetkezési segélyen kívül egyéb, még hozzá tekintélyes kiadásaink vannak. Ajánlom ezt különösen azok figyelmébe, akik folyton azt hangoztatják, hogy a vezetőség nem tesz semmit, az egyesület nem ad semmit tagjainak. Akik ezt állítják, azok nem tudják a 2×2 -t, mindenáron ellenzékieskedni akarnak és nem látják be, hogy a temetkezési segély egymaga több, mint amit adni szabad, éppen ezért, bárhogy sajnálom is, kénytelen vagyok azt javasolni, hogy a temetkezési segélyeket a mai naptól szüntessük be, mert csődbe kerülünk.

Az ügyvezető elnök javasolja, hogy az indítványt a közgyűlés utasítsa el. Cservenka kartárs kijelenti, hogy a számításokban hiba lehet, mert az elhalt tagok helyébe mindig újabbak lépnek, akik a terheket viselik.

A felszólalások után a közgyűlés az indítványt tényleg el is vetette.*)

A magánalkalmazottak nyugdíjának biztosítása érdekében még egy út áll nyitva előttünk.

Az mindenki előtt világos lehet, hogy az eredménytelen kísérletek és tárgyalások után csakis akkor cselekszünk okosan, ha fuzióra lépünk egy olyan másik egyesülettel, amelynek már meg van, működik, még hozzá eredményesen működik a nyugdíjintézete és a meglévő alkalmazottaival eladmissztrálná a mi ügyeinket is. Másszóval: *ha nem vagyunk 5—10.000-en ahhoz, hogy önállóan megcsináljuk, összeállunk azokkal, akikkel elegendően leszünk ahhoz, hogy nyugdíjintézetünk legyen.* Ezek pedig a magántisztviselők. Bár az erdészeti segédszemélyzet nem tekinthető a magántisztviselők egy csoportjának, a fuziónak még sincs akadályja. A kérdéses egyesületről — nem intézet, hanem egyesületről — a következőket tudom. Kb. negyven esztendeje működik, ezalatt a vagyona nem nőtt rohamosan, ami azt jelenti, hogy minden erejével a tagjait támogatja. A vagyona jelenleg 4 millió pengő.

*) Számításaimban figyelembe vettem azt, hogy az elhalt kartársak helyébe mindig új tag lép, esetleg több is és igen optimisztikus alapon terveztem, mert feltételeztem, hogy a tagdíjat mindenki pontosan befizeti. Aki figyelemmel kísérte az indítványomat, annak be kell látni, hogy 10—15 év múlva a kényszerűség fogja ismét aktuálissá tenni az indítványomat. A titkár.

Az egyesület altruista alapon működik, ami azt jelenti, hogy a vagyona a tagoké, nem úgy mint a biztosító intézeteknél. Az igazgalósági és választmányi tagjainak nem százezreket, semmit sem fizet, tisztikarát a tagjai közül választja, tehát abban idővel helyet foglalhatunk mi is. Az egyesület nem fizet juttatásokat és év véyén nem fizet senkinek hatalmas osztalékokat. Működésére a belügyminisztérium és a felügyeleti hatóság gyakorol ellenőrzést.

A meglévő tisztviselőivel a mi ügyeinket is lebonyolíthatja. A mi egyesületünkkel karöltve magára vállalja, hogy a fizetendő járulékok felét igyekszik a munkaadókra hárítani, mindegyikkel érintkezésbe lép és azt reméli, hogy a legtöbb helyen sikerülni is fog. Velünk együtt igyekezni fog azon lenni, hogy az állami hozzájárulást megkapjuk! Még két ilyen fontos körülmény: hajlandók arra is, hogy a mi ügyünket és vagyonunkat külön kezeljék, illetve elkülönítsék. Meggyőződésem, hogy ez ránk nézve nem volna előnyös, mert hiszen éppen az egyesülésben, a tömegekben rejlik az erő. A legfontosabb az, hogy a fizetési feltételek olyan kedvezőek, hogy alig a felét teszik ki annak, amit saját nyugdíjalap esetén fizetni kellene. Mert fizetni kell, ezt tudják önök; az állami alkalmazottak is fizetnek a nyugdíjukért, azokhoz az állam jelentősen hozzájárul. Fontos tehát az, hogy keveset kell fizetni és fontos az, hogyha valaki állását elveszti és fizetni nem tud, később, esetleg évek múlva, amikor állásba kerül, az elmaradt járulékokat fizetheti kis részletekben. A nyugdíjgyesület azonnal leveszi a mi vállainkról a temetkezési segély gondját is, amely idővel komolyan veszélyeztetné a mi anyagi helyzetünket és mindenképpen be kellene szüntetni. A nyugdíjgyesületnél a várakozási idő is kevesebb, mint másutt, vagy mint a saját alapnál lehetséges volna. 10 év múlva már fizet nyugdíjat, ha valaki rászorul. Ha valaki tíz éven belül meghalna, az általa befizetett járulékokat, csekély kezelési díj és az állami bélyegilleték levonásával, a kartárs családjának visszafizetik.

Rátérek arra, hogy mit kapunk és mit kell fizetnünk:

Mint kis jövedelmű embereknek, nagy összegű nyugdíjra igényünk nem lehet. Havi 50—60 pengős nyugdíjról lehet szó. Akinek ez kevés, mint látni fogjuk, módjában van magasabb nyugdíj igénylésére is. Alapul azt vettem, amelyben közülünk a legszegényebb is részt vehet.

Mivel a biztosítás valóságos tudomány és ha a részleteket és a lehetőségeket mind felsorolnám, azoknak meghallgatásába beleszédülnénk, a legegyszerűbb esetet vegyük.

Húsz éves kort veszek alapul. A szokásos negyven évi szolgálat után, hatvan éves korban esedékes a nyugdíj. A havi befizetés 4.17 P. Ez kb. harmada annak, amit az intézeteknél kellene fizetnünk. A felénél is kevesebb annak az összegnek, amit a saját pénztár esetén fizetni kellene. A tag évenként be-

fizet 50,04 pengőt. Az összes befizetés a negyven év alatt 2001.60 pengő. Ezért a befizetésekért a hatvanadik életévétől kezdve a tag kap havi 55.50 pengő nyugdíjat. *Tíz év alatt a befizetett kettőezer pengőért kap 6666 pengőt. És esetleg a következő tíz évben ismét ennyit, ha életben van.* Az OTI ekkora befizetés mellett kisebb nyugdíjat fizet, hozzá csak 65 éves kortól, amellyel szemben megjegyzem, hogyha valaki itt 60 éves korában olyan állapotban lesz, hogy állását továbbra is betöltheti és nyugdíjra nem szorul, illetve azt mondja, hogy nyugdíjat csak 65 éves korában igényel, *akkor a havi nyugdíja 120'01 pengő lesz.* A belépési díj a tervbe vett 20 pengővel szemben itt csak 3 pengő. Megjegyzem, hogy *aki magasabb nyugdíjat akar, minden 50 fillérrel magasabb havi járulék összeg után a havi nyugdíja 6.60 pengővel lesz több.*

Térjünk vissza az alap 4.17 pengős befizetésre. Ha valaki ehhez havonta még 72 fillért hozzátesz, tagja lesz a temetkezési alpnak is, amely egy és fél éven túl bekövetkezett halál esetén, a már jelzett visszafizetésekén kívül 500 pengő temetkezési segélyt is ad.

Mindez a 20 éves tagra vonatkozik. A temetkezési alpnál a 21 éves a 72 fillér helyett 74-et, a 22 éves pedig 76 fillért fizet. És így tovább. Kétszeres járulék esetén, tehát *havi 1.44 pengő esetén a temetkezési segély is a duplája, tehát 1000 pengő lesz.* Hiszem azt, hogy a nyugdíjalap 4.17 pengős és a 72 filléres temetkezési járulék fizetése esetén mindenki gondoskodott magáról és a hátramaradottjairól is. A temetkezési segély összegének fele akkor jár, ha a haláleset 7 hónapi tagság esetén következne be. Egy évi tagság után, egész a másfél évig az összeg háromnegyed része jár. Három éven túl a temetkezési segélyt teljes egészében akkor is kifizetik, ha az illető, ne adj Isten, öngyilkos lenne.

A bökkenője ott a dolognak, hogy nem vagyunk mindannyian 20 évesek. Illetve én 20 éves vagyok és azt tanácsolom, hogy érezze magát mindenki annyinak. Ezzel egyszerűbbé tennénk azt a komplikált helyzetet, ami előáll azzal, hogy a legkülönbözőbb korúak vannak köztünk. Legyünk tisztában azzal, ha pl. valaki negyven esztendősné volna és most lépne állami szolgálatba, a nyugdíja körül szintén baj volna. A nyugdíjgyesület módot ad arra, hogy valaki lefizesse azt, amit eddig elmulasztott — kis részletekben. Ezt egy szóval nevezzük visszavásárlásnak. Ha valaki pl. most 30 éves, elmulasztott tíz év alatt befizetni 500 pengő 40 fillért. Az illető azt mondja: van még 30 esztendőm, a 30 év alatt kifizetem az 500 pengőt, ahogy tudom. Ez által teljes nyugdíjigénye van. Igen fontos momentum az, hogy az ilyen visszavásárlás révén a tíz éves várakozási idő is megrövidül. Megjegyzem még, hogy mindenki annyi visszavásárlást eszközölhet, annyi esztendőt, amennyit akar.

Mind a visszavásárlások, mind a befizetendő járulékok nagysága mellett a számításokban mindig az arányosság törvénye az irányadó. Tehát mindenki pontosan annyival kap többet, mint ahogyan befizet. Az eddig ismert adatokból mindenki pontosan számolhat.

Kilátás van arra, hogy mindazoknál, akiknek emberséges munkaadójuk van, a közölt járulékok összegének felét a munkaadó magára vállalja. Tehát egy-két hónapig egyedül fizetünk minden terhet, a közbenjárások eredményeképpen aztán egy-két hónap múlva sokan a közölt összegek felét fogják fizetni. Akiknek munkaadója nem viseli szíven az alkalmazottjai érdekeit, ott bizony a kartárs továbbra is egyedül viseli a terheket. Bízom abban, hogy nagyon kevés ilyen eset lesz.

A terhek egyéb csökkentésére, különösen a visszavásárlások terheinek csökkentésére fordítjuk azt a pénzt, amit az államtól és az országos erdei alaptól kapunk. Hogy ezektől valóban kapunk, az nem kétséges, mert erre a múltban több példa volt és mind a MEVME, mind a nyugdíjalap mindent el fog követni, hogy segílyt valóban kapjunk. A segílyekből természetesen csakis azok részesülhetnek, akik ma tagjai az egyesületünknek. Mindazok, akik a nyugdíjkérdés megoldása után lépnek be az egyesületünkbe, hogy az ő nyugdíjuk is biztosítva legyen, visszavásárlásokat csakis a saját pénzükön eszközölhetnek. A segíly szétosztása természetesen a korral arányosan fog megtörténni. Az idősebbek, akik a múlt tétlensége miatt már többet veszettek, a segílyekből a visszavásárlás céljaira többet fognak kapni.

Kartársaim! Sokat fáradtam, tárgyaltam és számolgattam ebben az ügyben és arra a meggyőződésre jutottam, hogy ennél kedvezőbb feltételeket soha senki nem fog elérhetni.

A titkár beszámolójának ennél a részénél szólásra emelkedett Rajniss Ferenc képviselő úr és úgy nyilatkozott, hogy mint biztosítási szakértő a titkár tervezetét már első hallásra is igen figyelemre méltónak találja. Mégis azt ajánlja, hogy a biztosítási lehetőségek teljes feltárására az egyesület tapasztalja ki az OTI-nál és a MABI-nál is a legkedvezőbb feltételeket.

A közgyűlés a képviselő úr felszólalását nagy figyelemmel hallgatta és tanácsát hálásan fogadta.

Beszámoló után ismét az ügyvezető elnök vette kezébe a közgyűlés irányítását és a titkár beszámolójához az adminisztratív ügyeket illetőleg hozzátette, hogy az állásnélküli kartársak elhelyezése, ha lassan is, de mindinkább emelkedő irányzatot mutat. Majd így folytatta:

Az év folyamán tizenkét kartársunkat sikerült állásba helyezni.

Készséggel elismerem, hogy ez nem olyan eredmény, mint aminőt szeretnénk, de a bizonytalan viszonyok a nagyobb

eredményeket egyelőre kizárják. Célunk marad a jövőben is az, ami volt: ne legyen egyetlen egy kartársunk sem állás nélkül. Erre a viszonyoknak csak némi javulása után is, komolyan számíthatunk.

Ezekután az ügyvezető elnök felszólította a főszámvevőt jelentésének a közgyűlés elé való terjesztésére.

A főszámvevő a következőkben terjesztette elő beszámolóját és a következő év költségvetését:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Egyesületünk mult, 1936. évi zárszámadását nyomtatásban közli lapunk májusi számának 64. oldala s így egyesületünk minden egyes tagjának módjában áll arról bírálatot mondani.

A zárszámadás egyes tételeire vonatkozólag a következőket bátorkodom előadni:

Bevétel rovatnál előirányzott 8500 pengővel szemben 9076 pengő 84 fillér folyt be, ami némi emelkedést mutat. Miután azonban a bevételi rész „Tagsági díjak” alrovatán szereplő 7500 pengő a tényleges tagok után esedékes egyévi tagsági díj címén lett beállítva, de ezen a címen csak mintegy 5000 pengő folyt be, míg a több mint 3000 pengő a peresített tagok által lett befizetve, végeredményben az előirányzott összegnek mintegy 70 %-a folyt be.

Kiadási rovatnál a szaklap előállítási költségeinél 529.37 pengő, póstaköltségeknél 28.08 pengő túllépés mutatkozik. Ezen túlkiadások fedezésére a t. Választmány hozzájárulását a mult évi november havi gyűlésen már megkaptuk. 15.81 pengő túlkiadás mutatkozik az utazási költségek alrovaton is, miután azonban ezen túlkiadást előre megállapítani nem lehetett, ezúton kérjük a t. Választmány hozzájárulását. Végeredményben 313.98 pengő megtakarítás mutatkozik, ami viszont azt igazolja, hogy az elmúlt 1936. évi kiadási előirányzatunk jól és helyesen volt összeállítva.

Az 1936. évi számadások felülvizsgálása f. évi február hó 28-án Esztergomban tartatott meg, a számvizsgáló bizottság három tagjának jelenlétében. Ezen felülvizsgálásról szóló jelentés a következőképpen szól:

Tisztelt Közgyűlés!

Alapszabályaink 18. §-a alapján tisztelettel jelentjük, hogy egyesületünk 1936. évi pénznaplójának mind bevételi, mind kiadási részét tételről-tételre átvizsgáltuk és a következőket állapítottuk meg:

A kiadás a 106. tételénél az egyesületi lap póstai költségére 3.25 pengővel — a póstai alkalmazott téves szorzása folytán — több lett kifizetve. Főszámvevő erre vonatkozólag előadja, hogy a f. évben ezt a tévesen felszámított összeget a pósta vissza fogja egyesületünknek fizetni.

Fenti kifizetést a kiadás összegébe betudva 1936. évi mérlegünk a következőképpen áll:

Maradvány 1935. évről	3437.54 P
1936. évi bevételek	9076.84 „

Összesen: 12514.38 P

1936. évi kiadások	7006.02 „
------------------------------	-----------

Maradvány 1935. év végén	5508.36 P
------------------------------------	-----------

mely összegből a póstatakarékpénztárban van:

betéti könyvecskén	3000.00 P
------------------------------	-----------

csekk számlán	2507.46 „
-------------------------	-----------

és 0.90 P, mint készpénzmaradvány az egyesületi főszámvénel, mint ellátmány van nyilvántartva.

A bemutatott okmányok alapján a számadást teljesen rendben találtuk és a könyvek vezetésében az előírt pontosságot tapasztaltuk, miért is kérjük a t. Közgyűlést, hogy az 1926. évi számadásokat jóváhagyni és a felmentvényt mind a vezetőség, mind a számvizsgáló bizottság részére megadni szíveskedjék.

Esztergom, 1937. év február hó 28-án.

Gábris József

Gere Antal

Hevesi József

A közgyűlés az 1936. évi számadást jóváhagyta és a számvizsgáló bizottságnak a felmentvényt megadta.

Az elhangzott jelentésben kimutatott 3.25 pengő a postahivatal által visszafizettetett, azt ügyvezető elnök csekk számlánkra befizette és a pénztári napló 63. tétele alatt lett bevételezve.

Igen tisztelt Választmány!

Ezek után bátorkodom az 1937. évi költségelőirányzatot bemutatni azon megjegyzéssel, hogy 1937. év január hó 1-én taglétszámunk a következő volt: egész tagdíjas 408, féltagdíjas 276, nyugdíjas 30. Összesen 714.

Bevételi rész:

Tagsági díjából	7000 P
---------------------------	--------

Beíratási díjaból	100 „
-----------------------------	-------

Az Erdő előfizetési díjából	450 „
---------------------------------------	-------

Hirdetésekből	50 „
-------------------------	------

Egyéb bevételekből	400 „
------------------------------	-------

1937. évben várható összes bevételek 8000 P

Mint az előadottakból látható, a bevételre előirányzott összeg 500 pengővel kevesebb a múlt évivel szemben, ami abban leli magyarázatát, hogy a tagok létszáma 736-ról 714-re csökkent és ezeknek 44 % a féltagdíjas.

Kiadási rész:

Tisztviselők tiszteletdíjaira	2120 P
Szaklap előállítási és póstaköltsé- ségére	2000 „
Leltári tárgyak beszerzésére	50 „
Irodafenntartási költségekre	100 „
Póstaköltségekre	200 „
Póstatakarékpénztári költségekre	200 „
Lapelőfizetés- és könyvekre	50 „
Választmányi ülések stb. költsé- geire	600 „
Írói tiszteletdíjakra	200 „
Temelkezési segélyekre és ösztön- díjakra	1000 „
Előre nem látható kiadásokra	480 „
1937. évre előirányzott kiadások összesen	7000 P

így a bevétellel szemben 1000 pengő megtakarítás mutatkozik.

Miután a költségelőirányzat kiadási részének összeállításánál a legmesszebbmenő takarékossgot vettük figyelembe, tisztelettel kérem a t. Közgyűlést, hogy azt teljes egészében elfogadni szíveskedjék.

Elfogadja a közgyűlés.

Az évi költségvetés letárgyalása után továbbra anyagi ügyekkel foglalkozik a közgyűlés. Sorrakerült Répássy Ferenc kérelme. Répássy kartársunk előadta, hogy 800 pengő gyors kölcsönre volna szüksége és ezt az egyesület vagyonából óhajtaná felvenni azért, hogy a kölcsön után amúgy is fizetendő kamatok az egyesület vagyonát gyarapítsák. A közgyűlés mielőtt a kérelem felett döntött volna, kikérte az ügyész véleményét. Dr. Jármay István ügyész úr véleményében kifejtette, hogy az ilyen kölcsön folyósításának jogi szempontból akadálya nincsen, azonban manapság kölcsönt mindenütt csakis úgy folyósítanak, ha az összeget biztosítják. A biztosítás egyedüli módja a betáblázás, ugyanis nincs más mód arra, hogy a folyósított kölcsönöket valóban behajthassák.

Az ügyvezető elnök a kérelmet szavazás alá bocsátja, melynek eredményeképpen a közgyűlés a kérelmet elutasítja azzal az indokolással, hogy a folyósítás esetén a példán felbuzdulva, esetleg mások is, sokan hasonló kérelemmel fordulnának az egyesülethez.

Ezután Bezeréti kartárs szólalt fel, aki ismételten sürgette a vezetőséget arra, hogy a földművelésügyi kormányzatnál eszközölje ki, hogy végre az állami alkalmazásban álló segéd-személyzetnél valósítsák meg a státusrendezést. Kifejtette, hogy mekkora különbség van az erdészeti és pl. a borászat vagy a vízügyi műszaki altisztek minősítése között. Kéri, hogy a föld-

mivelésügyi miniszter elé terjesztett memorandumban ezt a problémát is vessék fel, hogy a kérdés minél előbb elintézését nyerjen.

Indítványát hamarosan írásba foglalja, a szükséges adatokkal együtt megküldi a vezetőségnek, hogy ezeket módjában legyen a memorandum felterjesztésekor felhasználni.

Az ügyvezető ezek után rátért a szaklap szerkesztésével kapcsolatos problémákra. Megkérdezte a közgyűlést, van-e valakinek kifogása, vagy bárminő megjegyzése a szaklap szellemi irányára vonatkozólag. Bejelentette azt is, hogy ő maga tudatában van annak, hogy szacikkek kisebb számban jelennek meg, mint ahogy az kívánatos volna. Ennek oka az, hogy az egyesület most éli a leglázasabb napjait és mint ahogy az egész világon mindenütt, úgy nálunk is a szociális problémák dominálnak. Majd így folytatta:

Kartársaim! Első a kenyér! A szociális ügyek kellő tárgyalása után, a lapnak szűkre szabott terjedelme miatt, sokszor alig kerülhet sor egyebekre. Végül is elegendő szakképzettséget szereztünk mindannyian arra, hogy az életben helyünket derekasan megállhassuk és a hivatalos lapból csak olyasmit akarunk tanulni, amit a szakképzettség megszerzésekor meg nem tanulhattunk. Világosabban szólva, a szaklapban csak a kuriozitások érdekelhetnek bennünket. Számomra a lap szellemi irányának intézésével más elgondolás nem lehetséges, minthogy ápoljam az összetartás eszméjét és minden oldaláról megvilágítsam és letárgyaljam azokat a szociális problémáinkat, amelyek legelsősorban érdekelhetnek bennünket. Munkánkban akadályoz bennünket az is — itt nyíltan bevallom —, hogy kartársainknak a szacikkekben való termelése nem mondható éppen megfelelőnek. Éppen ez vezetett arra, hogy a jövőben tudásban felkészültebb és készségesebb írógárdánk legyen, módot adok arra már most, hogy a tehetségesebbnek látszó fiatalságot, sőt növendékeket is megszólaltassak lapunk hasábjain, kiknek önbizalmát ezáltal növelve, a fejlődésre módot adunk nekik. A tehetségek kiválasztása és nevelése mindenütt ezzel a módszerrel történik. A fiatalabb kartársaknak akkor is módot kell adni, arra, hogy lapunk hasábjain megszólaljanak, ha írásaik esetleg nem ütnek meg azt a mértéket, amit lapunknál már megszoktunk. Ez az elgondolásom mindenkinek az elismerését érdemli, mégis akadhatnak olyanok, akik ebben a dologban velem talán nem értenek egyet. Éppen azért szeretném a közgyűlést megkérdezni arról, vajjon magáévá teszi-e az én elgondolásomat és módot ad-e arra nekem, hogy az ifjúság ambícióját továbbra is ébren tartsam s a komoly tanulmányokra és tehetségeik kifejlesztésére és kivirágoztatására nekik módot adjak.

A közgyűlés az ügyvezető szempontjait a magáévá tette.

Szükségesnek mutatkozott, hogy lapunkat ismét Esztergomban állítsuk elő. Ez a budapesti nyomdának a magán-

ügyeivel volna indokolható. amely tulajdoképpen nem a mi ügyünk s így nem is óhajtom a közgyűlés idejét és türelmét igénybevenni. Ehelyett felszólítom mindnyájukat, hogy a közös szellemi vagyon kimunkálásában és lapunk nivójának emelésében fokozottabb igyekezettel kérjenek részt, különleges tapasztalataikat, tanulságos észleleteiket lapunkkal közöljék és mindenképpen törekedjenek arra, velünk együtt, hogy lapunk szellemi nivója továbbra is emelkedjék.

A minap megdöbbenéssel kaptam elnökünk levelét, melyben arra kér, hogy jelentsem be a közgyűlésnek azt a szándékát, hogy elfoglaltsága miatt egyesületünk éléről távozni kénytelen. Én minden erőmet latba vettem, hogy értékes munkásságát számunkra továbbra is biztosítsam. Kérjék Önök is, hogy vezessen továbbra is bennünket és drága idejéből szenteljen továbbra is egyesületünknek annyit, amennyit éppen tud. Bízom abban, hogy az önök kérésének végül sem tud ellenállni.

Méltóságos Uram!

Talán önzőnek látszunk, ha semmiképpen sem tudunk lemondani arról, hogy Méltóságodat állandóan magunk előtt lássuk, ha ez önzés, akkor is érthető és Méltóságod tudja azt legjobban, hogy a közösség szolgálata — még ha a segéd-személyzetről van is szó — mindig valami nimbuszt von az ember feje köré és a közösség szolgálata mindig csak boldogít. Ebben bízunk és abban is, hogy Méltóságod lelkiismerete megmozdul akkor, amikor éppen a legmagárataltabb közületet szándékozik elhagyni. Maradjon! Ha egyébbel nem is, de szeretetünkkel és hálánkkal mindig viszonzni fogjuk az értünk megtett minden lépését.

Az ügyvezető mélyen átértzett szavainak és a közgyűlés kérésének Óméltósága nem tudott ellenállni és az elnöki tiszt-séget továbbra is megtartotta.

Óméltóságának ismételt elnökké való választásával a közgyűlés tulajdonképpen rátért a tisztújítás kérdésére. Az ügyvezető köszönettel s az iránta tanusított bizalomért, hálával adta vissza a közgyűlésnek a megbizatosát. Ugyanekkor a közgyűlés elé terjesztette a jövő év tisztikarának lajstromát. Ezek szerint:

Országos elnök: Brandt Vilmos.

Titkár: Nagy István.

Számvevő: Hevesi József.

Pénztári ellenőrök: Stubnya Mihály és Hunyady József.

Számvizsgálók: Gábris József, Gere Antal, Pasztorek Sándor.

Választmányi tagok: Barnóczky István, Bezeréti Lajos, Cservenka Ferenc, Endrődy Sándor, Forgács Mihály, Gábris István, Kolb Gyula, Quirikó Sándor, Szabó Márton, Kiss Tóth

Tamás, Kovács Antal Csapod, vitéz Nagy Lajos, Orosz László, Orosz Imre, Poprády Kálmán, Moóri János, id. Strobl. József, vitéz Szekeres Károly, Szöllősy Sándor, Szy Ferenc, Répássy Ferenc, Honti Pál, Tarnay Gusztáv, Tihanyi István, Havasi János, Kilvádi Gyula. — Póttagok: Csaby Pál, Gunda Mihály, Vörös Ferenc Küldoromás, Törkenczy István, Vancsura István és Malmos Mihály.

A közgyűlés a tisztikar névsorát változatlanul elfogadta, ügyvezető elnöknek pedig egyhangúlag továbbra is Daróczy Mártont választotta meg.

Daróczy Márton az iránta ismételten megnyilvánuló általános bizalmat meghatott szavakkal köszönte meg.

A közhangulatnak vitéz Szekeres kartársunk adott kifejezést azzal, hogy kifejezte nézetét, hogy a most lefolyt közgyűlés minden eddiginél impozánsabb volt. Ezt annak tulajdonítja, hogy mind a tárgysorozat fontossága, mind az előkelő vendégek jelenléte a kartársak lelkesedését igen felfokozta. Kívánja, hogy az ünnepnapot tetézzük azzal, hogy az egyesületünk életéből küszöböljünk ki minden mérgező anyagot. Éppen ezért felkéri az ügyvezetőt, hogy a miskolci kartársaknak a hivatalos lapunk útján nyújtson békejobbot, hogy a harmónia teljes legyen.

Ezekután Daróczy Márton a közgyűlést a következő szavakkal rekesztette be:

Most, amikor az erdészeti segédszemélyzet ismét az én kezembe tette le ügyeink irányítását, nem mondhatok mást, mint hogy meg fogok mindent tenni, ami csak erőmtől telik. Összehozok és egyesítek minden erőt, amely ügyeink felvirágoztatására csak összehozható. Ismertek! Búcsúzásul azt kívánom, bárcsak mindenkinek adhatnék abból a szeretetből, amely bennem irántatok és fajtánk iránt elolthatatlanul lángol, mert akkor biztos lennék abban, hogy ügyeink sohasem fognak elposványosodni és az erdészeti segédszemélyzet el fogja érni azt, ami egyelőre csak vágyaink bizonytalan ködfelhői között lebeg.

Zászlóbontás.

Ki ne emlékezne a céhekre? Az elmúlt idők ezen erős szervezeteivel kapcsolatban legelőször az a kép tűnik fel az ember képzeletében, ahol az ünnepélyes alkalmakkor a céhek csoportonként — ki-ki a saját zászlója alatt — vonultak fel és emelték az ünnepély pompáját.

A céheket eltüntették a gyárak. A zászlók azonban megmaradtak. Minden csoportosulásnak, egyesülésnek ma is meg van a maga zászlaja, amelynek lengő szárnya alatt vonul fel és az ilyen felvonulás pirosbetűs ünnepnek számít az egyesület életében.

Többször szóba került már közöttünk az, hogy egy országos ünnepély vagy egy nemzeti demonstráció idején nem lesz zászlónk, amelyet előttünk vigyenek. Eddig ugyan nem hiányzott senkinek, nem is vettünk részt felvonulásokban, amikor erre szükségünk lett volna. Az is igaz, hogy voltak és vannak ma is bőven előttünk olyan feladatok, amelyeknek a megoldása égetően sürgősebb és fontosabb.

De mint ahogy igaz a mondás, hogy „nemcsak kenyérel él az ember“, a szorosan vett anyagi szükségleteinken felül mindig támadnak igényeink lelki vagy szellemi irányban is, azonképpen a szociális gondjaink mellett joggal lehetnek szociális törekvéseink is.

Azt az időt éljük, amikor napról napra, különösen a külföld felé igyekezünk megmutatni, hogy népünk egészséges és levertségében is erős. A nagy demonstrációk korát éljük, amikor megmutatjuk és meg is kell mutatnunk ellenségeinknek azt, hogy elesettségünkben is jelentünk annyit, akikkel számolniuk kell. Mondom, egy ilyen alkalomra szükségünk van egy szimbólomra: a zászlóra.

Zászlója minden egyesületnek van. Sok alakulat megterveztetni zászlóját már akkor, amikor nekik maguknak a létük, fönmaradásuk is egészen bizonytalan.

Az elmúlt tíz esztendő alatt bebizonyítottuk, hogy a MEVME életképes egyesülés és ma már kockázat nélkül csináltathatunk zászlót magunknak, nem kell attól tartanunk, hogy kárbavész.

Ezek a megfontolások készítették Szy Ferenc kartársunkat arra, hogy a közgyűlésen megtegye javaslatát és tekintélyes adományával megteremtse a zászlóalapot.

Szeretnénk, ha a jövő évben Esztergomban a világra szóló ünnepségeken az új zászlónk alatt mi is részt vehetnénk.

Ennek talán nem is lesz akadálya, mert Szy Ferenc kartársunk adományához elég gyors tempóban járultak hozzá a következők:

Id. Strobl József 10 pengővel, Daróczy Márton 30 pengővel, Nagy István és Hevesi József 24—24 pengővel.

Felkérjük mindazon kartársainkat, akik a zászlóalaphoz hozzájárulhatnak, hogy az erejükhez mért összeget csekklapon minél előbb juttassák hozzánk annak a megjelölésével, hogy az összeg a zászlóalap növelésére szolgál.

Befejezésül még ennyit: szeretném hinni, hogy az együvé tartozásunk szimbóluma, a zászló, mihamarább fennen hirdeti az erdészeti segédszemélyzet törhetetlen élniakarását.

Nyugdíjügy.

„Az Erdő“ áprilisi számában Szy Ferenc kartárstól megjelent mély érzelmű és nagy körültekintéssel írt cikke, a májusi számban Guszt Ferenc kartárs ép oly érzelemmel és tudással tett megjegyzései engem is arra indítanak, hogy kifejezzem véleményemet ezen ügyben.

Tekintettel, hogy mi már egyszer felsültünk az erőlködésünkkel a tagok részvétlensége miatt, egyáltalában nem tartom célravezetőnek, ha ismét önjelentkezéssel akarnánk megoldani ezen nagyfontosságú ügyünket. És pedig azért nem, mert a mai, csonkahazánkban, kevés kollégának lenne kedve belemenni egy törvény- és állami garanciát nélkülöző, nyugdíjalap fizetésébe, már csak azért is, mivel szemünk láttára buknak rég fennálló szövetkezések.

Véleményem szerint ezen fontos és olyan nagyon kívánatos ügyünket csak úgy tudjuk leggyorsabban tető alá hozni, ha a MEVME nek valamennyi kartársunk tagja lesz. Elnök ségünk pedig minden erejét és tekintélyét odairányítja, hogy ez törvényileg rendeztessék, mint legutóbb a gazdatisztekét rendezték. Vagyis ebben az ügyben minden egyes tagnak küzdeni kell azért, hogy mielőbb minden kartárs a MEVME tagja legyen. Tudom, ha minden érdekelt bent lesz a MEVME-ben, az évi tagdíj is lecsökkenne 8, illetve 4 pengőre és mégis kapnánk havonta a hivatalos lapunkat, elhalálozás esetén a családnak 150–200 pengő temetkezési segélyt, no meg bírósági ügyben ügyvédi védelmet.

Ha be tudjuk az összes érdekelteket az egyesületünkbe vonni, már nagyot haladtunk a nyugdíj elérése felé, mert az erdőbirtokosok és a vadászterületek tulajdonosai sem fognak oly nagy akadályt gördíteni a nyugdíjtörvény elé, mert hiszen a jogszokás már is kötelezi őket a hosszú szolgálatosoknak kegydíjat fizetni. A nyugdíjtörvény meg mentesítené őket a munkaképtelenek fizetése alól, mivel azok nyugdíjat húznának. Szolgálatosok után esedékes járulékot meg úgy könyvelnék el, mint az illetők jól megérdemelt fizetése. A törvényhozó urakat, hogy ezen javaslatot pártolják, szintén a MEVME-tagoknak áll módjukban megkérni, mivel a honatyák több mint 70 %-a vadász, kikkel érintkezni módunkban áll.

Tehát, hogy a jól megérdemelt nyugdíjat öregségünkre elérhessük, legfőbb kötelességünk :

1. a MEVME-nek tagja lenni (természetes a tagdíjat pontosan fizetni),
2. közös ügyeinkért harcolni mindnyájunknak (nemcsak a vezetőségtől kell várni mindent, mert hiába a vezér, ha a sereg gyáva és készségtelen),

3. félre a személyeskedésekkel és a külön utakon való járással.

Ha ezen véleményemet valamennyi kartárs magáévá teszi, az egyesületünk is fel fog virágozni és idővel minden méltányos kívánalmaink meg fognak valósulni. Adja a Mindenható, hogy a jelen évi karácsonyi száma „Az Erdő”-nek már 3000 kartársnak jelenjék meg tagdíja fejében, a jövő évi pedig még a Kárpátok erdészeinek is ott legyen az asztalán.

Németh József

uradalmi főerdőr, vadmester.

Tanulmányúton Németországban.

IV.

A vadászati hatóságok igazgatása illetékesség és hatáskör szempontjából a német birodalom egész területén aként van megosztva, hogy a birodalom u. n. Jagdgau (tartomány) és ezek Jagdkreise (kerületek) oszlanak. Hatóságok, a birodalmi vadász-mester, országos vadász-mester, országos vadász-mesterek, tartományi vadász-mesterek és kerületi vadász-mesterek. Az országos, a tartományi és kerületi vadász-mesterségek fizetéssel nem járó tiszteletbeli állások ugyan, azonban hivatalukat kötelesek a német vadásztársadalom és a birodalom érdekében ellátni. A hivatalok segédszemélyzete és a vezetők mellé beosztott hivatalnokok azonban fizetést húzó állami tisztviselők. A vadász-mesterek maguk is hatóságok fejei, szolgálati szabályaik szerint azonban a legszorosabb együttműködést kell kifejteni a közigazgatási hatóságokkal. A birodalmi vadász-mester mellett föl van állítva egy vizsgáztató bizottság, ki előtt vizsgát tenni és képességeiket bebizonyítani kötelesek a különböző vadász-mesteri állásra kinevezendők és ezen kinevezések alkalmával kizárólag a vadásziaságban való jártaság és a szakértelem az irányadó.

Vadászati ügyekben az eljárást megindítónak, vagyis a panaszosnak írásban kell panaszát megtenni. A határozat elleni fellebbezés nem bír halasztó hatállyal és a fellebbezéssel egyidejűleg 50 RM teendő le, mely elvész, ha a fellebbezésnek nem ad igazat a fellebbezési fórum.

A birodalom összes vadásza az u. n. „Deutsche Jägerschaftban” tömörülnek. Ennek tagja minden német vadász,

aki vadászjegyet nyer. A vadászjegy elnyerésével egyidejűleg a vadászjegy tulajdonosa balesetbiztosítási kötvényt is kap és a vadászok hivatalos lapjának, a „Deutsche Jagd“-nak előfizetőjévé válik. A „Deutsche Jägerschat“-ban tömörült vadászok összességét tehát úgy kell felfognunk, hogy az egy, az egész nagy német birodalom területére kiterjedő és az állam felügyelete alatt álló egyesületben való tömörülés. Más, mint ezen „Deutsche Jägerschat“ tagja vadászjegyet nem kaphat, területet nem bérelhet és a vadászatot nem gyakorolhatja. Minden más létező országos, vagy tartományi vadászati egyesületnek 1935. május 15-ig fel kellett oszlani és megszűntnek lett kimondva.

Dr. Jármy István,

m. kir. fmv. min. vadászati tudósítója.

(Folytatása következik.)

A margó szélére

Lapunk előző számában a magán alkalmazásban álló erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet nyugdíjügyének megoldásáról jelent meg nevem alatt elmefuttatás. Nem gondolnám, hogy bárki föltételezné azt, hogy a cikket nem az ügy előmozdításának céljából írtam. Azt sem tudom elhinni, hogy a cikk mögött valaki mást lát, mást sejt, mint amiért a cikk megszületett és ami valóban nem is más, mint a magánalkalmazottak nyugdíjának megteremtéséhez szükséges anyag előkészítése egy porszeme.

Az egyesületünk, általában a karunk érdekében tett lépéseim és azon mindenkori törekvéseim, hogy a kar minden tagja együtt legyen, a kar kívánalmi, amelyek már régebben esedékesek lettek volna, mielőbb teljesülésbe mehessenek, a kar belső békéjének az egész vonalon maradék nélkül való megteremtése és megtartásával kapcsolatos működésem, azt hiszem, teljesen kizárják még a föltevését is annak, hogy a kar érdekében bármely vonatkozásban nyilvánított gondolatom, illetve azok őszintesége kétségbe vonható legyen.

Előre kellett a föntieket bocsátanom, hogy a következők tisztán érthetők legyenek.

A nyugdíj című cikkem egyes kitételei miatt, lapunk előző számában Gunszt Ferenc kartársam kifogásokkal él, s ha a kifogásolt szavakat vizsgáljuk, nem is ok nélkül. Ha az általam írottakat szó szerint vennők, én magam is igazat adnék kartársamnak. Ennyire azonban ne boncoljuk a dolgot.

A szó szerinti értelmezés egészen más, mint a szavak igazi és egyébként érthető célja, a valóság.

Őszinte köszönetet mondok Gunszt kartársamnak észrevételeiért és ezek közléséért, mert ezzel módot adott nekem arra, hogy az elmagyarázható tételeket helyes megvilágításban adjam.

A legnagyobb jóakaratot kartársam sem vonja kétségbe. Mégis oly messzemenő következtetéseket von le, amelyek alkalmasak lehetnének a nemgondolkozók, csak betűket nézők megtévesztésére.

Én most is csak azt mondom, hogy az uradalmi erdészeti segédszemélyzet ne várja másvalakitől — tehát sem a vasutas, sem a postás stb. testülettől, sem gazdájától — a nyugdíj ügyének megoldását, hanem oldja meg maga a saját egyesülete útján. Én nem választom el az egyesületben lévő egyént az egyesület fogalmától, ahol nincs egyesületi tag, ott nem lehet egyesület sem. Mi mindnyájan együttvéve vagyunk az egyesület; mint ilyen, tegyük meg jayaslatainkat a helyzetünk megjavítására, ne várjunk másra. Én ebben az értelemben rögzítettem a gondolatot.

Részletkérdés a másik kifogásolt tétel. Keressék és találják meg egymást. Kartársam azt mondja, hogy zavarba hozza a kijelentés, mert úgyis együtt vagyunk a MEVME-ben. A nézetek sok esetben különbözők. A jelen esetről én pl. azt mondom, hogy nem vagyunk együtt az egyesületben, csak vagyunk az egyesületben. Mert ha a kar cirka háromezer tagja közül csak hétszáznyolcvan van az egyesületben, nem mondhatjuk, hogy együtt vagyunk. Helyén való kifejezés tehát, hogy keressék és találják meg egymást. A kar tagjainak nagyobb része nincs jelen és nem vesz részt az egyesület életében legalább tagsági jelenlétével, s ebből folyólag távol van a nyugdíjkérdés megoldási ügyének elősegítésétől is. Már pedig nehéz föladat kielégítően megoldani a nyugdíjügyet nélküle, de — érte.

Szüksége volna tehát elsősorban és a saját érdekében minden kartársnak az egyesületbe belépni. Ez nemcsak a nyugdíjügy megoldása szempontjából szükséges, de föltétlenül szükséges a kar nivójának, a kar megbecsülésének, és azokon a helyeken, ahol annak szüksége mutatkozik, nagyon is megérdemelt nagyobb darab kenyér elérhetésének szempontjából is. Amikor egy testület tagjai annyira keveset foglalkoznak a saját érdekük előbbrevitelével, mint ez az erdészeti segédszemélyzet egy részénél tapasztalható, megérdemli a cselédsort, megérdemli a korpakenyeret, megérdemli öregségére az évi négy métermázsa buza kegydíjat, megérdemli a község szegényei közé jutást — megérdemli az éhenhalást.

A nyugdíjügy megoldása csak akkor lehet megfelelő, ha annak előkészítésében mind az erdőbirtokos, mind az alkal-

mazott erdészeti segédszemélyzet minden tagja részt vesz. Nem volna helyes az alkalmazottól, ha azt várná, hogy az ő életébe vágó ügyét a kenyéradó gazdája vagy más valaki kezdeményezze.

Alljon minden alkalmazott az illő és mindenkor kijáró tisztelettel gazdája elé és kérdezze meg, mi a véleménye a nyugdíjügyről és hogy gondolja annak megoldását,

Szinte biztosra vehetjük, hogy a kenyéradó gazda az alkalmazottjának elgondolására, tervére kíváncsi lesz. Akit aztán megkérdez gazdája, mondja el, hogyan gondolná a nyugdíjügy megoldását.

Ezt a pontot már meg kell előzni az egymás megtalálásának. Ezt megelőzve, már megbeszéléseket kell folytatni csoportonként az alkalmazottaknak. Meg kell kérdezzenek matematikust, hogy pl. 80 pengő havi nyugdíjigénylés esetén mennyi a fizetendő havi díj. Az egymásközi megbeszélés után, amikor az ügyet minden kartárs áttanulmányozta és megismerte, állhat a gazdája elé a már megállapított biztos adatokkal.

A gazda és az alkalmazott közt történt értekezést aztán az erre a célra fölállított szerv összegyűjtené és az összegyűjtött adatok kerülnének a MEVME vezetősége, mint a mindnyájunk óhajának kifejezője és központja elé, hogy az utolsó simítást az ügyön elvégezve, illetékes helyen előterjessze.

Ilyen vonatkozásban gondoltam én az egymás keresését és megtalálását. A fönt vázolt vonatkozásban értettem én azt a kijelentésemet, hogy ne számoljon senkire a kezdeményezésnél, csak saját magára, illetve egyesületére. Nem tartom azt sem helyesnek, ha valaki az egyesületben benn is van, megfizeti a csekély évi tagdíjat, de elvárja, hogy az egyesület vezetősége most már mindent — jelenleg a nyugdíjügyet — intézze el. Az csak természetes, hogy az egyesület vezetősége mindent megtesz a mindenkori ügyek legjobb sikere érdekében, de ha egy bizonyos ügyben, mint jelenleg a nyugdíjügyben, nem látja a tökéletes elintézéshez szükséges adatokat tisztán, ha uradalmi kartársaim a ti fölfogástok ismeretek és anyagi erőterek ismerete nélkül kénytelen cselekedni, kérdés, olyan lesz-e nélkületek az intézkedés eredménye, mint amelyet ti vártatok. Ha pedig a tényleges, helyes adatokat a vezetőség rendelkezésére bocsájtottátok, munkáját megkönnyítettétek és ha nem lehetetlen, az elintézés akaratotok, illetve a körülményeknek tényleg megfelelően történik.

Gunszt kartársam túlságosan messzemenő konzekvenciát vont le, amikor papirra vetette a robbantási szándékot. Ilyen természetesen részemről nem volt és nincs. Aki ismeri tevékenységemet, látja, hogy mindig minden erőmmel a kar sorsának javításán dolgozom. Hangsúlyozni kívánom azonban, hogy a helyzetjavítást sohasem láttam és látom helyesnek erőszakkal, forradalmi úton elérni, hanem a nyugodt evolúció

útján közelíteni, hogy a minden irányban megfelelő elért eredmények a kar hasznára és a köz érdekében megtarthatók is legyenek.

Az a feltevés is helyesbítésre szorul, mintha én bármilyen vonatkozásban is különbséget tettem volna bármikor uradalmi és állami kartársak között. Nagyon meg kell gondolni, hogy ilyen természetű dolgot a legbiztosabb tudat nélkül papírra vessünk. Mert valóság egy csöppnyi sincs benne, de romboló hatása annál nagyobb. Az emberek általában hajlamosak arra, hogy a rosszabbat inkább higyjék, mint a jobbat. Nekünk különös figyelemmel kell lennünk olvasó közönségünk érzékeny, becsületes lelkületére. Tudom, hogy fájoan érintené, ha tényleg kartársam erősen kifejezett aggályai valók volnának. Hiszem, hogy jelen soraim a felizgult kedélyeket megnyugtattja. Sejttem azonban, hogy az előző szám megjelelése óta — Gunszt kartársam föltevéseinek hatása alatt — sokan lelkükben keserűséggel töltötték mostanig az időt.

Szent meggyőződése, hogy az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet összessége csak egymás mellett, kéz a kézben tudja ügyeit megoldani. Csak egy táborban tud nagy erőt mutatni. Aki ennek a karnak megbontására bármily formában törekszik, rossz szolgálatot tesz a kar összességének.

Keressük és találjuk meg mindnyájan egymást. Ne várjuk ügyeink megoldását más valakitől. Ha a kar minden tagja keresi és megtalálja egymást, higyjétek el kartársaim, testületünk súlyánál fogva minden ügyét, a többi között a nyugdíj ügyet is könnyebben meg tudja oldani.

Szy Ferenc.

Az erdész mellékkereseti lehetőségei

III.

A ház körül élénkséget, életet, örömet jelentenek a galambok. Ezekből is érdemes néhány párat tartani. A parlagi galamb megelégszik a galambduccal, de a többi fajta jobban szeret padláson lakni. Csak arra ügyeljünk, hogy a széltől, léghuzattól, nedvességtől óvjuk a lakásukat. A parlagi galamb etetése nem sok gondot okoz, legelészve maguk keresik táplálékukat: gyommagvakat, rovarokat stb. A fiatal galamb húsa igen izletes, a konyhán előnyösen lehet felhasználni sokféleképen.

A nyúltenyésztést szintén érdemes felkarolni. Igen hasznos, kedves kis jószág. Meghálálják a velük való foglalatosságot.

ságot s hússal, prémjükkal fizetnek. Húsuk nagyon sokféle-képp készíthető el. Nagyon jó útbaigazítást ad a „Nyúltenyész-tés kátéja” c. könyvecske (ára 60 fillér, könyvkereskedésekben kapható), amely nemcsak a tenyésztéssel foglalkozik, hanem a főzéshez jól bevált recepteket ad. A húsnyulak nagyobb testűek, a prémjük is elég értékes. A prémnyulak kisebb tes-tűek, de prémjük többet ér. A húsnyulak kényesebb termés-zűek, gondosabb kezelést igényelnek; a prémnyulak igénytele-nebbek. A húsnyulakat inkább nyáron, a prémnyulakat télen értékesíthetjük, amikor a gerezna jobb, tömöttebb, értékesebb. Húsfajták, amelyek nálunk a legjobban ajánlhatók, a 4–5 kgr súlyúak. Ezüstóriás, fehéróriás, bécsi óriáskék: ez utóbbi elég szapora, jó húsú és prémje is keresett cikk. Vannak ennél nagyobbra növő fajták is, de ezek kényesek, 8, 8 és fél kgr-ra is megnőnek: a belga óriás, a patagoniai fajta, a német ezüst óriás és a thüringiai nyúl.

A prémnyulak mind apróbb termetűek. Legjobban isme-rik az ezüst nyulakat (nem óriási fajta).

Ezek kb 3 kgr súlyt érnek el, húsok finom. Értékes prémje és húsa van az orosz prémnyúlnak. Újabban az an-gora-nyúl tenyésztésével foglalkoznak sokan. Ennek a nyúl-nak nagy, tömött és lágy a prémje. A gyapjút nyírják és megfelelőleg kezelik: különválasztva a hosszabb szálakat. A gyapjúból minden mennyiséget átvesznek, mert nagyon sok-féléképp használhatják fel s gyönyörű anyagokat állítanak elő belőle.

A nyulakat ketrecekben vagy nyúlólakban kell tenyész-teni. A ketrecek nyáron szabadban tarthatók, télen és a rossz időben vigyük az ólba. Az ólnak lehetőleg délnek nézzen az ajtaja, ablaka és ne legyen huzatos. Minden kerti-, konyha-hulladékot megesszik a nyúl, de főtápláléka mégis a burgonya. Mindazt, amit a kérődzők fogyasztanak, megesszi a nyúl is. A gyomnövényeket is megesszi, csak arra ügyeljünk, nehogy mér-ges növény kerüljön az eleségébe. Megesszi a spenótot, káposz-tát, kalarábélevelet, sóskát, paradicsomkórót, falombot, bögán-csot, tarackot, murokrépát, szénát, herét stb. Korpát, száraz kenyeret is szeret a nyúl enni. A sót kívánja, azért azt is juttassunk az ételébe keveset. Nedves, penészes vagy megs-avanyodott takarmánytól megbetegszene a nyúlak. Takarmány-répa, csalamádé, napraforgó csemegeszám-ba megy a nyulak-nál. Friss, jó ivóvíz nagyon fontos.

Ideiglenesen megcsönkített országunkban elég nagy az a terület, amelyet gazdaságilag nem érdemes használatba venni, olyan körülményes és nehézkes lenne annak a megművelése. Ez a terület parlagon hever anélkül, hogy bármilyen jövedel-met hozna. Ezen területeket is ki kell használni. Nagyon sok azon növények száma, amelyek a talaj szempontjából nem nagyon igényesek. különösebb talajmegtáplálást sem igé-

nyelnek s mégis hasznot hajtók. Ezek a mézelő növények, amelyek közül sok mint gyógynövény is értékesíthető. Az erdészeti hivatás nemcsak hogy nem összeférhetetlen a méhészkedéssel, ellenkezőleg; hozzáértéssel, a kis méhecskék szeretetével s kis szerencsével tekintélyes mellékjövedelmet biztosíthat.

Nem akarok abba a hibába esni, amibe sokan esnek, akik úgy vélekednek, hogy a méhekkel nincs semmi gond; elég azokat egyszer beszerezni s azután már csak a mézet kell összegyűjteni, meg természetesen értékesíteni. Tudjuk nagyon jól, hogy ez nem áll egészen így. Azoknak a szorgalmas kis állatkáknak igen is gondját kell viselni, szeretni kell őket, mert csakis akkor lesznek igazán hasznosak.

Általában a legintelligensebb állatkáknak tartjuk a kis méhecskéket. Tudjuk azt, milyen egyszerű az állami berendezkedésük, a munka beosztásuk. Azt mondhatnók: minden egyes tagjával a méhbirodalomnak azt a munkát végeztetik, amelyet a legjobban el tud végezni. Aki türelemmel és szeretettel tudja őket kezelni, az biztosan számíthat az eredményre, mely nem is fog elmaradni.

A méznek állandóan olyan nagy a keletje, hogy abból bármennyit is termeljünk, soha sincs elegendő. A külföld is nagyra értékeli a magyar mézet, állandóan keresi és megvesznek minden mennyiséget. A méznek tápértéke igen nagy, különösen a fejlődő gyermeki szervezet érzi meg nagyon, ha rendszeresen kaphatják. A cukor meg sem közelíti jó hatásában.

Túlhaladná e cikk keretét annak leírása, hogyan méhészkedjünk. Ezzel a kérdéssel szakkönyvek, szaklapok foglalkoznak igazán behatóan. Minden vidékünknek meg vannak azon mézelő növényei, amelyek szórványosan fordulnak elő. Az ilyen növényekkel kell a parlagon lévő területeket betelepíteni s ha azoknak az életkörülmények megfelelnek, jól fognak tovább tenyészni és elszaporodnak. Ilyen módon hasznosíthatók a lejtős, dombos területek, partoldalok, vízmosások, szabad útmenti részek, vizenyős, mocsaras részek. A gyógynövényeket már az ősidőben is használták az emberek. Jó megfigyelő képességükkel megállapították a hatását, mikor kell gyűjteni és milyen része hasznos mint gyógyszer. A gyűjtési időszak az egyes növényrészek szerint változó.

(Folytatása következik.)

Három nap Börzsönyben.

A szakiskola vezetősége a növendékekkel együtt már évek óta tervezte, hogy többnapos tanulmányi kirándulást tesz valamelyik közelfekvő hegyvidékre. Minisztériumi engedéllyel a kirándulást megvalósították és a választás Börzsönyre esett. Hogy a kirándulás valóban megtörténhetett, ez elsősorban Szilágyi Ernő m. kir. főerdőtanácsos, szakiskolai igazgató úrnak köszönhető, aki nem gördített akadályt a növendékek kívánsága elé. A kirándulás vezetői Ágfalvi Imre m. kir. főerdőmérnök, Erdődy Miklós m. kir. erdőmérnök és Kricsfalvi Viktor m. kir. erdőmérnök urak voltak, akik bőséges tapasztalatukkal mindent elkövettek, hogy a kirándulás minél tanulmányosabb, minél szórakoztatóbb legyen.

Harminckét II. éves és egy I. éves tanuló május hó 20-án a mérnök urak vezetésével hajón Szobra érkezett, a primáciai főerdőhivatal előzékenységéből. Itt várta őket Horváth József erdőaltiszt, aki a községen átkalauzolva a társaságot, bemutatta a kőbányát. Itt a vezetést Hunyady József primáciai körvadász úr vette át, aki fiatal kartársai iránt érzett meleg szeretettel fáradhatatlanul azon volt, hogy a tanulmányi kirándulás minél eredményesebb legyen.

Az uradalom kisvasútján felvitette a társaságot egész Irtáspusztáig. Útközben megtekintettük a csákhegyi fehérkőbányát, ahonnan siklópályán szállítják le a követ az erdei kisvasúthoz. Csodálkozva szemléltük a praktikusán megépített pályát, amelynek megrakott kocsijai kötélén vontatják fel a már kiürített kocsikat. Pár száz méter távolságra van a Fekete-kőbánya, ahol andezitot fejtenek. Az út innen a márianosztrai női fegyintézet kertjét keresztülhasítva vezet fel Irtáspusztáig, ahol Hunyadyné Ónagysága magyaros vendégszeretettel várta a harminchat tagú társaságot.

Reggeli közben Hunyady József körvadász úr módot talált arra is, hogy magyarázatot tartson a börzsönyi uradalom történetéből. A sebtében elkészített jegyzetből az előadás lényege a következőkép alakult ki:

Az erdőbirtok valószínűleg egyike azon Hont vármegyei erdőbirtokoknak, amely Szent István király adományaként az esztergomi érsekség 909-ben történt alakításakor jutott a javadalmas birtokába. Az alapító oklevél azonban az idők viharában elveszett. A Monumenta Ecclesiae Strigoniensis oklevelei Berhen, Berzen, Werzen néven 1270. évben már mint érsekségi birtokot említik.

A IV. László király halálát követő belzavarok és a főurak elhatalmasodása következtében Börzsöny gyakori támadásoknak és károsításoknak van kitéve, különösen a Hunt

Pázmán nemzetség egyes tagjai részéről. Amint a rend kissé helyreállott, a királyi hatalom igyekszik ezeket a hatalmaskodásokat megtorolni, így Marcell comes királyi aludvarbíró 1293 február 25-én kelt oklevelében a többiek között ezt a birtokot is visszaadja a Monoszló nemzetségbeli Ladomér esztergomi érseknek és Pástói István comes fiait: Istvánt, Lászlót és Lampertet az érsekségnek okozott károkért kemencei birtokuktól megfosztja. Ezekhez méltók voltak Kázmér comes fiai is, akiket Márton comes királyi aludvarbíró 1295 március 22-én kelt ítéletével az érsekségnek okozott károkért bényi és kéméni birtokuk elvételével sújtott. A Szent István nemzetségének kihaltát követő belzavarok között, különösen mióta II. Tamás mester (1325–1321) Anjoukat támogatja, a pápai követ által kiátkozott trencsényi Csák Máté hívei pusztítják a birtokot, miért is Tamás mester 1312 március 12-én a győri és veszprémi káptalan előtt tiltakozik többek között borsónyi birtokának és bányájának Iburfi István által történt elfoglalása, kirablása és elpusztítása miatt. Ezeknek a pusztításoknak csak az Anjouuralom megerősítése vetett véget. Zsigmond király alatt Borsöny városi jelleget nyer és ezüst bányászata révén az érsekség egyik legértékesebb birtoka lesz, amelyet azonban háborítatlanul nem használhat, mert Zsigmond 1403-ban, mikor Kanizsai János érsek az ellene fellépő nápolyi Lászlót támogatja, a királyi kincstár részére lefoglalja, de hamarosan visszaadja neki, sőt 1417-ben újabb kiváltságokkal is ruházza fel és szászokat telepít oda. Palóczi György (1423–1439) érsek a birtok miatt elkeseredett pörbe keveredik Borbála királynéval, mert a királyné 1428. évi birtoklevele alapján a többi alsómagyarországi bányavárossal együtt Borsönnyt is magának követeli, de Albert király az érsekség javára dönt, majd 1438-ban újabb szász telepéseket hoz oda, akik a bányászatot a XV. században a fejlődés magas fokára emelik.

Drégely várának 1552-ben történt eleste után Hont vármegye egy keskeny sáv kivételével behódol a töröknek, így a borsónyi birtok szintén elvész az érsekségre nézve, azonban Drégelypalánk és Nógrád várának 1594-ben történt visszafoglalása után, úgylátszik visszakerül az érsekség kezére, mert 1624-beni összeírásban nem találjuk a hódoltsági faluk névjegyzékében. Jellemző az akkori helyzetre, hogy dacára a török uralomnak, a régi földesurak még a hódolt községekben is dézsmát szednek.

A török kiűzése óta az erdőbirtok, mint a drégelyi uralom tartozéka, állandóan az érsekségé maradt és az úrbéri elkülönítés óta annak tehermentes kizárólagos tulajdonát alkotja. Az összes földesúri jogok: így a halászat, vadászat stb, a mindenkori esztergomi érsekséget illetik meg.

Borsöny legrégebb térképe 1860-ból való s 1" = 72 öles léptékben készült,

A börzsönyi hegység a Középhegységhez tartozik és Nagyinóc-, Pogány-, Hegyeshegy Hosszúbérc és Nagykoppány nevű nyúlványokon terül el. Völgyei mélyek és meredekfalúak. A legalacsonyabb pontja 218 méter, a legmagasabb: Nagykorombérc 823 méter. Az erdő előhegység jellegű.

Kőzetét az alsó mediterrán-korszak végén megindult vulkanikus tevékenység hozta létre a mélyből kitörő andeitek tömegekből. Az uralkodó kőzet: tömör andezit. A peremeken és a magasabb dombhátakon lazább tufa konglomerát és brescia fordul elő, amely sok helyen vegyesen van. Gyakran előfordul a gránit. A középkorban arany és ezüst bányászata is volt.

A talaj agyagos homok. A kőgörgeteg kilátszik.

A faállomány túlnyomórészt kocsánytalan tölgy és cser, bükk és gyertyán, mely részben mag, részben sarj eredetű. Termőképességüket 60–70 éves korukban érik el. A tölgy és cser állományok csak 7–8 évenként teremnek, aminek az okát mindezideig nem sikerült kideríteni.

A régi üzemmód a vetővágásos szálerdő volt. Nyolcvan-éves vágásfordulóval.

Az új gazdasági módnál 90 tagra osztották az erdőt, részben természetes, részben mesterséges határokkal. Vágásforduló száz év.

A vadászat lelövés útján értékesítették. évenként 8 darab bika kerül lelövésre és 50–60 darab tehén, selejtezéssel.

Hunyady körvadász úrnak Börzsönyről adott kimerítő ismertetése után elindultunk, bejártuk mindazokat a helyeket, amelyek erdészeti szempontból számításba jöhetnek.

Az erdei kisvasúton Kisirtásig mentünk. Kisirtás gőzüzemű pályájának az indulópontja, ahol műhely, raktár és fűtőház van. Két mozdonyal.

Itt valamikor pisztrángtenyésztés is volt. A haltenyésztéssel idővel felhagytak s a tóban ma már csak egy-két ponty található.

Innen motorossal mentünk tovább, útközben az isteni panorámában bőven volt alkalmunk gyönyörködni. Örömről még sem volt teljes, mert lelkünket mázsás teherként nyomta a tudat, hogy pár kilométerre tőlünk van a trianoni cseh határ.

Utunkat gyalog folytattuk tovább és délre értünk Felsőhidegkúthoz, ahol hátizsákból ebédeltünk. Itt kilencvenéves gyönyörű, teljessűrűségű bükkállomány képezi az erdőt. Másfélórás pihenő után visszaindultunk Irtápuszta felé. Itt megtekintettük a nevezetes „Bársony-állás“-t, Bársony Istvánnak, a magyar föld nagy vadászának és tollforgatójának kedves szalonkázó helyét.

Megtekintettük a „Glázermád“-i vadászkunyhó építésének módját. 20–25 éves fiatalos között vezetett az út tovább s

kb. délután 5 óra tájban értünk a kissashegyi nyereghez, amelyen keresztülhaladva ismét Irtáspusztára értünk. Itt ismét Hunyady József körvadász úr vendége volt az egész társaság, akinek előzékenységét és a tanulók iránti szeretetét szavakban kifejezni alig lehet. A fáradhatatlan háziasszony kedvessége a fiúk előtt sokáig emlékezetes marad.

Kilvádi Gyula

II. éves alerdész tanuló,

(Folytatása következik.)

Egyesületi hírek:

Amint kartársaink a címlapról is láthatják, mostani számunk duplaszám, mert a közgyűlés előkészítése, annak lefolytatása, a jegyzőkönyvek előkészítése és hitelesítése, valamint egyéb hirtelen felmerült számos tennivalók annyira lekötik minden erőnket, hogy a legközelebbi számunkat csak augusztus hó 1-én jelentethetjük meg. Kárpótlásul a tagok most sokkal bőségebb és terjedelmesebb lapot kapnak.

A közgyűlés utasítására az erdészeti segédszemélyzet érdekeinek elősegítésére újabb memorandumot dolgozunk ki, amelyet az ígéretet tett képviselő urak vezetésével a kijelölt küldöttség fogja a földművelésügyi miniszter úr elé terjeszteni.

Mint már ismeretes, a fővárosi napilapok közül többen ígéretet tettek arra, hogy az erdészeti segédszemélyzet szociális ügyeit a rendelkezésükre álló hatalmas erkölcsi erővel támogatni fogják. Éppen ezért felszólítjuk a kartársakat, hogy a fővárosi lapokat, különösen a keresztény „Nemzeti Ujság“-ot ebből a szempontból kísérjék fokozottabb figyelemmel.

Lapunk más helyén, nevezetesen a közgyűlésről szóló beszámolóból láthatják kartársaink a nyugdíjkérdés mai helyzetét. Kívánatosnak tartanánk, hogy a kartársak komolyan és alaposan áttanulmányozzák a tervezetet, hogy mindenki tökéletesen tisztában legyen a feltételekkel.

A közgyűlésen elhangzott azt az indítványt, hogy t. i. a biztosítási ügy teljes megvilágítása céljából lépünk érintkezésbe az OTI-val, illetve a MABI-val, a vezetőség több okból is kénytelen volt elvetni:

1. Már a közgyűlés óta két ízben is olvashattunk lapunkból olyan tudósításokat, amelyből kitűnt, hogy az OTI nem mindig váltja be azokat a reményeket, amelyeket tagjai hozzáfűznek. Közismert tény, hogy mindazok, akiket a törvény az OTI kötelékébe kényszerít, a legszívesebben megválnának tőle. Amint a kartársak bizonyára értesültek róla, legújabban a vasutas társadalmat akarták az OTI kereteibe beilleszteni. A vasutasság, „mint egy ember” a leghatározottabban állást foglalt az OTI-val való minden kapcsolatnak még a gondolata ellen is. A másik nagy érdekcsoport: a bányászok, csalódtak az OTI-ban, amennyiben ez a bányászok nyugdíját — pénz hiányában — vagy egyáltalán nem folyósítja, vagy az esedékes nyugdíjösszegeknek csak egy kis részét fizeti ki.

2. Az OTI-val való bárminő kapcsolat esetén csakis az önkéntes tagok sorába léphetnénk, ez azonban azzal járna, hogy vállalnánk mindazon kockázatot, ami a bányászokat érte, viszont elesnénk attól az egyetlen előnytől, amit számukra az OTI-val való kapcsolat jelentene, hogy t. i. a járulékok felét a törvény a munkaadóra hárítaná át. A helyzet ugyanis az, hogy az önkéntes tagság esetére a törvénynek ereje nem terjed ki. Biztos, hogy az OTI javára munkaadóink nem vállalnák a járulékok felének fizetését. A magántisztviselők nyugdíjgyűlésük közbenjárásának azonban meg lesz majd az eredménye, különösen, ha az egyesületünk is támogatja ebben.

3. Az a tiltakozás, amelyet a terv a mi tagjaink között kiváltott, azonfelül a saját meggyőződésünk sem engedi meg nekünk azt, hogy tagjainkat olyan kötelezettségek alá vigyük, amelyet mi magunk sem szeretnénk magunkra vállalni.

A nyugdíjügy állandó felszinen való tartására s a különböző oldalról jelentkező megnyilatkozások számára legközelebbi számunktól kezdve új rovatot nyitunk „A nyugdíjgyűlés hírei” cím alatt. Ebben a rovatban fogjuk leközölni mindazt, ami a nyugdíjjal vagy a temetkezési-alappal kapcsolatban van.

A vezetőség addig is dolgozik a tervzetén, amely a magántisztviselők nyugdíjgyűléséhez való végleges csatlakozást keresztülviszi.

Mindazoknak, akik a közgyűlésről közölt beszámolóiból a nyugdíj-kérdés mibenlétét teljességgel megérteni nem tudják kívánságukra az előttük homályos pontokra készséggel küldünk részletes felvilágosítást.

A végleges csatlakozás előtt szükséges adatgyűjtést azonban már most megkezdjük, éppen ezért kívánatosnak tartjuk, hogy mindazok, akik a dolog iránt különösképpen érdeklődnek, adataikat juttassák el hozzánk. A szükséges adatok a következők: Életkor, munkaadó neve és az alkalmaztatás helye, mekkora nyugdíjra tart igényt, kíván-e a visszavásár-

lás jogával élni, az 500 pengős, vagy az 1000 pengős temetkezési-segéyalapnak akar-e a tagja lenni, felesége leánykori neve és születési éve.

Házasság Horvát Károly Pusztakapoly folyó évi április hó 10 én Balatonendrédén házasságot kötött Fülöp Erzsébettel.

Kőhalmi (Tillhof) József piros pünkösd napján Kőszegen házasságot kötött Schrödl Karolinnal.

Szabó Jenő folyó hó 18-án Sajóládon eljegyezte Polyánszky Arankát.

Kivánjuk, hogy a fiataloknak részük legyen mindabban a boldogságban, amit az ember csak a házasságban találhat meg. Mindannyiuknak szívből gratulálunk.

Pénztári beszámoló.

Április havi befizetések folytatása: Füzi István Babot 6, Kuszinger János Ujpetre 10, Mocsári József Réde 8, Németh János Kisbárapáti 2, Rába János Tarany 2, Békés Ferenc Bácsalmás 6, Csoma Ferenc Kenderes 22.18, Jankovics József Alsónyék 6, Szalczer Antal Eplény 9, Juhász János Putnok 13.80, Babirád Frigyes Bezenye 3, Slanszky Ernő Királyszállás 6, Szalay Tivadar Felsőszil 10, Lukács Lajos Perőcsény 6, Németh Lajos Köveskút 25.50, Orosz László Szombathely 2, Barsi János Erdősmecske 1.50, Csaby Pál Pusztapótharaszt 6, Markó János Agyagosszergény 12, ifj. Simon György Denna 3, Varga Pál Réde 3, Balogh Lajos Esztergom 3, Garadnai János Lillafüred 11, Pálmai József Tóváros 5, Szöllősy József Korpád 15, Varga Géza Egerbakta 3, Vághelyi István Surd 2, Neumann Károly Tolnanémedi 5.50, Tajnel János Gödöllő 3 P. Összes befizetés április hóban 946.44 P.

Május havi befizetések: Gráczi Ferenc Esztergom 3, Horváth József Vajszló 4, Szépe István Börzsönyirtás 2, Halomházi Pál Isaszeg 3, Havasi Péter Kárász 3, Keszthelyi Gábor Simon-tornya 7, Kozma András Debrecen 20, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 3, Quirikó Sándor Bernecebaráti 15, Varga Mihály Esztergom 3, Sárkóczy József Ujdiósgyőr 10, Babó József Halászhomok 5, Bank István Hetvehely 5, Becsei Gábor Egerbakta 6, Fenyvesi János Zebegény 12, Hegyi János Veszprém 2, Imre Péter Tóváros 6, vitéz Kőrösi András Egerbakta 6, Patakfalvi József Nagykanizsa 2, Szörényi József Kaposvár 2, Fekete József Gödöllő 5, Horváth István Pusztapótharaszt 8 Kovács Ede Csapod 3, Kozma Sándor Pusztapótharaszt 8, Major István Torvay 10, Miltényi János Gödöllő 3, Naszvadi István Pusztapótharaszt 8, Németh Ferenc Uza 5, Pataky Árpád Szombathely 6, Simon

János Királyhalom 2, Szemenyuk Elek Sajópuspöki 6, Takácsy Sándor Polgárdi 3, Tóth József Gödöllő 3, Apponyi József Galgamácsa 3, Bak Géza Iván 2, Drexler János Pátka 6, Forgács Pál Réde 5, Gunda Mihály Esztergom 3, Kilvádi Gyula Esztergom 5.56, Molnár József Decs 4.09, Piroska István Vép 5, Richter Gyula Székesfehérvár 2, Schwendtner Antal Nagykovácsi 6, Solymosi Jakab Lepence 5, Tanó József Erdőmecske 2, Vörös Ferenc Küldoromlás 7, Boros István Szakony 3, Braunsteiner László Diósjenő 3, Dombai József Esztergom 5, Grellneth János Zalaerdőd 2, Priber Antal Esztergom 3, Takács János Náraí 10, Alscher A. Zoltán Ecseg 5, Kovács Lajos Tornyospálca 5, Lehoczky Alajos Parasznia 13.02, Magyar Miklós Nyiregyháza 5, Papp István Budakeszi 5, ifj. Répás Román Olaszfalu 3, Szerényi Árpád Esztergom 3, Varga László Esztergom 2, Hunyadi József Börzsöny 2, Törkenczy István Bekénypusztá 10, Szy Ferenc Püspökkladány 20, id. Stróbl József Kapuvár 10, Szász Nándor Ujhurta 5, Kolozsváry István Királyhalom 3, Horváth Lajos Nagyberény 5, Bakos Dezső Bpest 3, ifj. Konrád Béla Királyhalom 2, Prácser Lajos Nemescső 3, Vörös Rezső Királyhalom 2, Magyar József Akli 5, ifj. Magyar József Akli 5, Hevesi József Esztergom 4, Rejtő Róbert Miskolc 9, Szalay Péter Mekényes 5, Bretus László Kocsér 5, Göndöcs Imre Bogyoszló 20, Kiss József Keszü 5, Nagy Sándor Vadaskert 6, Perger Ferenc Pilisvörösvár 1.50, Balogh Bálint Pilisszentkereszt 2, Bösze József Bak 1.50, Cservenka Ferenc és Társai Tata 24, Horváth Károly Kapoly 10, Kerényi Ferenc Hámor 3, Mátrahegyi János Fiskalitáshuta 1.50, Mazányi Imre Drégelypalánk 4.50, Szabó János Csolnok 5, Vörös Rezső Királyhalom 4, Teszars Vilmos Pusztavázsony 10 P. – Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papirkosárba kerülnek.)
Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendők szerkesztőségünkhöz.

Német János Kisbárapáti. Címét helyesbítettük, tagdíjhátraléka ez év végéig 13 pengő.

Király Sándor Galgamácsa. Címét helyesbítettük.

Zelenák Andor Miskolc. Mindazideig, míg nyilatkozatát be nem küldi, egyesületünk tagja nem lehet.

Mézner Antal Kovácsvágáshuta. Címét helyesbítettük.

Misz Mihály Pécsbányatelep. Címét helyesbítettük.

Szöllősi József Korpád. Címét helyesbítettük.

Horvát Károly Pusztakapoly. Címét helyesbítettük.

Schmidthoffer József Kisbátony. Címét helyesbítettük.

Polyánszky László Alsóhernád. Címét helyesbítettük. Tagdíjhátraléka az év végéig 21 pengő. — Sok szerencsét kívánunk.

Pölöskey Lajos Balatonendréd. Címét helyesbítettük. Nagyon örülünk, hogy sikerült Önt is álláshoz juttatni. Gratulálunk.

Juhász János Putnok. Igaza van. Hátraléka ez év végéig 8 pengő.

Varga Géza Egerbakta. Lakcímét helyesbítettük.

Horváth József Vajszló. Tagdíja ez év végéig rendezve van.

Németh Ferenc Uza. Tagdíjhátraléka ez év végéig 43.22 pengő és az ügyvédi költség.

Alscher A. Zoltán Ecseg. Ügyvédnél az összeget javítottuk.

Kovács Lajos Tornyospálca. Tagdíjhátraléka ez év végéig 42.80 pengő és az ügyvédi költség.

Kiss József Keszü. Lakcímét helyesbítettük.

Szabó János Csolnok. Hátraléka ez év végéig 7 pengő.

Bagó Bertalan Pilisszentkereszt. A mi számításunk jó. Így hátraléka ez év végéig 5.80 pengő.

Új tagok. Május hó 9-én megtartott közgyűlésünk a következő új tagok felvételét megerősítette: Cibulya Pál Felsőlengyend, Lajgut József Hasznos, ifj. Fekete József Szin, Mészner Antal Kovácsvágáshuta, Hunyady János Nagyörzsöny, Gregán Emil Börzsönyirtás, Lammi József Börzsönyirtás, Horváth Géza Csapod, Bali János Somorhárság, Belső János Hernyék, Csányi István Mozsgó, Csomor János Kisgeresd, Földes Imre Kaposvár, Hajdú Gyula Szentgáluskér, Halápi József Tapolca, ifj. Horváth József Vajszló, Jáger Lajos Kaszópuszt, Steiner István Gyulaj, Szabó Sándor Keleviz, Széles Ferenc Hosszúhetény, Baranyi Ferenc Pusztavacs, Nacsa István Nagymágocs, Babolcsai János Neszmély, Balogh Lajos Esztergom, Varga Sándor Iharkút, Böcze József Nánapuszta, Dombai József Esztergom, Somlai Konrád Esztergom, Pap Zoltán Baj, ifj. Münzenrieder János Agostyán, Sudár Imre Balatonendréd, Hosszu Ferenc Jabapuszta, Király Imre Árpádhalom, Barna Imre Zsitfapuszta, Kovács Pál Adony-Kéh, Boros István Szakony, Braunsteiner László Diósjenő, Glöckler József Köblény, Gráczki Ferenc Sávolyi erdőszlak, Gunda Mihály Szentlászló p. a. Kilvádi Gyula Diósgyőr-Vasgyár, Kovács E. Mihály Csapod, Máthé Ferenc Esztergom, Priber Antal Sopronkövesd, Répás Román Olaszfalu, Szerényi Árpád Rákosszentmihály, Takácsy Sándor Polgárdi, Varga László Decs-Gyöngyösoldal, Varga Mihály Fejérvárcsurgó, Halvax Ferenc Vörösipuszta, Babirád Frigyes Bezenye, Véghelyi István Surd, Neumann Károly Kisszékely, Szépe István Börzsönyirtás, Horváth István Pótharasztpuszta, Kozma Sándor Pótharasztpuszta, Naszvadi István Pótharasztpuszta, Simon János Királyhalom, Tanó József Erdősmecke, Szabó József Pilismarót.

AZ ERDŐ

XI. ÉVFOLYAM

1937. AUGUSZTUS

8. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. Egyesületi tagoknak a tagdíj fejében jár.
A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ”
szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet királyné-utca 25—27. küldendők.

NAGY CÉLOK FELÉ

A legutóbbi közgyűlésünkön a kartársak — mint egy ember — általános helyesléssel vették tudomásul a vezetőségnek az elmúlt évbeli ténykedését. Egy akarattal vita nélkül szavaztak bizalmat mindazoknak, akik a kar érdekeit szolgálva igyekeztek a közösség érdekeit előmozdítani.

Az erdészeti műszaki segédszemélyzet megtanulta a múltból, hogyha sorsdöntő kérdésekben kell nyilatkozni, akkor nincs helye semmi vitának, hanem amint az a közgyűlésünkön történt, egy akarattal dokumentálni kell azt, hogy érdekeink közősek és az egész erdészeti műszaki segédszemélyzet egyet akar és hogy semmi visszavonásnak helye nincs.

Az erdészeti pályán működőknek csak ritkán adatott meg az, hogy még életükben láthassák és élvezhessék munkásságuk teljes gyümölcsét és eredményét.

Erről az erdészeti pályán működő és ténykedő kartárs nem tehet és ezen nem változtathat és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert az erdőgazdálkodás csak évtizedek múltán bontakozik ki igazi mivoltában.

Az azonban letagadhatatlan és nincsen az országban egy társadalmi réteg sem, akik az erdészeti műszaki segédszemélyzet törhetetlen magyarságát, munkaképességét, becsületességét és az egyetemes nemzeti érdekek szempontjából a megbízhatóságát kétségbe vonhatnák.

Az erdészeti műszaki segéd személyzet mindig és minden körülmények között megállta a helyét. Mindenkor részese volt és akart lenni annak a nagy munkának, amely a holnapért és egy boldogabb magyar jövő kivívásáért folyik.

A mi sorainkból sajnos már többszáz vértanu és hősi halált halt kartársunk esete igazolja azt, hogy a ránbízott feladatoknak mindig a legnagyobb odaadással, a legnagyobb pontossággal tettünk eleget és ép az az elszomorító, hogy ennek dacára, akkor, amikor az erdészeti műszaki segéd személyzet szolgálatadója vagyónának védelmében az életét is lépten-nyomon feláldozza, mégis 80%-ának oly mostoha sorsban van része, ami igazán nem méltányos és nincs arányban azzal a szolgálattal és áldozattal, amelyet a műszaki segéd személyzet végez.

A műszaki segéd személyzet minden áldozatot meghoz, de emberhez méltó életet akar élni, előbbre akar haladni és a kötelességének mindenkor meg akar felelni. Ezt viszont csak úgy teheti, ha arra a lehetőségek adva vannak.

Tekintsünk csak vissza a háború utáni időkre. Nem múlt el hét, hogy az emberek elvetemültsége miatt egyik vagy másik kartársunk áldozatul ne esett volna a hivatásának.

Az erdészeti műszaki segéd személyzet, amint a multban, a jelenben is megteszi és meg fogja tenni a jövőben is tisztességgel és becsülettel mindazt, ami erejétől telik, mégis szeretné már látni, hogy sorsával kellőképpen törődnek.

Talán a sok ígéretet magába rejtő szép jövőnek zálogául tekinthetjük azt, amit a multkoriban mondott egy igen előkelő politikusunk, hogy t. i. kis dolgokban is lehet nagyokat tenni.

Tudjuk jól, hogy különösen az államférfiak szemében a mi apró problémáink jelentékteleneknek tünnek fel, vannak súlyosabb és országos érdekű feladatok is, de azt senki sem veheti tőlünk rossz néven, ha az országos érdekű esetek után közvetlenül a mi kis ügyeinket tartjuk a legfontosabbaknak. Kell, hogy mi is sorra kerüljünk már!

Daróczy Márton.

Az erdész mellékkereseti lehetőségei

IV.

Az alábbiakban felsorolom egynéhány keresettebb és használtabb gyógynövényre vonatkozó adatokat, megjegyezve, melyek mézelők egyúttal.

Arnica montana: arnica, kappanőr. Hegyek kaszálóin terem, VI—VII. hóban gyűjtendő az egész fészek virágzat, gyorsan szárítsuk.

Althes officinális; orvosi ziliz. Leveleit VII - VIII—IX. hónapban gyűjtsük, az összes levelek bársonyosak, szürkés-zöldek. Virágjait VII. és VIII. hóban gyűjtsük! Sziromlevelei halványszínűek, gyökereit a fagy elmúltával II. hó végétől III. hó közepéig ássuk, a gyökereket meghámozzuk, széthasítjuk és szárítjuk, az odvas főgyökerét mint értéktelent, dobjuk el.

Artenisia Absyuthyum: fehér üröm. Utak mentén, parlagon, irtásos napos, száraz helyeken található. VII. és VIII. hónapban gyűjtsük a virágzó szárat, csak a vastag szárrészetet dobjuk el.

Atropa belladonia: maszlagos nadragulya. *Mérges.* V—VI—VII—VIII. hóban virágzó növényekről gyűjtsük a leveleit és gyorsan szárítsuk.

Agrinonia eupatoria: apróbojtorján. Utak mentén cserjések, erdő szélein. VI—VII. hónapban gyűjtsük a földfeletti részeket.

Acorus Calanius: Orvosi kálmos gyökér. Mocsarakban, álló vizekben fordul elő. A fagy elmúltával, a II. hó végétől III. hó közepéig ássuk a gyökeret. Ne tévesszük össze a sárga nőszirm gyökértörzsével. A kálmos belseje piszkosfehér színű, illatos, íze keserű. A nőszirm színe belül rózsaszínű, nincsen szaga.

Centaurea cyánus: kék buzavirág. VI—VII. hónapban virágzik a vetések között. Sziromleveleit gyűjtsük.

Cantharides: kőrís bogár. A kőrísbogár IV. hónapban tömegesen jelenik meg és ellepi a szil, kőrís, juhar, tölgy, nyárfát és a bodzát. Legkönnyebb reggel gyűjteni, amikor a kőrísbogár még dermedten ül a fán. A fa alá terített ponyvára rázzuk le a bogarakat s fojtsuk meg jól záródó üveg- vagy bádogedényben. Ne forrázzuk le, mert értékét veszíti. Alcohol aether gőzétől is hamar elpusztul.

Delphinium consolida, *Flores cal catripa*: szarkaláb. Vetések között, parlagon, tarlókon találhatjuk. VI—VII—VIII. hónapban gyűjtsük az egész virágzó ág végét.

Arythrea Centaurium: ezerjófű. Napos, nedves réteken, dombokon, cserjés helyeken szeret. VII—VIII. hóban gyűjtsük az egész virágzó növény földfeletti részét.

Egniselum arvense: mezei zsúrló, sikár fű. Homokos, nedves réteket szereti, de az agyagos árokparton is jól díszlik. V—VI—VII. hónapban gyűjtsük a növény földfölötti részét.

Glijcijrrhiza glabra radix liquiritiae: édesgyökér. A Tisza kiöntésében, holt medrében és más árterületen, tavasszal vagy ősszel ássuk. A gyökereket mosás után hámozzuk le és aprítjuk fel.

Gypsophila paniculata: buglyos dercefű, szappangyökér. Lazább homokos talajon szeret. Márciusban gyűjtsük a gyökereket, meghámozva szeleteljük fel és úgy szárítsuk.

Herniaria glabra: porcfű, porcikafű, serófű. VII—VIII—IX. hónapban gyűjtsük az egész földfelétti részét.

Hyosciamus niger: bolondító csalmatok, beléndek. Parlagokon, szemétdombokon, utak mentén terem. Leveleit VI—VII—VIII. hónapban gyűjtsük a virágzó növényekről. *Igen mérges.*

Iuglans regia: diólevél. A levélkéket júniusban gyűjtsük és napon szárítsuk.

Luniprus communis: gyalogfenyő, boróka. IX—X—I. hónapban gyűjtsük a bogyókat.

Malva sylvestris: erdei mályva, papsajt, utak mentén, parlagokon, erdőszélen V—VI—VII—VIII—IX. hónapban gyűjtsük a leveleit.

Marrubium vulgare: fehér pemetefű, pőszércefű, parlagon, homokos helyeken közönséges. VI—VII. hónapban gyűjtsük a virágos növényt. Az egész növény fehér, mohos.

Matricaria chamomilla: orvosi szekfű, kamillatea. Parlagokon, utak mentén, az Alföld szikes területein nagyban gyűjthető V—VI. hónapban. A kocsánytalan virágot gyűjtsük.

Menyanthes tufoliata: keserűvidra elecke. Vizenyős réteken szeret. V—VI. hónapban gyűjtsük a leveleket.

Papaver rhoeas: közönséges pipacs. Vetések között, útszélien gyakori. V—VI—VII—VIII. hónapban gyűjthető. Napos, száraz időben gyűjtsük. Gyorsan szárítandó.

Plantago lanceolata: kigyónyelvű fű, utifű. Mezőkön, kaszálókön közönséges. V—VI. hónapban gyűjtsük a leveleket.

Primula officinalis: sárga kikirics, kulcsvirág, kankalin. Erdős, cserjés dombvidéken, kaszálókön IV—V. hónapban tömegesen találhatjuk. A virágját gyűjtsük és gyorsan szárítsuk.

Populus nigra, gemmast populi: feketenyárfarügyek. Kora tavasszal, mielőtt még a rügyek kifeszlenének, gyűjtsük.

Sambucus nigra: fekete bodza. Közönséges, mindenütt található fa. VI—VII. hónapban gyűjtsük a virágját, minél rövidebb szárral, nagyon gyorsan szárítsuk.

Sambucus ebulus, laceae ebuli: gyalogföldi bodza. Utak, árkok töltések mellett találjuk. IX—X. hónapban gyűjtsük a bodza bogyóit, amelyek belsejében három mag van.

Secale cornutum: anyarozs, varjúkőröm. A rozs vetés-

ben elősködik. VI—VII. hónapban gyűjtsük a mezőn vagy a cséplésnél.

Tilia Platiphylla: hársvirág, kőhárs, nagylevelű hársfa. Virágai sötétek. A kőhárs VI—VII. hónapban virágzik. A kislevelű hárs virágai halványsárgák. Az ezüsthárs virágait ne gyűjtsük, gyógyhatása gyengébb mint a kőhársé.

Taraxacum officinale: pitypang, gyermekláncfű gyökér. Mezőkön, füves helyeken mindenütt találjuk. Március elején, a virágzás előtt, vagy ősszel ássuk ki a gyökerét és megtisztítva szárítsuk.

Artica dioica: csalánlevél. Parlagokon, utak szélén, irtásokban, erdőkben, lakások körül V—VI. hónapban a leveleit gyűjtsük s árnyékban szárítsuk.

Valeriana officinalis, *Radix valerianae*: macskagyökönke. Árkok mentén, vízparton az egész országban előfordul, tavasszal vagy ősszel ássuk ki a gyökértörzset, erős kellemetlen, jellegzetes szaga van.

Viscum album: fagyöngy, madárlép. A bogyókat és szárképleteket gyűjtsük.

Verbascum thapsiformae: ökörfarkú kóró. VII—VIII—IX. hónapban virágzik. Szántóföldek szélein, parlagokon, utak mentén, erdőszéleken fordul elő. Száraz időben szedjük, rögtön szárítandó, napsütésben, hogy a szép sárga színe megmaradjon és ezáltal értékesebbé váljon.

A gyógynövényként használatos növényeket figyeljük meg jól, hogy a körzetben elegendő mennyiségben fordulnak-e elő, mert ha csak kevés volna belőlük, gazdaságosan nem gyűjthető s csakis a kis házipatika részére gyűjtsük. Ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy sok esetben még az egész közeli rokonnövények sem tartalmazzák a gyógyító ható anyagot, azért csakis az ismert fajtákra fordítsuk minden figyelmünket. Jó példa erre a hársfavirág. A nagy- és kislevelű hársfa virága értékes, míg az ezüst hárs virága szinte értéktelen.

Kétség esetén forduljunk a M. kir. Gyógynövény Kísérleti Állomáshoz, ahonnan a leghitelesebb választ kaphatjuk mindig (Budapest II., Debrői-út 15. sz.). A gyűjtésnél gondoljunk arra, hogy a továbbsszaporodáshoz még maradjanak továbbbb tövek, esetleg magokat szórjunk magunk is szét, gondolva a jövőre is.

Mézelő növények, amelyeknek elszaporodását beavatkozással is érdemes elősegíteni, az alábbiak:

Anchuza azurea: kékvirágú atracél. Virágzik V—VI—VII—VIII—IX. hóban, évelő.

Borago officinalis: báránynyelv, borragófű. Virágzik VI—VII—VIII. hóban.

Campanula: harangvirág. Virágzik VI-VII-VIII-IX. hóban.

Cardius marianus: tarka bógánecs. Virágzik VIII—IX. hóban.

Echinops Linne: labda borz. Virágzik VII—VIII. hóban.
Echinium plantagineum: bíbor kigyószisz. Virágzik VI—VII—VIII—IX. hóban.

Erygium planum: kékvirágú iringó, Virágzik VI—VII—VIII. hóban.

Mellotus albus: mézkerep VI—VII—VIII—IX. hóban.

Mellssa officinális: méhfű. Virágzik V—VI—VII. hóban.

Mhrrubium officinale: orvosi pemetefű. Virágzik VI—VII—VIII. hóban.

Hyssopus officinalis: orvosi zsálya. Virágzik VI—VII. hóban.

Levendula vera: levendula. Virágzik VII—VIII. hóban.

A selyemhernyó-tenyésztésről, mint mellékkeresetre nagyon alkalmas mellékfoglalkozásról szintén megemlékezem.

Sajnos, ezt a kereseti ágat meglehetősen elhanyagolják, pedig könnyű és biztos kereseti lehetőséget biztosít. Éppen azért már az erdősítéskor gondoljunk az eperfa ültetésre. Ha az erdősítés már megtörtént, úgy ott is találhatunk még utak mentén, árkokat, vízmosásokat, ahol eper cserjét létesíthetünk. A közutak mentén sok helyen találhatunk az országban eperfákat, de ez még mind kevés. Az alerdézi kar használja fel ösmeretségét, rábeszélőképességét s járjon elő jó példával, igyekezzen minél több eperfát ültetni. Ha az eperfacserjés jó helyen fekszik, úgy egy évben 2—3-szor is szedhetjük a lombját és 2—3 csoport hernyót nevelhetünk fel, ami ha jóhelyiségben tartjuk a kis hernyókat és a bábozódásuk rendben folyik le, pár száz pengőt jövedelmezhet. Már pedig melyik alerdész házban nem jönne jól egy pár darab szépen vasalt százasa? Azonfelül, ha az udvarunkban vannak eperfaik, úgy ott a termése is értéket jelent, mert elsősorban a gyerekek szeretik, egészséges, jó cukortartalmú gyümölcsét, ami pedig a földre hull, azt a baromfi s a malacok szedik fel szives örömmel. Ha pedig annyi a termés, hogy ezenfelül is marad, úgy a pálinkafőzéssel értékes jó gyümölcsből az úgynevezett eperpálinkát nyerhetjük. Sok helyt befőttnek teszik el a gyümölcsét, meg lekvárt is készítenek belőle, jó ízű s aránylag a befőzésnél kevés cukrot fogyasztó lekvárját szeretik a háziasszonyok.

Cikkem keretében igyekeztem kedves olvasóimat egy-némely gondolattal megbarátkoztatni s felhívni a figyelmüket mindazon lehetőségekre, amelyeket eddig nem méltattak elég figyelemre. Szeretném hinni, hogy eredménnyel fog járni soraim figyelmes olvasása s a várt anyagi eredmény sem fog elmaradni.

(Vége.)

Tanulmányúton Németországban.

V.

A németországi vadásztársadalom minden egyes vadászjeggyel bíró tagja, tehát a „Deutsche Jägerschaft“ minden tagja, szóval minden vadászjeggyel bíró vadász, alá van vetve a magatartását, vadászias viselkedését illetőleg, a vadász becsületügyi eljárásnak. A becsületügyi eljárás szabályait a birodalmi vadászmeister által kibocsátott rendelet írja elő. Érdekes itten megemlíteni, hogy a vadászbecsületügyi eljárás alá vonhatók olyanok is, akik csak egy havi vadászjegyet váltottak ki és már nem is bírnak vadászjeggyel, mikor valakinek a feljelentése folytán kiderül róluk olyan dolog, ami a német vadásziaság fogalmával nem egyeztethető össze.

A vadászbecsületbíróóság ítélete fölmentő, vagy marasztaló. Marasztalás esetén a pénzbüntetés 150 márkáig, vagy a súlyos esetekben az illető évi vadászterület bérének összegéig szólhat. Kimondható, sőt ki kell mondani egyes esetekben a vadászjegy elvesztését és a német vadásztársadalomból való kizárást. Az ilyen vadász többé vadászjegyet nem válthat, területet nem bérelhet.

Ilyen súlyos esetek például, ha a vadász ellentáll, megtagadja a hivatalos erdész-, vagy vadászszemélyzetet, vagy hivatalnokokat, vagy a tulajdonost, vagy a vadászatra jogosítottat.

Ha olyan helyen vagy területen vadászik, ahol arra nem jogosított, ha a vadászatot üzletszerűen gyakorolja. Továbbá, ha vásár-, vagy ünnepnapokon vadászik, ha töltött fegyverrel — ha bár nem vadászva, de idegen területen jár. Aki végül madarak tojásait kiszedi, fiókáit elpusztítja, vagy a vadakat elfogja, fiaikat elpusztítja, akár vadász, akár sem.

Mindezeken felül, ha valaki olyan magatartást tanúsít, ami nem egyeztethető össze, vagyis összeférhetetlen a vadásziaság fogalmával és ellene ilyen magatartása és viselkedése miatt a vadásztársadalom (Deutsche Jägerschaft) bármely tagja feljelentést tesz, szintén kizárható a vadásztársadalomból és viseli az azzal járó következményeket.

Ami a további büntetéseket illeti, az esetek súlyossága szerint fogházzal vagy pénzbüntetéssel büntethető aki a tilalmi időt megszegi, vagy olyan fajta vadat lő, aminek elejtése tilalom alatt áll.

Büntetendő cselekmények:

1. Ha egy vendég a területtulajdonos kíséréte, vagy annak írásbeli engedélye nélkül vadászik.

2. Ha a kerületi vadászmeister intézkedéseit és rendelkezéseit megszegi.

3. Ha érvényes vadászjegy nélkül vadászik, vagy azt fölhívásra föl nem mutatja.

4. Ha fiatalkorú a részére kiadott vadászjeggyel, nagykorú kíséző nélkül vadászik.

5. Aki a más területén átmenve nem azt az utat használja, melyen az átjárás meg van engedve.

6. Aki más területéről átjött sebzett vadat a szomszédnak, illetve a területtulajdonosnak be nem jelenti.

7. Aki a vad ragályos betegségét a kerületi vadászmeisternek azonnal be nem jelenti.

8. Aki tiltott módokon ejt el vadat, vagy hurkol.

9. Aki vadóvásra szánt területeken gyakorolja a vadászatot.

10. Aki a lelövésre engedélyezettnél több csülkös vadat ejt el.

11. Aki az évi lelövésre engedélyezendő vadak számát a kerületi vadászmeisternek idejében be nem jelenti.

12. Aki a kerületi vadászati felügyelőnek, vagy a vadászat ellenőrzésével megbízott hivatalos egyénnek valótlan adatokat jelent be.

13. Aki kutyát, vagy macskát őrizetlenül vadászterületre visz.

14. Aki kártékony, vagy ártalmas vadat bocsájt ki tenyésztés céljából.

15. Aki a vadkároknak látszó és félrevezetésre szolgáló cselekményeket követ el.

16. Aki a vadak elárusítására és szállítására előírt szabályokat be nem tartja.

Még több enyhébb beszámítás alá eső és a vadászati törvénybe ütköző cselekmények miatt vannak előírva kisebb büntetések, ezeknek taxatív felsorolását azonban ehelyütt mellőzöm.

Cikkem befejezése előtt megengedik még az igen tisztelt olvasóim és vadásztársaim, hogy legközelebbi cikkemben még egyszer és utoljára visszatérjek a német vadászati törvényről szóló ismertetésekre. Okot ad nekem az a körülmény, miszerint úgy látom, hogy vadásztársaim és olvasóim körében nem várt érdeklődést keltettek fel sorozatos cikkeim, mert számtalan levelet kapok olvasóimtól egyes kérdésekre bővebb felvilágosításokat kérve. Ha bár cikksorozatam első részében már kifejtettem, hogy ismertetésemhez semmi kommentárt fűzni nem kívánok, sem a kritika jogával nem élek, úgy érzem mégis, nem lesz érdektelen, ha legközelebbi cikkem keretében fogok válaszolni főleg azon hozzám intézett levélbeli kérdésekre, melyek a vadásztörvények magyar viszonylatban való alkalmazására vonatkoznak.

Dr. Jármy István,

(Vége következik.)

m. kir. fmv. min. vadászati tudósítója.

Vadászati felügyelői állások megszervezéséről!

Ha a napilapokat olvassuk, gyakran találkozunk újabb rendszeresített állásokkal. Malom-, paprika-, gyümölcsészeti, állategészségügyi stb. ellenőri, illetve felügyelői állások szerveződtek. Miért ne lehetne már egyszer vadászati felügyelő-ség is?

Ha a vadászati szaklapokat olvassa az ember, mindegyik tele van különböző panaszokkal, mind a vadásztársaságok, mind a vadászterületek tulajdonosai részéről. Miért van ez? Könnyű a magyarázata? Mert nincs szervünk, amely kint a gyakorlatban állapítaná meg a panaszok helyességét és intézkedhetne a panaszok megszüntetése iránt.

Fel kell állítani a vadászati felügyelősegeket. Minden vármegye élére egy főfelügyelőt, minden járásba egy-egy felügyelőt és egy bizonyos nagyságú területre pedig egy állami vadórt kellene állítani.

A vadászati felügyelősegeknek hatásköre volna: a községi vadászterületek felett felügyeletet gyakorolni, hogy azon rendszeres vadgazdálkodás folyjon. Az esetleges felmerülő panaszokat, bármelyik féltől származzon is az, meghallgassa és igazságosan és méltányosan intézkedjen. Vadászati kihágásoknál a vádat képviselje. A bíróságon pedig, mint hiteles szakértő szerepelhet vadászati dolgokban.

Hogy újabb megterhelés se az államra, se a vadászterületbérlőkre ne háruljon, a következőképpen lehetne áthidalni. Egy vadászati alap volna létesítendő, melynek jövedelmét képeznék: a minden községi vadászterület után kapott haszonbér bizonyos %-a, a vadászjegyek és a vadászfegyverek után járó illeték 50 %-a, a vadászati kihágásoknál kiszabott pénzbüntetés, továbbá ott, ahol a vadásztársaságok nem tartanak vadórt, mert területük kisebb 2000 holdnál, ezek egy kis összeggel váltanák meg a vadórtartást. A vadászati alapból kapnák a fizetésüket a vadászati felügyelőséghez tartozó személyek, úgyszintén a kártékony vadak után járó lődíjak is.

Úgy gondolom, hogy legnagyobb áldozatot a községek hoznák, mert ők esnének el a vadászterület után járó haszonbér 20–25 %-ától, de ez megtérülne. Egyúttal azok járnának legjobban is, mert a legközelebbi terület kiadásánál magasabb haszonbért kellene kapniok. Mert ott, ahol rendes vadgazdálkodás folyik, az a terület mindig többet ér, mint egy gondatlan terület. Az amúgyis túlságosan igénybevett közigazgatási tisztviselők pedig, akik legjobb akaratuk mellett sem képesek a község területén történő fásítást és erdősítést vezetni,

felügyelni és védeni: a vadászati felügyelőben kapnának egy munkatársat, aki vezetné a fásítást, erdősítést és ellenőrizné a vadászterületi szerződések pontjainak betartását.

Mennyi állástalan diplomást lehetne így elhelyezni és megélhetéshez juttatni, ami nemzetvédelmi és nemzetgazdasági szempontból is felbecsülhetetlen érték volna, mert száz és száz családnak a megélhetését örök időre biztosítaná. Engedje az Úristen, hogy úgy legyen.

Balzsay Endre

alerdész.

Egy pár szó a nyugdíjügyhöz

Bevezetőnek hálás köszönet Szy kartársnak, hogy az általam aposztrofált „Nyugdíj” c. cikkének lapunk legutóbbi számában helyesen körvonalazott, mindenki előtt világos értelmezésű magyarázatát adta. Megnyugtatóképpen közlöm — hogy esetleges félreértésnek elejét vegyem — lapunk májusi számában közölt cikkem egész vonalvezetése arra irányult, hogy az én kedves Feri bátyámat mintegy inspiráljam arra, hogy értékes mondanivalóit részletesebben kifejthesse lapunkban. Célomat elértem, ismételt hálás köszönet érte.

Jól tudom, hogy Szy Feri bátyám ismeri el a legjobban azt, hogy engem is a kar helyzetének a javítása ösztönöz a polémiára, mert a vita során értékes ötletek merülhetnek fel, módot nyújtva másoknak is a hozzászólásra. Ennélfogva, ha egyikünk-másikunk megszólal, jobban kialakulnak a helyes vélemények, amelyből a legjobbakat kivéve, vezetőségünk útján karunk hasznára válhatnak.

Itt van pl. Szy kartárs egyik felhívása, hogy keressük meg az érintkezést szolgálatadóinkkal a féljárulék fizetésének vállalása ügyében. Igen nagy a fontossága ennek, mert ha valamit barátságos úton el lehet érni, úgy ezt lehet. Nem mondom, hogy ez 100 %-ra sikerül, de a nagy többséget a kenyéradók közül mindenestre sikerülni fog megnyerni a fenti célnak. Azután pedig az egybegyűjtött adatok birtokában a vezetőség megtalálja majd a módot arra, hogy elintézza az ügyet kedvezően.

Van egy jó magyar közmondás: „Néma gyermeknek anyja sem érti a szavát!” Ne vegyék rossz néven kedves kartársaim, de ha valamire, úgy erre a dologra nagyon találó ez

a közmondás. Szól ez azoknak, akik eddig bármi oknál fogva nem kerestek érintkezést szolgálatadóikkal a nyugdíj tárgyában. Találjanak alkalmat arra, hogy tisztelettel tudóan előadott kérelmük megértésre találjon és az eredményt közöljék a vezetőséggel, akár pozitív, akár negatív lenne is ez.

Mivel nem vagyunk egyformák, azaz egyikünk-másikunk talán bátortalan előhozakodni kenyéradójának a fenti tárggyal, azoknak ajánlom, hogy küzdjék le magukban az ilyen lelki gátlásokat s bátran, fejtegyessék ki mondanivalóikat. Mert a bátraké a szerencse.

Jómagam pl. a közgyűlés utáni napon özbakcserkészetre menet — miközben kenyéradóm: gróf Széchenyi Viktor fehérmegyei főispán barátságosan érdeklődött a közgyűlésen elhangzottakról — tájékoztattam őt a letárgyalt ügyekről s egyben felvettem előtte tisztelettel tudóan azt a kérdést, hogy abban az esetben, ha megvalósul a nyugdíjtörekvésünk, milyen álláspontot foglalna ő el a fizetendő járulékok tárgyában, vagyis hajlandó-e vállalni a felét a járulékfizetésnek? A felelet kedvező volt.

Amint látják kedves kartársaim, az alkalom megvolt kéresem előterjesztésére, ha nem is kihallgatás formájában, de mivel éppen a közgyűlés legfontosabb tárggyáról volt szó köztünk, nem volt illetlenség a kérdés felvetése.

Közgyűlésünkön elhangzottak azt a reményt keltik bennem, hogy agilis vezetőségünk fáradozását a nyugdíjügy érdekében célravezetőnek tarthatjuk. Részünkre pedig az a kötelesség hárul, hogy minél előbb — felhasználva a nyomós érveket — egyesületünk taborába toborozzuk szeretettel a még kívülálló kartársakat. Mindnyájunk építőmunkája hiszem, hogy Isten segítségével eredményessé fog válni. Úgy legyen.

Gunszt Ferenc.

A rejtélyes repülőgép

Örökké emlékezetes lesz! 1921-et írtunk akkor, Gyönyörű októberi alkonyat volt. A nap teljes pompával áldozott nyugati égboltján és bíborszínbe vonta be az erdő fáit. Hárman teljesítettünk szolgálatot egy pagonyban, az Esterházy-féle kisbirtokon. A pagonykezelő Tóni bácsi, az öreg napidíjas és én, aki akkor az iskolához szükséges gyakorlatot szereztem meg. Sok dolgunk akadt, mert egy hónappal előbb égett le a pagony nagy része és sok eltakarítani való volt.

A nap fáradalmainál bágyadtan találkoztunk össze mi hárman a pagony egy nyiladékán. Jó erdészszokás szerint csakhamar rá is gyűjtöttünk, ami annál is érthetőbb volt, mert a szúnyogok valósággal rajoztak körülöttünk. Hogy pihenés közben is okos dologgal foglalkozzunk, hát rátértünk a csillagászatra.

Ez volt Tóni bácsinak a legérzékenyebb oldala. Sehogysem lehetett vele elhitetni, hogy a föld forog. Átkozta az egész tudományt, hogy így el akarja bolondítani az embert.

— Hát csak nem gondolja öcsém — mondta ilyenkor —, hogy én az ilyen mesét elhiszem. Akkor teszem, mi most ebben az országban már lábbal fölfelé kellenénk állani, éjszaka pedig az ágy volna felül és mi alul. A régi öregek nem voltak buták, én is káplár voltam békében.

A vita annyira fölhevítette az öreget, hogy éppen egy nagyot akart mondani, amikor egy szúnyog a szájába repült. Erre aztán végleg elhagyta Tóni bácsit a türelem. Előrántotta nagy piros zsebkendőjét és nagy káromkodás közepette olyan rendet vágott közöttük, hogy szegény szúnyogok azt sem tudták, merre meneküljenek. Átkozta az egész mindenséget, hogy az ilyen haszontalan állatokkal kinoztatja az emberiséget.

— Inkább azt mondja meg öcsém — ordítja magából kikelve Tóni bácsi —, mi hasza van ezekből a férgesekből az embernek? Biztosan azt is tanulta az iskolában.

Már éppen vitatni kezdtük a szúnyogok életrajzát, amikor nyugat felől egy repülőgép motorjának bűgása hallatszott. Nem mindennapi látvány volt ez még abban az időben azon a vidéken és különösen az idősebbek bizonyos babonás félelemmel nézték. Mi is hamar talpon állottunk. A gép erős tempóban közeledett felénk, karcsú teste gyönyörűen úszott a levegő tengerében. Már egészen közel ért és mintha csak ereszkedett volna lefelé. Ekkor azonban váratlan dolog történt. A gép zajától megijedve egy csapat vadliba egészen alacsonyan szállva egészen alacsonyan húzott el felettünk. Megfeledkeztünk a repülőgépről, felkaptuk fegyvereinket és sortüzet adtunk a libákra.

Kettő leesett. Ekkor érdekes dolog történt. Amint visszatekintettünk, láttuk, hogy a repülőgép, amely közben mintegy kétszáz méterre eltávolodott, megfordult és nyilegyenesen felénk tartott.

Megdöbrentünk s vártuk a következményeket. A gép egészen alacsonyan szállva elsuhant felettünk. Nem mindegy volt ez akkor, a nyugatmagyarországi felkelés korában, az osztrák határon. Amikor meglepetésünkből körülnéztünk, Tóni bácsi nincs sehol. Ő bebújt az erdőbe. Kisvártatva azután előkerült az öreg és feltűnt, hogy a kezében piros zsebkendővel még mindig a repülőgép után lobogtat.

Meg is kockáztattam a kérdést:

— Mire jó ez Tóni bácsi?

— Hát tudja öcsém, ezt azért teszem, hogy tudják, békés szándékú emberek vagyunk.

— De hiszen a vörös a kommunizmus színe.

— Lám erről meg is feledkeztem — mondja az öreg. — Pedig mindig mondtam az anyjukomnak, hogy ne adjon piros zsebendőt, mert a kommunizmus alatt egyszer majdnem megverték érte a vörösek.

Ezzel azután hazafelé indultunk, egész úton az eseten morfondírozva.

Alig haladtunk egy darabig, amikor ismét hallottuk a bűgást és néhány pillanat múlva a repülőgép karcsú fehér teste ismét ott úszott a fejünk felett. Került-fordult és rövid habozás után a szomszéd birtokos kastélya közelében leereszkedett.

Tóni bácsi aggodalommal nézte a leszállást és mire hozzáfordultam, hogy valamit szóljak, már megint nem volt sehol:

Csak késő este otthon láttam viszont. Alig akart válaszolni a kérdéseimre, tele volt aggodalommal és csak nagy nehezen tudtam belőle kivenni, hogy mi bántja.

— Attól tartok — mondta —, hogy néhány söréret kapott a repülőgép, azért szállott le. Ahogy a kacsákra puskáztunk, mindjárt éreztem, hogy az egyik lövésből a masina is kapott. Alaposan még pedig, mert le kellett neki szállnia... — És aggodalmasan nézett az ablakra.

— Nem a csöndérek jönnek amott?

Nem a csendőrök voltak. Nem jöttek sem akkor, sem máskor, úgy látszik, a masina fel sem vette a seréret.

Másnap aztán én is megijedtem, talán még jobban, mint Tóni bácsi. Azt olvastuk az ujságban, hogy Károly király repülőgépen Magyarországra érkezett és ott szállt le a szomszéd földbirtokosnál.

... Az ő gépére lőtt a Tóni bácsi...

Kis Tóth Tamás.

Egyesületi hírek:

A legutóbbi, június 1-én szétküldött „Az Erdő” óta csak most van alkalmunk kartársainkat ismét felkeresni. A legutóbbi számunkban ismertettük az okokat, amelyek arra készítettek bennünket, hogy az elmúlt időkből már megszokott dupla számot küldünk, az akkor felsorolt okok már megszűnván, a következőkben havonként a rendes időben küldjük „Az Erdő”-t.

Emlékezetes a kartársak előtt, hogy a folyó évi május hó-
9-én megtartott közgyűlés utasította a vezetőséget, hogy a mult-
ban többször eredménytelenül megkísérelt kérelmek, hogy a
kormányzat a sorsunkon javítson, összefoglalva ismételten a
földművelésügyi Miniszter Úr elé terjesztessenek. Éppen ezért
megbízta a vezetőséget, hogy új memorandumot szerkesszen
és azt küldöttség terjessze a Miniszter Úr elé.

Új memorandumunkat megszerkesztettük. Az összeállítás-
nál tekintettel voltunk a közgyűlés kívánságaira, de tekintettel
kellett lennünk a kormányzat szellemére és terveire is és a
különböző szempontok összevetése után célszerűnek láttuk a
felterjesztés szövegét az alanti módon összeállítani. Megjegye-
zük, hogy az alanti szöveg csak tervezet és azért közöljük,
hogy mindazok, akik hozzászólni kívánnak, mielőtt e memo-
randumunkat felterjesztenék, valóban hozzászólhassanak,
velünk észrevételeiket közölhessék, amely észrevételek figye-
lembe vétele után módunkban lesz olyan végleges szöveget
összeállítani, amely valóban mindnyájunk gondolatát, akara-
tát és kívánságait tükrözi vissza. A memorandum szövegét az
alábbiakban adjuk:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Kegyelmes Urunk!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemély-
zet Országos Egyesülete vezetősége tagjainak éveken át han-
goztatott határozott kívánságára több ízben is felterjesztést tett
Nagyméltóságod elé, amely felterjesztésben a valóban mostoha
sorsban élő erdészeti segédszemélyzet tisztelettel és alázattal
kérte, hogy életfeltételein ott, ahol lehet, segítséget nyújani
kegyeskedjék.

A segédszemélyzet és annak egyesülete, amely mind
számban, mind erőben országos viszonylatban gyengének
mondható, talán azért a segélytkérő szavai sohasem harsog-
hattak olyan erővel, hogy Nagyméltóságod meghallhassa
azokat.

Közérdekű és sokszor életveszélyes szolgálata közben az
erdészeti segédszemélyzet mélységesen elszomorodva tapasztalja,
hogy évek hosszú során át a világos és ellenállhatatlan ér-
vekkal alátámasztott kérései nem mindig találtak meghallgatásra.

Az új erdőtörvény megalkotása előtt az erdészeti segéd-
személyzet félévszázadig vágyakozott az új törvény után,
abban reménykedett, abban bizakodott, hogy ha pillanatnyilag
talán súlyos és keserves is az élete, de jön az új törvény és
akkor minden jórafordul.

Az új törvény tervezetének megjelenésekor az erdészeti
segédszemélyzet megdöbbenve tapasztalta, hogy a félévszáz-
adnyi türelmes várakozás részére igen kevés jót hozott, az

ő szempontjából maradt minden majdnem a régiiben és sorsa az új törvénnyel évtizedekre előre meg van pecsételve. Tagjainak határozott utasítására egyesületünk minden erejével azon volt, hogy a törvényben vagy legalább a végrehajtási utasításban javunkra némi változás essék, de minden kísérlet, minden erőfeszítés hiábavaló volt. Kitűnik ez különösképpen a legutóbbi közgyűlés lefolyásából, hol csupa panasz és elégedetlenség nyilvánult meg a felszólalásokban. Ez a közgyűlés volt az, amely a leghatározottabb formában utasított bennünket arra, hogy panaszainkat, sérelmeinket és kérelmeinket újólag foglaljuk össze és terjesszük Nagyméltóságod elé.

1. Többször hangoztatott kérésünk volt az, amely manapság oly fontos anyagi áldozatok nélkül is rendezhető volna és amely az új törvény érintése nélkül, pusztán rendeleti úton is elintézhető és pedig, hogy mindazoknak, akik az alerdész szakképzettséget akarják elnyerni, négy középiskolai előképzettségük legyen.

Mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy csakis azok legyenek felvehetők az alerdész szakiskolába, akiknek négy polgári, vagy ehhez hasonló előképzettségük van.

A segédszemélyzet körében erre vonatkozólag a leggyakoribb érv az, hogy a változott viszonyok óta nemcsak az iparos tanulóktól, de az ú. n. kifutóktól is megkövetelik a négy középiskolát.

Ma már semmiféle foglalkozási ágban nem lehet elhelyezkedni a négy középiskola nélkül.

Az erdészeti segédszemélyzet pedig, akinek gondjára és őrizetére gyakran milliós értékek vannak bízva és akik életük kockáztatásával töltik be hivatásokat, nem utolszor pedig az a felkészültség, amely hivatásuk betöltéséhez szükséges, bárki előtt világossátehetik, hogy az erdészeti segédszemélyzet tagjai ma már legalább is olyan értékes társadalmi rétegnek tekintendők, mint akármelyik iparág művelői.

Az az aggodalom, hogy egy ilyen rendelet kibocsajtása esetén nem lenne a szakiskolákba elég jelentkező, vagy hogy éppen a segédszemélyzet tagjai nem tudnák a gyermekeiket a szakiskolára előkészíteni, nem állhat fenn s a segédszemélyzet magára vállalja a felelősséget egy ilyen rendelet kibocsajtása minden következményeiért.

2. Ilyen fájdalmas sebe a segédszemélyzetnek a címkérdés is.

Fölötteseinknek és mindazoknak, akik felelősségteljes és magas állásokat töltenek be, talán kicsinyes dolog a kisebb rangú és munkakörű egyének címkérdésével foglalkozni. Miniket azonban ez a legszomorúbban érint, mert amilyen az

existenciánk, olyanok a problémáink is. Számunkra nem mindegy az, hogy a munkaadónk alerdésznek nevez-e, vagy erdőkerülőnek, vagy mezőőrnek. Az új erdőtörvény minden-
esetre módot és lehetőséget ad a munkaadónak arra, hogy az alerdészeinek olyan címet adjon, amelyet éppen kedve tartja. Meg kellene itt is húzni az alsó határokat, ami a címe-
inket illeti.

Abba sem tud belenyugodni az erdészeti segédszemély-
zet, hogy azok, akik pl. husz évvel ezelőtt szereztek képesítésüket olyan fokú intézetben, amilyen a gyakran változó és külön-
böző szakiskolák közül akkor éppen fennállott, bár most állá-
sukat mindenki megelégedésére töltik be, tudásukat napról-
napra növelték, kartársaik között tekintélyük van, fölötteseik
előtt megbecsülésben van részük, most alerdészek ezek csak
úgy lehetnek, ha beiratkoznak az alerdész szakiskola II. év-
folyamára.

Kérésünk az, hogy meglett és komoly embereket nem
lehet visszaüldetni újból az iskolába a gyermekek közé,
mert lehetetlen, hogy akármelyikünknek is a munkaadója egy
évi szabadságot, különösképpen fizetéses szabadságot adjon,
hogy a szakiskola II. évfolyamára beiratkozhassek.

Kérjük Nagyméltóságodat, méltóztassék módot keresni
arra, hogy mindazok

a) akik a legújabb típusú alerdész szakiskola felállításá-
előtt a volt m. kir. erdőőri és vadőri szakiskolában szereztek
képesítésüket és négy középiskolájuk van, vagy

b) magánúton szereztek képesítésük, négy középiskolá-
juk és hosszú szolgálatuk van,

alerdészcímet viselhessek.

3. Engedje meg Kegyelmes Urunk nekünk felemlítenünk
most azt, hogy az új erdőtörvény felsőházi tárgyalására visz-
zatarjünk. A törvény tárgyalása alkalmával Igaz Béla őméltó-
sága örök hálára kötelezte karunkat azáltal, hogy felvetette a
problémát, vajjon az erdészeti segédszemélyzet a gazdasági
cselédek kategóriájába tartozik-e vagy pedig altisztek? A közbe-
szólásokból megállapítható, hogy a felsőház tagjai altiszteknek
tekintik őket. Ezzel ellentétben Őméltósága felolvasta a föld-
művelésügyi minisztérium 1934. évi 70.000/VI.—3. számú ren-
deletét, amelyből kitűnik, hogy a kormányzat szemében a
magánosok által alkalmazott erdőőr, még ha szakvizsgát és
hivatali esküt tett is és ha közbiztonsági közegnek kell is
tekinteni, mégis gazdasági külső cseléd, ennél fogva az Ország-
os Gazdasági Munkáspénztárnál a lajstromba bevezetendő.

Kegyelmes Urunk! Nyilvánvaló, hogy a visszás helyzetet
nemcsak mi, hanem a tőlünk távolálló magas személyiségek
is mélyen átérzik, mert máskülönben ez a probléma fel sem
vetődött volna. Őméltósága felszólalására éppen Kegyelmes

Urunk válaszolt olyképpen, hogy a törvény rendelkezése ebben a tekintetben nem teljesen áttekinthető, ugyanakkor ígéretet tett arra nézve, hogy készséggel fog a végrehajtási utasításba olyan szövegezést bevenni, amely ezt a kérdést teljesen áttekinthetővé teszi. Ugyanakkor Kegyelmes Urunk hajlandónak mutatkozott arra, hogy megfontolás tárgyává tegye, ne vegyen-e fel a végrehajtási utasításban bizonyos tekintetben a tervezettől eltérő rendelkezéseket.

Kegyelmes Urunk! Vitális érdekeink kényszerítenek bennünket most arra, hogy felhívjuk Nagyméltóságod figyelmét talán az utolsó pillanatban, hogy az erdészeti segédszemélyzet legfőbb kívánsága, hogy a társadalmi helyzetét a végrehajtási utasítás valóban tisztázza.

4. E pont alatt tárgyalat kérésünk nyilvánvalóvá teszi, hogy az erdészeti segédszemélyzet a kormányzat szemében mostoha gyermek. Ha az elmúlt esztendő állami költségvetésének tervezetét áttanulmányozzuk, a következő dolgok tűnnek ki:

a 27-ik lapon a vízügnél a megállapított altiszt létszám 88. Ebből műszaki altisztnek minősítettek 49-et, szakaltisztnek 27-et,

a 32-ik lapon a szőlészet-borászatnál a megállapított létszám 21, műszaki altiszt 15,

Feltűnően szembetűnő az aránytalanság, amikor az állami erdőgazdálkodás, birtokok, szakoktatás és államerdészeti igazgatásnál az összes létszámot kitevő 180 ember között csak 16 műszaki altisztet találunk; az erdészetenél csak eggyel többet, mint a létszámának alig kilenced részét kitevő pincemestereknél.

Kegyelmes Urunk! Amikor örömmel hallottuk azt, hogy a magas és igen magas állású urak megállapították rólunk, hogy felelősségünk tudatában lévő, nemzeti alapon álló, még a békében is hadiállapotban élő kar vagyunk, végtelenül fájdalmasan érint bennünk az, hogy az aránytalanság rovásunkra más szakokkal szemben majdnem kilencszeres.

A legjobb alkalomnak találjuk az időpontot arra, hogy Kegyelmes Urunk figyelmét felhívjuk a magánalkalmazásban álló erdészeti segédszemélyzet fizetésének sokszor nevelésesen alacsony voltára. Tekintettel arra, hogy a kormányzat az iparágaknál éppen most szólt bele hatalmi szóval nemcsak a munkaidőbe, hanem a legalacsonyabb fizetéseket is sorban megállapítja, kérjük Kegyelmes Urunkat, vegye tudomásul, hogy sokan közülünk ma is havi 20 pengő készpénzfizetésből tartják fenn családjukat. Az erdészeti segédszemélyzetnek mindenképpen érthető kívánsága az, hogy az iparügyi miniszter úr akciójával párhuzamosan Kegyelmes Urunk is érvényesítse hatalmát ott, ahol erre szükség van.

Végezetül az egész segédszemélyzet azt szeretné, hogy a rólunk gyakran, szépen és szeretettel megfogalmazott nyi-

latkozatok sorát — amelyek tagadhatatlanul jól esnek s amelyekre büszkék vagyunk — végre felváltaná, illetve követné a cselekedetek sora, amelyek révén a mai mostoha helyzetünkből kiemelnének és a rólunk való gondoskodás által lelkiileg is olyan állapotba jutnánk, hogy a munka- és életkedvünk más emberekéhez hasonló lehetne.

Mikor a fentieket tisztelettel Kegyelmes Urunk elé terjesztjük, megjegyezzük azt is, hogy egyesületünk vezetősége mindenkor igyekezett az egyesület magatartását és lelkületét a kormányzat szelleméhez hozzáidomítani s egész egyesületünk jövője és békés fejlődése Nagyméltóságod mostani határozatától függ.

Bízósítjuk Kegyelmes Urunkat, hogy az irántunk tanúsított legkisebb jóindulatot is a legmélyebb hálával és tisztelettel fogadjuk s vagyunk Nagyméltóságodnak

legbuzgóbb és leghűségesebb hívei

*a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet
Országos Egyesülete nevében:*

Nagy István sk. titkár.	Brandt Vilmos sk. orsz. elnök, ny. főispán, orszgy. képv.	Daróczy Márton sk. ügyv. elnök.
-----------------------------------	--	---

Ha, amint reméljük is, a kartársak a fenti szöveget változatlanul elfogadják, úgy godoskodni fogunk arról, hogy vele még az ősz elején a Miniszter Úr elé lépjünk. Ugyanis ezt az időpontot tarjuk a legalkalmasabbnak arra, nehogy a nyári hónapok alatt, esetleg ügyünk feledésbe merüljön.

A legutóbbi időkben néhány kartársunk kb. 20 tagot szerzett Egyesületünknek. Az illetők fáradozásukért minden hálánkat megérdmlik s reméljük, hogy példájukat többen követni fogják.

Gyakran előfordul, hogy azok a kartársak, akiknek címük az idők folyamán megváltozik, címváltozásukat nem jelentik be nálunk. Ilyenkor a címükre elküldött lapot és egyéb küldeményeket a posta visszaexpediálja. Hogy a küldemények kézbesítése körül zavar ne essék és hogy a tagok s az egyesület közötti érintkezésben fenakadás ne történjék, felkérünk mindenkit, hogy esetleges címváltozását nálunk, saját érdekében mindenki azonnal jelentse be.

Talán emlékezetes a kartársaink előtt, hogy a legutóbbi számunkban felszólítást adtunk közre, hogy a többi egyesületek példájára zászlóalapot létesítsünk. Az első adományok után most sorban érkeznek újabb adományok is, amelyek arra

engednek következtetni, hogy a gondolat életrevaló és hogy ezzel sokaknak a kívánságát valósítjuk meg.

Az újabb adományozók a következők: Stubnya Mihály Pilismarót 10, Rédey Gyula Budapest 14, Vancsura István Baja 10, Kovács József Eplény 2, Gábris István Pusztavám 10 pengő.

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a magántisztviselők nyugdíjintézete az „Erdő” legutóbbi számában lefektetett szabályokat nyugtázta és magára nézve is kötelezőnek ismerte el. Az erről szóló okmányt irattárunkban helyezük el. Tisztázódott az a kérdés is, hogy mekkora összeg jár annak a kartársnak, aki nyugalomba vonulása előtt megrokkant, Mivel a belépések folynak és mert a belépés senkire sem kötelező, azt lehet mondani, hogy Egyesületünknek a magántisztviselők nyugdíjgyesületéhez való csatlakozása megtörtént.

Igen sokan csatlakoznak azok közül is, akik eddig arra vártak, hogy a nyugdíjkérdést rendezetileg a kormány szabályozza. Ezeknek a kartársaknak a körében az a felfogás alakult ki, hogy mindnyájunknak csak javára válhat, ha a kérdésnek állami úton való rendezése idejére már esetleg jó néhány évi szerzett joguk lesz. Többeknek az a véleménye, hogy a végleges rendezés még évekig késhetik és azokon a kartársakon, akik esetleg már a negyvenedik évükön is jóval túl lesznek, ezeknek ügyén akkor a kormányzat sem segíthet, ha csak abban az időben fel nem tudnak mutatni máshol akkora már szerzett jogokat.

A nyár végén esedékes az év végén eddig rendszeresen megtartott vándorgyűlés megrendezése is. Az eddigi szokáshoz híven tervünk ismét az, hogy a vándorgyűlés egyúttal toborzó is legyen. Mivel a múltban többször előfordult, hogy a vándorgyűlések helyének kiválasztására többeknek külön kívánságai voltak, ezért úgy határoztunk, hogy a vándorgyűlés helyét és idejét akként fogjuk megválasztani, ahogy a többség kívánja. Ezért ebben az ügyben véglegesen csak akkor fogunk határozni, ha kartársaink nekünk kívánságaikat bejelentették.

Az esztergomi m. kir. erdőri és vadőri szakiskolát 1932. évben végzett tanulói folyó évi augusztus hó 20-án tartják 5 éves találkozójukat Esztergomban. Reméljük, hogy az illetők teljes számban megjelennek és a találkozó által csak erősödni fog bennük a bajtársi érzés. Részvétel Bordács István főerdőr Pula, u. p. Kapolcs címre bejelentendő.

Ugyancsak augusztus 20-án tartják találkozásukat a királyhalomi m. kir. erdőri és vadőri iskola 1932. évben végzett tanulói. Fogadalmuktól eltérőleg a találkozót Budapesten, a

„Makk Hetes“ vendéglőben (Rottenbiller-utca 52. szám) tartják meg. Találkozás a délelőtti órákban a vendéglő kerthelyiségében. Mindennemű, ebben az ügyben való értesítéseket „Vörös István erdőőr (jegyző) Várfölde, u. p. Bánokszentgyörgy Zala megye“ címre kell küldeni.

Kitüntetések. A földművelésügyi Miniszter úr diszoklevéllel tüntetett ki hét Zala megyei szakvizsgázott erdőőrt, akik mindegyike 30 évnél hosszabb időt töltött már szolgálata helyén. A diszoklevelet vitéz Teleky Béla főispán úr a vármegyeház dísztermében nyújtotta át a kitüntetett kartársaknak ünnepség és megható beszéd kíséretében. A kitüntetett kartársak a következők: Belső István Bánokszentgyörgy, Kertész László Ortaháza, Péczeli Lajos Hernyék, Szabó János Csörnyeföld, Horváth Károly Esztergály, Niczinger József Pölöske, id. Tóth Ferenc Keszthely.

Veszprém vármegye alispánja bensőséges ünnepség keretében június 23-án adta át a m. kir. földművelésügyi miniszter úr elismerő oklevelét Szalczer Antal és Magyar József kartársainknak, akik a zirci apátságot harminc év óta szolgálják. Az apátság nevében a rend perjele mondott köszönetet a kitüntetetteknek s követendő példaként állította hűségüket.

A magunk részéről sok szerencsét kívánunk a kitüntetett kartársaknak.

Kinevezés. Murányi János érseki uradalmi erdőőrt az egi érseki uradalom f. év július hó 7-én odaadó, becsületes munkásságának és hosszú szolgálatának érdemeiért érseki uradalmi főerdőőrré nevezte ki.

Kedves kartársunk kinevezéséhez szívből gratulálunk és Isten áldását kérjük további munkásságára.

Áthelyezések. A m. kir. földművelésügyi Miniszter úr a szolgálat érdekében Kovács János főerdőőrt Egerből Füzesabonyba, Borteleky László erdőőrt Zagyvapálfalváról Egerbe, Mészáros János erdőőrt Budakeszről Egerbe, Hidvégi Jenő erdőőrt Egerből Budakeszire helyezte át.

Eljegyzés. Répássy László kartársunk eljegyezte Andruszka Margitka úrleányt. Öszinte szívvel gratulálunk a fiataloknak.

Halálozás. Mélységes együttérzéssel tudatjuk a kartársakkal, hogy agilis és érdemes kartársunk, Hunyady József hercegprimási körvadásznak Ilonka nevű kisleánya az esztergomi kórházban meghalt.

Nagy fájdalomban biztosítjuk őt mindnyájunk részvételéről és kívánjuk, hogy minél előbb találjon vizsgáztatást.

Harcra sasok!

Adria partján, Hargita alján,
Tátra fokán zúg, mormog a szél
S ajka a távol ősi hazáról,
Hallga, — figyelj csak — sirva regél.
„Adria gyöngye talján ökölbe’,
Kincsteli Erdély bocskor alatt,
Bácska kalásza földig alázva,
Tátra haván megtorpan a nap.
Hallgat a nóta lent a fonókba’,
Tárogató sem zengi dalát . . .
Kancsuka éri, senki se védi
Hősi fajunknak színe-javát.
Ám a szívekben mind sebesebben
Lüktet a vér s forr egyre tovább . . .
Jössz te nagy óra, dobva kanócba
Régi keservek puskaporát.
Vesszen a horda sárba tiporva
Dél-, kelet-, észak s napnyugaton, —
Míg a határban szerb, cseh, oláh, van,
Harc a hazáért, nincs nyugalom!”

Röppen a szélnek szárnyin a Végek
Búja, keserve szüntelenül . . .
Senki se hallja, — Nagy Duna partja
Álmodozó közönybe merül. —
Csonka honunkba’ tenger a dudva,
Mind csupa szájhős, tette silány . . .
Aljas önérdék szerte fecsérlett
Minden erőnket szent béke híjján.
Károg a holló fenn a borongó
Felleg alatt les hült tetemet . . .
Nap-nap után vész föld meg a házrész,
Zord idegen tesz rája kezét.
Fel, fel, acélra, semmi se préda,
Bárha határt vont gaz, Trianon. —
Sürget az óra. Napnyugovóra
Tán betakar már síri halom. —
Pirkad a hajnal, kürt szava harsan,
Rajta, csatára mind magyarok!
Lengjen a zászló s rajta e pár szó:
Harc a hazáért! Harcra sasok!

Magyaróvár, 1937. július hó.

Storcz Albert.

Nyilatkozat

Bezeréti Lajos kartársunk levelet intézett szerkesztőségünkhöz, amelyben az elmúlt közgyűléshez beterveztett indítványával, illetve annak letárgyalásával okozott félreértés tisztázni óhajta. Levelében, melyet helyszűke miatt most teljes terjedelmében le nem közölhattünk, megállapítani kívánta, hogy a szakiskolai tanulók jutalmazására létesítendő alapítványról szerkesztett beadványt nem a miskolci kartársak kezdeményezésére, hanem pusztán saját elhatározásából terjesztette be.

A közgyűlés Bezeréti javaslatára méltányolta is a beadványt és határozatot hozott, amely szerint évenként jutalmat fogunk az arra érdemes szakiskolai tanulók között szétosztani.

Most újólág elismerem, hogy az indítvány, illetőleg az ötlet nemes elhatározásból fakadt, szép és dicséretes. Hogy az indítványt eredeti elgondolás alakjában meg nem valósíthattuk, annak oka az, hogy maga az alapítvány fogalma, amely az indítványban pontosan meghatározott, hozza magával azt, hogy annak összege jelentéktelen nem lehet. Az alapítvány ki van téve a változó idők romboló hatásának. Ezt nem régebben tapasztaltuk. Mivel az alapítványokat mindig olyan cézzal teszik, hogy azok lehetőleg hosszú ideig szolgálják céljukat, ezeknek legalább alapításuk idején olyan erőt kell jelenteniök, amelyről feltehető' hogy jóideig fennmaradhat.

Bezeréti kartársam leveléből kivehető, hogy az indítványának tárgyalásakor mondott azon szavaim, hogy ötletszerűen volt beterveztve, talán kissé rosszul esett neki.

Nagyon jól tudom, hogy Bezeréti kartársam megfontolt, komoly és alapos ember, Éppen ezért nem találhatja bántónak az ötlet szót, mert az ötletek az emberi elme legértékesebb és legcsodálatosabb termékei, a legnagyobb dolgok szülői. A jó ötletek hordozóit mindannyian megbecsüljük és csodáljuk, mentsége csak annak nincs, akinek ötletei rosszak, már pedig Bezeréti kartársunk ötlete jó volt.

Pénztári beszámoló

Május havi befizetések folytatása : Harsányi József Ordas 2, Váradi László Királyhalom 2, Gyuga János Bicsketükrös 12, Keszthelyi Gábor Vám 5, Mocsári Rezső Putnok 15, Bodor József N.-Lukafa 12 P. Összes befizetés május hóban 554.58 P.

Június hóban befizettek: Kolozsvári István Királyhalom 3, Fekete Imre Bakonyszentlászló 12, Takács János Nagyjáplánpuszta 10, Sikrai Ferenc Angyalföld 5, Sárkóczy József Ujdiósgyőr 10, Galda Mihály Pilisszentkereszt 10, Józsa Kál mán Fenyőfalu 5, Berze Lajos Gödöllő 4.50, Imre Péter Tóváros 3, Babó József Halászhomok 5, ifj. Körmendi Gyula Budapest 36, Szász Nándor Diósgyőr 5, Novodárszky Gyula Diósgyőrvasgyár 6, Lehoczky Alajos Parasznya 0.24, Bárány Sándor Kisújszállás 3, Richter Gyula Székesfehérvár 2, Soly mosi Jakabné Visegrád 5, Lajgut József Fiskálitáshuta 3, Sző rényi József Kaposvár 2, Kuti István Márianosztra 5, Katona Ferenc Lakócsa 3, Róth Antal Solymár 6, Szabó Jenő Dezső Sajólád 6, Ughy József Hont 12, Cservenka Ferenc és társai Tata 30, Pörcz Sándor Gödöllő 5, V. Kőrösi András Egerbakta 6, Vancsura Antal Baja 6, Gaál Dániel Ujhuta 6, Grellneth János Zalaerdőd 2, Fűzi Imre Kapuvár 5, Kincses György Kelebia 12, Magyar József N.-Lukafa 10, Timár Ferenc Pilis-Szentlélek 4, Kósa József Nagykovácsi 5, Lőcsei János Eger 10, Mészáros János Budakeszi 3, Fekete József Kutasó 5, Patakfalvi József Nagykanizsa 2, Gróf Eszterházy János Erdőhivatala Pula 10, Schmidhoffer József Kisbátony 2, Vaszil Imre Tornyospálca 3, Juhász János Putnok 8, Fatalin László Kőszegfalva 6, Öhlmann Péter Esztergom 2, Szabó Ferenc Mezőtúr 6, Magyar Jenő Deáki-puszta Sümeg 12, Quirikó Sándor Bernecebaráti 15, Tavasz István Kemence 20, Balogh József Bakonyszentlászló 12, Hessz Pál Fenyőfő 10, Cserhegyi Sándor Hajós 6, Babolcsai János Neszmély 3, Molnár István Debrecen 15, Alscher Á. Zoltán Ecseg 5, Kapoli Pál Letenye 4.50, Pasztorek Antal Hont 3 P. Összes befizetés június hóban: 415.24 P.

Július hóban befizettek: Deáki Dezső Kaposvár 2, Soly mosi János Budapest (Vér Zoltán részére) 2, Kolozsvári István Királyhalom 3, Kozma András Debrecen 20, Tajnel János Gödöllő 3, Lukács István Tard 5, Bözner János Szekszárd 3, Bozsóki József Aszófő 10, Hegyi János Veszprém 2, Csizmadia Gyula Kistokaj 7, Babó József Halászhomok 5, V. Kőrösi András Egerbakta 6, Sárkóczy József Ujdiósgyőr 10, Garamszegi Sándor Kisgyőr 8, Pörcz Sándor Gödöllő 5, Takács János Nagyjáplánpuszta 10, Holló Sándor Máriabesnyő 3, Illye Tivadar Nagycenk 10, Bank István Hetvehely 5, Szabó Márton Esztergom 4.50, Kiss György Földeák 3, Fischer Géza Alcsút 3, Honti Pál Pilisszentkereszt 13, Szilágyi István Tengelic 6, Rédey Gyula Bpest 6, Kiszél András Gyűrűfű 9, Németh Géza Himód 6, Borteleky László Eger 5, Bölcs István Gyömrő 12, Magyar Miklós Nyiregyháza 5, Keszthelyi Gábor Galástyó 5, Bretus László Kocsér 5, Szász Nándor Diósgyőr 5, Soly mosi Jakabné Visegrád 5, özv. V. Bézy Imréné Debrecen 5, Tanglmajer Ferenc Nagyhajmás 3, Kósa József Nagykovácsi 5, Szőrényi József Kaposvár 2, Ézsi Lajos Baja 12,

Horváth Lajos Nagyberény 5, Matkovics Antal Balatonmagyaród 5, Papp József Nagyrada 12, Grenneth János Zalaerdőd 4, Borosnyai Sebestyén Felsőhárom 6, Balga Ágoston Ujhuta 10, Hunyadi József Márianosztra 3.40, Földes Kálmán Nádasd 10, Simon Péter Iszkaszentgyörgy 6, Dávid Sándor Lassi 3, Biró János Decs 3, Lengyel József Isaszeg 9, Kiss Bertalan Nagybátony 4.30, Gaál Dániel Ujhuta 3, Szalay Péter Mekényes 4, Polyánszky László Alsóhernád 0.84, Kovács Gyula Patalom 1.50, Csontos Péter Gyón 7, Szemenyei József Marcali 10, Kovács József Eplény 6, Sáros Bálint Pilismarót 2.50, Keresztes Ferenc B.-csernye 10, Tölgyes Lajos Pilisszentkereszt 5, Bánfai Mihály Diósgyőr 3, Steiner József Zirc 14, Miltényi János Gödöllő 3, Murányi János Gyöngyössolymos 9.50, Kiss Aladár Csőszpuszta 6, Tüttő János Bucsatelep 3, Kerényi Ferenc Három 3, Perhács Péter Nagybátony 6, Földmivelésügyi Minisztérium 8.64, Szöllősi József Korpád 15, Cservenka Ferenc és társai Tata 26.50, Kosztolánczi Pál Csák 10, Vasvári Vilmos Pilisszentlászló 12, ifj. Vörös István Várfölde 3, Páris Antal Paphalom 5, Misz Mihály Derekegyház 12 P. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Felkérem kartársaimat, hogy befizetéseik alkalmával a név és lakhely pontos feltüntetését a csekkapon olvashatóan kimutatni sziveskedjenek, nehogy az elkönyvelésnél tévedések állhassanak elő.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József

egyesületi főszámvevő.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

24.741/1937. szám

I/B. 2.

Hirdetmény.

Jelentkezés a vadőri szakvizsgára.

A vadőri szakvizsga, kellő számú jelentkezés esetén, a folyó évben október hó 25–27-ike között ismét Gödöllőn, a m. kir. Vadászati Hivatalnál fog megtartatni.

A vadőri szakvizsga letételének megkönnyítése céljából a gödöllői m. kir. vadászati hivatalnál folyó évi október hó 11-én kezdődőleg kéthetes előkészítő tanfolyam nyílik meg, melynek végeztével a hallgatók szakvizsgára bocsáttatnak. A tanfolyamon való részvétel kötelező.

Azok, akik a vadőri szakvizsgára jelentkezni kívánnak, eziránti bélyegköteles kérvényüket mielőbb, de legkésőbb 1937. évi augusztus hó 31-ig a vezetésem alatt álló minisztérium vadászati osztályához nyújtsák be. A kérvényt és mellékleteit, ha szegénységi bizonyítvány van csatolva, nem kell felbélyegezni, ellenkező esetben a kérvény 2 pengős, minden melléklet pedig 30 filléres okmánybélyeggel látandó el.

A hiányosan felszerelt, valamint az elkésve benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek. A szakvizsgára, illetve az előkészítő tanfolyamra csak olyan magyar állampolgárok jelentkezhetnek, akik:

1. huszadik életévüket betöltötték,
2. legalább az elemi népiskola négy osztályát sikeresen elvégezték,
3. erkölcsileg nem esnek kifogás alá.
4. legalább három évig megszakítás nélkül, vadászatiilag megfelelően gondozott vadászterületen, vadászati gyakorlati szolgálatban állottak. (A tényleges katonai szolgálat a vadászati gyakorlati idő megszakításának nem tekinthető.)
5. Akik kifogástalan egészségüket hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolják.

Az 1–5 pont alattiak igazolására a kérvényhez eredetben, vagy hitelesített másolatban a következő okmányokat kell csatolni:

- ad 1. születési anyakönyvi kivonatot,
- ad 2. az iskolai képzettséget igazoló bizonyítványt,
- ad 3. hatósági erkölcsi bizonyítványt, amely egy évnél régibb keletű nem lehet,
- ad 4. a hároméves vadászati gyakorlati szolgálatról szóló bizonyítványt,
- ad 5. az ép, erős, egészséges testalkatról és szellemi fejlettségről szóló hatósági orvosi bizonyítványt.

A folyamodóknak, a legalább 3 évi megszakítás nélküli vadászati gyakorlati alkalmaztatásáról szóló bizonyítványt azon vadászterület tulajdonosa (megbizottja), illetve bérlője állítja ki, akinél alkalmazásban állanak, vagy állottak. A bizonyítványban foglaltakat az illetékes járási vadászati tudósítóval, vagy szükség esetén a községi előljárósággal igazoltatni kell.

A vadőri szakvizsgát megelőző előkészítő szaktanfolyamra legfeljebb 40 hallgató fog felvétetni.

A felvételnél előnyben részesülnek:

- a) akiknek magasabb előképzettségük van,
- b) kiszolgált katonák (csendőrök).
- c) akik sokgyermekes családból származnak és végül
- d) akik korábban jelentkeztek.

A folyamodók a felvételtől szeptember hó folyamán megfelelő értesítést nyernek.

A tanfolyam ingyenes, a vizsgadíj 30 (Harminc) pengő, amely a vizsga napján a vizsgabizottság elnökének kezéhez fizetendő.

A vadőri tanfolyam és szakvizsga tananyagának vezérfonala a „Vadőr” című szakkönyv, amely a vezetésem alatt álló minisztérium kiadványa és a minisztérium házikönyvtára útján 1 P vételár (és 20 fillér portóköltés) előzetes elküldése mellett megrendelhető.

Lakásról és ételmezésről úgy a tanfolyam, mint a szakvizsga tartama alatt a hallgatók maguk tartoznak gondoskodni.

Egyébként gondoskodás történt, hogy a hallgatók önköltési árban ételmezést, illetve korlátozott számban díjmentesen szállást (ágynemű nélkül) kaphassanak.

A díjmentes elszállásolásért a felvétel iránti kérvényben egyidejűleg kell folyamodni.

Az étkezés költségeiről a hallgatók a helyszínén, a díjmentes elszállásolásra vonatkozólag pedig a felvételi értesítésben nyerne tájékoztatást.

A szakvizsgára, illetve a tanfolyamra vonatkozólag esetleges bővebb felvilágosításokat a m. kir. földművelésügyi minisztérium vadászati osztálya nyújt.

Budapest, 1937. évi július hó 9-én.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium
vezetésével megbízott
Miniszterelnök.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papírkosárba kerülnek.)
Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendő a szerkesztőségünkhöz.

Fekete Imre Bakonyszentlászló. 1937. évi tagdíja is rendezve van. Hátraléka nincs.

Lehoczky Alajos Parasznya. Ugy van, amint írod kedves Lajos bátyám. Tagdíjad f. év június hó végéig rendezve van.

Bácsi Béla Balatonendréd. Címét helyesbítettük.

Schmidhoffer Béla Nagybatony. Címét helyesbítettük.

Pölöskei Lajos Balatonendréd. Címét helyesbítettük.

Borteleki László Eger. Címét helyesbítettük.

Balogh József Bakonyszentlászló. Tagdíja a június hó 24-én feladott 12 P-vel nem, mint Ön írja, 1937. évre, hanem 1938. év március hó végéig van rendezve.

Bozsoki József Aszófő. Cimét helyesbítettük, Számítása helyes tagsági díját illetőleg, mivel 1936. végéig rendezve van. Hátraléka ilyenformán július hó végéig 3.50 P.

Csizmadia Gyula Kistokaj. Cimét helyesbítettük. Tagdíja július hó 1-én beküldött 7 P-vel 1937. év végéig van rendezve.

Garamszegi Sándor Kisgyőr. Tagdíjhátraléka 1937. év július hó végéig 51.76 P.

Balga Ágoston Ujhuta. A július hó 6-án feladott 10 P betudása után fennálló tartozása 22.82 P.

Papp József Nagyroda. Cimét helyesbítettük. Tagdíja, mint Ön is megjegyezte, 1937. év végéig rendezve van.

Lengyel József Isaszeg. A július 7-én beküldött 9 P vel tagdíja 1938. február 15-ig rendezve van. Hogy egymást megértsük, meg kell írnom, hogy a temelkezési alapra külön már nem kell fizetni. A tagdíj ellenében, vagyis a havi 1 P ellenében minden tag a temelkezési segélyre és az egyesületi lapra jogosult. Igen természetesen csak akkor, ha a tagdíja rendezve van.

Szöllősi József Korpád. Tagsági díja a f. év július hó 16-én beküldött 15 P-vel 1938. év január hó 31-ig rendezve van.

Gimesi Ádám Kishajmás, **Vörös Rezső** Alsógalla, **Matkovics Antal** Balatonmagyaród, **Mraáz Gyula** Budapest, **Imberger István** Szentágota, **Varga Mihály** Bakonyszentkirály, **Misz Mihály** Derekegyháza, **Mészáros János** Eger. Címváltozásukat feljegyeztük.

Pilipár Zsigmond Törökkoppány. Tagdíjhátraléka 1937. szeptember hó végéig 39 P.

Kiss József és társai lharkút Laposak. Arra a kérdésre, hogy visszavásárlás esetén, vagyis ha a rendes nyugdíjjárulékokon felül olyan címen is fizetni akar, hogy kipótolja azt, mintha már 5—10 éve tagja volna a nyugdíjgyesületnek és ezen a címen nagyobb összeget fizetne le, erre az esetre a nyugdíjintézet a következőket válaszolja: az egyszeri nagyobb befizetés előnnyel jár. Hogy milyen előnyben részesül, azt az intézet matematikusa számítja ki abból, hogy hány éves és mennyit akar egyszerre kifizetni. Csakis ezen adatok ismeretében lehet a nyújtandó kedvezményt kiszámítani.

Többeknek. Azon érdeklődésükre, hogy mit kell tenniük, hogy a nyugdíjgyesületnek tagjai legyenek, válaszunk ez: Levelezőlapon, esetleg többen egy lapon tudassák velünk szándékukat. Mi megküldjük a tagsági könyvecskét, amelynek egyik lapja kitéphető. Ezt a lapot kitöltve és aláírva vissza kell küldeni. Ezek után a magántiszviselők nyugdíjintézete csekklapokat fog küldeni és megkezdődik a befizetés. Egyéb tennivaló nincs.

Leszállított áron

mintegy 40% ármérsékléssel kaphatók — **amíg a készlet tart**
— a következő tankönyvek az esztergomi
m. kir. alerdész szakiskolánál :

Balás : Erdei fák és cserjék	súlya 200 gr.	új ára 2.—	P, cs. és portó 12 f.
„ Erdőműveléstan	192	„ „ 2.10	„ „ „ „ 12 „
Katona : Erdőbecsléstan	120	„ „ 1.50	„ „ „ „ 12 „
„ Mennyiségtan	140	„ „ 1.50	„ „ „ „ 12 „
„ Földméréstan alapelemei	250	„ „ 2.50	„ „ „ „ 20 „
Tóber : Éghajlatlan alapfogalmai	180	„ „ 2.00	„ „ „ „ 12 „
„ Talajtan alapfogalmai	140	„ „ 1.20	„ „ „ „ 12 „

Minden megrendeléshez pénzkifizetési díj fejében még 10 fillér küldendő be. Több könyv megrendelése esetén a fenti csomagolási díj és portó helyett

500 gram súlyig	20 fillért,
1000 „ „	40 „
2000 „ „	70 „

kell a könyv árán felül beküldeni. A könyvek csakis az összeg előzetes befizetése mellett kaphatók a m. kir. alerdész szakiskola igazgatóságánál Esztergomban.

Fiatal őzsuta

megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

„Fég“ fegyvert

keresek megvételre. Cím : Szerényi Árpád Monostorapáti, Zala m.

Pályázati hirdetmény.

A Coburg hercegi uradalmak igazgatósága két, 1937. szeptember 1-én betöltendő erdőőr állásra pályázatot hirdet.

Pályázhatnak katonai szolgálatuknak eleget tett okleveles alerdészek vagy erdőőrök.

Az erdőőr javadalmazása az első próbaévben 276 pengő készpénz, 5,5 q buza, 15 q széna, 10 ürm³ hasábfá, 2 k. hold föld és természetbeni lakás.

Okmányokkal ellátott pályázati kérelmeket a fentemlített igazgatósághoz (Budapest. VI., Aradi-utca 59.) 1937. augusztus 12-ig kell benyújtani.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. Egyesületi tagoknak a tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet királyné-utca 25–27. küldendők.

A magánalkalmazottak

munkaidejének, javadalmazásának szabályozása ismét aktuális lett.

Az erdészeti segédszemélyzet, akiknek legnagyobb része magánalkalmazásban áll, érthető várakozással tekint ennek a kérdésnek a rendezése elé.

Manapság, amikor az államhatalom mind szélesebb körben érvényesíti befolyását és hatalmát abban az irányban, hogy a kisemberek életszínvonalát emelje, az erdészeti segédszemélyzet joggal reménykedik abban, hogy a készülő tervekben róluk is gondoskodás fog történni.

Ez a probléma ránk nézve elsőrendű fontossággal bír. Nem tehető fel ugyanis az, hogy miután a magánalkalmazásban állók ügyeit rendezik és ilyenformán a társadalom egy igen nagy részének a megélhetési viszonyait körülhatárolják, mondom, nem tehető fel, hogy bennünket, az erdészeti segédszemélyzetet az akcióból kifelejtsek.

Kisérjük figyelemmel az eseményeket. Mihelyst azt halljuk valahol, hogy magánalkalmazásban állók, ezekkel kapcsolatban minden reánk is vonatkozik és ilyenkor mindig mi is jelentkezünk, hogy rólunk meg ne feledkezzenek. Mindezeket azért említem fel, hogy a kartársakban joggal olyan reménységeket keltsek, amelyeknek megvalósítását eddig kizárólag az erdőtörvény, illetve annak végrehajtási utasításától vár-

hattuk. Úgy látszik, hogy mindazt, amit az erdőtörvény meg nem adott, megkaphatjuk más úton is.

A kormányzat szakadatlanul küzdök, hogy a társadalom szociális problémáit enyhítse, napról-napra sokat és meglepő intéz el ezen a téren, mi pedig felcsillanó reménységgel és örömmel tekintünk minden olyan természetű intézkedés felé, amely a kisemberek javára szolgál, mert valamelyik intézkedés előbb-utóbb minket is érinteni fog.

A magánalkalmazottak munkaidejének és javadalmazásának szabályozása minket csak egyetlen pontban érdekel. A segédszemélyzet sohasem csatlakozott más foglalkozásúaknak a munkaidőnek szabályozása érdekében folytatott harcaihoz. Mi sohasem panaszkodtunk, hogy napi tíz órai munkaidő sok. Szolgálatba mentünk és fogunk is menni mindig, éjjel és nappal, valahányszor a munkaadó érdekei ezt megkívánják. A foglalkozásunk természete olyan, hogy a munkaidő leszállítása, de még annak körülhatárolásáról sem lehet tárgyalni.

Az a pont, ahol kívánságaink más foglalkozásbéliek kívánságaival összetalálkozik: a javadalmazás. Mi tudjuk jól, hogy ebben a tekintetben panaszra nekünk van a legtöbb okunk. Fel is fogjuk emelni szavunkat mindenkor és mindenütt, hogy ezt a panaszunkat hangoztassuk és harcolni fogunk azért, hogyha munkaidőben nem is, de legalább a javadalmazás terén ne maradjunk más foglalkozási ágak mögött.

Tanulmányúton Németországban.

VI.

Ezúttal hatodik és ezen tárggyal utolsó cikkemben foglalkozom a németországi vadászati viszonyokkal és a vadász-törvénnyel. Mikor közleményemet lapunk márciusi számában megírtam, már akkor jeleztem, hogy kizárólag ismertetés a célja cikkeimnek, anélkül, hogy az intézkedések bírálatába bocsátkoznék, vagy azoknak a magyarországi viszonylatban való megvalósítását propagálnám. Tartózkodni kívántam a vitatkozástól, de nem azért, mintha nem szándékoznám, vagy nem tudnám megvédeni álláspontomat, hanem azért, mert meg-

győződéseim szerint vadászati kérdésekben hazánkban vadászlapjainkban tulontúl eleget vitatkoznak, sőt a napi sajtóban is olvastam már elég közleményt a vadásztörvénnyel kapcsolatban és a mi vad és vadászati viszonyainkról. Nyíltan és őszintén megvallom, azok nagyrésze nekem nem tetszik, nem pedig azért, mert a vadászból vagy politikát akar csinálni, vagy azokat támadja, akik nemzetgazdasági szempontból üzleti alapon is hasznosítani akarják a magyar föld egyik produktumát, a magyar vadat.

Akik a vadászati és vadtenyésztési, szaporítási kérdéseket mindenáron olyan útra akarják terelni, hogy az a kiskgazdák kárára történik, annak más eredménye nem lesz, mint-hogy izgatják a kiskgazda közönségét a vadászatot gyakorló és kilencven százalékban a közép és felsőbb osztályokhoz tartozó vadászok ellen. Nem veszik észre azok, kik mindig siránkoznak és a régi jó időket emlegetik mondván, ma már a szerényebb igények között élő társadalomhoz tartozó vadászok szórakozása lehetetlenné van téve, hogy csak rajtuk múlik, hogy a vadászat nemes sportjának nem hódolhatnak. A régi idők, mikor még 40–50 koronáért lehetett kibérelni egy község határának vadászterületét, elmúltak. Az is igaz, hogy csonka hazánkban annak területéhez képest több a vadászatot űző, mint régen volt, de kevesebb a reguláris vérbeli vadász. Miután én csak az utóbbiak vadászérdekeit kívánom szolgálni és megvédeni, így a gyakorlatból vett tapasztalat szerint azt a tanácsot adhatom, hogy ne siránkozzanak, ne másokban keressék a hibát, ne a gazdát izgassák a vadkárral, ne a minisztérium üdvös és meggondolt intézkedéseit kritizálják, hanem tegyék félre a magyar átkot, a széthúzást és alkossanak, egyesüljenek vadásztársaságban, melynek alapszabályait hagyassák jóvá a hatóságokkal, aztán óvják vadjaikat, őriztessék szakavatott vadőrökkel, tartsák be a vadásztörvényeket és vadásszanak vadásziasan, úgy mindnyájunknak meg lesz rá a módja, hogy szórakozzék és ezt a nemes, egészséges sportot gyakorolja.

Mindenekelőtt vessen számot mindenki azzal, mit áldozhat szórakozásra, mert én a vadászatot a maga nemes értelmében csak sportnak szórakozásnak tekintem. Hogy egy hasonló példával éljek, igen szívesen szórakoznék az autósportban, de mivel ma nincsen módomban autót és soffórt tartani és magamnak a vezetéshez már nem elég erősek az idegeim, így nem tartok autót. Az aki a vadászatot úgy akarja űzni, hogy néha vasárnaponként valahol vált egy tízpengős részjegyet, jobb ha saját és embertársai érdekében nem vadászik, hiszen puska nélkül is lehet turistáskodni és vadászruhába öltözködni és estére a kávéházban vadászhistóriákat beszélni.

Hazánkban alig van a több mint 16.000.000 kat. holdat kitevő vadászterületén, olyan részecske, hol ez, vagy az a

fajta vad ne tenyésznek, ha értünk annak meghonosításához és a terület szakszerű fenntartásához, vezetéséhez. Budapest fővárostól 100 kilométerig is lehet számtalan községi vadászterületet bérelni 1000—1500 holdig, 800—1200 P közötti bérért és ilyen területen már egy társaság 5—6 taggal elfér és szórakozhat, ha ismétlem, azt szakszerűleg kezeli és nem a falusi csőszre bízza.

De mit beszélek a teóriáról, veszek az életből egy példát, mit minden kételkedőnek okmányokkal bizonyítani hajlandó vagyok.

Az 1937-ik évig 12 éven át magam egyedül béreltem egy községi vadászterületet. A változott gazdasági viszonyok folytán és mert több barátom is kért reá, ezen évben jóváhagyott alapszabályokkal bíró vadász társaságot alakítottam, fenntartva magamnak a vezetés, vagyis a vadászmesterség jogát. Még ezen évben a fácán ismeretlen vad volt, őzünk nem volt és fogoly talán annyi, hogy magam és néha 1—2 vendégem egy napon 8—10 darabot vizsla előtt elejthettünk.

Az 1936—37. vadászati évadban esett a területen többek közt 3 őzbak, 2 suta, 1347 szőrmés és szárnyas hasznos vad, 217 szőrmés és szárnyas ragadozó, illetve kártékony vad. A társaságnak ma van 14 tagja és a tagoknak fejenként a szórakozás a töltenyen kívül 200, mond és ird kettőszáz pengőjébe került. Szakiskolát végzett vadórt tartunk. etetünk, vérfrissítést eszközlünk minden évben, vadkárunk, panaszunk nincsen. Akik a vadtenyésztést üzletszerűleg folytatják, akik annyira elszaporítják a vadat, hogy napi 800—1000 nyúl eredményt mutatnak fel, azoktól nem féltém a magyar középosztály vadászati szórakozását, sőt igen örülök, hogy még ilyenek még vannak és kell, hogy legyenek, nemcsak vadtenyésztési és vadállomány szaporulati szempontból, hanem nemzetgazdasági okokból is. Ezek az urak saját birtokaikon tenyésztenek, szaporítanak, vadásznak. Ez az apróvad a kigazdának a legritkább esetben okoz számbavehető kárt, de a köz szempontjából ez is megtérül, mert hiszen az ilyenekkel szomszédos területekért kapnak a községek a legmagasabb béreket.

Most látom csak, hogy messze elkalandoztam a németországi tanulmányok ismertetésének befejezésétől és azon szándékomtól, hogy az „Erdő“ augusztusi számában Balzsay Endre alerdész úr igen szakszerű és helytálló cikkére is kitérjek, de majd ezt a következő számban más cím alatt.

Dr. Jármy István,

m. kir. fmv. min. vadászati tudósítója

(Vége)

Vadorzás

A napokban olvastunk egy ujságcikket és pedig arról, hogy egyik kartársunk tettenért egy orvvadászt. Az történt, mint ami rendszeren történni szokott. Az orvvadász belepuskázott kartársunkba. Kartársunknak még volt annyi ereje, hogy visszalőjön és azután csak nagysokára a kórházban tért magához. A vadorzó szerencsésebb volt, mert ő a lábán ment haza, még orvoshoz sem ment, nehogy megtudják, hogy ő volt a tettes és csak véletlenül bukkantak rá. Az orvos harmincnegy darab sörétet talált benne.

Az ilyen és hasonló cikkek, azt lehet mondani minden naposak a nagy ujságokban, talán olyan ember is van, aki végigolvassa az ilyen híradásokat, de az emberek nagyrésze az ilyen hír láttára egyszerűen továbblapozza az ujságot.

Mi, alerdészek, nem térhetünk napirendre az ilyen esetek felett. Bár már megszoktuk és sokan a bőrünkön ki is tapasztaltuk a vadorzók sörétjeit, de a megszokás nem jelenti azt, hogy belenyugszunk és rendjénvalónak találjuk, hogy úgy lövöldözzenek bennünket, mint a vadakat.

Sokszor megemlékeztünk lapunk hasábjain arról, hogy szolgálatunk életveszélyes, tudják ezt feletteseink is és nem-sokára talán mód is lesz arra, ha az új vadászati törvényt szövegezik, hogy a vadorzókat megrendszabályozzák.

Mert vegyük csak, mi most a helyzet? Számtalanszor tanujelét adtuk annak, hogy sem feletteseink intézkedéseit, sem a törvényeket és rendeleteket nem akarjuk bírálgatni, de önmaguktól tárulnak eléink a kérdések: Miért van az, hogy egy olyan embert, aki pl. egy csendőr ellen gyilkosságot kísérel meg, jogosan és megérdemelten sok-sok évi börtönre ítélnek. Ezt mindenki helyesnek tartja. De ha egy orvvadász, aki egyébként is bűnözik, bűnözése közben rálő egy csendőrré, megússza a dolgot néhány hónapi börtönnel, mint pl. az a vadorzó is, akiről fennebb szoltunk és aki mindössze nyolc hónapi börtönt kapott azért, mert régebben egyszer rálőtt a csendőrrjárőre is.

Még sokkal megdöbbenőbb a helyzet, ha a vadorzó nem csendőrré, hanem valamelyik kartársunkra lő rá. Ilyenkor még kevesebb büntetéssel szabadul.

A mi szemünkben az volna a kívánatos, hogy az új vadászati törvény olyan szigorú büntetéseket szabjon a vadorzás és az ezzel — azt lehet mondani — kapcsolatos gyilkossági kísérletekre, hogy ezáltal a vadorzókat lehetlenné tegyék, mintegy kiirtsák. Az ilyen szigorúbb intézkedések a sok jó mellett még azzal is járnának, hogy sok-sok erdész életét megmentenék. A szigorúbb törvények javukra válnának

maguknak a vadorzóknak is, mert őket elrettentvén vakmerő szenvedélyüktől, szelídebb és tisztább életre kényszeríték őket.

Szigorúbb törvények életbeléptetése után kevesebb lenne a bűnözés és sokkal kevesebb lenne a munka is, amellyel az efajta bűnözés ellen védekezni kell.

Vadgazdaság szempontjából üdvös lenne már azért is, mert az orvvadász csak a legritkább esetben van tekintettel a tilalmi időre, vagy a vemhes vadakra. Ha az orvvadászokat ilyen szigorún kezelik, kevesebb energiát és pénzt kell fordítani a vadállomány védelmére is.

Minden tekintetben üdvös, hasznos és méltányos lenne, ha a szigorú törvények a vadorzásnak tökéletesen gátat vetnének.

A növények anatómiájának rövid ismertetése

A múltban minduntalan felmerült a panasz, hogy „Az Erdő”-ben túlteng az adminisztrációval összefüggő cikk, kevés a szakirodalom és csak kevesen látták be, hogy a kartársak szociális helyzetének feljavításáért folyó harcainkban tulajdonképpen ezeknek elsőrendű fontosságuk van.

A szerkesztőség részéről viszont azt hangoztatják, hogy a kartársak csak ritkán foglalkoznak szakcikkek írásával és ha valaki rá is adja a fejét, a munka mégis alacsony színvonalú és érdeklődést maga iránt alig tud felkelteni.

Azt vettem észre, hogy újabban a lapban mind több és több tér jut a szakmunkák részére, csak ezt a teret nem lehet kihasználni.

Hogy a kartársak érdeklődését és munkakedvét felkeltsem, én magam kezdek munkához és egész cikksorozat megírásához kezdek, abban a reményben, hogy a jó példa használni fog és „Az Erdő”-ben hamarosan értékes és tanulságos munkák fogják gyönyörködtetni az olvasóinkat.

Ne várjon tőlem senki különleges dolgokat, a szolgálatom sem engedi meg azt, hogy önállóan kutatásokkal és studiumokkal foglalkozzam és hogy ezek révén valami nagyszerű eredményeket és tanulságokat szűrhessek le, az alábbiakban csak pusztán arra szorítkozom, hogy a legtöbbünk által rég tanult dolgokat az emlékezetünkben felfrissítsem. Nem fog az ártani annál kevésbé sem, mert hisz nagyon sokan vannak közöttünk olyanok, akik az iskolából esetleg már évtizedekkel

ezelőtt kikerültek és bizonyos dolgokra csak nagyon homályosan emlékezhetnek vissza.

Ez alkalommal a növények anatómiájával foglalkozom, azokkal az ismeretekkel, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy az erdőt, a növényeket és általában a természetet megérthessük.

Minden növényi élet alkotó eleme, legkisebb paránya : a sejt. A sejt részei: a sejtfal, a protoplazma, a sejtmag, a sejtnedv és a kromatoforák, melyek klorofilt (levélzöld), lekoplaszt (keményítőképző szemcsék) és kromoplasztot — mely a sárga és vörös színt adja — tartalmaznak.

A sejteket egy burok, a sejtfal veszi körül. A fiatal sejtfal hártyszerű, később spirál, gyűrűs és sok, létrás alakban megvastagszik. Helyenkint azonban gödröket alkot.

A sejt legfontosabb alkotórésze a protoplazma, amely nitrogén tartalmú, szemcsés, félfolyós keverék. A protoplazma a sejt, illetve a növény legfontosabb alkotó eleme. A protoplazma dolgozza fel a talajból és a levegőből felvett anyagokat.

A sejtmag lencsealakú képlet és minden sejtben, a sejt közepe táján, vagy a sejtfal közelében fekszik.

Ha a sejtben a beszívargó víz a protoplazmát meghigítja, akkor a protoplazma folyadék cseppeket választ ki magából, amelyek buborékszerű vizeket alkotnak. A vizekben lévő nedv: a sejtnedv. A sejtnedvben különböző anyagok, savak, sók, nitrogéntartalmú vegyületek, festő anyagok stb, vannak feloldva.

A kromatoforák tartalmazzák a klorofill szemcséket, amely szemecske vagy spirál alakban fordul elő. A klorofill szemcsék mindig a plazmában, a mag körül található.

A kromatoforákban vannak a lekoplasztok, melyek a keményítő szemcséket tartalmazzák.

A virág és gyümölcs sárga és vörös színét a kromoplasztoktól nyeri.

A sejtekben fentiekén kívül található még, pl. a magvak sejteiben, protein, kristolloidok és sok esetben védekezési célból kristályok.

A sejtek alakja sokféle. A leggyakoribb alak a gömbölyded, de vannak kockás, sokszögű, orsó, tű, csillag stb. alakúak. Hosszuk 0.01 mm-től egész 21 cm-ig is terjedhet.

A sejtek oszlással szaporodnak. A sejt oszlását mindig megelőzi a sejtmag osztódása.

A sejtek oszlása által létrejött és egymással összefüggésben maradó sejtcsoportot szövetnek nevezzük. A sejtek szövetté egyesülten munkaközösségben élnek egymással.

A bőr vagy epidermisz sejtek, szövetté alakulva, a növényzet külső részét borítják. Az epidermiszen van a bőrike,

vagy a kutikula, mely külső behatásoktól védi az epidermiszt. A levelek epidermiszén szájnyílások is vannak. Ezen szájnyíláson lélegzi be a növény a levegő oxszigénjét és lélegzi ki a széndioxidot; ugyancsak a szájnyíláson vesz fel *táplálékul* — szintén a levegőből — széndioxidot s a belsejében feleslegesen maradt oxigént kibocsátja.

Ezt a folyamatot asszimilációnak, átsajátításnak, vagy áthasonításnak nevezzük.

Ugyancsak a szájnyíláson párologtatja el a növény a felesleges vizet.

A fa testét, úgy a hánacs, mint a farészt, a kambium hozza létre. Mégpedig kifelé a hánacs, befelé a szijács, illetve a farészt. A kambiumot hosszúkás, vékonyfalú sejtek alkotják, melyek protoplazmában dúsak.

A szijácsban, illetve a farészben vannak az edények, melyek bő nyílású, hosszan megnyúlt sejtek. Egymás hosszában helyezkednek el. Végződő választófalaik felszívódtak. Az edénysejtek fala a legkülönbözőbb képpen vastagodott, élő tartalmát hamar elveszti. Rendeltetése a tápanyagok főként a víz szállítása.

A rostás edények hasonlóak az edényekhez, de érintkező falaik nem szívódtak fel teljesen, hanem csak rosta-szerűen átluggatódnak, élőtartalommal sokáig bírnak. Rendeltetésük a levelek által készített tápanyagok szállítása. A hánacsban fordulnak elő.

A traheidák szintén szállító sejtek, de az érintkező felület nem szívódik fel, a sejtek kihegyesedők és ezen kihegyesedett felülettel érintkeznek egymással. Faluk majdnem mindig udvaros, gödörkés vastagodású. A fenyőfélék fájában fordulnak elő.

A rostsejtek vagy libriformsejtek hosszú, kihegyezett, vastagfalú, szűknyílású sejtek. Céljuk a szilárdítás. A farészben fordulnak elő.

Az edények ritkán fordulnak elő magányosan, hanem legtöbbször hosszú fonalakká, vagy hatalmas szalagokká, *nyalábokká* alakultak,

Az edénynyalábok lehetnek nyíltak vagy zártak.

A nyílt edénynyaláboknál a kambiumot alkotó sejtek oszlása folytatódagos, míg a zártaknál a sejtek oszlása megszűnik. Az egyszikűek zárt, a két és többszikűek nyílt nyalábúak. A nyílt nyalábúak másodlagos vastagodásúak.

A bélsugarak parenchim sejtekből állanak. Feladatuk a tápanyagok szállítása és elraktározása.

A gyantajáratok nagyon szűknyílású csövek, melyek hosszirányban haladnak, de vannak keresztirányúak is. A gyantajáratok az edényekhez hasonlóak, de lényeges különbség közöttük az, hogy az edény csöve az egysejtesek belső ürege, míg a gyantajárat csöve sejtközi üreg.

A fenyőfélék fája majdnem tisztán traheidákból áll. A traheidákon kívül bélsugarak és egyes fajoknál gyantajaratok vannak.

A lombfélék fája edényekből, traheidákból, libriform-sejtekből és faparenchim-sejtekből áll. Faparenchim-sejtek alatt azokat a sejteket érjük, amelyek a bélsugarakon kívül találhatók.

Az edények általában a tavaszi pásztában számosabbak és nagyobbak, az őszi pásztában kevesebb van és szűkebb nyílásúak. Vannak azonban fajok, amelyekben a tavaszi és őszi pásztában (az évgyűrűben) egyenletesen elszórtan vannak az edények; ezeket *szórtlikacsú* fáknek, míg az előbbit *likacsgyűrűs* fáknek nevezzük. A tavaszi és őszi pászta éles elhatárolása eredményezi az *évgyűrűt*. Természetesen a szórtlikacsúaknál nem annyira éles ez az elhatárolás, mint a likacsgyűrűs fáknel.

Most, hogy mindenki megértse a fa belső szerkezetét — mert hiszen minket jobban csak a fa érdekel — képzeljünk, vagy vegyünk magunk elé egy ledöntött, mondjuk 20 éves kocsánytalan tölgynek a törzsét. Ezen törzset a tőnél (a talajtól cca 25 cmre) keresztbe lefűrészeljük és látni fogjuk a következőket: A kerülettől befelé haladva a legkülső részen a kérget, amely kollenchim-sejtekből áll s ez befelé paraszövetté alakul. Ezt a szövetet a parakambium hozza létre. A paraszövet után következik a háncs, amely rostás edényekből áll. Ezután jön a kambium, utána a farész külső része: amely rostás edényekből áll. Ez után jön a kambium, utána a farész külső része: a szijács, majd ezután az elszineződött geszt és végül az alig látható bél. A béltől kiindulva sugárirányban látjuk a bélsugarakat. Látunk ezenkívül a bél mellől körök alakjában kiinduló sötétebb világosabb köröket, az évgyűrűket. Jelen esetben, mivel 20 éves fáról volt szó, 18 évgyűrűt találunk, mert a vágástalpig történő növekedéshez (25 cm) cca két évre volt szükség.

Hogy a növények s így a fa élettani szerepével is tisztába jöjjünk, illetve a rég tanult dolgokat, mint már említettem, felfrissítsük, legközelebb arról fogok írni.

Bükki.

Zászlóalapunkra adományok augusztus hóban a következők: Németh János Bakóca 2 P, Tihanyi István Kerepös 10 P. — Amikor kartársainknak ezen összegeket is köszönettel nyugtázzuk, örülünk azon, hogyha lassan is, mégis szaporodik a zászlóalap és közeledik az idő, amikor a meglévő tervek szerint végre el is készíthetjük a lobogókat.

Csendőrök a vádlottak padján

Bár máshelyen már írtunk a vadorzókról, mégis szükségét érezzük annak, hogy egy eddigelé példátlanul álló perről beszámoljunk „Az Erdő” olvasóinak. Arról nem lehet szó, hogy egy folyamatban lévő bírósági eljárást tárgyaljunk, mert hisz a bíróság már döntött az ügyben, természetesen mindnyájunk kedvére és meglegedésére.

Az eset olyan rikító s annyira valószínűtlen, hogy ilyen elképzelni sem tudtunk volna, ha a dolog valóban meg nem történik. Ez is bizonyíték arra, hogy az élet a legügyesebb szerkesztő, mert mi ilyen igazán nem tudtunk volna kiokoskodni.

Az történt, hogy egy község határában a vadorzók túlzásba vitték a mesterségüket. A csendőrség megsokalta a dolgot és hogy teljesen leszerelje őket, razziát tartott a faluban és összeszedte a fegyvereket. Azokat a fegyvereket szedte össze, amelyeket engedély nélkül tartott a tulajdonosa. 270 olyan fegyvert találtak, amelyek nem voltak bejelentve a hatóságoknak.

Elrettentő szám ez. Egy községben 270 fegyver olyan kezekben, akik nem mondhatók megbízhatóknak, veszedelmet jelent az egész állam közbiztonságára. Hány fegyver lehet az egész országban avatatlan kezekben? Ilyen körülmények között nem valószínű csoda-e, ha a közigazgatási hatóságok fenn tudják tartani a rendet.

Nemcsak az erdész embernek, hanem minden rendes állampolgárnak az volna a kívánsága, hogy az országban ne legyen egyetlen fegyver sem olyan kezekben, amelyekben az kész veszedelem. Az volna kívánatos, ha a csendőrség nem állt volna meg annál az egy falunál, hanem folytatja a razziát országszerte.

Természetesen vannak olyanok is, akiknek más a kívánságuk. Például a derék vadorzóknak egyáltalán nem volt kedvükre ez a razzia, nagyon megnehezítelte érte a csendőrökre és pert is indítottak ellenük. Ilyenformán történhetett meg az az elképzelhetetlen eset, hogy a vadorzók a vádlottak padjára ültették a csendőröket. Az eset vége az volt, hogy a bíróság, miután kivizsgálta az ügyet, a csendőröket felmentette.

Nyíltan kimondhatjuk és ki is mondjuk, hogy ezek az állapotok nem olyanok, mint aminőknek lenniök kellene. Sokszor és sok helyen hangoztatjuk, hogy Magyarország ma a legrendezettebb ország, ahol a közbiztonság a legnagyobb, ahová a külföldi ember nyugodtan és biztonságban utazhatik. Ez kétségtelenül igaz és a vadorzókat az ő rejtett fegyvereik-

kel együtt országunk közbiztonsága szempontjából csak szépséghibának tekinthetjük.

Nem kétséges, hogy ezt a szépséghibát is ki kell küszöbölni. Annyi bizonyos, hogy a múltban valamiféle mulasztásnak kellett történni, hogy a dolgok eddig fajulhattak. Mindenkinek be kell látnia, hogy legfőbb ideje volna az elavult törvények hatályon kívül helyezésének. Olyan törvényekre van szükség, amely szigorával kíméletlenül lesújt mindazokra, akik manapság még minden kockázat nélkül veszélyeztetik országunk vadállományát, sőt a közbiztonságot is.

Egyesületi hírek:

Az idei vándorgyűlésünk a legélénkebb érdeklődést váltja ki a kartársakból. Naponként érkeznek levelek, amelyekben kérik, hogy a vándorgyűlést itt, vagy amott tartsuk meg. Sem időnk, sem anyagi erőnk nincs arra, hogy minden kívánságnak eleget tegyünk. A helyzet az, hogy évenként egynél több vándorgyűlést nem tarthatunk. Bármint szeretnénk is, a sok közül csak egyetlen egynek tehetünk kedvére.

A vándorgyűlés helyének megválasztásánál csakis az az egy szempont lehet az irányadó, hogy a múltban, de a jövőben is, ezekkel a gyűlésekkel mindig propagandát akartunk csinálni az egyesületnek. A dolog természeténél fogva tehát a gyűlés helyét ott kell megválasztani, ahol a kartársak a leg-sűrűbben laknak és ahol az érdeklődés egyesületünk iránt a legkisebb.

Érdekes és érhetetlen, hogy Zala vármegye az a terület, ahol a nagy távolság, vagy valami más oknál fogva az alerdések meglehetősen közömbösen viselkednek és nagyon kevés érdeklődést mutatnak mindazon célok és tervek iránt, amelyek nekünk minden gondolatunk felett uralkodnak.

Ezek a megfontolások arra készítetnek bennünket, hogy a vándorgyűlés helyéül Zalát válasszuk. Nem akarunk azonban elzárkózni a több irányból jelentkező kívánságok előtt, azt sem akarjuk, hogy egy-egy kívánságnak esetleg csak évek múlva tehesünk eleget, éppen azért arra az elhatározásra jutottunk, hogy ezentúl évenként több vándorgyűlést tartsunk. Hasznunkra válna ez nem csak azért, hogy közöttünk az összetartó erőt hatalmasan megnövelné, hanem azért is, hogy új tagok toborzásával egyesületünk erejét és ezáltal tekintélyét is gyarapítsuk.

E hó folyamán tartották Esztergomban 5 éves találkozójukat a volt erdőéri és vadéri szakiskola 1932. évben végzett növendékei. A találkozó lefolyása végtelenül lesújtó és fájdalmas ránk nézve. Négy, mondd: összesen négy kartárs érezte a vágyat magában, hogy a találkozón megjelenjék. Kettőn levélben mentették ki magukat. Ezek a számok eleven fokmérői annak az egymás iránti szeretetnek és összetartásnak, amely közöttünk él és egyúttal azt is mutatják, mi az oka annak, hogy terveinket és céljainkat miért tudjuk csak nagyon lassan és csak félig meddig megvalósítani.

Az összetartás hiánya megölője minden szép és nagy dolognak. Egyesületünk egyik legszebb célja az, hogy közöttünk ezt a hiányzó összetartó erőt felkeltse, ápolja és megnövelje.

A mult számunkban leközölt memorandum-tervezethez számtalan hozzászólás érkezett. Megállapítható, hogy a hozzászólások mind olyan természetűek, amelyek legfeljebb egy érdekcsoport javát szolgálhatják és a közösség szempontjából nincsen különösebb jelentőségük. Mivel mi nem egyes érdekcsoportoknak, hanem az összességnek a céljait szolgáljuk és mert igen sokan változtatás nélkül fogadják el a tervezetet, egyelőre nincs olyan kényszerítő ok, amely bennünket a szöveg módosítására indítana.

Mint már említettük, célszerűnek találjuk azt, hogy a tervezetet, illetőleg a memorandumot olyan időpontban nyújtjuk be, amikor komolyabb elbírálásra és elintézésre lehet reményünk. Amikor ez az időpont elérkezik értesíteni fogjuk mindazokat, akiket a közgyűlés a küldöttségbe delegált és a meghatározott időpontban együttesen járulunk a földművelésügyi Miniszter úr Önagyméltósága elé.

Már itt megemlítjük, hogy feletteseink jóakarátát a magunk részére minél inkább biztosíthassuk, a tervezetet az erdészeti főosztálynak is bemutatjuk és a tanácsait kikérjük. Ilyenformán még mindig az a helyzet, hogy alapos és az összesség érdekeit érintő hozzászólásokat a szöveg végleges elkészítéséig figyelembe vehetünk.

Figyelmébe ajánlunk mindazoknak, akik az egyesület révén valamely állás elnyeréséért folyamodtak, az eredményről bennünket minél előbb értesítsenek, mert különben sem az illető kartárs, sem a betöltendő állás sorsáról nem értesülünk. Ugyanis a munkaadó csak a legkritikább esetben küld hozzánk értesítést ilyen esetben.

A mult hó végén tartotta az egyesület tisztikara a havi összejövetelét. Az értekezlet a szokásostól annyiban különbözött, hogy a megbeszélések szélesebb mederben folytak le s az egyesület minden ügyét a legaprólékosabban letárgyalták.

Felkérjük mindazokat, akiknek a nyugdíjgyesület tagsági könyvecskéjét már eddig megküldöttük, hogy az aláírt belépési nyilatkozattal együtt ne csak az igényelt nyugdíjösszegét és a visszavásárolni szándékolt esztendőök számát közöljék velünk, hanem elsősorban munkaadójuk nevét, címét, hogy módunkban legyen náluk közbenjárni abban az irányban, hogy a kartársak nyugdíjjárulékainak felét minél előbb magukra vállalják.

Egyébként itt közöljük azt, hogy a nyugdíjgyesületbe való belépésre szándékunk van rövid határidőt kitűzni, mert a vezetőség a folyó ügyekkel, az ezzel járó munkatöbblet miatt alig tud megbirkózni.

Többen érdeklődtek nálunk arról, hogy milyen helyzet áll elő akkor, ha a nyugdíjgyesületbe belépő tag, a kitűzött, u. n. várakozási idő előtt elhalna?

Erre vonatkozólag közöljük, mint ahogy már a titkári jelentésben is világosan ki volt fejtve:

A várakozási idő letelte előtt elhalt kartárs által befizetett nyugdíjjárulékokat az egyesület visszafizeti, természetesen kamatok nélkül. Ez mindenesetre olyan kedvezmény, amelyet sehol, még az állami alkalmazottak sem kapnak meg.

Igen fontos körülmény a nyugdíjgyesülettel kapcsolatban az, hogy minden tag későbbi időpontban is megváltóztathatja a szándékát és ezt a nyugdíjgyesületnél bejelentheti. Pl. valaki, akár 8 esztendő múlva is bejelentheti, hogy igényt tart özvegyi járulékra, vagy a nyugdíjbiztosítását díjvisszatérítéssel igényli, ami azt jelenti, hogy halála után az általa befizetett járulékokat a megnevezett örökösének az intézet fizesse vissza akkor is, ha közben, akár 10 vagy 30 évig már nyugdíjat élvezett volna. Természetesen a díjvisszatérítéses táblázat valamivel kevesebb nyugdíjat jelent. A lényeg az, hogy bárki egy későbbi időpontban egyik módozatról a másikra bármikor áttérhet.

Levelésládából

Az alábbi levelet egy olyan kartársunk írta, akit mindnyájan megfontolt embernek ismerünk és tudjuk róla, hogy panaszkodni a legnagyobb bajában is csak ritkán szokott. Arra, hogy levelét itt közreadjuk, leginkább az készlet benünket, hogy egy másik kartársunk, aki levelében a memorandum tervezetéhez szólt hozzá, meglepődve, hitetlenkedve és méltatlankodva kérdezi tőlünk, hogy miért vagyunk mi cseleedsorban? Az illető kartársunk — hála a sorsnak — úgy

látszik, olyan állásban van, hogy ezt nem vette észre. Hogy mi firtatjuk ezt a dolgot, annak oka az, hogy a nagy többség elsősorban kényszerít minket erre, másodsor mi magunk is olyanformát érzünk kicsinyben, ha erről van szó, mint mikor egy nemzet függetlenségéért harcol.

Nem volt módunkban ellenőrizni mindazt, amit kartársunk levelében megírt, de semmi okunk sincs feltételezni, hogy valakit félre akar vezetni. Miért is tenné? Igazán semmi értelme sem volna. Éppen ezért egész terjedelmében érintetlenül adjuk a levelet, úgy, ahogy olvastuk:

Kedves Kartársam,

tudom rólad, hogy mekkora anyagi megerőltetésedbe került fiaddal elvégeztetni a négy középiskolát és tudom azt, hogy csekély jövedelmedből mennyire nehezedre eshetik most a fiadat ellátni mindazzal, amiben egy tanuló kitartása kerül. Meg vagyok győződve arról, hogy a két év alatt nem lesz annyi jövedelmed, mint amennyit a fiú tanítási költségei jelentenek, azt is tudom rólad, hogy csekély fizetésed mellett semmi megtakarított pénzed nincs és sokat gondolkodom azon, vajjon milyen úton-módon tudod elérni azt, hogy gyermekeidet mindennel ellásd, amire csak szüksége van.

Tudom, hogy nagyszerű erőfeszítéseid mögött ott lapang valami boldog megelégedés, hogy fiadból ember lesz, szakképzett, tekintélyes és megbecsült férfiú és hogy a Te erőfeszítéseiddel örök időkre leróttad iránta azt, amivel neki tartozol.

Azt hiszem, Te vagy az egyetlen ember, aki erőfeszítéseid és illúzióid között nem látod tisztán a valóságot. Nem mertem Neked egyenesen megírni a dolgokat, csak így közvetve a lapunk útján üzenem, hogy menj, nézz körül imitt-amott és lásd mindazt, amit én láttam.

Lehet, hogy nem veszed észre, azért megírnom Neked, mi is az, ami engem annyira elszomorított. Emlékezel talán, hogy nem régiben egy rendelet intézkedett arról, hogy a gazdaságokban alkalmazott négy középiskolát végzett írnokok a gazdaságokkal együtt bekerülhettek a gazdaságoknak abba a státusába, amelyről a nyugdíjbiztosítással kapcsolatban a gazdaságokról a rendelet megemlékezik. Jól értsd meg: arról van szó, hogy a négy középiskolás és semmi más képzettséggel nem bíró gazdasági írnokot a gazdaságok státusába sorolták és részükre nyugdíjat biztosítottak ugyanakkor, amikor a négy középiskola alerdész szakképzettséggel rendelkező, tehát magasabb képzettségű kartársunk, aki külső erdészeti és belső irodai szolgálatot is végez, megmarad a gazdasági cselédek lajstromában.

A végzet üldöz bennünket. Talán bűn nagyon szeretni valakit vagy valamit, különösen nagy bűn lehet az erdőt sze-

retni és annak szentelni életünket, mert lám, meg kell szenvednünk érte!

Kedves Barátom! Talán hallottál már valamit a földműves-iskolákról is. A földműves-iskolát végzetek is megelőztek bennünket a fent említett rendelet intézkedései folytán. Őket is bevették a gazdatisztek nyugdíjbiztosító lajstromába — csak az alerdészeket nem.

Mindezeket meggondolva, kétségbe kell esnünk ennyi mellőzésre. Megnyugvásul csak az a tudat szolgálhat, hogy magunk mögött tudhatjuk az egyesületet, amely a mindenünnen kizárt és magára hagyott erdészeti segédszemélyzetet végül is olyan nyugdíjbiztosításhoz juttatta, amely ráknézve kedvezőbb, mint sok más megoldás, amelyet annyi különböző oldalról javasoltak.

A sors így ad elégtételt. Azt mondja az Irás: az utolsóból lesznek az elsők. A megvetett és mindenünnen kizárt erdészeti segédszemélyzet a nyugdíjbiztosítás terén előbbre van, mint bárki más.

Ennek ellenére vezetőségünk azt hangoztatja, hogy ez a nagyszerű megoldás is csak ideiglenes, arra szolgál csak, hogy mindaddig, amíg feletteseink ebben a kérdésben határoznak, amíg a kérdést véglegesen rendezik és megoldják, az erre szükséges idő se vesszen kárba.

Mélységes előrelátás jele az, hogy akkor, amikor az erdészeti segédszemélyzet már évtizedeket veszített a habozás és tájékozatlanság miatt, a vezetőség keresett és talált olyan megoldást, amely ha nem is véglegesen, de megoldotta azt az igen fontos problémát, hogy az idő múlásával a további veszteségeknek gátat vessen.

Kartársi szeretettel köszöntlek :

Kuli Jenő

ÖREGSZEM . . .

*Az életemből mindennap
Letörök egy kis darab.
Minden nap egy
Aranydarab.*

*Reszkető kezem összegyűjti,
A napokat féltve őrzi,
Drága dobozba összerakja,
Fukar módjára turkálgatja,
Végül mégis, végül mégis
A semmibe széjjelszórja.*

Fazekas Gyula.

Pénztári beszámoló

Julius havi befizetések folytatása : Orosz László Szombat-hely 3, Molnár István Debrecen 20, Varga Pál Réde 4, Gavra Alajos Szekszárd 3, Ézsiás János Árpádhalom 2, Király Imre Árpádhalom 1.50, Takács János Nagyjáplánpuszta 10 P. Ösz-szes befizetés július hóban : 555.18 P.

Augusztus hóban befizettek : Törkenczy János Borrév 6, Ösz István Bakonyszentlászló 3, Belányi Vilmos Dorog 3, özv. Bögözy Gyárfásné Adony 3, Kolozsváry István Királyhalom 3, Takács Tibor Szökemalom 2, Kummert Lajos Páty 5, Keszthelyi Gábor Vámpuszta 5, v. Körösi András Egerbakta 6, Deáky Dezső Kaposvár 2, Babó József Halázhomok 5, Szász Nándor Diósgyőr 5, Hegyi János Veszprém 2, Németh József Körmend 6, Kárpáti András Hajmáskér 9, Kapui Károly Bakonyszentlászló 5, Gottvald Pál Zengővárkony 6, Véghelyi István Surd 7, Pilipár Zsigmond Törökkoppány 39, Tanó József Erdőmecske 4, Halápi József Tapolca 1.50, Simon Dezső Fót 6, Nagy Vince Vajszló 6, Balogh Bálint Pilisszentkereszt 2, Kósa József Nagykovácsi 3, Nádaskay Richárd Budapest 50, Kothay Mihály Kutberek 6, Hessz József Iharkut 10, Bank István Hetvehely 3, Prókay Gyula Diósgyőrvasgyár 20, Füzi Lajos Simonfa 6, Barsi János Erdőmecske 3, Köveskúti Imre Tés 8, Gregán Emil Börzsönyirtás 3, Sólyomi Jakabné Visegrád 5, Pöröz Sándor Gödöllő 5, Schilling György Dunabogdány 10, Ézsi Lajos Pörboly 12, Bretus László Kocsér 10, Forgács Pál Réde 5, Deli Antal Kán 6, Banitz Gyula Keszthely 2, Sárvári János Drégelypalánk 1, Mesterházy Géza Balatonszázrós 3, Gögös István Tengőd 25, Kalota Jenő Tiszaluc 5, Légrádi Mihály Isaszeg 3, Ólveti Sándor Debrecen 1.50, Halomházi Pál Isaszeg 3, Grellnet János Zalaerdőd 4, Szentirmai Sándor Budakeszi 6, Fekete József Gödöllő 5, Györki László Dunaszentbenedek 6, ifj. Szarka András Valkó 2, Malmos Mihály Miskolc 10, Gaál Dániel Ujhuta 3, Cservenka Ferenc és társai Tata 26.50, Czumpf Imre Pilisszentlászló 8.75, Hegyi Antal Nagykanizsa 10, Tóth István Rábatótfalu 25, Németh Géza Csapod 3.43, Füzi István Babót 6, Varga Sándor Iharkut 9, Zöldi Ferenc Nagyköros 5, Nahoczki Antal Szarvaskő 14, Alscher Zoltán Ecseg 5, Szabó János Csolnok 5, Kovács Antal Csapod 6, Tömösközi Györkő Vilmos Lámpásvölgy 8, Keresztes Ferenc Bakonycsérnye 11.30, Csányi István Mozsgó 5, P. Szűcs József Nagyköros 10, Richter Gyula Székesfehérvár 2, Türk Antal Herceghát 5, Patakfalvi József Nagykanizsa 2, Gunszt Ferenc Sárpentele 12, Schwedtnner Antal Nagykovácsi 10, Ország Lajos Tengőd 7, Horváth József Oltárc 3, Laky József Erdőháza 10, Kiss Károly Daraboshegy 15, Sze-

mes Mihály Görömbölytapolca 6, Bodor Lajos Középrigóc 3, Szalay János Kapuvár 4, Huszár János Balatonendréd 12, özv. Zsurilla Antalné Miskolc 1.50, Födelmesi István Sümegcsehi 1.50, Fekete Boldizsár Kenyérmezőmajor 10, Kütsán Sándor Terézhalom 6.50, Szalay Péter Mekényes 4, Kovács György Ujhuta 3, Győri János Bükkzsárc 3, Pintér Gergely Iharhút 8, Cszmadia Vince Iharhút 6, Barnóczky István Debrecen 12 P. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Felkérem azon kartársaimat, akik az alatt közölt egyesületi tagok jelenlegi tartózkodási helyét ismerik, szíveskedjenek közölni azt a vezetőséggel:

Dózsa János Kisgyőr, Kovács Mihály Pálháza, Sváb István Pestszentlőrinc, Balázs József Budakeszi, Vas József Szántód, Györki József Dusnok, Magasházy János Vajszló és Németh József Középiszkász.

A név után feltüntetett lakóhely nevezettek legutóbbi tartózkodási helye volt, honnét elköltöztek, de hogy hová, ezt elmulasztották a vezetőség tudomására hozni.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József
egyesületi főszámvevő.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papirkosárba kerülnek.)
Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendők szerkesztőségünkhöz.

Ézsaiás János Nagyszénás. Címét helyesbítettük.

Ősz István Bakonyszentlászló. A tagszerzést egyesületünk nevében hálásan köszönjük. Tagdíja a július 31-én feladott 3 P-vel 1937. év végéig rendezve van.

Kothay Mihály Kútberek. Tagsági díja az aug. hó 2-án feladott 6 P-el 1938. év március hó 31-éig rendezve van.

Köveskuti Imre Tés. Tagdíjhátraléka, ill. előírása 1937. év végéig 12 P.

Kalota Jenő Tiszaluc, Tagdíjhátraléka az aug. hó 4-én feladott 5 P betudása után 1937. év végéig 16 P.

Hegyi Antal Nagykanizsa. Tagdíjhátraléka az aug. hó 7-én feladott 10 P elkönyvelése után 1937. év augusztus hó végéig

számítva 7.30 P. Ehhez jön még természetesen az ez évi előírás, vagyis 4 P. Tehát 1937. évben még fizetendő 11.30 P.

Tóth István Rábatótfalu. Tagdíjhátraléka, illetve előírása 1937. év végéig 42 P.

Füzi István Babót. Tagdíja 1937. év végéig rendezve van.

Nahoczki Antal Szarvaskő. A beküldött 14 P-t tagsági díjra számoltuk el. Tudniillik a temetkezési alap mint ilyen már megszűnt. A temetkezési segélyre, a tagsági díj ellenében minden rendezett tagdíjas tag jogosult. Így tehát az évi tagsági díj (12 P) ellenében temetkezési segélyben is részesül. Tagdíja ilyenformán 1938. év április hó végéig rendezve van.

Csányi István Mozsgó. A beküldött 5 P-ből csak 2.68 P-t számolhatunk el tagdíjra, mivel 2.10 P-t Storcz Mátyásnak Szarvashivóra küldtünk el. Ezen 2.10 P-nek a portójára ment 20 fillér, póstautalványra 2 fillér és 10 fillért kézbesítéskor vonják le Gödöllőn. Summa summárum 2.32 P-t fizettünk ki és így tagdíjra nem maradt csak a különbözet.

Gunszt Ferenc Sárpentele. Tagdíjhátraléka, illetve előírása ez év végéig, az aug hó 14-én feladott 12 P betudása után 5.50 P

Kiss Károly Daraboshegy. Az aug. 14-én feladott 15 P betudása után ez év végéig fizetendő tagdíja 15 P.

Felkérjük Eötvös Béla (Nagybátony), Pintér Gergely (Iharkút), Gunszt Ferenc (Sárpentele), Frantz Lajos (Pálfisziget), Mestersházy Géza (Balatonszázrő), Csekey János (Sopronkövesd), Ézsiás János (Árpádhalom), Kiss József (Iharkút), Matkovits Antal (Balatonmagyaród), Varga Sándor (Iharkút), Hess József (Iharkút), Csizmadia Vince (Iharkút) kartársainkat, akiknek költségkímélés szempontjából a nyugdíj tagsági könyvecskét egyszerű levélben küldtük meg, lehetőleg sürgősen értesítsenek bennünket, hogy a könyvecske nem veszett-e el, mert a könyvecske értéke 3 pengő és ha tömegesen elkallódnának, számunkra az érzékeny veszteség volna.

Kolmann Jenő Dömös és mindazoknak, akiknek a könyvecskét akár személyesen, akár alkalmilag küldtük el, felkérjük, hogy a könyvecskék nyilvántarthatása végett aláírt nyilatkozatukat minél előbb juttassák hozzánk.

Különben ezután is, mint eddig is, ebben az ügyben mindenkinek készségesen szolgálunk felvilágosítással, ha valaminek ennek szükségét érzi.

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. Egyesületi tagoknak a tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet királyné-utca 25–27. küldendők.

Az idén megtartott vándorgyűlésünket

az eddigénél sokszorososan nagyobb érdeklődés előzi meg. Már hónapok óta kapjuk a leveleket, amelyekben a kartársak közlik velünk a kívánságaikat és mindnyájan tesznek propozíciót abban az irányban is, hogy hol tartsuk meg a vándorgyűlést.

Nagyon is természetes dolog az, hogy az összes kívánságokat honorálni nem tudjuk. Az is természetes, hogy a kartársak mindegyike a vándorgyűlés helyéül azt a várost jelöli meg, ahová a legkedvesebb emlékei fűzik, ahová szíve legjobban húzza,

Mást nem tehetvén, kimutatást készítettünk arról, hogy ki hová kívánja összehívni a vándorgyűlést és ezután a feladatunk igen egyszerű. Számot vetvén a kívánságokkal, a táblázatokból azt olvassuk le, hogy a legtöbben Zala vármegyéből jelentkeztek és mert ez a hely a fővárostól igen távol fekszik és mert a zalamegyei kartársakat fűzi az egyesülethez a legkevésbé szoros kapcsolat, nekünk is kedvünkre van a választás, mert a vándorgyűlés propagatív erejét ilyenformán felhasználhatjuk arra, hogy egyesületünket megerősítsük és az ott élő számtalan kartársunkat a céljainknak megnyerjük.

Igen fontos szempont ez. A fokozott érdeklődést a magunk részéről egybekapcsoljuk a fokozottabb előkészületekkel és mindent elkövetünk abban az irányban, hogy a közeljövőben — november hó 7-én — Zalaegerszegen megtartandó vándorgyűlésünk úgy reprezentatív, külsőségeiben, mint erkölcsi eredményekben az eddig megtartott gyűléseket messze felülmulja.

A gyűlés sikerében joggal bizakodunk, mert az eddig mutatkozó érdeklődés biztosíték nekünk arra, hogy a gyűlés

az egész dunántúli kartársak találkozója lesz, ahol komoly felszólalások hangzanak majd el nemcsak az egyesületünk leg-
életőbb kérdéseiről, hanem sokan új eszmékkel is jelentkez-
nek majd, amelyek esetleg hosszú időre előre megszabják
számunkra azt az utat, melyen haladnunk kell.

A gyűlésen való részvételüket bejelentették sokan olyanok,
akik a nemzet életében is szerepet játszanak. Sokan lesznek
ott olyanok, akik magas érdeklődéssel és figyelemmel kísé-
rik harcainkat, amelyeket a szebb s a boldogabb jövő
reménységében folytatunk. Számíthatunk arra, hogy ezek a
magas személyiségek, akiknek érdeklődésük középpontjába
kerültünk, meg fognak ragadni minden alkalmat arra, hogy
azt a hatalmas erkölcsi erőt, amely irányító munkásságuk révén
a rendelkezésükre áll, latba fogják vetni mindazokon a helye-
ken, ahol a legkisebb mód is kínálkozik arra, hogy a mi érde-
keinket előmozdíthassák.

Sajnálatos körülmény az, hogy a Zalaegerszegen meg-
tartandó gyűlés közelebbi idejét és helyét nem jelenthetjük
még most sem be, mert az államvasutak igazgatósága minden
ősszel, október 15-én megváltoztatja a vasutak menetrendjét.
Az új menetrendek csak október 15-étől érvényesek s amíg az
új rendet nem ismerjük, nem dönthetünk abban a kérdésben,
hogy a különböző irányokból összeseregülő kartársakat mely
időben lesz legalkalmasabb összegyűjteni. Éppen ezért már
most figyelmeztetjük az érdeklődőket arra, hogy a pontos idő
és hely megjelölését csak a legközelebbi számunkban —
november 1-én — fogjuk tudni megjelölni.

Addig is kérjük mindazokat a kartársakat, akik az egye-
sület érdekeit szívükön viselik, kövessenek el mindent, hogy
a maguk körében és környezetében a legélénkebb propagan-
dát folytassák le azért, hogy a vándorgyűlésen minél teljesebb
számban és minél nagyobb lelkesedéssel vegyünk részt.

Azokat a kartársakat is szívesen és örömmel látjuk majd
körünkben, akik mindezideig nem tagjai az egyesületünknek,
mert azt reméljük, hogy ők bepillantást nyervén a dolgok
állásába, teljes szívvel és lélekkel csatlakoznak hozzánk.

Az ilyenféle csatlakozások pedig senki előtt sem lehet-
nek közömbösek, mert hisz mindenki előtt kétségtelen az,
hogy a tömegekben és a szervezkedésben rejlik az erő.

Hisszük, hogy a kartársak ebben az irányban is meg-
fogják tenni mindazt, amit csak megtehetnek arra, hogy nem-
csak a szervezett, hanem a szervezetlen kartársak is minél
nagyobb tömegben toljának a zászlóink alá.

— e.

Hozzászólók !

Balzsay Endre alerdész úr, lapunk augusztus havi számában „Vadászati felügyelői állások megszervezéséről” cím alatt igen életre való kérdést vet felszínre. Én szintén ezen kérdéssel fogok most foglalkozni, amint azt már meg is ígértem, azonban cikkemnek szándékosan nem adom az általa használt címet. Ugyanis, mikor 1934. évben a m. kir. földművelésügyi miniszter úr megalkotta a vadászati tudósítói állásokat és kinevezte a vadászati tudósítókat, talán, ha szabad mondanom igen sok olyan urat nevezett ki, akik ezt a szép tisztiséget és kizárólag megtiszteltetés számba menő megbízatást nem úgy fogták fel, ahogy az tervezve volt.

Maga a magas megbízatás kimondja, hogy : Ezzel a tisztséggel járó feladat, hogy a vadászati tudósító a járása területén a vadászati viszonyokat állandóan figyelemmel kíséresse. Tapasztalatairól, a vadállományról, áttelelésről, szaporulatról, vadkárokról, szóval a vadászatot felölelő és annak előbbrevitelét célzó tapasztalatairól, azok éber figyelemmel való kísérése mellett időszakonként a miniszteriumnak jelentést tegyen. A vármegye alispánjának, főszolgabírájának vadászati ügyekben hozzá intézett megkeresésére válaszoljon.

Kifejezetten kiemeli a megbízatás, hogy ezen megbízatásból folyó munkásságért díjazás nem jár, még esetleges felmerülő költségek sem nyerhetnek megtérítést.

Én ezt a megbízatást egy vadász részére nagy bizalmi kitüntetésként fogom fel, de erre csak olyanoknak szabad vállalkozni, akik a vadászat érdekét közérdeknek tekintik, akiknek idejük, szakértelmük és áldozatkészségük meg van, hogy a magyar vadászat érdekeit önzetlenül szolgálják, tehát független embereknek is kell lenniök.

Igen természetesen az első kinevezések, vagy mondjuk megbízatások alkalmával még nem volt módjában a miniszteriumnak meggyőződnie arról, hogyan fogják ezen szép tisztiséget az egyes tudósítók betölteni. Azóta már több, mint két év telt el és örömmel lehet megállapítani, hogy javarészen erre érdemesekre esett a miniszter úr választása. De nem függ minden kizárólag a vadászati tudósítótól atekintetben, hogy hivatását akarata szerint tölthesse be. Mivel nem hatóság, végrehajtó joga nincsen, intézkedéseit jóformán csak tanács, vagy információ alakjában teheti meg a közigazgatási hatóságoknál és legyünk őszinték, ahol a közigazgatási hatóságok vezetői vadászemberek, ott örömmel veszik ténykedését, segítségét és minden remekül megy. De ahol ez nincsen meg, vagy a közigazgatási hatóságok mintegy hatásköri beavatkozást látnak a vadászati tudósító működésében, ott bizony valljuk

be, sántít az intézmény és nem is lesz soha képes hivatása magaslatára állani. Az érintkezésben főleg sok kívánni való van, még a községi jegyzőkkel, kik gyakran tudomást sem akarnak venni a létezéséről. Tapintattal és egy vadászias érzésű főszolgabíró segítségével azonban ezt a kérdést is át lehet hidalni.

Legnehezebb a feladata azonban a vadászati tudósítónak a vadászterület tulajdonosokkal és bérlőkkel, tehát azokkal szemben, akiken hivatva van segíteni. Tisztelet a kivételnek, de azok az urak úgy tekintik a tudósítót, mint aki az ő szigorúan magánügyükbe beleszólást kívánna, holott ez távol áll tőlünk. Szinte nevetségesen hangzik a gyakran felhangzó megjegyzés, hogy kifizetem a terület bérét és kinek mi köze hozzá, hogy ottan mit csinálók. Hiszen elfelejtik, hogy éppen itten és ehhez kell, hogy közünk legyen, mert az a községi vadászterület, amit kibérelnek, a közületé és mivel nem lehet megkívánni a községi bírótól, vagy esküdtől, hogy értsen a vadállományban rejlő közvagyon megőrzéséhez, karbantartásához, rendszeres kezeléséhez, azért vagyunk mi, hogy ezt a köz részére és érdekében megóvjuk.

Csak egy pillantást kell vetnünk az 1935—36. évi vadászati idény vadászati statisztikájába és mindjárt látni fogjuk, hogy micsoda nemzetgazdasági érték rejlik hazánkban, minek fenntartása országos és hazafias kötelesség.

Itt vannak a mindinkább elszaporodó vadászati kihágások. A minisztérium bölcs gondoskodása folytán az idén azonban itten is nagy előrehaladás történt, mert megkaptuk a szakképviselői megbízatást, melynek értelmében minden hivatalból üldözendő vadászati kihágási ügyben a vád képviselőjére jogosultak vagyunk és minden tárgyalásra meg leszünk idézve. Igaz ugyan, hogy sok esetben a bűnösség megállapítása teljesen laikus nem szakbírák kezében van, de van fellebbezési jogunk. Még nagyon üdvös volna, ha a földművelésügyi minisztérium az igazságügyi miniszterrel karöltve a bíróságoknál folyó mindennemű vadászati ügyben és vadászterületi perekben úgyszintén vadkár perekben bírósági vadászati szakértőkké nevezné ki a tudósítókat. Magam részéről praxisból tudom, hogy ilyennemű szakértői megbízatásom esetén minden egyes peres ügy a felek legnagyobb kölcsönös megalégedésére békés egyezséggel lett befejezve.

Szép hivatás ez egy lelkiismeretes vadászember kezében és éppen az teszi széppé, hogy amint előbb idéztem, semmi költségmegtérítéssel nem jár, tehát megtiszteltetés. Az idén nekem 9 kiszállásom volt vidékre és 174 az iktatószámom, tehát munkám van.

És most kedves Balzsay Endre alerdész úr, itt adom meg a választ az Ön életrevaló cikkére, hogy még sem lesz a vadászati felügyelőségekből semmi, bármily üdvös lenne is az.

Miután még ezzel foglalkozni fogok, most csak röviden, nem lesz ebből semmi, mert először is az államnak nincsen reá fedezete. Másodszer pedig mikor bennünket kinevezett a miniszter úr vadászati tudósítóknak, hónapokon keresztül vadász sport lapjainkban egyre-másra jelentek meg az épületes vitatkozó közlemények, melyekből csak a vak nem látta, hogy pro et kontra vitatkozó cikkek mind arra vergáltak, hogy a vadászati tudósítói állások után jönni fognak a már dotációval járó vadászati felügyelőségek és ezen állásokra mindenkit alkalmatlannak találtak, természetesen a cikkek íróit kivéve.

Dr. Jármy István

m. kir. vadászati tudósító.

Országos vizslaverseny Esztergomban.

Két napon át, szeptember 18. és 19-én tartották meg a vizslaversenyt Esztergomban a Körtvélyes-szigeten. Az időjárás, amely az idén mindenkit szinte a kétségbeesésbe kergetett, ezen a két napon kedvező volt. Igen előkelő és nagyszámú társaság gyűlt össze a szigeten és örvendetes tünet, hogy az érdeklődők között nagyszámú és előkelő hölgy társaság is volt jelen. Úgy látszik, hogy a hölgyek, miután a sportnak minden ágával megbarátkoztak, érdeklődésüket lassan kiterjesztették a vadászatra is.

Úgy a versenyzők, illetve a résztvevők számából, mint a verseny eredményeiből megállapíthatjuk, hogy az évenként megtartott versenyek színvonala emelkedő tendenciát mutat és hogy a vizslák ma már a vadászatnak épen olyan nélkülözhetetlen eszközei, mint a fegyverek.

A versenyre elővezetett vadászebeknek a következő feladatokat kellett megoldani:

1. követés pórázon és szabadon,
2. keresés : különös tekintettel a kitarásra és az élénkségre,
3. vadmegállás,
4. viselkedés lövésre és a vad kelésekor,
5. apportírozás,
6. vonszalék kidolgozás és szimat,
7. viselkedés és engedelmesség a vadászat közben.

A bíráló bizottság élén állottak: gróf Esterházy László, dr. Jármy István és Félix Endre, akik a versenyt sportszerűen és pártatlanul vezették.

A verseny első napján este ismerkedési vacsorát tartottak a Fürdő Szállóban, ezt megelőzőleg ülést tartott az angol és a magyar vizsla szakosztály. A vacsorán megjelent dr. Radocsay László főispán, dr. Frey Vilmos alispán, Glatz Gyula polgármester, gróf Esterházy László az O. V. C. elnöke, gróf Széchenyi János és még sokan neves és ismert vizslatenyésztők, vadászok és érdeklődők.

A verseny másnapján titkárunk beszélgetést folytatott Félix Endre tanár úrral, az országos hírű vizslatenyésztővel, aki a többek között arról is nyilatkozott, hogy mennyire kívánatos és észszerű volna, hogy az erdészeti segédszemélyzet vizslaidomítással is foglalkozzék.

— A vizslaidomítás nemcsak szép és sportszerű foglalkozás, hanem hasznos is. Egyik vadőröm, aki később teljesen a vizslaidomításnak szentelte magát, birtokot és házat szerzett magának.

Arra a kérdésünkre, hogy a hivatásos vadőr milyen vizslát tartson, a tanár úr véleményét szíves volt a következőkben összefoglalni:

— Az eb fajtájának megválasztása sok körülménytől függ. A nagy kiterjedésű és nagy dimenziókkal rendelkező vadászterületeken az angol vizsla nagy szolgálatokat tehet, különösen azért, mert nagyvérű.

A hazai viszonyainknak és a vadőr hivatásának szempontjából inkább megfelel a magyar és esetleg a német vizsla (setter), mivel ezek sokkal könnyebben idomíthatók, azonkívül fogós kutyák is. Ezek a szempotok kell, hogy a vadőr előtt döntőek legyenek, mert a vadőr sokkal inkább használhat egy universális képességű fajtát, mint a kimondottan speciális képességű angol vizslát. Igaz ugyan, hogy az angol vizslának kitűnő orra van, de nagy hibája, hogy a vonszalékos csapat nem jól követi. Ezt bebizonyították a most megtartott versenyek is, amelyen alig volt 1—2 angol vizsla, amelyik az ilyen csapatot követni tudta volna.

A német és a magyar vizslák viszont kitűnően követnek mindenféle csapat.

Arra a kérdésükre, hogy a közfelfogás szerint az idegen fajtájú vizslák közül nagyobb százalék válik be, mint a magyar vizslák közül, a tanár úr igen élénken tiltakozott:

— Pár év előtt — mondotta —, amikor még saját kennelem volt, a százalékos arány tekintetében is tehettem megfigyeléseket. 15 idomításra befogott magyar vizslám közül 2 nem volt használható, 8 német vizsla közül pedig 4-et találtam teljesen alkalmatlannak. Tapasztalataim alapján állíthatom, hogy a magyar vizslák idomításával érdemes foglalkozni, különösen kívánatos volna, hogy a fiatalabb korosztályú erdészeti segédszemélyzet többet foglalkoznék az idomítással, mert erre

nemcsak neki van a legtöbb alkalma és módja, hanem a mai világban igen számottevő mellékes jövedelmet is hajthat.

A vizsgáztató bizottság pártatlan ítélete alapján a következő díjakat osztották ki: a magyar vizsláknál 1. Lassányi József (Debrecen) Miki nevű vizslája nyerte a m. kir. földművelésügyi miniszter tiszteletdíját (serleg) és a Fónagy vándordíjat. 2. Dús Jenő (Bp.) Kati nevű vizslája nyerte Kölcsey Kende Mihályné tiszteletdíját (antik szivardoboz). 3. Fekets László (Esztergom) Fickó XXII. nevű vizslája nyerte a OVC tiszteletdíját (ólom-kristály váza). 4. Kölcsey Kende Mihály (Bp.) Zsóka III. nevű vizslája nyerte az esztergomi Hotis tiszteletdíját (ólom-kristály váza). 5. Vértessy István (Bp.) Matyi III. nevű vizslája nyerte a Schell kőolaj R. T. tiszteletdíját (ezüst doboz). 6. Graf Ferenc (Bp.) Borcsa nevű vizslája nyerte az OVC aranyplakettjét. 7. Lékay Lingauer Albin (Szombathely) Sikk nevű vizslája nyerte a Hubertus aranyplakettjét. 8. Klár István (Debrecen) Dzsini nevű vizslája nyerte az OVC aranyplakettjét. A kölyök magyar vizslák versenyében 1. Csürös Gyula (Nyiregyháza) Rébi nevű vizslája nyerte gróf Eszterházy László tiszteletdíját (ezüst cigaretta-tárca). 2. Fülöp Sándor (Pélpuszt) Medgyesi percc nevű vizslája nyerte az OVC bronzplakettjét.

A német vizsláknál 1. Csürös Gyula (Nyiregyháza) Léda nevű vizslája nyerte a Hosszúfalusy vándordíjat (serleg), az Esztergomi Sportvadászok tiszteletdíját, József főherceg tiszteletdíját (ezüst serleg tokban) és Márkus Leó tiszteletdíját (1 drb 1 éves fedező kant). 2. Maár Gyula (Komádi) Clam v. d. Dobodith nevű vizslája nyerte Esztergom város tiszteletdíját (ezüst serleg). 3. Hess Ákos (Székesfehérvár) Mixi nevű vizslája nyerte az OVC tiszteletdíját. 4. Aigner Ödön (Bp.) Farkastoroki Tátra nevű vizslája nyerte dr. Plathy Tibor tiszteletdíját (kutyaszobor). 5. Stiffmayer Rezső (Bp.) Rex nevű vizslája nyerte az OVC ezüstplakettjét. 6. Aigner Ödön (Bp.) Farkastoroki Zsuzsi nevű vizslája nyerte az OVC ezüstméretét. 7. Dr. Zentai Ernő (Bp.) Arco Blumental nevű vizslája nyerte az OVC ezüstplakettjét. 8. Cseh János (Polgárdi) Treff nevű vizslája nyerte az OVC bronzérmét. 9. Hegedűs Balázs (Párkány) Lelle nevű vizslája nyerte az OVC bronzérmét. Fialatok versenyén első Békési Béla (Bp.) Dobodith nevű vizslája, nyerte Metternich-Sándor Klementina hercegnő tiszteletdíját (cigaretta tárca).

Az angol vizsláknál 1. Dr. Maár Gyula (Komádi) Csakvári Bátor nevű vizslája nyerte az Esztergomi Sportvadászok, gróf Széchenyi János tiszteletdíjait és az OVC vándordíját. 2. gróf Széchenyi János (Sopron) Bluff nevű vizslája nyerte Komárom-Esztergom vm. tiszteletdíját. 3. Dr. Köves Emil (Székesfehérvár) Sárréti Milton nevű vizslája nyerte a Hubertus aranyplakettjét. 4. Mály László (Bp.) Failon Bill nevű vizslája nyerte az OVC aranyplakettjét.

—t.

Emlékezzünk.

*Fekete márványra aranyos betűkkel
Egy hős nevét írta fel a kegyelet. —
Ezredéves multunk nagy történetének
Lapjain őseit nem dicséri ének . . .
Ústökösként tünt fel szép hazánk felett.*

*Ústökös valál te! — Harci tetteidnek
Dicsfénye övezte reménytelen honunk,
De, amely ragyogón tüntél fel az égen,
— Ústökös csillagnak ez a sorsa éppen —
Neved oly gyorsan a feledésbe hult.*

*Hálátlan a nemzet! — Hős küzdelmeidben
Hír, kitüntetéssel áldozott neked —
És midőn utadra pontot tett a Végzet,
Vérideken kívül alig pár vitézed
Tudja, hol nyugszik most porló tetemed.*

*Piramist a sírra, égretörőt, bátrát,
Mely a nagy világon büszkén széttelint
S bizakodón kémlel a magyar jövőbe,
Hitet, reménységet önt a csüggedőbe . . .
Hol sok ily halott van, — ott az élet int!
Piramist a sírra örök hír kövéből
S rajta lángbetűkkel: hazaszeretet!
Minél sötétebben borul ránk az éjjel,
Annál élénkebben kell, hogy bennünk éljen
Az emlékezés s a honfi kegyelet!*

* *
*

Poppr Emil nyug. urad. főerdész fia, Poppr Emil, a 83. gyalogezred tart. hadnagya, Ófelsége IV. Károly király aransarkantyús vitéze, a Mária Terézia-rend és a Vaskorona-rend lovagja, a katonai érdemkereszt, az arany, a két nagy ezüst, kis ezüst, bronz vitézségi érem, a II. oszt. német vaskereszt, a Károly csapatkereszt és a sebesülési érem tulajdonosa emlékére. Meghalt 1928. március 4-én, 33 éves korában.

Lébény, 1937.

Storz Albert.

Élettan (physiologia)

A növény életműködése arra irányul, hogy önmagát fentartsa és fajtát szaporítsa.

Az élőnövény egyik leglényegesebb alkotó része a víz. Ha a növényből a vizet elpárologtatjuk, visszamarad a száraz állomány, amely szerves és szervetlen anyagokat tartalmaz.

A növény testében található vegyületek alkotó elemei a következők: carbon (szén), oxigén, hidrogén, nitrogén, sulfur (kén), phosphor, kálium, calcium, magnesium, ferrum (vas), silicium és egyes növényekben még számos más elem.

A szén a levegő széndioxidjából, a levelek szájnyílásán át veszi fel a növény.

A víz a talajból, a gyökerek útján jut a levelekbe, hol kisebb része felbomlik hidrogénre és oxigénre, nagyobb része pedig elpárolog.

A nitrogént a talaj salétromsavas sóiból és rothadó, korhadó szerves vegyületekből nyeri. Továbbá a levegőből a talajba került és a víz által elnyelve tartott levegő nitrogénjét is felveszi.

A kén, phosphor és calcium kénsavas és phosphorsavas sókból származnak.

A calcium, a növény sóskasavával egyesülve, sóskasavas mészkristályokká alakul.

A vasat, mely a talajban található, a víz feloldja és a levelekbe szállítja, ahol chlorophylltestecskék létrejötténél feltétlenül szükséges. Ahol a talajban vas nincsen, ott a levelek halványsárgák lesznek.

A kálium kálisókból ered. Nagyfotossága van a cukor, keményítő és általában a szénhidrátok alakulásánál.

A silicium kovasavas sókból származik.

Asszimiláció. Az asszimiláció nem más, mint szervetlen vegyületek átváltoztatása szerves vegyületekké, miközben oxigén szabadul fel. Asszimiláció csakis napfény, vagy egyéb világosság mellett lehetséges. Az asszimilációt a chlorophylltestecskék végzik.

A levelekben létrejött vegyületek a növény táplálására és tartaléktáplálék raktározására szolgálnak.

A vegyületek szállítója a víz. A talajba felvett táplálékot a levelekbe szállítja. A levelekben készült szerves vegyületeket feloldja és a növény minden részébe eljuttatja. A felfelé történő táplálékáramlat az edényszövet szijács, ill. farészében, a lefelé és oldalt haladó a hánrcsészben megy végbe.

A *gyökér*. A gyökér a vizet a hajszálgyökerek útján, a sejtfalon történő átszivárgással veszi fel. A vastagabb gyökök csak szállító és talajhoz rögzítő célt szolgálnak.

A nedveknek a száron történő felnyomódását gyökérszívásnak nevezzük.

A növények a vizet a levelek útján, a szájnyíláson párologtatják el. A párologás szívóerőként is szerepel és így a gyökér munkáját elősegíti. A párologás a levelekben lévő oldatokat sűrűbbé teszi, hogy így az asszimiláció részére alkalmassabbakká legyenek. Hogy fogalmunk legyen az elpárologtatott víz mennyiségéről, meg kell említenem, hogy nagy átlagban annyi vizet párologtat el egy nap a lombos fa, mint amennyi leveleinek a súlya.

A növények is éppen úgy lélegzenek, mint az emberek és az állatok. Vagyis oxigént lehelnek be és széndioxidot lehelnek ki. A növények lélegzése nem csupán a leveleken át megy végbe, hanem a növény minden részén, így a száron, ágakon és gyökereken is. Csupán az érett termés nem lélegzik.

Vannak olyan növények, amelyek nem önállóan a talajból veszik fel a táplálékot, hanem valamilyen gazdanövény testén élősködnek. Ezeket élősködőknek vagy parazitáknak nevezzük. Vannak olyan élősködők is, amelyek nem csupán a gazdanövény kész anyagából táplálkoznak, hanem maguk is vesznek fel táplálékot, sőt vannak olyanok is, amelyek asszimilálnak; ezek a félig élősködők. (Ilyen a fagyöngy, fakín).

Azon növényeket, amelyek csak korhadó, vagy rothadó szerves vegyületekből táplálkoznak, saprofitáknak nevezzük. Ilyenek az ehető és mérges gombák. Vannak olyan chlorophiltartalmú saprofiták, melyek más gombákkal együttélésben (symbiosis) vannak. Ezek egymás nélkül meg sem élhetnének. Egyik növény a másiknak nincs ártalmára. Így sok fa, tölgy, bükk, cser, éger stb. gyökerein finom penész alakjában jelennek meg és annyira benövik a gyökeret, hogy a gyökérszállal nem fejlődhetnek ki; e gombafonalakat *mycorrhizáknak* nevezzük. A mycorrhizák a gyökérből élnek, de vizonzásul az anyanövényt vízzel és oldott anyagokkal látják el.

Vannak rovarevő növények is, melyek a rovarokat magukhoz csalogatva, fogva tartják és a bomlásnak indult rovarokból táplálkoznak.

Mielőtt a növény elhalna, fájának fenntartásáról szaporodással gondoskodik. Egysejtű növények szaporodási módja az oszlás; a többsejtűek szaporodása kétféle: ivartalan (oxexualis vegetatív) és nemi (sexualis). Ivartalan a szaporodás, a dugványozás, a szemzés, sarjadzás stb. útján. A nemi szaporodásnál két sejt egyesüléséből fejlődik az új növény. A virágtalanok spóra útján, a virágos növények virágpór (hímpór) és a petesejt egyesüléséből létrejött mag útján szaporodnak.

A megtermékenyült magrügy beléből a magbél, a mag-

rügy burkából pedig a magháj lesz. A petesejt a megtermékenyülés után csakhamar ketté oszlik és az alsóból ismételt oszlás útján fejlődik a csíra. A csírán kívül a magbélben vagy a sziklevekben táplálék van felhalmozva. A sziklevek száma lehet egy (*egyszikűek*), kettő (*kétszikűek*) és több (*sokszikűek*).

A csírázás. A csírázáshoz hő és víz szükséges. A nedvesség behatására a magbél és a csíra megduzzad. A csíra gyököcskéje nőni kezd, áttöri a maghéjat és behatol a földbe. Ha már a gyökér tetemesen megnőtt, kezd nőni a száracska. A sziklevek napfényre kerülve néha meg is zöldülnek, de csakhamar megjelennek a növény lomblevelei. A lomblevelek megjelenése után a sziklevek összezsugorodnak és leválnak.

A növények súly és térfogatbeli gyarapodását növekedésnek nevezzük. Növekedés kétféleképpen jöhet létre: sejtosztódás és sejtnagyobbodás útján. A növekedéshez a növénynek világosságra, hőre és táplálékra van szüksége.

A növények világosság felé törekvő mozgásjelenségét *heliotropizmusnak*, a föld középpontja felé törekvő mozgásjelenséget *geotropizmusnak* nevezzük.

Vannak még egyéb mozgásjelenségek, mint pl. a kúszónövények indáinak kereső mozgása, a levelek és virágok összecukódása (alvása) rovarrevő növények leveleinek összecukódása stb.

Legközelebbi dolgozatomban az alaktanról és biológiáról fogok röviden írni.

Bükki.

Közöljük az érdeklődőkkel, hogy a tudományos cikkeivel és vízszegény területeken folytatott kutatásai révén nagy sikereket ért *báró Lüttgendorff Kázmér* Önagyméltósága, gyalogsági tábornok úr a MEVME közbenjárására elvállalta, hogy a különösen vízszegény területeken június—július—augusztus és szeptember hónapok alatt a birtokosok felkérésére hajlandó kutatásokat eszközölni, ha erre őt felkéri. A kutatásoknak feltétlenül a jelzett hónapokban kell megtörténnie, mert csak ezek a hónapok alkalmasak az ilyen kutatásokra.

Megkeresésre a szerkesztőség szívesen közli az érdeklődőkkel a közelebbi feltételeket is.

Az erdészeti segédszemélyzet nyugdíja

A nem állami alkalmazásban lévő erdészeti segédszemélyzet legégetőbb kérdése kétségkívül a nyugdíjkérdés. Ennek a fontos kérdésnek a megoldására vállalkozik a negyvenöt éve fennálló, jól megalapozott Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesülete, amely nemcsak a magántisztviselőknél, hanem más foglalkozási ágaknál is teljes sikerrel oldotta meg ezt a nehéz feladatot.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének vezetősége alaposan foglalkozott a nyugdíjkérdés megoldási lehetőségeivel és a Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesületének ajánlatát találta a legelőnyösebbnek és legmegfelelőbbnek. Ez az eredmény könnyen érthető, hiszen a Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesülete hosszú gyakorlattal rendelkezik a nyugdíjkérdésben, kiépített szervezete van és amellett mint egyesület, csakis a tagok, illetve biztosítottak érdekeit tartja szem előtt, osztalékot senkinek nem fizet, nyereséget nem gyűjt, a tagok közül választott igazgatóság vezeti, ellenszolgáltatás nélkül.

A nyugdíjkérdés helyes megoldásának módját „Az Erdő” június—júliusi (6—7.) száma a közgyűlés elé terjesztett titkári jelentés keretében már ismertette.

A nyugdíjintézetbe való jelentkezésekor számtalan akad olyan érdeklődő, aki az eddig ismertetett biztosítási módozattal nincs megelégedve és olyan módozat iránt érdeklődik, kaphat-e a felesége is az ő esetleges halála után járadékot, rokkantság esetére is kíván ellátást és általában a fix feltételű módozat iránt van előszeretettel.

Ezt előre tudtuk és készültünk is rá. A magunk részéről azt az elvet követtük, hogy legelőször olyan módozattal álljunk elő, amelyet mindenki, még a legszerényebb állásban lévő kartársunk is elfogadhat. Mindenkiről gondoskodnunk kellett, mert helyzetünk feljavításáért küzdvé, hogyan nézhetnénk nyugodtan azt, hogy éppen a legszegényebbek maradjanak ki valamely akciónkból.

Az eddig ismertetett módozat tehát olyan, amelyikben az a kartárs is nyugodtan részt vehet, aki nagyon rossz viszonyok között él, még ha állás nélkül is van. Tehát nem jár feltétlen fizetési kötelezettséggel. Mindazok, akik könyvecskét kértek és aláírtak, ebben a csoportban vannak. Megjegyezzük, hogy a már belépett tagok is áttérhetnek már most a másik módozatra, ha ezt a kívánságukat nálunk bejelentik.

A Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesületének a körülmények gondos mérlegelése alapján elkészített és alább részletesen ismertetett javaslata tehát kétféle megoldási lehető-

séget tartalmaz és ezek közül mindenki a maga helyzetének és kívánságainak, valamint a teljesítőkétségének legmegfelelőbbet választhatja ki.

Az egyik mód — ennek a neve *I. táblázat* — csak magának a biztosítottnak ad nyugdíjat, igen mérsékelt díj ellenében; a másik mód — ez az *A táblázat* — a nyugdíjon kívül még *özvegyi járulékot* is ad, továbbá rokkantsági járulékot az esetben, ha a tag nyugdíjjogosultságának elérése előtt munkaképtelenné válik. Természetesen ennek az *A táblázat*-nak valamivel magasabb a díja, hiszen lényegesen magasabb a szolgáltatás is.

Az I. táblázatról:

„Az Erdő” 6—7. száma közölt ismertetést, amely arra a feltevésre volt alapozva, hogy 20 éves belépő csupán havi 4 pengő 17 fillér díjat fizet és ezért 60 éves korában 660 pengő évi, vagyis 55 pengő havi nyugdíjat kaphat, természetesen élete fogytáig. Lehetővé teszik a feltételek azt, hogy a tag már hamarabb, mondjuk 55 éves korában igénybe vegye a nyugdíjat. Ez esetben persze kevesebbet kaphat csak, körülbelül évi 390 pengőt, vagyis havi 32.50 pengőt, viszont a díjfizetés is megszűnik. Másrészről, ha valaki 60 éves korában nem tart igényt a nyugdíjra, hanem tovább fizeti a rendes évi tagdíját, úgy a járadéka lényegesen emelkedik és például a fenti esetben 65 éves koránál már évi 1200 pengőt, vagyis havi 100 pengőt is meghalad.

Más a helyzet azoknál, akik 20 évnél idősebbek akkor, amikor a nyugdíjalaphoz csatlakoznak. Ezek is fizethetnek ugyan 4.17 pengős díjat és igényelhetnek 60 éves korukban nyugdíjat. A nyugdíj összege azonban kisebb lesz, mint a fenti esetben, hiszen az idősebb tag csak rövidebb ideig fizeti a díjat, tehát kevesebbet fizet és a kisebb befizetésnek a kamata is kevesebb.

A Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesülete módot nyújt azoknak a korosabb belépőknek is ahhoz, hogy a magasabb nyugdíjat elérhessék. Erre két lehetőség is van.

Az egyik az, hogy a nyugdíj igénybevétele nem hatvan éves korban, hanem később történik. Így a 25 éves korban belépő tag havi 4.17 pengős befizetésével 900 pengő, a 30 éves korban belépő tag 690 pengő, a 35 éves korban belépő évi 500 pengő nyugdíjat kaphat 65 éves korától kezdve.

A másik lehetőség az, hogy a korosabb tag az elmulasztott évek díjtartalékát egy összegben, vagy méltányos részletekben pótolja, vagy pedig a rendes díjnál valamivel magasabbat fizet. A nyugdíjgyesület mindenkinek szívesen ad e tekintetben felvilágosítást.

Az I. táblázat legfőbb előnye az, hogy a magasabb díjak fizetésére vagy az utánfizetésre senkinek sem kell kötelezett.

séget vállalnia. A rendes havi 4.17 pengőjével már megszerzi magának a korának megfelelő nyugdíjat. Ha ezen felül is tud fizetni, emelkedik a nyugdíj, ha nem tud, abból semmi vesztesége nem származhat.

Természetes az, hogy mindenki jogosult a rendes 4.17 pengőnél magasabb díjat fizetni. Ha kétszer annyit fizet, a nyugdíj is kétszerese.

Az A táblázatról:

Ez a nyugdíjtáblázat gondoskodik a tagról, ha megöregszik, ha betegség vagy baleset következtében, vagy bármi más okból hamarabb megrokkán és munkáját nem folytathatja. Ha pedig a tag meghal, özvegye rendes évi járadékot kap. Csekély pótdíj fizetésével még a 18 éven aluli gyermekeinek is biztosíthat nevelési járulékot. A belépési díj a biztosítási összeg fél %-a, vagyis 3.30 pengő.

Vegyük ismét a 20 éves tag esetét. Havonként 7.70 pengő díjat kell fizetnie az A táblázat szerint és ezért a következő jogai vannak:

Ha 10 éven belül megrokkán vagy meghal, a befizetett díj túlnyomó nagy része visszatérül.

Ha 10 évi tagság és tagdíjfizetés után bármikor keresetképtelenné válik, rendszeres évi járadékot kap, amelynek összege az eltelt tagsági időtől függ. Tíz évi fizető tagság után bekövetkező megrokkánásnál a járadék évi 264 pengő, 15 évi tagság után már évi 330 pengő, 20 évi tagság után évi 396 pengő és így tovább.

Ha 10 évi tagság és tagdíjfizetés után a tag bármikor meghal, özvegye évi 264 pengő, vagyis havi 22 pengő, ha 30 évi tagság és tagdíjfizetés után hal meg a tag, az özvegy évi 330 pengő járadékot kap.

Ha a fenti esetek egyike sem következik be, negyven évi tagság után, 60 éves korában évi 660 pengő, vagyis havi 55 pengő feltétlen nyugdíj illeti meg a 20 éves korában belépett és havi 7.70 pengő díjat fizető tagot.

Aki már elmúlt 20 éves, de 35 évnél nem több, ugyanannyi díjat, vagyis havi 7.70 pengőt fizet a 40 év múlva esedékes évi 660 pengő nyugdíjért. Rokkantsági járadék és az özvegyi járadék is változatlan.

Az idősebb korban belépő tagnak még egészen jelentős előnyt biztosít az A táblázat. Hatvan éves korában vagy ennek betöltése után bármikor nyugdíjazását kérheti, ha igazolja, hogy állásban nincs és hogy keresetszerű tevékenységet nem folytat. Ha nincs még 40 tagsági éve, úgy természetesen nem kaphatja a teljes nyugdíjat, hanem csak a tagsági évek számának megfelelő összeget. Ha pl. még csak 25 tagsági éve van, amikor a hatvanadik életévét betöltvén, a nyugdíjért folyamodik, úgy évi 462 pengőt, azaz havi 38.50 pengőt fog kapni,

ha 30 éve tag, úgy évi 528 pengő (havi 44 pengő), ha 35 éve tag, úgy évi 594 pengő (havi 49.50 pengő) nyugdíj illeti meg.

Ez az utóbb említett rendkívül fontos szolgáltatás arra — a manapság gyakori, tehát nagyon is megszívlelendő — esetre is biztosítja a nyugdíjtagot, ha hatvanadik életévének betöltése után munkabírásának természetes hanyatlása következtében fiatalabb munkaerővel cserélik fel és így kenyerét veszti.

Aki már 35 éves is elmúlt, valamivel magasabb díjat fizet.

Nézzünk egy példát.

Valaki 20 éves korától 60 éves koráig befizet összesen 3696 pengőt. Feltételezve, hogy ennek felét a munkaadóra sikerül áthárítani, a tagra csak 1898 pengő jut a 40 év alatt. Ha csak 10 évig élvezné a nyugdíját, a 10 év alatt kap 6600 pengőt. Halála után az özvegye kap élete fogytáig évi 330 pengő járadékot.

Az A táblázatnál is van mód az elmúlt évek utólagos beszámítására. Az azért fizetendő díj esetenként változik, a nyugdíjgyesület szívesen közli minden érdeklődővel az összeget és a legelőnyösebb kiegyenlítési lehetőséget. Szóval itt is van visszavásárlás.

A belépés módja:

Más az I. táblázatnál (tagsági könyvecske) és más az A táblázatnál (belépési nyilatkozat). Tehát minden jelentkező aszerint kérjen könyvecskét vagy nyilatkozatot, amint az I. táblázat, vagy az A táblázat módozatait akarja igénybevenni.

A vadászvédelemre jogosultak kötelmei

(Az alább következő kivonatot, amely német vadásztörvényekre vonatkozik, azoknak a kedvéért tesszük közzé, akik tanulás és okulás szempontjából szívesen vonnak párhuzamot a különböző országokban érvényben lévő rendelkezések között.)

1. A vadászvédelem magában foglalja a vad védelmét vadászok, ragadozók, stb.. különösen vadászó ebek és macskák ellen, valamint gondoskodást arról, hogy a vadak védelmére és vadászatra kiadott rendelkezések betartassanak.

2. A vadászat védelmére feljogosított személyek különösen arra vannak felhatalmazva :

a) Azon személyeket, akik valamely vadászterületen jogosulatlanul vadásznak, vagy más, az előírásokkal ellenkező cselekményt követnek el, vagy nyilvános használatra megjelölt utakon kívül vadászathoz felszerelve taláztatnak, feltartóztatni, a megfogott vagy elejtett vadat, lő- vagy egyéb fegyvereit, vadászó- vagy fogószerszámát, kutyát és vadászmenyétet elkobozni és a személyazonosságát megállapítani.

b) A kutyákat, amelyek a vadászterületen gazdájuk hatótávolságán kívül és a macskákat, amelyek a legközelebbi lakott háztól 200 méternél nagyobb távolságra taláztatnak, elpusztítani. Ez a jog kiterjed azokra a kutyákra és macskákra is, amelyeket csapdával fognak el. Nem vonatkozik azonban a juhász-, vadász- és vakokat vezető, a fegyveres erő egészségügyi és jelentésvivő kutyáira, a rendőr-kutyákra, amennyiben ezek, mint ilyenek megismerhetők és ameddig azok az erre jogosultak által szolgálatukban használatban vannak, vagy ameddig ezek a szolgálat követelményeinek megfelelően a vezetőik hatótávolságában vannak.

c) A vadászat gyakorlására jogosultnak jogában áll a kóborkutyák és macskák lelövésére vonatkozó jogát a vendégére is átruházni. Az átruházásnak írásban kell megtörténni. A vendégnek ezt az írásbeli meghatalmazást a vadászat gyakorlása közben magával kell vinnie.

d) Valamely vadászterületen elejtett kóborkutyának vagy macskának a tulajdonosa az elejtésért és az eltakarításért csak akkor igényelhet kártérítést, ha bebizonyítja, hogy a lelövésre vonatkozó törvényes előfeltételek nem voltak meg.

A vad okul a tapasztalataiból.*

A vadak életük fenntartásáért sok harcot, szükségét, gondot és aggodalmat viselnek el. Minden cselekedetüket a létért való küzdelem irányítja és a létfenntartás ösztöne szabja meg.

Ha egy csoport rőt vadat nappali védett állásából kiűzünk és emiatt kénytelen egy erdei úton, vagy nyiladékon átváltani, hogy egy másik megszokott állásba jusson, ilyenkor az a szokása, hogy közvetlenül az átváltás előtt és alatt is megáll, jobbra-balra figyel, néha percekig, hogy azután vagy nyugodtan, vagy sietve a nyiladékon keresztül jusson. Ez a biztosítás ösztönszerűleg történik. Az ember is hasonlóképpen cselekszik. Ő is ösztönszerűleg vagy, mondjuk, önkénytelenül is jobbra-balra figyel.

Máskor viszont a vad nem biztosítja magát a nyiladékban, hanem gyakran, szokása és ösztöne ellenére bölcsen, és elővigyázatosan a menekülés hevében átrobog a nyiladékon

* Ez a cikk első ízben a berlini „Grüner Post“-ban jelent meg.

és tapasztalataitól vezérelve: nyilván azért, mert megtanulta, hogy a biztosítás és az egy helyben való veszteglés ilyenkor növeli a veszélyt. Megtanulta, hogy a veszély, melyet teljesen elkerülni úgy sem tud, ily módon csökkenthető.

F. K. L.

Leveles ládánkból

A múlt számunkban közölt „Csendőrök a vádlottak padján” című cikkünkhöz kaptuk a következő hozzászólást;

„Kartárs!

Az utóbbi időben sok szó esik úgy egymás között, mint a lapokban is a címhasználatról és a szakképzettségről. Mindnyájunknak fáj és fájhat is joggal, hogy amíg számos kartársunk állás nélkül lézeng, addig olyan állásokat, amelyeket a törvény szerint is szakképzett alerdésszel kellene betölteni, sok helyen még ma is a majorgazdával, sőt egy pár helyen a parádéskocsissal töltik be. Természetesen ők is zöldhajtókás kabátban, cserfalevéllal, vállukon duplapuskával látják el a szolgálatot. Igazán legfőbb ideje, hogy a törvény ezen a téren is rendet teremtsen.

Sok erdőbirtokos azzal sem törődik, hogy ha már ilyenféle emberekkel tölti be az alerdései állásokat, legalább figyelemmel lenne arra, hogy az alerdészek, mint közbiztonsági szervnek, büntetlen előéletűnek kell lennie. Ott ahol a szakképzettségre nincsenek tekintettel és valami kedvencet vagy protekciós emberüket teszik meg alerdészek, vadőrnek, vagy erdőőrnek, rendszerint ezekben az esetekben kerülnek be közénk, sőt gyakran fölibénk a rovottmultú erdőőrök, fővadászok, vadőrök. Természetes, hogy az ilyen alkalmazottak ügyis végzik el szolgálatukat, ahogy mi elképzeljük.

Példa erre a fent jelzett cikk is, amely szerint egyetlen községben egy razzia alkalmával 270 db vadorzó fegyvert koboztak el. De nem egyedülálló eset. Hallottunk már ilyenről máskor is s a legérdekesebb az, hogyha az elkobzott fegyverek tulajdonosait megkérdezték, hogy a fegyvert hol szerezte, kiderült, hogy a „fővadőr úrtól” vásárolta, egy másik vadorzó meg éppen azt állította, hogy a fővadőr úr saját maga készítette azt a fegyvert és jópénzen a vadorzónak adta el.

Mikor a hatóságok érdeklődtek aziránt, hogy a fővadőr hogyan tud sajátkezőleg fegyvereket készíteni, kiderült hogy a „fővadőr úr” nem is fővadőr, hanem géplakatos.

Talán ezekből a példákból rá fognak jönni az erdőbirtokos, vadászterülettulajdonos urak arra, hogy nekik is az az érdekük, hogy valóban képzett és feddhetetlen jellemű embereket fogadjanak szolgálatukba.

Egy szakv. urad. erdőőr.

Egyesületi hírek:

Az egyesület tisztikara minden hónap első vasárnapján havi értekezletre ül össze, hogy a folyó ügyeket letárgyalja és a havi kiadásokat utalványozza. A mult havi értekezletet a szokástól eltérően Börzsönybe hívtuk össze. Itt azután az értekezlet valóságos gyűléssé fejlődött ki. Igen sokan összejöttek a tisztikaron kívül, mert a vezetőségnek már eleve az volt a szándéka, hogy a környékbeli kartársakat összegyűjtve, azokat is, akik nem tagjai az egyesületünknek, hogy meggyőzze őket a közös munka szükségességéről és eredményeiről. Az elgondolás helyes volt, amit bizonyít az is, hogy többen beléptek tagjaink sorába.

Ez mintegy próbája volt a novemberben megtartandó vándorgyűlésnek, elég szerencsés próbája, amit az eredmény is igazol.

Az értekezleten az egyesület vezetőségén kívül megjelentek a következők, akik mindnyájan Hunyady József szívesen látott vendégeiként vettek részt az értekezleten: Gregán Emil, Hartmann Ica, Hevesi Józsefné, Horváth József, Hunyady János és felesége, Kuti István, Lamy József és neje, Nagy Ágota, Nagy Istvánné, Nagy Kálmán, Pasztorek Sándor feleségével, Pasztorek Kálmán, Pózna János, Regöczi Ágostonné, Stubnya László, Stubnya Mihály, Szépe István, Tomka József.

Az esztergomiak és az Esztergom környékiek együtt utaztak, még pedig a kora reggeli hajóval Szobig. A rövid hajóutat kellemes társalgás közben, szinte észrevétlenül tettük meg. Szobon már várta a társaságot az iparvasút külön motoros vonata. Ez az iparvasút nevezetessége a környéknek és a rajta való utazás maga egy külön élmény. A 75 cm-es nyomtávú vasút nem minden erőlködés nélkül győzte le a terep által eléje gördített akadályokat, mégis aránylag rövid idő alatt szállította fel az emelkedő hangulatú társaságot egész Irtásig. Az út maga a legváltozatosabb tájakon vezet keresztül és egymást követi a sok látnivaló. Ezek közül bizonyára legnevezetesebb a két kőbánya, előbb a fehér kőbánya, melynek

tartozéka a majdnem fél km. hosszú siklóvasút. Az iparvasútról szépen belátni az egész vidéket, a siklót a szabályosan kiépített kitérőjével együtt. Ennek szomszédságában van a fekete kőbánya, mind a kettőt a Szobi Kőbánya Rt. bérlí és több mint száz munkást foglalkoztat. Utunk azután a nevezetes Márianosztrán vezetett keresztül és lépten-nyomon új látni-valókat tárt elénk.

A társaság Irtáson, Hunyady József kartársunk lakásán gyülekezett össze, ahol pompás villásreggelivel vártak bennünket. A villásreggelit rövid kirándulás követte, majd ebéd, amely után Daróczy ügyvezető elnök rögtönzött beszédben vázolta a társaság előtt egyesületünk célkitűzéseit, rámutatott arra, hogy eredményeket csakis a tömegek tudnak felmutatni, a külön utakon járók sohasem tudnak elérni semmit. Azután felszólította a jelenlévőket, hogy erről világosítsa fel ki-ki a környezetében élőket, hogy mindazok, akik eddig irántunk és céljaink iránt közömbösséget mutattak, csatlakozzanak hozzánk, hogy ezáltal erősebbek legyünk. Ezután az értekezlet elé terjesztette azokat a különböző kívánságokat, amelyek a kartársak részéről felmerültek, hogy a vándorgyűlést hol tartsuk meg. Mint lapunk más helyén olvasható, az értekezlet a kívánságokat figyelembe véve, úgy határozott, hogy a vándorgyűlést Zalaegerszegen tartsuk meg.

A választás annál is inkább szerencsésnek mondható, mert országunknak ebben a részében igen sokan vannak olyanok, akiknek tudomásuk sincs arról, hogy az egyesületünk létezik,

Az ügyvezető elnök felszólította a titkárt, hogy az egybe-gyűlteket tájékoztassa a nyugdíjkérdésről és arról, hogy ebben az ügyben mit végzett eddig az egyesület. A tájékoztatót általános tetszéssel fogadták, melynek eredményeképpen ismét többen csatlakoztak a mozgalomhoz. Mivel azt tapasztaltuk, hogy még mindig sokan vannak olyanok, akik erről a dologról nem eléggé tájékozódtak, mai számunkban újabb ismertetést közlünk, hogy a dolgokkal mindenki tisztában lehessen.

Az értekezlet folyamán több felköszöntés hangzott el, nemcsak a háziasszonyra, hanem a jelenlévő többi hölgyekre is, akik élénk figyelemmel hallgatták az értekezlet lefolyását és annak majdnem annyi figyelmet szenteltek, mint Hunyady kartárs szarvasborjújának. Ez a szarvasborjú, a Mici, még az erdészemberek előtt is ritkaságszámba menő. Mici nagyszerű barátságban él a házőrző kutyákkal, megbarátkozik az érkező vendégekkel, lelegeli a gomblyukakból a virágot és akrobata mutatványaival bámulatba ejti az embereket. Mici elkíséri a vendégeket az erdőre és a legsűrűbb bozótban sem használja fel az alkalmat arra, hogy megugorjék,

Börzsönyben különben annyi a látni és csodálni való, hogy egy napos kirándulás nem is elég arra, hogy az ember

*

mindent végigélvezzen. Hivatalosan mentünk oda, mégis úgy éreztük magunkat, mint kedves vendégek és felejtethetlen benyomásokkal tértünk haza.

Hunyady kartársunk vendégszeretete meg éppen arra csábítaná az embert, hogy elfeledkezzék arról, hogy mikor indul a vonat hazafelé. Ezúton is köszönetet mondunk neki a számunkra rendkívül értékes barátságáért és szívességéért és a háziasszony magyaros vendégszeretetéért.

— t.

Többen sürgető levélben fordultak hozzánk és türelmetlenül érdeklődtek a memorandum sorsa iránt. Már annak idején hangoztattuk, hogy valamely kérés sorsa sokban függ attól is, hogy mely időpontban jut illetékes kezekbe. Minden lehetőséget ki akarunk használni arra, hogy a memorandumot ránknevezve kedvezően intézzék el és így minden sürgetés ellenére megvárjuk azt az időt, amikor a kedvező elintézésre a legtöbb reményünk lehet,

Azzal mindenki tisztában van, hogy nyáron, amikor úgy a politikai életben, mint a hivatalokban csend van, amikor a legtöbben nyári szabadságukat veszik ki és amikor hivatalos ügyekkel alig foglalkoznak, nagyon célszerűtlen lenne fontos ügyben eljárni, csak azért, hogy aktánk elintézetlenül heverjen valahol és hogy esetleg végképen megfeledkezzenek róla. Kérjük a türelmetlenkedőket, legyenek nyugodtak, hogy most, amikor őszi kezdetén minden téren a munka fokozottabb tempóban indul meg, egy alkalmas pillanatban memorandumunkat az illetékes kezekbe juttatjuk.

Országos elnökünk éppen most érdeklődik az iránt, hogy a minisztériumban mikor fogadnának bennünket legszívesebben.

—

Értesülésünk szerint a primáciai főerdőhivatal vezetője, Orosz Antal főerdőtanácsos úr október hó 1-ével nyugalomba vonul. A hercegprimási segédszemélyzet nagy várakozással tekint utódjának, Riedl László erdőtanácsos úrnak működése elé.

—

Többször előfordul, hogy valamely kartársunknak küldött lapot a posta azzal a megjegyzéssel, hogy a címzett elköltözött, visszahoz. A kartársak részéről a címek megváltozása-kor az eljárás az volna, hogy minél előbb tudassák velünk új címüket. Most is többen vannak olyanok, akiket alant felfogunk sorolni és akiknek címét nem tudjuk, így részükre a lapot sem küldhetjük. Felkérjük azokat, akik az illetőkről valamit tudnak, egy levelezőlapon közöljék velünk.

Ifj. Forró Sándor Külsőguth, Kovács József Guth, Rédey Gyula Sümeg, Antal János Nyugatnagybugac, Göndöcs Imre

Pettepuszta. Hevesi Bertalan Répáshuta, Rozmács Lajos Tirfa, Mihályka Béla Szemenye, Bárdio Zoltán Rezi, Bartos József Budapest, IX., Határúti erdőéri Lak, Orzsonis István Pula.

Esküvő. Szeptember 19-én, vasárnap tartotta esküvőjét Ábel Ferenc kartársunk Kesztölcön, oltárhoz vezette Dudik Annikát. Kartársunknak a családalapításhoz sok szerencsét, boldogságot kívánunk.

Halálozás. Súlyos veszteség érte egyesületünket Balga Ágoston ny. erdőőr elhalálozásával, Balga kartársunk hosszú időn keresztül minden tekintetben oszlopos tagja volt az egyesületünknek, pártolója minden egészséges eszmének és buzgó harcosa a segédszemélyzet ügyeinek.

Emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Helyreigazítás. A múlt havi számunkban „A növények anatómiájának rövid ismertetése” című cikkünkben sajnálatos és könnyen félreértést okozható hiba csúszott be. A 141-ik oldal utolsó előtti bekezdésben azon mondat után, hogy „a paraszövet után következik a háncs, amely rostás edényekből áll”. A következő másfél sort ki kell hagyni és a cikk így folytatódik: „Eztán jön a kambium, utána a farész külső része: a szíjjács stb.”.

Pénztári beszámoló

Augusztus havi befizetések folytatása: Erdész Ferenc Vasút 3.50, Horváth Géza Tengőd 6, Rába János Tarany 2, Scheily Lipót Peszéradács 2, Balga Ágoston Ujhuta 10, Törkenczy István Bekény 58.02, Weindinger István Bezenye 3, Bösze József Bak 1.50, Józsa Kálmán Fenyőfalu 2, Kovács József Kárászerdő 3, Horváth István Karád 5, Sóvári Béla Mocsolyástelep 10 P. Összes befizetés augusztus hóban 796.50 P.

Szeptember hóban befizettek: Ézsi Lajos Baja 12, Varga Géza Egerbakta 3, Csepi László Lébény 12, Körmöczy Illés Békéscsaba 6, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 3, Kolozsváry István Királyhalom 3, Molnár András Hódmezővásárhely 4.50, Nádaskay Richárd Budapest 50, Kozma András Debrecen 10, Babó József Halászhomok 5, vitéz Bácsi Ferenc

Balatonendréd 10, Stumpf László Pilismarót 7, Fehér István Tököl 4.20, Légrádi Mihály Iaszeg 3, Szablár András Buda-
keszi 5, Nagy Sándor Orosháza 7.50, Bujtás József Gödöllő 12,
Takács János Nagyjáplánpuszta 10, Hessz Ferenc Karapánca
6, Horváth Lajos Garáb 3, Bretus László Kocsér 5, Róthweil
Miklós Somhegy 5, Grellneth János Zalaerdőd 4, Molnár Ist-
ván Debrecen 10, Molnár Bálint Pilismarót 3, ifj. Sáros Bálint
Pilismarót 2.50, Fodor István Parasznya 20, Varga Lajos Ré-
dics 5, Konrád Béla Királyhalom 2, Keszthelyi Gábor Vám-
puszta 5, Tóth József Gödöllő 6 Bander István Bpest 5, Kő-
halmi József Esztergom 3, Sólymosi Jakabné Visegrád 5, vitéz
Kőrösi András Egerbakta 6, Németh Ferenc Uzsa 5, Bank Ist-
ván Hetvehely 3, Jánszki Lajos Pilismarót 3, Kokály Ferenc
Szabadbattyán 1.50, Molnár József Decs 4, Frantz Lajos Püski
2, Horváth István Ujkér 10, Sárkóczy József Ujdiósgyőr 10,
özv. vitéz Bézi Imréné Debrecen 5, Sarkadi György Hajdú-
sámson 4, Mata László Egerbakta 5, Gaál Dániel Ujhuta 3,
Támton Imre Bakonyszentkirály 5, Schmidt József Pilismarót
5, Schilling György Dunabogdány 3, Csabalik Gyula Ujmassa
6, Balog Bálint Pilisszentkereszt 2, Müller István Csepak 15,
Fehér Sándor Egerbakta 20, Drexler János Pátka 3, Richter
Gyula Székesfehérvár 2, Quirikó Sándor Bernecebaráti 16.30,
Miltényi János Gödöllő 3, Kósa János Bucsuta 20, Vancsura
Antal Baja 11, Sümeg István Felsőszeleste 1,14, Rieder Ferenc
Császár 9,94, Tóth Ferenc Etes 7.50, Kapor Pál Letenye 1.50,
Neuman Károly Kapolcs 3, Tomka József Tardos 8, Király
Mihály Somogyvár 5 P. Lapunk legközelebbi számában foly-
tatom.

Kartársi üdvözlettel

Hevesi József

egyesületi főszámvevő.

AZ ERDŐ

XI. ÉVFOLYAM

1937. NOVEMBER

11. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. Egyesületi tagoknak a tagdíj fejében jár.
A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ”
szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet királyné-utca 25–27. küldendők.

MEGHIVÓ

a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet
Országos Egyesületének 1937. évi november hó 7-én Zala-
egerszegen tartandó

vándorgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ügyezető-elnöki bevezető.
3. Titkári jelentés.
4. Esetleges felszólalások.

Utazás Zalaegerszegrre a szombat este, illetve vasárnap
kora délelőtt érkező vonatokkal. Ismerkedés szombaton este
az Arany Bárány-szálló külön termében.

A gyülekezés a vándorgyűlés színhelyén, a városháza
tanácstermében, vasárnap délelőtt 10 órakor.

A vándorgyűlés után, kb. délután 2 órakor, társasbéd.

A vándorgyűlésen természetesen nemcsak az egyesület
tagjait látjuk szívesen, hanem minden tagját az erdészeti segéd-
személyzetnek, azonkívül családjaikat és vendégeiket is.

Kérjük tagjainkat, általában az erdészeti segédszemély-
zetet, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a vándor-
gyűlésünkön, hogy ezáltal is kifejezésre juttassuk azt az össze-
tartást, amely közöttünk fennáll.

Esztergom, 1937. évi november 1.

A VEZETŐSÉG.

MEGHIVÓ.

Az egyesület igazgató választmánya folyó évi december hó 5-én délelőtt 10 órakor Budapesten (VIII., Rákóczi-út 63. sz., I. em. 7. sz.) tartja

választmányi ülését,

amelyen a választmányi tagok az egyesület alapszabályai értelmében kötelesek teljes számban megjelenni.

Esztergom, 1937. évi november hó 1.

A VEZETŐSÉG.

Gyertyagyújtás

Van-e olyan ember a világon, akinek nincs halottja?

A halottak ünnepén eszembe jut, hogy talán ez az egyetlen olyan ünnep, amely nem katolikus és nem keresztény, talán nem is európai ünnep. Mindenütt, még a vademberek között is, ha nem is éppen november 1-én, de az év valamely napján a halottaknak áldoznak.

November 1-én mindnyájan azokra a szeretteinkre gondolunk, akik elköltöztek tőlünk. Miután az enyémeinknek lélekben áldozatot mutattam be, eszembe jutott, hogy tágabb családjunkban, az egyesületünk nagy családjában is vannak halottak, nagy halottak, akikkel szemben le kell rónunk a kegyeletünket.

Sohasem esett szó közöttünk arról, hogy vannak hősi halottaink is, akik családjuk és hazájuk után mindjárt a miénk, az erdészeti segédszemélyzeté.

Szent kötelességünk, hogy ezeknek emlékére ma gyertyát gyújtsunk.

Sohasem esett szó közöttünk még arról, hogy vannak vértanúink is, akik ugyan nem a családjukért és a hazájukért, hanem a belső rend és az építő munkáért áldozták életüket. Az ő sorsuk gyászosabb, elmúlásuk fájóbb, mint a haza halottaié, mert kicsinyes és szomorú célok érdekében estek áldozatul.

Ezekről megemlékezni talán szomorúbb kötelesség, de mégis csak kötelesség és tudom jól, hogy vértanúink emlékét is mindannyian, mindig megőrizzük.

A magunk halottjának tekintjük Török Sándor miniszteri tanácsos urat, aki munkásságával, bár azt be nem fejezhette, sokat tett és hosszú időn keresztül utat mutatott a szakoktatásnak. Nagy érdeme az, hogy sokak szerint az erdészeti segéd-személyzet szaktudása olyan, hogy feladatának könnyű szerrel eleget tehet.

A halottak estéjén most itt ülök egyedül és egymás után gyűjtöm meg mindnyájunk nevében a gyertyákat azoknak az emlékére, akik közénk tartoztak, vagy akik munkásságukkal a mi ügyeinket előmozdították. Gyűjtogatom a gyertyákat abban a reményben, hogy hőseink, vértanúink iránti kegyelet másnak is eszébe jut.

Daróczy Márton.

Megváltozott,

örvendetes módon megváltozott nemcsak az egyesületünk belső élete és az adminisztrációja, hanem fejlődött külsőségeiben is, és — ami ugyanazt jelenti — fejlődést látunk abban az irányban is, ami egyesületünknek a súlyát, a jelentőségét illeti. Mondjuk meg rövidebben és egyszerűbben: egyesületünk sokkal többet ér, jelentősebb, nagyobb súlya van, mint pl. öt esztendővel ezelőtt volt. Ez a fejlődés kötelezettségekkel is jár.

Hogy kötelezettségünk milyen természetű, azt nagyon könnyű belátni. Arra kell törekednünk, hogy az egyesületünk jelentőségéhez és számbeli gyarapodásához, általában az életet jelentő fejlődéséhez képest méltó legyen ezentúl, pl. a közgyűlésünknek vagy a vándorgyűlésünknek a megtartása is. Nem lehetséges, hogy a jövőben közgyűlésünk a kitűzött programnak száraz ledarálása legyen, néhány többé-kevésbbé tárgyilagos felszólalás, vagy egy-két beszédnek az elmondása. A jövőben minden gyűlésünknek olyan impozánsnak kell lennie, a lelkeket annyira magával kell ragadnia, ahogyan olyan lelkes társasághoz illik, mint a természet ölen nevelkedt erdészeti segéd-személyzet társadalma.

Most már bizonyára mindenki tudja és érti, mit akarok mondani. Azt akarom, hogy november hó 7-én Zalaegersze-

gen, a városháza tanácstermében megtartandó vándorgyűlésünk még csak ne is hasonlítson azokhoz a vándorgyűlésekhez, amelyeket fennállásunk tíz esztendeje alatt tartottunk és amelyekhez szokva vagyunk. Azt akarom, hogy ez a gyűlésünk kimagasló, lelkesítő, magával ragadó és mindenképpen olyan legyen, hogy külsőségeiben is dokumentálja azt a fejlődést, azt a gyarapodást, amelyet egyesületünk az utóbbi esztendőkből, a mi vezetésünk alatt felmutatott.

Legyünk tisztában azzal, hogy akár egy közgyűlés, akár egy vándorgyűlés csakis úgy lehet hatékony, csakis úgy lehet hatással idegenekre és arra a városra, ahol éppen megtartjuk, ha nemcsak lelkesedéssel jövünk össze, hanem számbelileg is olyan tábor képét nyújtjuk, akikről már külsőleg is meglátszik, hogy jelentékenyek.

Nem lehet súlya és nem lehet jelentősége a vándorgyűlésnek akkor, ha azon harmincan vagy negyvenen jelenünk meg; az összetartozásnak, a közös céloknak és a lelkesedésnek csak akkor adhatjuk külsőleg is bizonyítékát, hogy ha azon olyan tömegben jelenünk meg, hogy azon magának a tömegnek a varázsa is érvényesülhessen.

Értsük meg mindannyian: akár közgyűlés, akár vándorgyűlés, mindenképpen igen fontos megnyilvánulása az egyesületi életnek, ha azon semmit vagy csak nagyon keveset intéz-nénk is.

A foglalkozásunk természete olyan, hogy annyira széjjel-szóródottan élünk, hogy szinte matematikailag vagyunk szét-oszva az ország egész területén. Soha nem is látnánk egymást, ha gyűléseket nem tartanánk. Lássuk be, hogy egy ilyen gyűlés nemcsak alkalom arra, hogy összetalálkozzunk, hogy egymást megismerjük és hogy az idegeneknek megmutassuk, hogy összetartozunk, hanem minden közgyűlés, minden vándorgyűlés ünnep, gyönyörű alkalom arra, hogy foglalkozása szerint magárautalt alerdész jelentőségének tudatára ébredjen és önbizalmát, munkakedvét felfokozza.

Ha azután arra is gondolunk, hogy egy-egy gyűlésünkön nemcsak az ünnepélyes összetalálkozás történik meg, hanem a kartársak kiválóbbjai elhozzák magukkal és közlést tesznek gondolataiknak és ötleteiknek a színe-javát és hogy minden ötlet, minden szó azt célozza, hogy az önértetünket, a jelentőségünket megerősítse és a boldogulásunk útját egyengesse, ha mind-

ezt meggondoljuk és megértjük, be kell látnunk, hogy az alerdésznek önmaga iránti kötelessége, hogy ezen a vándorgyűlésen megjelenjen.

Jőjjetek tehát mindannyian, mondjátok el, ami sziveteken fekszik és mondjátok el azt is, ami gondolatotok és ötletek támadt az év folyamán, mondjátok el mindent, ami előbbre viheti ügyeinket.

Találkozunk november 7-én a zalaegerszegi vándorgyűlésen!

Nagy István.

Kisebb vadászséták és megfigyelések

Lapunk szerkesztője és egyesületünk elnöke már másodszor küld a cikkért hozzám, én mindkét esetben megmutatom a cikkeket, mert már kettőt is irtam, és mégis — itt vannak az íróasztalomon . . .

Nagy esemény, nagy nap előtt állunk: Vándorgyűlésünk lesz Zalaegerszegen. A dunántúli kedves, derék kartársakat keressük fel, hogy közöttük hirdessük az összetartás szükségességét, az egyesületi életet, az együttérzést. Nem gyónni megyünk, mert ha voltak is a múltban bűnök és hibák, annak nem a mai vezetőség az elkövetője, az azért legfeljebb szenvedett, de nemcsak egyedül, hanem az egyesület tagjainak összességével együtt. De szenvedtem én saját személyemben is, mert mikor az egyesület érdekében ügyészi kötelességemet teljesítettem, feltételezem minden szorongatót igaz magyar erdész és vadórról, hogy magában, ha nem is hangosan, de mindent kívánt annak az ügyvédnek, csak jót nem.

És most kedves olvasóim a cikkem címét olvasva, azt fogják mondani, hogy az a fiskális talán megháborodott, hogy „Vadászséták és megfigyelések” cím alatt miket ír itt össze. Hát, kedves olvasóim és dunántúli erdész és vadász barátaim, azért megyek el Zalaegerszegre Önök közé és azért hagyom abba a komoly hivatalos hangot, hogy ha eddig nem is ismerének lapjuk hasábjairól, úgy megismerjenek azon oldalamról, hogy én is olyan ember vagyok, mint Önök, mert mindenekelőtt az erdész- és vadászember előtt első a kötelesség, azután a szórakozás. Jelen soraimban is ennek adok kifejezést.

I.

Az év tavaszán vadőrömmel kint járva vadászterületemnek a Duna-szigeten fekvő kedves részén, megfigyeltük a fácánfészkeket, mert a fácánosunk is itt van elhelyezve. Egy bokor mellett vizslám hirtelen meredten áll. Óvatosan közeledem, persze csak bottal a kezemben és lábam előtt a fészekről felszáll egy vadkacsa, de alig repül nehézkesen pár lépést, leereszkedik a holt Duna-ágra, a vízre. A fészket megvizsgálva csodálattal állapítjuk meg, hogy abban hat kacsa- és négy fácántojás van. Eltávolodva, egy bokor aljában megfigyelő állásba helyezkedtünk. A fészekről elszállott vadkacsa huszhuszonöt lépésnyire nyugodtan fürkészt és tollaszkodott a vízben. Alig három-négy perc múlva megbillenti karomat vadőröm és mutat a fészek felé, mely körül egy fácántyúk tipeg, figyel és nagy ámulatunkra egyszerre csak kényelmesen, kotló módjára, elhelyezkedve a fészken, üli a tojásokat.

Ez a hihetetlen és soha nem látott dolog arra ösztökélt, hogy a fészket állandóan, naponkint megfigyeltessem és hihetetlen, amit tapasztaltunk, annak dacára, hogy a költési idő a két vadnemnél nem egyforma, a kis kacsák is kikeltek és anyjukkal már egy szép napon vízre járva találtuk, míg a fészken még három napig ült a fiatal fácántyukocská, majd kicsinyeivel egészségesen hagyta el az elfoglalt fészket. Éjszaka a vadkacsa-család mindig a bokor másik oldalán húzódott meg. És én egy szép tapasztalattal lettem gazdagabb az eltöltött órák alatt, pedig nem gondoltam sem a MEVME-tagdíjhátralékbehajtásokra, sem sok ember ügyes-bajos gondjára, hanem élveztem a jó Isten által adott szabad természetet, amit Önök erdész barátaim minden nap megtehetnek, mert nincs is az erdész- és vadászfoglalkozásnál és hivatásnál szebb. De nincs ám, ha megélhetése, állása biztosítva van, és azért küzdünk, dolgozunk mi mindnyájan az egyesületi életben.

II.

A múlt héten kissé korábban mentem ki a területre, mert pár fácánkakasra volt szükségem, melyet az úgynevezett kóbor kakasok közül kivántam leemelni. Alig érek a tett helyére, látom, hogy egy lábon álló töretlen kukoricás mellett fekvő sűrű muhartáblában három barátom vadászik. Mivel én csak egyedül, pardon, sértésnek ne vegye kedves Ír-setter vizslám, egyedüli vadászkisérőmmel szeretek vadászni, odébb állottam. A délelőttöt, mivel szemergett az eső, többnyire a vadászkunyhóban töltöttük, szalonnát, krumplit süttöttünk, már én és a kutyám.

Délután fölsikkadt és jön vadőröm, hogy a foglyok kihúzódtak a tarlókra, lőjek néhányat; kitünő szimat volt, és a nap is felsütvén, sikerült is szép számmal aggatóra fűznöm,

mert elég jól bevártak a késői ős dacára. Hazafelé jövet kapacitál vadöröm, hogy nézzük meg a muhartáblát, mert azzal erősködött, hogy a vadászbarátaim vizslái úgysem érnek semmit. Ha volt is fácán, nem igen találják meg. Beengedem a vizslámat, mely pár kör után balra fordítja a fejét és meredten áll. Közeledésemre nem rebben semmi. Na, mondom, te ugyancsak vén ravasz kakas lehetsz és igyekszem kitaposni. Semmi, de a vizsla még sem mozdul, lehajlok, hogy hátha sündiszno van előtte. Szétnyitom a sűrű bozótos muharszálakat . . . És most, igen tisztelt olvasóim, ne tartsanak regényírónak, mert az esetről jegyzőkönyvet is vettünk fel, a vizslám orra előtt fekszik a földön egy cigarettatárca. Másnap megállapítást nyert, hogy a tárcát egy kövér vadász barátom vesztette el zsebéből és biztosan erősen izzadt s a kiesett tárca megtartotta a testszag szimatát. A tárcát írásbeli elismervény és tényleírás ellenében adtam át, de a benne lévő öt cigarettát bizony kérdés nélkül elszívtam, mert az enyém egész napi barangolás után már elfogyott.

Dr. Jármy István

m. kir. vadászati tudósító,
egyesületi ügyész.

Ébredj Kartárs!

Szenvedő Kartársam, ébredj már
Hisz a MEVME Téged régen vár.
Tanít, oktat, jóra int,
Siess oda, majd felvilágosít.

Atyai karját szeretettel tárja,
Megmondja, hogy mi a családfája.
Szenvedő erdészek egyesülete
A társadalom mostoha gyermeke.

Hütlenn akarsz lenni ahhoz, ki Téged szeret?
Aki majd meghozza a napi kenyeret,
Aki azért harcol, hogy jövőd szebb legyen,
Hogy a társadalomban méltó helyed legyen.

Ne legyen a hivó szava puszta szó,
Hanem egy igazi harci riadó.
Menj oda! öleld át, nem lesz az hiába,
Légy kartárs Te is a MEVME katonája.

Ifj. Simon György.

Alaktan (morphologia) és biologia

A növények teste több tagból áll, még pedig: gyökér, szár, levél és hajszálképletekből. Az alsóbbrendű növények telepeseek, ezeken gyökér, szár és levelek nincsenek.

A *gyökér*. A gyökér legtöbbször lefelé növekvő része a növénynek. Rajta rügyek, levelek nem képződnek. Csúcsát elhalt sejtekből álló gyökérsüveg borítja. Célja a növénynek a talajhoz történő szilárdítás és az oldott tápanyagok felvétele. Vannak lég- és vizigyökerek is. Azon gyökérrész, mely a szár egyenes folytatása: a főgyökér. A főgyökérből kiágazó gyökerek a gyökérágak. A gyökér állományára nézve lehet: fás, húsos és rekeszes. A földbe nyúló gyökérágak terjedelme és iránya olyan, hogy a növényt szilárdan a talajhoz rögzítsék. A gyökérágak sokszor a lombzaton is túlnöve ágaznak el a talajba. A gyökér a hajszálgyökerek útján veszi fel a talajból a vizet és a talajban lévő tápanyagokat.

A *szár*. A szár a növény tengelye. A levelek és rügyek legtöbbször rajta élnek. Van földfeletti és földalatti szár. Földfeletti szár a tőke, a gumó és a hagyma. Főfeladatuk a táplálékeltárolás. A tőke évelő, a gumó és hagyma kétévi. A földfeletti szár kétféle: fás és fűnemű. A fások ismét kétfélek: ahol a tőből egy (szár) törzs fejlődik, azt fának, amelyik mindjárt a tőnél, közvetlenül a föld felett ágazik el, azt cserjének nevezzük.

A szár alakja igen változó. Van hengeres, szögletes sokszögű stb.

A szár iránya lehet egyenes, felálló, heverő, kúszó, fel-futó stb.

A szár elágazása mindig határozott mértani törvények szerint történik.

A földfeletti szár élettartama a fűneműeknél egy és két év, a fásoké lehet több száz év is. A növények egyes fajtái a száron vagy ágaikon védekezésül sokszor tüskét, töviseket nevelnek.

A *levél*. Keletkezésük és feladatuk szerint vannak: szik-, fedő-, lomb- és viráglevelek. Alakjuk igen változó. A fedőlevelek lehetnek alsók és felsők. Az alsó fedőlevelek földalatti száron vannak és nem zöldek. A felső fedőlevelek zöldek és főfeladatuk a védelem. A lomblevelek rendszeren zöld színűek.

A levél részei: a hüvely, a nyél és a lemez, de bármelyik hiányozhatik. A hüvely a levél legalsó része; feladata a szárat védeni, sőt sokszor támogatni. A levélnyél a levéllemez tulajdonképpen szára, feladata a lemez helyzetváltoztatása. Vannak levelek, hol a levélnyél hiányzik, az ilyen levelet ülőnek nevezzük. A pálhák a levélnyél tövében vagy a

nyéllel, vagy a szárral függenek össze. Néha a lomblevelet helyettesítik.

A levél lehet egyszerű vagy összetett. Az egyszerű levél az egyedül, önállóan álló, amely lehet osztatlan, ha a bemetszések nem mélyek; hasadt, ha a bemetszések a levél közepéig érnek; ha ezen is túlmennek, osztottak; ha a fő-érig vagy a levél válláig leérnek, hasogatottak. Az osztott és hasogatott levelek már átmenet az összetett levelekhez. Az összetett levelek kétfélek; szárnyasan és tenyeresen összetettek. Vannak párosan szárnyas, páratlanul szárnyas és többszörösen szárnyas levelek.

A levélek a levéllemezt behálózó kis csatornák, amelyek lehetnek párhuzamosak (egyszikűek), vagy tenyeresen, sugarasan, szárnyasan elágazók (kétszikűek).

A levél állása lehet örvös, átellenes, keresztben átellenes és váltakozó állású.

A levél nagysága összefüggésben van a hajtások vastagságával: vastagabb hajtásokon nagyobbak a levelek. A csomóközök hosszúsága is határoz; ha egyenlő hosszúak, a levél nagysága is állandó (pl. bükk, szil, gyertyán), ha a csomóközök hossza változó, különböző a levelek nagysága is. A levél állása a levél alakjával és nagyságával függ össze. A csúcshoz közelálló levelek rendszeren kisebbek, hogy az alattuk elhelyezkedőknek is juttassanak fényt. A bemetszések és szabdalások is ezt a célt szolgálják. A levelek igen sokszor különalakúakká lesznek, aminek oka a környezethez való alkalmazkodás. A hó ellen a levél a szájniylások összehúzó-dásával, de sok levél helyzetváltoztatással — pl. összecsukódik, élével fordul a nap felé — védekezik.

Az őszi lombhullás nem egyéb, mint a fa védelme vízveszteség ellen. Éppen ezért, ez mindig akkor történik, amikor a párolgás a fára veszedelmessé válnék. A lombhullást megelőzőleg a klorofill testecskék felbomlanak s a levél a bomlásukból keletkezett olajszerű cseppektől sárga, vagy oldott festékektől, vörös színű lesz. A levelekben lévő tápanyagok mind vissza vándorolnak még lehullás előtt a szárba. A visszavándorolt tápanyag részben a vastagodásra, részben tavasszal az új levelek és hajtások kifakadására lesz felhasználva. Az egyéves növények tápanyaga mind a termésbe halmozódik fel. A lehullott levelek az erdő legbecsesebb trágyájául szolgálnak. A levél levetésére a levélnyél tövében pararéteg fejlődik.

A *virág*. A virág nem egyéb, mint egy leveles ág, melynek különböző alakú és színű levelei igen közel kerülnek egymáshoz. A virág feladata létrehozni a termést és ezzel biztosítani a faj fennmaradását. A virág a kocsány kiszélesedett részén, a vackon foglal helyet.

A virág részei: a kehely, a párta, a porzók és a termő. A virág a kehely legkülső burkát alkotja és többnyire zöld

szinű; lehulló vagy állandó, egy vagy több levelű. Feladata a belső virágleveleket bimbó korában védeni.

A párta levelei a szirmok, melyek ritkán zöld, többnyire élénk színűek. A kehely és a párta sokszor egyneműek, amikor is lepelnek nevezzük.

A porzók. A porzó részei: a porzószál és ennek végén a portok, mely rendszeren két félből áll, amelyeket a porzószál folytatása az *ereszték* vagy *csatló* tart össze. Sok virág porzói egy hosszúságúak. Vannak azonban olyanok is, amelyeknél kettő hosszabb, kettő rövidebb, amikor is két főporzósznak, ha négy hosszabb és kettő rövidebb, négy főporzósznak nevezzük. A porzószálak vagy szabadon állanak, vagy a pártához nőttek, vagy egymással nőnek össze. Ha valamennyi szál egy csövő nő össze, egyfalkásnak, ha két csoportot alkotnak, kétfalkásnak és ha több csoporttá egyesültek, többfalkásnak nevezzük. A virágpor (pollen) a portok sejtjeinek oszlása által jön létre. Alakja sokféle és legtöbbször valamilyen tapadó, kapaszkodó tulajdonsággal bír. Az érett virágpor fala két rétegből áll. A belső réteg (intine) vékony, a külső (exine) vastagabb. Az exine gyakran szárnyalakú nyúlvánnyal van ellátva, hogy a szél könnyebben szállítsa (pl. fenyő).

A termő. A termőn három részt különböztetünk meg: a magházat, a bibeszálat és a bibét. A magház egy vagy több levélből alakulhat. Sók virágban csak egy termő van, másokban több. A mag belsejében vannak a magrügyek (peték), melyek nyeletlenek, vagy apró nyelecskével, a magkötővel vannak a magház belső, vagy rekeszlő falához, a magléchez erősítve. A bibeszál a magház folytatása, melynek végén van a bibe. A bibe felülete ragadós nedvet választ ki mirigyek útján, hogy a virágpor tapadását biztosítsa.

Azt a virágot, melyben minden rész együtt van, tökéletes virágnak, amelyben virágtakarón kívül csak porzó van, hiányos virágnak vagy porzós virágnak, amelyben csak termő van, termős virágnak nevezzük. Aszerint, amint a porzós vagy termős virágok egy, vagy pedig két egyfajta, de külön élő növényen találhatók: egy vagy kétlaki a növény. Ha ugyanazon növényen egyik virág porzós, másik termős, a növény felemás. Van természetesen olyan virág is, amelyben porzó és termő is van.

A virágok ritkán fordulnak elő magányosan, hanem legtöbbször csoportot alkotnak, amikor is *virágzatról* beszélünk. A virágzat lehet füzér, fürt, ernyő, gömb, kunkor és forgó.

Beporzás. A megtermékenyülés beporzás útján jön létre. Beporzás vagy a szél, vagy a rovarok közbenjöttével, vagy önbeporzás útján lehetséges. Önbeporzást legvégső esetben enged végbemenni a növény és ellene sokféle módon védekezik. Tudniillik az önbeporzás útján fejlődött termés mindig satnya és igen gyakran meddő lesz. Beporzás alatt a virág-

pornak (pollennak) a bibére jutását nevezzük, ami után következik a megtermékenyülés igen érdekes módon. A bibére került virágpor a bibére tapadva oszlásnak indul és a bibe-száron lefelé haladó szálacskát növeszt és ez a szálacska elérve a magrügyet, jön létre a megtermékenyülés. Megtermékenyülés után a magrügy erős fejlődésnek indul, amiből a mag lesz, vele növekszik a magház is, amiből lesz a termés.

A termés. Amíg a magrügy — mint említettem — maggá, a magház és a virág többi részei terméssé alakulnak. Ha a termés csak a magházból alakul, *igazi termés*, ha a virág más részei is hozzájárulnak, *áltermés* lesz. Ha a virágban csak egy termő van, akkor termés is csak egy fejlődik benne; ha több a termő, akkor annak mindegyike egy-egy terméssé válik: összetett termés lesz (eper, szőlő stb.). A termést körülzáró rész a termés fala, ennek állománya szerint van: száraz és húsos termés. A száraz termés lehet *felnyíló*, ha megérve felnyílik és a magvakat kiszórja: vagy egymagvúak, melyek nem nyílnak fel: *zárt termések*. Felnyíló termések: a tok (beléndek, mák), a tüsző (gólyahir), a hüvely (akác, bab) és a becő. Zárt termések: a *zászlós* vagy *szárnyas* (juhar, szil, kőris), szem (gabonafélék), kaszat (fészkesek) és a makk (tölgy, bükk, mogyoró). Húsos termések: a csonthéjasok (szilva, som, cseresznye, barack), bogyó (szőlő, ribizli, egres), s ezeken kívül vannak még egyéb húsos termések (alma, körte, dinnye, tök stb.).

A termés feladata, hogy a benne lévő magot az időjárás viszontagságai és állatok ellen megvédje és hogy szerkezetével elterjedését lehetségessé tegye.

Az időjárás viszontagságai, főleg a megfagyás, kiszáradás elleni védelem a termés bőrnemű héja és húsos burka.

Az állatok elleni védelemül szolgál a magvak kemény fala (csonthéjasok), a termés kemény sertéi (gesztenye, maszlag), az éretlen termések élvezhetetlen ízükkel védekeznek; mire termésük élvezhetővé válik, a mag megérik.

A termés másik igen fontos feladata elterjedésének biztosítása, amit széthullással, tüskékkel, horgokkal, szárnyai vagy ugró, röpítő készülék segítségével, szél útján, vagy mint a húsos termések, emberek, állatok, sőt igen sokszor — különösen vizinövények — víz útján visz végbe a termés.

A szél, emberek, állatok és víz útján elszállított magvak nagy része elpusztul, mivel nem mind jut megfelelő talajba. Azok a magvak, amelyek megfelelő környezetbe jutnak, az esőcseppekkel, vagy terméseiken lévő horgokkal — vagy mint az árvalányhaj, gé Morr — fúroszerű mozgással jutnak a talajba és így szerzik meg fajuk fenntartásának lehetőségét.

Bükki.

Rossz emlék

November van! A Pécskő sziklás oldalán a bükkös őszi ruhába öltözött. Rálehelt az ős, megcsipte köddel, dérral és aranyos ruhába öltöztette az erdőt. Csak a cser és a tölgy zöldel még. A kisebb völgyeket reggelenként, néha egész nap sűrű köd üli meg. Ilyen ködös hajnalokon az erdő csendes magányában szoktam bandukolni, amikor a csendességet nem zavarja más, mint a baglyok mély huhogása. Néha egy-egy őzbak ugrik meg és a dobogása visszhangot kelt a Pécskő sziklás ormainál.

A köd és a meg-megugró őzbakok juttatják eszembe minden reggel azt a veszélyes kalandomat, amelyet még január elején éltem át. Akkor is sűrű volt a köd és a menekülő őzbakra ott lesett a hegyvidék erdőségeinek legveszedelmesebb ragadozója: az orvvadász. Élénken figyeltem a menekülő vad dobogására, amikor szembe velem, az erdőből, felhangzott egy emberi fütty. Felhangzik rá a válasz is, tőlem alig husz lépésnyiről. Úgy látszik ketten vannak és az első fütty irányában kutattam. Ismét hallatszott a jeladás, de a válasz ezúttal elmaradt. Jó ötletem támadt és magam kezdtem a hívó jelre válaszolni. Nemsokára be is értem őt, aki egy kidölt fatörzs mögötti fedezékben biztonságban lesett rám. Én mindenre elkészülve, de fedezék nélkül közelítettem meg, mert a két-három centiméteres tölgyfasuhángok fedezéknek nem mondhatók. Ahogy közelébe értem, rámkialtott: Fordulj vissza, mert agyonlőlek! A felszólítást természetesen nem vehettem figyelembe és felszólítottam: A törvény nevében tegye le a fegyvert!

A felszólításomra rá sem hederített, mert érezte fölényét velem szemben a kidölt fatörzs mögött. Én igyekeztem megközelíteni, de alig léptem hármat, rámlőt. Ekkora elvetemült ségre nem számíthattam. Négyes sérénységű vágott ólomdarabok repültek felém a mordályból és súlyos sebeket ejtettek a karjaimon, tudomón és a gégémen.

A vadászó a lövés után — biztos menekülést remélve — felkelt a fedezékből és menekülni próbált. Súlyos sebesülésem ellenére, minden akaraterőmet összeszedve talpon maradtam és utánaeredtem a menekülőnek. A nehéz terepen sikerült is utolérnem és dulakodni kezdtünk.

A dulakodás vége nem lehetett volna kétséges, de a vadászó segítségért kezdett kiáltozni. A közelben kóborgó társa meghallotta a segélykiáltásait és futva közeledett. A tetemes vérvesztés és az újabb ellenfél megjelenése most már magamat is menekülésre készítetett. A bokrok mögül visszatekin tettem, láttam, hogy a vadászó fegyverével lövéshez készül. Gyorsan megelőztem, rálöttem, aztán tovább igyekeztem még,

mintegy ötszáz méterig, ahol azután — a sok vérveszteség következtében — összeestem. Ott találtak meg később társaim és kórházba szállítottak. Napok mulva hallottam, hogy a vad-
orzót is megtalálták a helyszíntől mintegy kétszáz méternyire — halva.

Mikor ködös hajnalokon körutamra elindulok, minden-
nap eszembe jut ez a vadorzóval való végzetes összeesapá-
som és mindig magamban köszönetet mondok a Teremtőnek,
hogy súlyos sérülésemből máris többé-kevésbé kigyógyított
és most már joggal remélhetem, hogy még sokáig járhatom az
erdőt és a fűrgé őzbakjaira felügyelhetek, amelyekre végzetes
szenvedélyektől hajtva sokan leselkednek.

Nem akarok ezzel a történettel senkit megriasztani, de
fiatal, csak nemrégén végzett kartársak sokat tanulhatnak
belőle. Mert amennyire szép a foglalkozásunk, szebb, mint
akármelyik más foglalkozás, de a világon uralkodó egyensúly
következtében, amennyire szép, éppen olyan, vagy talán még
veszélyesebb is.

Salgó.

A vizsla tanításáról

Látva azt az érdeklődést, amelyet az alerdész szakiskola
tanulói a közelmúltban az esztergomi országos vizslaverseny
íránt tanúsítottak, megragadom az alkalmat, hogy a vizsla
íránt érdeklődő kartársak, mint az alerdész szakiskola tanulói
cikksorozatát révén bepillantást nyerhessenek a vizslaidomítás
és a vizslabevezetés mesterségébe. Minthogy ma már a leg-
több uradalom megköveteli az erdész-vadász alkalmazottjától,
hogy értsen a vizslaidomításhoz is, ezért azzal a hittel köz-
löm a vizslatanítás terén gyűjtött tapasztalataimat, hogy azo-
kat kedves kartársaim érdeklődéssel fogják olvasni és hasz-
nukra fordítani.

Az idők folyamán a tenyésztés különböző fajtákat hozott
létre a vizslatársadalomban és egyes országokban, különösen
Németországban számos egyesület tenyészti a különböző vizsla-
fajtákat. Hazánkban az Országos Vizsla Club a szakszerű
tenyésztés irányítója — a kebelébe tartozó szakosztályok által —,
amelyek az egyes vizslafajták törzskönyveit vezetik. Az OVC
által évenként rendezett kiállítások és versenyek révén mind-
jobban népszerűsítik a vizslát és annak használatát. Mielőtt

rátérnek az idomítással kapcsolatos teendőkre, röviden ismertetem előbb az egyes vizslafajtákat.

A magyar vizsla.¹

Pár évtizede annak, hogy dr. Polgár Kálmán kaposvári törvényszéki elnök és néhány lelkes társa kiemelte a feledés homályából ezt a zsemlyesárga színezetű vizslafajtát — amely a múlt század hatvanas éveiben még jólismert volt a vidéki kuriákon — s megalakítva a Magyarvizsla Egyesületet a tenyésztés felkarolása és helyes irányba terelése céljából, kiválogatták a legszebb egyedeket és hozzáálltak a tenyésztéshez. Később Bába Károly nyug. százados irányította a tenyésztést s ma már oly magas nivón áll, hogy úgy küllem, mint használhatóság szempontjából bármely más fajttal felveszi a versenyt.

A magyar vizsla intelligens, tanulékony, engedelmes vizsla. Minden terepen használható. Kissé érzékeny, a keményebb bánásmódot nem bírja, de nincs is szükség arra. Nagyon jó orrú, kiváló sebzettkereső, igen jó és megbízható apportőr. Szelid természetű. Színéről könnyen felismerhető, mert közepes sötétségű zsemlyesárga színével minden más fajtától elüt. A szakértők feltevése szerint ősei között pointer és bajor véreb is előfordult.

Angol vizsla.

Az angol vizslák csoportjába három hosszúszőrű és egy rövidszőrű faj tartozik. A selymestapintású, hosszúszőrű, fehér alapon feketével, néha barnával tarkázott szépküllemű vizsla az angolsetter v. Lawerack setter. Kitűnő orrú vizsla. Érzékeny természeténél fogva a durva bánásmódot nem bírja. (A vizsla idomításához, s általában a vizslával kapcsolatban idejét mult barbárság a kutyakorbács!) Sík rét, vagy uradalmi táblák az igazi terrénuma, ahol gyors vágásban messze kilengve keres és szimatvétel esetén gyönyörű pózt mutatva állja a vadat, s ilyenkor a jól idomított angolsetter rövid ideig tartó állás után hasoncsúszva húz a vadra és a közelébe érve merev mozdulatlanságban hasalva várja, hogy a gazdája kiugrassza a vadat rejtekéből s elejtse.

Sokoldalúságáról hazánkban sokan meggyőződtek és nem egy versenyen vitték el az első díjat. Jó apportőr. Kitűnően használható úgy szárazon, mint vízivadászatnál. Fáradhatatlan. Kitűnően bírja hosszú szőrzete dacára a nagy meleget is, különösen, ha itt-ott vízhez is juthat. Hosszúszőrű pointernek is mondhatjuk.

¹ A fajták leírásánál a következő forrásmunkát vettem igénybe: Bába Károly: „A magyar vizsla.” — Bába—Félix: „A vizsla.” — Diezel—Mika: „Az apróvad vadászata.”

Az ír setter az angol settertől azonnal megkülönböztethető színezése révén. Míg az angolsetter különböző színárnyalatú, az írsetter mindig rozsdavörös színű. Valamivel erősebb testű, mint az angolsetter. Igen kemény, makacstermészetű, nehezen hajlítható. Ha szenvedélye letörhető, szép stílusú keresésével a vadásznak sok gyönyörűséget okoz. Szimatkepesége gyengébb, mint az angol setteré.

A skót vagy Gordon setter színéről éppoly könnyen felismerhető, mint az ír setter. Csakis fekete színben fordul elő, rozsdás jelzéssel. Jóval nagyobb az angol setternél. A Gordon setter is kemény vizslának mondható, de korántsem oly makacs és szeszélyes, mint az ír setter. Tanulékony. Orra kitűnő, keresési stílusa olyan, mint az ír setteré, csak lassúbb és nyugodtabb.

Az egyetlen rövidszőrű faj az angol vizslák közt a pointer. A legkitűnőbb orrú vizslafajta. Temperamentumánál fogva széles. nagy stílusban keres és ezért nagy kiterjedésű sík terepen használják, Élvezet nézni, amint nagy távolságból kapja meg a vad szimatját és arra gyönyörű figurával húz. A vadat kitarlóan állja. Gyengébb apportőr, mint az angolsetter. Nem oly tanulékony mint a magyar vagy németvizslák. Érzékenyek, a kemény bánásmódot nem bírják.

Szőre elég sűrű, de túlfinom, ezért a hideg iránt érzékeny. Színe: az alapszín fehér, melyen határozottan körvonalazott sárga, barna, vagy fekete foltok vannak szétszórtnan. Előfordulnak tiszta sárga, barna vagy fekete pointerek is.

A német vizslák.

A rövidszőrű német vizsla van a legjobban elterjedve a vadászok között. Tenyésztése kiválóan sikerült. Mozgása élénk, de nem szeles. Különösen sokoldalúsága miatt közkedvelt. A tenyésztés kezdetén ősei kemények, makacsok voltak, a német következetesség azonban nem ismert kegyelmet s a legszigorúbb dresszurával betörte, hogy az engedelmességet átvihesse az utódokba. A régi nagynevű dresszörök, mint pl. Oberlander és más idomítókönyvek igazolják, milyen kemény bánásmóddal törték meg ezeknek a makacstermészetű vizsláknak féktelen hajlamait. Ma már annyira kifinomult a természetük, hogy találunk köztük a félénkségig érzékenyet.¹ Azonban egyik fajtában sincs annyi fékezhetetlen, nyúlózó egyed, mint a rövidszőrű német vizslában. Különösen hazánkban található sok hasznavehetetlen példány. Ennek oka abban lelhető, hogy sok ideig nem voltak szakértő tenyésztőink s vadászaink, bevitték a korcsokat is a tenyészetbe, ha a szín megfelelő volt.²

¹ Bába—Félix: „A vizsla.” 57. l.

² Bába—Félix: „A vizsla.” 58. l.

Általában véve a rövidszőrű német vizslák közt találhatjuk a legkülönbözőbb tulajdonságú példányokat. Kitartóak, bátrak, akadályt nem ismerők, jól bírják a hőmérséklet ingadozásait. Mindenféle vadászon használhatók. Bátorsága révén duvadvadászatra is kitünő. Erős izomzatú, tetszetős külsejű vizsla. Szőre kemény és sűrű. Rendszerint szürkés alapon májszínű foltok. A tarkítottak közül a legtöbbször nagyobb májfoltok vannak, a foltok között freckeltek. Vannak tiszta májszínűek is. Újabban Márkus Leó encsi állatorvos vette kezébe nagy szakértelemmel és kitartással a rövidszőrű német vizsla sorsát. Kitünő tenyészanyagot importált s ma már oly egyedeink vannak, hogy saját hazájukban is győzelmet aratnának.¹

A drótszőrű német vizsla szőrözete keményebb és sűrűbb, mint a rövid szőrűé, csak a pofán van szakállszerű szőrözet. Némelyiknél ez is hiányzik. Színe azonos a német rövidszőrűével. Talán a drótszőrű valamivel izmosabb. Valószínűleg a rövidszőrű és a szálkásszőrű német vizslából tenyésztették ki. Mindenesetre a kitenyésztés alkalmából bőseges anyag állott rendelkezésre és így a használhatóság is előtérbe kerülhetett. Orr és munkabírás tekintetében kifogástalanok. Rendkívüli módon bírják az időjárás viszontagságait. Sokoldalúak, könnyen taníthatók, jó apportőrök és jó csapázók.

A szálkásszőrű német vizsla, mint a neve is mutatja, szőrözetével különbözik a német vizslától. Szőrözete 4–5 cm hosszú, néha simán fekvő, néha gyengén kunkorodó erős sörteszerű. A pofákon szakáll, de a koponya sima. Szemöldökei feltünőek. Színe a rövidszőrű német vizsláéval nagyban megegyezik, Bátor, fogós eb, erdőben, vízben jól használható. Mivel gyapjas szőre van, a nyári meleget nem igen bírja vadászat közben. Orra gyengébb, mint az előbbi két német vizsláé. Tanulékony.

Megemlítendő még az egyszínű szürke weimari vizsla, állítólag kiváló orra van; a háromszínű württembergi vizsla, kihalófélben lévő nehézkes vizsla; a kis münsterlandi vizsla kistermetű, hosszúszőrű eb. Szőre hosszás, selymes, kevésbé hullámos. Színe fehér alapon barna foltos.

Az esztergomi országos vizslaversenyen résztvevett jó teljesítménnyel egy nagy münsterlandi. Ez az első példány ebből a fajból, amelyet alkalmam volt látni. Színezése, szőrözete hasonló a kis münsterlandiéhoz, termete hatalmas, szinte borjú-nagyságú.

A pudel pointer az uszkár és a pointer keresztezéséből származik. Hazánkban nagyon kevés van belőlük. Ennek a keresztezésnek az volt a célja, hogy a nehezen hajlítható angol vizslákba tanulékonyságot vigyenek. E tekintetben célju-

¹ Bába—Félix: „A vizsla.” 58. l.

kat el is érték. Használhatóság szempontjából az orr azonban nem az, amit vártak tőle. Külsőleg a szálkásszűrőre hasonlít. Kemény, sűrű drótszűr. Legjobb színe a barna.

A griffon hasonlít a szálkásszűrőhöz, de feje durvább szűrrel fedett és pofája szakállasabb. Nem gyapjasszűrű. Gyengébb orra van, mint a német vizsláknak.

Ezzel befejeztem a vizslafajták leírását s a következő alkalommal rátérek a vizslák idomítására.

Gunszt Ferenc

erdőőr, az Orsz. Vizsla Club tagja,
okl. vizslaidomító.

Egyesületi hírek:

Közöljük mindazokkal, akik újabban hozzánk levelet intéztek és a nyugdíjegyesület feltételei felől érdeklődtek, hogy az „Erdő” 1937. évi, XI. évf. 6–7 dupla számában, azonfelül ugyanezen évfolyam 10. számában (október) mindent megtalálnak, ami csak érdekli őket. Amennyiben valaki olyan dolgok iránt érdeklődik, ami a fent jelzett ismertetésekben nem foglaltatik, az levélben fordulhat hozzánk, vagy akár közvetlenül a nyugdíjegyesülethez is, melynek címe: Magántisztviselők Országos Nyugdíjegyesülete, Budapest, V. Báthoryutca 5. s legyen mindenki meggyőződve arról, hogy úgy mi, mint a nyugdíjegyesület is a legkézségesebben állunk rendelkezésükre.

Figyelmeztetjük a kartársakat, hogy mint a múltban sem, úgy most sem térítheti meg az egyesület azoknak a költségeit, akik a vándorgyűlésre utaznak. Nem teheti meg annál kevésbé sem, mert az esetleges nagy számban összegyülekező kartársak költségei egy összegben annyira rúghatna, hogy ez igen érzékenyen érintené az egyesület anyagi érdekeit, míg apró részekre felosztva a kartársak között, alig jelent érzékeny kiadást. Különösen a környékeliek részére az összeg olyan jelentéktelen, hogy ez a legkevesebb, amit a kartársak az egyesület érdekében magukra vállalhatnak.

Mint a lap elején közölt meghívókból látnivaló, az idei választmányi ülésünket november hó helyett december hóban tartjuk meg. A választmányi ülés idejét azért kellett elhalasztanunk, mert a vándorgyűlés előkészítése ezidén sokkal több munkával járt, mint más esztendőben és így a választmányi ülést csak decemberben tudjuk megtartani.

Különfélék:

Esküvő. Lécei Gyula és Stubnya Micike Pilismaróton október hó 16-án tartották esküvőjüket. Kivánjuk, hogy a fiataloknak nagyon sok boldogságban legyen részük.

Halálozás. Szerencsés Mihály ny. erdőőr, egyesületünk lelkes tagja, Gödöllőn folyó évi október hó 17-én hosszas szenvedés után elhunyt.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Pénztári beszámoló

Szeptember havi befizetések folytatása: Nacsa István Nagymágocs 3, Péter József Nemesnádudvar 5, Hunyady József Márianosztra 2, ifj. Simon György Denna 4, Duschanek József Marcaltó 14, Gubicsa János Alsószentiván 5.50, Pózna János Esztergom 10, Ujvári Béni Vitézi-pusztá 6, Fekete László Debrecen 10, Némethi Lajos Tarpa 15 P. Összes befizetés szeptember hóban: 540.08 P.

Október hóban befizettek: Pilipár Zsigmond Törökkoppány 3, Magyar Miklós Nyiregyháza 5, Zolnai Imre Hajduböszörmény 6, Hodai István Verpelét 5, Kolozsváry István Királyhalom 3, Aponyi József Gödöllő 6, Bretus László Kocsér 5, Kecskés László Pásztó 6, Fischer Géza Alcsut 3, Teszárs Vilmos Óbarok 3, Ézsi Lajos Baja 12, Cservenka Ferenc és társai Tata 54, Szász Nándor Diósgyőr 5, Csicsor István Oltárc 20, Babó József Halászhomok 7, Sárkóczy József Ujdiósgyőr 10, Nagy Kálmán Márianosztra 3, Ruzsics Pál Lengyeltóti 5, Bálint János Debrecen 2, Takács János Nagyjáplán-pusztá 10, Vincze Sándor Budapest 12, Keszthelyi Gábor Simontornya 5, vitéz Kőrösi András Egerbakta 6, Mészáros József Csesznek 12.50, Tánton Imre Bakonyszentkirály 5, Szemenyei József Fácános 10, Halász Dezső Potyond 10, Szélesi József Somogyárd 1.50, Teszárs Vilmos Óbarok 8, Borteley László Eger 5, Pasztorek Antal Hont 3, id. Körmendi Gyula Budapest 10, Fekete József Gödöllő 5, Boldizsár Tamás Répáshuta 27.82, Gaál Dániel Ujhuta 3, Hugli Pál Gyöngyössolymos 20, Bózner János Szekszárd 3, Grellneth János Zalaerdőd 4, Máthé Ferenc Esztergom 5, Molnár Bálint Pilismarót 3, Tardos (Tangl-majer) Ferenc Nagyhajmás 2, Farkas József Gödöllő 22, Papp Ferenc Hosszúhetény 11.25, Szalay Péter Mekényes 4, Varga Mihály Gézaháza-pusztá 5, Bukri József Perőcsény 25, Szalay

A Z E R D Ő

XI. ÉVFOLYAM

1937. DECEMBER

12. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj egyszerismindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények, erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt, de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesületi tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet királyné-utca 25–27. küldendő.

Meghívó.

Az egyesület igazgató választmánya folyó évi december hó 5-én délelőtt 10 óraker Budapesten (VIII., Rákóczi-út 63. sz., I. em. 7. sz.) tartja

választmányi ülését,

amelyen a választmányi tagok az egyesület alapszabályai értelmében kötelesek teljes számban megjelenni.

Esztergom, 1937. évi november hó 1.

A VEZETŐSÉG.

Erdésznapi Zalaegerszege

Ugy hiszem, nem lesz érdektelen pár sorban és nem hivatalos jelentés alakjában ismertetnem tisztelt olvasóimmal hű leírását a zalaegerszegi utazásnak és gyűlésnek,

Mindenekelőtt megtiszteltetéssel vettem az egyesület vezetőségének felkérését, hogy mivel országos elnöke, Brandt Vilmos úr ömértósága hivatalos és politikai elfoglaltsága miatt nem utazhatott Zalaegerszege, így engemet kért fel a gyűlésen való elnöklésre.

Zimankós novemberi napra ébredtünk szombaton, 6-án, Esztergomban, Már az indulás is erdészi, vadászi volt.

mert hajnalban 3 órakor keltünk fel, hogy a 4 órakor induló vonattal Budapesten keresztül elérjük a csatlakozást a Déli vasúton. Esztergomból négyen indultunk — Daróczy Márton elnök úr, Nagy István titkár úr, Hevesy József főszámvevő úr és szerény személyem.

A ködös, zimankós időt, mely Budapestig tartott, sűrű eső váltotta fel, mely azután utitársunk maradt Zalaegerszegig. Székesfehérvárig mindannak dacára észre sem vettük sem a korai kelést, sem az unalmas időt, mert egész úton kedélyesen elbeszélgettünk és Nagy Pista barátunk örökifjú kedélye gondoskodott a hangulat vidámságáról. ami azután mindnyájunk eszébe juttatott néhány jó erdész és vadász anekdótát, amin az öreg Marci bácsi is jóízűen el kacagott.

Székesfehérvártól útunk kettévált, mert én betegségem miatt a délivasúttal utaztam tovább és Nagykanizsán átszállva közelíttem meg Zalaegerszeget, hová két és fél órával előbb érkeztem meg, mint utitársaim. Az eső folyton zuhogott, késő éjjelig sem állott el és este már aggódtunk amiatt, hogy legjobb akarat és szándék mellett sem fognak bejönni az úttalan utakon, még a vasúti állomásaikhoz sem a gyűlésre igyekvők. Minő nagy volt azonban meglepetésünk, mikor kora reggeli órákban, vasárnap már három hosszú asztalnál csupa alerdészek ültek az „Arany Bárány“ vendéglőben. Nagy ismerkedéssel kezdtük a reggelit. Sok jó barát, régi ismerős örült egymásnak és a vizitálásnak . . .

Marci bácsit mindenki nagy szeretettel üdvözölte, mint régi tanítómesterét . . . Nagy István — ki régebben Zalában teljesített szolgálatot — sok régi ismerősre akadt. De nekem is volt sok ismerősöm és jóleső érzéssel vettem tudomásul, hogy hiszen, ha személyesen nem is, de cikkeimről és egyesületi tevékenységemről már sokan ismernek, no meg azután akadt néhány somogyi, veszprémi és vas megyei személyes ismerős is, ottani vadász kirándulásaim idejéből.

De gyorsan telt el így az idő és elérkezett a gyűlés megnyitásának ideje, melyet Zalaegerszeg városának közgyűlési termében tartottunk meg, megelőzőleg tisztelegtünk vitéz Tamásy István polgármester úrnál, ki szíves volt a közgyűlési termet részünkre átengedni, sőt ügyünk iránt érdeklődve megtisztelte gyűlésünket nemcsak jelenlétével, hanem fölszólalásával is. Megelőző napon meghívtuk a gyűlésre vitéz Kiss Lajos főerdőmérnök, erdőfelügyelő urat, kiről külön kell megemlékeznem, mert közvetlen és szives modorával és az alerdészek iránti baráti jóindulatával a gyűlés összes résztvevőinek szívét megnyerte. Nemcsak mint hivatalfőnököt, hanem mint atyailag gondoskodó erdészt tanultuk őt megismerni, aki igazságosságával, törvénytiszteletével és szigorával kérlelhetetlenül súlyt le mindazokra, akik az erdőtörvény intézkedéseit át-
hágják.

A gyűlés megnyitásakor látszott csak, hogy milyen nagy az érdeklődés. A dunántúli vármegyék úgy állami, mint más közületi, valamint uradalmi alkalmazásban lévő erdészei zúfolásig megtöltötték a termet. Szép képet nyújtott az erdész-társadalom zöldhajtókás egyenruhájában, egészséges piros-pozsgás arcokat lehetett látni, az erdő fia i csupa kötelesség-tudó letterős ember és még az idősebbeknek is virult az arca, mintegy visszatükrözve foglalkozásuk egészséges voltát.

Nem kívántam ugyan e helyütt foglalkozni elnöki megnyitóm-mal és a gyűlés lefolyásával, azonban a többség kérelmére szívesen teszem azt meg, mert hiszen amit ottan elmondottam, elnöki megnyitóm-ban, ugyanazt nyílt őszinteséggel fenntartom és a MEVME összes tagjainak érdekében, ügyük előbbrevitele végett mondtam, így szívesen megismételem.

A gyűlés előtt — melyen mint már jeleztem, Zalaegerszeg városának igen tisztelt polgármestere is részt vett és az erdőfelügyelő úr is, s az elnöki emelvényen foglaltak helyet — elimádkoztuk a Magyar Hiszekegyet, mely után kifejtettem, hogy a magyarságot és a magyar nemzetet erősítjük azzal, ha a társadalom ugyanazon foglalkozású ágához tartozó egyéneket szervezetbe tömörítjük. Minden társadalmi betegség, minden baj ott kezdődik, ahol az anyagi gondok jelentkeznek. Az anyagi gondoktól pedig, igen természetesen, csak egy erős szervezetbe tömörített egyesületnek a tagok érdekében kifejtett szorgalmas munkája mentheti meg a MEVME tagjait. Az egyesület az ország alerdészi és vadászati műszaki segédszemélyzetet szervezetté, erőssé és ellenállóképessé akarja tenni, hogy részükre — öregségükre is — gondtalan megélhetést biztosítson.

A nemzeti érzés, sajnos, napjainkban lassankint hanyatlik az emberek lelkében, mert gondolatvilágukat teljesen lefoglalja a mindennapi kenyérért való küzdelem. Nincsen hazánkban még egy olyan állás, vagy foglalkozás, illetve szolgálat, melynek ellátása annyi veszélyvel járna, mint az alerdészi és vadőri teendőik ellátása.

A munkásoknak, gazdasági cselédeknek, dohánykertészeknek, házicselédeknek, gazdasziteknek stb. jogviszonya, munkaadójukkal szemben, törvényekkel és rendeletekkel, intézményesen, szabályozva van. Kérde-m, hol van szabályozva az erdészeti és vadászati segédszemélyzet jogviszonya munkaadójával szemben vagy a törvény előtt? Hiszen a legfelsőbb hatásköri bíróság 711,908. számú határozata szerint még ma is gazdasági cselédnek van minősítve.

Nézzünk csak a dolog mélyére, ki is az az alerdész és vadász és milyen hatáskört tölt be. Látni fogjuk, hogy szolgálata nemcsak magán, hanem közszolgálati alkalmazáson is alapszik. Szoros kapcsolatban áll az erdő felügyeletével és így az erdőtörvény és a vadászati törvény végrehajtásával.

Gazdasági cseléd lehet mindenki és még írni, olvasnia sem kell tudni, de hogy valaki az erdészeti és vadászati segédszemélyzet létszámába tartozzék, ahhoz iskolákat kell végezni, magasabb képzettséget, évek hosszú során való költséges tanulás után diplomát kell szerezni. Szolgálat nemcsak a nap bizonyos óráira terjed, még nyugodt éjszakája sincsen, sőt — sajnos — amint ezt utóbbi napjainkban látjuk, testi épségével és életével áldoz munkaadója javainak lelkiismeretes megvédéséért. Sem baleset, sem öregség, sem halál esetére biztosítva nincsen, csak az Országos Gazdasági Cseléd-pénztárnál, ezt pedig — sajnos — tudjuk, hogy mit jelent.

Intézményesen szabályozni kell jogviszonyaikat, szerződetésük feltételét, fizetésük minimumát és nyugdíjügyüket.

Mindezen kérdéseket, igen sajnos, az új erdőtörvény, az 1935. évi IV. tc. nem rendezte. Megfeledeztek erről az erdőbirtokosok, megfeledeztek a törvényhozók. Az erdészeti és vadászati segédszemélyzetnek eminens érdeke és mondhatjuk, életérdeke, hogy ezen kérdések, a közeljövőben kiadandó erdőtörvény végrehajtási utasításában, vagy egy külön módon rendeztessenek.

Láthatják tehát Önök, hogy mindezen kérdések elintézéséhez, kiharcolásához életérdekeik megvédéséhez egyedül gyengék, azért kell tömörülniök egy erős, magyar nemzeti ér-zéssel áthatott egyesületbe, mert aki az egyesületet támogatja, az önmagán segít.

A gyűlés folyamán, az elnöki megnyitó után, számtalan főlszóalás hangzott el, amely, sajnos, inkább panasznak mondható. A felszóalóknak többsége a címkérdést is fölvetette, mert hiszen még ma is igen sok helyen az iskolát végzett, magasabb intelligenciával bíró, magánalkalmazásban lévő alerdészeket erdőkerülőknek, vagy még ennél kisebb címmel illetik, sőt voltak olyanok is, akik amiatt panaszkodtak, hogy egyenlő rangba sorozzák őket a béresekkal, erdőszolgáknak nevezik és fizetésük sem haladja meg a béresét, vagy kocsi-sét. A gyűlésen azon teljesen egyhangú és szerintem is jogos kívánság hangzott el, hogy mindazoknak, kik a multban érvényben lévő képesítési rendelkezéseknek eleget tettek és az akkor előírt iskolákat elvégezték, az alerdészi cím viselése megengedtessek. A gyűlés egyhangúlag azon kívánságának adott kifejezést, hogy többi panaszaikkal és kérelmeikkel együtt az egyesület memorandumban terjessze ezen kérel-müket a Nagyméltóságú Földmívelésügyi Miniszter úr elé és szorgalmazza annak megadását.

Az alerdészekhez illő nyugalommal és szép rendben le-folyt vándorgyűlés berekesztése után igen jól sikerült társas-ebéd volt, amelyen a hangulatot fokozta, hogy egyes alerdész uraknak feleségeik is megjelentek. Több pohárköszöntő hang-zott el, amelynek során Brandt Vilmos országos elnök urat, a

zalaegerszegi polgármester urat, vitéz Kiss Lajos főerdőmérnök, erdőfelügyelő urat és egyesületünk érdemes elnökét, Daróczy Márton, mindenkinek szeretett Marci bácsiját ünnepelték.

Dr. Jármy István

Mevme ügyész,

v. orszgy. képv., m. kir. vadászati tudósító.

Vándorgyűlésünk

Mint „Az Erdő“ előző számaiban több ízben meghirdet-
tük, folyó évi november hó 7-én tartottuk idei vándorgyűlé-
sünket Zalaegerszegen. A vándorgyűlés képe a legnagyobb
sikert és megértést mutatta, a gyűlés népesebb volt, mint a
multban némely közgyűlésünk és azon igen értékes felszólá-
sok hangzottak el.

Az egyesület vezetősége már előző nap, 6-án, /délután
megérkezett a városba, hogy az öszzeseregülő kartársakat fo-
gadja és a gyűlést előkészítse. A gyűlés kezdete előtt már
népes volt a városháza díszterme. Közvetlen a gyűlés meg-
kezdése előtt a polgármester úr fogadta az egyesület vezetősé-
gét, majd velük együtt, valamint vitéz Kiss Lajos m. kir.
főerdőmérnök, erdőfelügyelő úr társaságában megjelent a vándor-
gyűlésen is.

A gyűlést fél 11 órakor a távollévő országos elnök meg-
bízásából dr. Jármy István úr, egyesületünk ügyésze nyi-
totta meg.

Az ügyész úr beszédét, melyet lapunk más helyén egész
terjedelmében megtalálhatnak a kartársak, lelkes tapssal hono-
rálták. azután vitéz Tamássy István polgármester úr emelke-
dett szólásra és a vándorgyűlést Zalaegerszeg város nevében
üdvözölte.

Azt kívánta, hogy a gyűlés résztvevői az alatt a rövid
idő alatt, amelyet a városban eltöltenek, jól érezzék magukat
és hogy a várost, mely őket olyan meleg szeretettel fogadja,
tartsák meg sokáig emlékezetükben.

A polgármester úr szívélyes szavait, kedves, megnyerő
úri egyéniségét utána hosszan és lelkesen ünnepelték. A hosz-
szas és lelkes ünneplés után alig jutott szóhoz az ügyvezető
elnök, kinek beszédét azután a legteljesebb figyelemmel hall-
gatták. Marci bátyánk a tőle megszokott közvetlen és zama-
tos előadásában a következőket mondotta :

Mélyen tisztelt Vándorgyűlés !

Kedves Kartársaim !

Nagy örömmel és boldogan teszek eleget annak a kedves kötelességemnek, hogy mint a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének ügyvezető elnöke, üdvözöljem mindannyitokat, akik itt a gyűlésünkön megjelentek.

Üdvözlöm elsősorban Zalaegerszeg városát és kiváló polgármesterét. akinek most itt vendégszeretetét élvezzük. Amikor elhatároztuk, hogy gyűlésünket itt tartjuk meg, erre nem utolsó sorban adott okot az, hogy ennek a városnak az egész országban olyan kellemesen csengő neve van, hogy még azok is, akik nem ismerik, valami különös kívánsággal és vágyódással gondolnak rá!

Van valami előkelőség és finomság, amely ennek a városnak a nevével egybeforrott. Nagyon szívesen jöttünk ide és csak azt kívánjuk, hogy olyan szívesen is lássanak itt bennünket.

Üdvözlöm vitéz Kiss Lajos m. kir. főerdőmérnök, erdőfelügyelő urat és rajta keresztül mind az erdőtiszt urakat és kerjük, hogy az irántunk eddig tanúsított érdeklődését tetézzé azzal, hogy meghallgatván itt ügyes-bajos dolgainkat, a lehetőség szerint legyen segítségünkre is mindenütt, ahol csak arra alkalom nyílik. Legyen a főerdőmérnök úr meggyőződve arról, hogy nekünk olyan társadalmi réteg bajain segít, akik azt megérdemlik és akik a jövőben is minden cselekedetüket és tevékenységüket ahhoz mérik, hogy nemcsak az erdőtiszt urak, hanem az egész magyar társadalomnak a megbecsülését kiérdemeljék.

Üdvözlöm Brandt Vilmos képviselő urat, szeretett országos elnökünket, akit az utolsó pillanatban országos érdekű kötelezettségei akadályoztak meg abban, hogy köztünk megjelenjen és itt elnököljön. Biztosított azonban arról, hogy lélekben itt van közöttünk és nagy figyelemmel kíséri a vándorgyűlés lefolyását és annak eredményeit. Az ő megbízásából és helyetteseként dr. Jármy István ügyvéd úr, egyesületünk ügyésze elnököl a gyűlésen, aki az imént olyan lendületesen és olyan magasan szárnyaló gondolatokkal nyitotta meg gyűlésünket.

Szeretettel üdvözlöm a kartársakat és mindazokat, akik az irántunk érzett érdeklődésük folytán itt megjelentek.

Mélyen tisztelt Vándorgyűlés, kedves Kartársaim !

Egyesületünk fennállása óta első ízben hívtott most össze gyűlést Zalaegerszegre. Nagy örömeinkre szolgál, hogy minden esztendőben, az ország minden részéből tömegesen kapjuk a leveleket és a kartársak valósággal versengenek, hogy az ő

városukban, vagy az ő környékükön gyülekezzünk össze. Ebben az esztendőben úgy határoztunk, hogy nem oda megyünk, ahova legtöbben hívnak bennünket, hanem itt jövünk össze, Zalában, ebben a gyönyörű virágos város, de az ország centrumától igen távol eső városba, ahová csak későn és elhalkulva ért eddig minden megmozdulásunk. Ezt a dolgok természete hozza így magával, amibe mi belenyugodni nem tudunk.

A helyzet az, hogy a vármegye és a szomszédos vidékeken igen nagy számmal élnek a kartársaink, mégis csak elvétve van itt-ott közöttük olyan, aki tagja az egyesületünknek. Ha Zalát és a szomszédos vidékeket összehasonlítjuk az ország többi részével, azt találjuk, hogy aránylagosan is legalább kétszer annyi tagnak kellene lenni itt, mint amennyi valójában van.

Mindenki természetesnek találhatja és megértheti, hogy mi nem tudunk egyszerűen napirendre térni efelett. Ma már nem kell magyaráznunk, hogy a szervezés, az összetartás jelenti az erőt. Mi azután igazán hiába igyekszünk és küzdünk, ha azok, akiknek táborunkban volna a helye, távöltartják magukat tőlünk. Nem lehet azt kívánni, hogy az egész erdészeti segédszemélyzet ügyét, javait, érdekeit csak egy csoport, ha mindjárt a nagyobbik csoport is, magában harcolja ki és az eredményekben azután mindannyian közösen osztozunk. Anélkül, hogy túloznék, merem állítani, hogy az erdészeti segédszemélyzet minden egyes tagjának erkölcsi kötelessége, hogy az egyesületünket a maga tagságával támogassa és erősítse.

Nem izlésem szerint való a propaganda, nem természetem az agitáció! Hogy mégis közénk hívom mindazokat, akik külön utakon járnak, azt nem azért teszem, mintha abból nekem bármiféle előnyöm is származhatna. Amiért innen, az elnöki székéből közénk csalogatom azokat, akik a mai napig jóformán azt sem tudták, hogy az erdészeti segédszemélyzetnek egyesülete van, azért cselekszem, hogy ezzel is előbbre vigyem azt az ügyet, amelyet már évek óta szolgálók.

Azért jöttünk Zalaegerszegre, hogy Önök a hívó szavunkat jobban meghallják és egyúttal meghallgassák azt, miben is áll egyesületünk működése.

Őszinték vagyunk és bevalljuk, hogy egyesületünk működése eredményeiben nem olyan gazdag, mint sok régebben fennálló és több tagot számláló egyesület. Nem is olyan régen súlyos anyagi gondok akadályozták meg a komolyabb munkát. Szerencsés kezekkel az egyesület mai vezetősége segítette keresztül egyesületünket a krízisen. Ma, amikor az anyagi nehézségek leküzdése után célkitűzéseinek megvalósításán munkálkodhatnánk, amikor az erdészeti segédszemélyzet szociális problémáinak megoldásán tovább dolgozhatnánk, komo-

lyan aggaszt bennünket az a körülmény, hogy a különben elég nagy foglalkozási ágnek, az erdészeti segédszemélyzetnek csak egy része áll mögöttünk. Biztos az, hogy tíz ember nagyobb terhet tud emelni, mint öt. Biztos, hogy az olyan egyesület, amelynek kétezer tagja van, erősebb, mint az, amelyiknek csak ezer, és mert erősebb, céljait biztosabban és, ami igen fontos, rövidebb idő alatt is fogja elérni.

Kedves Kartársaim! Amikor egyesületünk működését fogják elbírálni, számot kell vetniök azzal, hogy mi, az egyesület mai vezetősége, még mindig csak félkézzel dolgozhatunk, mert egyrészt még mincs olyan súlyunk, mint kellene, másrészt pedig, mert erőnk és munkabírásunk nagy részét még most is a szervezkedés foglalja el.

Ideje volna, hogy az erdészeti segédszemélyzet ráeszméljen arra, hogy a szervezkedésből neki is ki kell vennie a részét és hogy ne mindent a vezetőségtől várjon. Ebben az ünnepélyes pillanatban felszólítok mindenkit, ne vonják ki magukat továbbra is a közös munka alól, jöjjenek közénk minél előbb. Felszólításomat mégis csak azokra korlátozom, akik a magyar erdőnek öntudatos munkásai és a magyar nemzeti eszme követői, mert miként a múltban, úgy a jövőben is csak olyan alerdészeket kívánunk a soraink között látni, akik nemcsak derék emberek, hanem derék magyarok is.

Arra is felhívom a kartársak figyelmét, nemcsak azokét, akiket most szeretnénk soraink közé toborozni, hanem azokét is, akik már évek óta velünk tartanak, hogy ahhoz, hogy valaki jó katonája legyen az egyesületnek, nem elegendő, hogy aláírja a belépési nyilatkozatot és esetleg ímmel-ámmal befizessék a tagdíjakat, hanem az is szükséges, hogy szívvel-lélekkel velünk dolgozzék, mert különben az egész egyesületi életünk az adminisztrációban merülne ki.

Most elmondom, milyennek képzelem én azt a kartársamat, aki minden tekintetben megteszi a maga kötelességét:

1. Erkölcsileg támogatnia kell minden megmozdulásunkat. Ez alatt azt értem, hogy minden megmozdulásunk mellett, ami a közösség érdekében történik, ki kell tartania.

2. Ötleteit, érzéseit és a tapasztalatait a közösség rendelkezésére kell bocsátani. Ez alá a pont alá soroznám azt is, ha valaki szakdolgozatban különleges tapasztalatokra tesz szert és ezt lapunkban közzéteszi, Szükséges, hogy egyesületünknek dédelgetett lapja minél színesebb, vonzóbb és tanulságosabb legyen. Ezen a téren sem szabad mindent a vezetőségtől várni.

3. Az elégedetlenség feltörő hullámain, amelyek éppen közöttünk, magyar emberek között nagyon gyakoriak, el kell folytanunk. Tudjuk jól, hogy nagyon nehéz három embernek egyformán a kedvére tenni, hát még ezernek. Bele kell nyugodnunk abba, hogy a közösség ügyei sohasem folyhatnak a

saját egyéni gusztusunk és kívánságaink szerint. A dolgok természetete olyan, hogy abba bele kell nyugodnunk. Éppen ezért a jó egyesületi tag belátó és nem ad jó anyagot a már születésüktől fogva felforgató elemek számára.

4. Teljesíti a jó tag mindazokat a kötelezettségeit, amelyek előfeltételei annak, hogy az egyesület anyagilag független és erős legyen.

Hogy ne csak a tag kötelelességeiről legyen szó, felszólítom a titkár urat, adjon vázlatos képet arról, hogy a kötelesegtudó és a buzgó tagok munkásságával szemben mit nyújt maga az egyesület. Körvonalazza azt a tevékenységet, amelynek minden mozzanata arra szolgál, hogy a tagok érdekeit előmozdítsuk.

Most tehát, amikor a vándorgyűlést megnyitóm és ismételtelen köszönetet mondok mindnyájuknak a részvételükért, felszólítom Önöket, kísérjék figyelemmel a titkári beszámolót és tegyék meg bátran és őszintén észrevételeiket, amelyeket mi hálással és köszönettel fogadunk.

Általános figyelem közepette ezután a titkár ismertette az egyesület működését. Már itt megállapíthatjuk, hogy mindazok, akiket érdeklődésük a vándorgyűlésre hozott, az egyesület működését helyeselték és elhatározták, hogy az egyesületet működésében támogatni fogják. A hosszú beszámoló a következőképpen folyt le:

Igen tisztelt Vándorgyűlés, mélyen tisztelt Vendégeink!

Kedves Barátaim!

Az ügyvezető elnök úr a köszöntőjében nagyjából megmondta, mondhatnám kijelölte azt az utat, amelyen az egyesület életéről szóló beszámolómmal haladnom kell. Az ügyvezető elnök úr elmondotta, hogy mit kívánunk a tagoktól s rám hárította a nem könnyű feladatot, hogy elmondjam, mit teszünk mi a tagok érdekében, illetőleg a tagokra milyen előnyök várnak egyesületi tagságukkal kapcsolatban. Ez a feladat, ha úgy vesszük, nagyon könnyű és ha vizsgáljuk, nagyon nehéz. Könnyű, ha csak annak a kijelentésére szorítkoznék, hogy az összetartás, az egyesülés milyen előnyökkel jár az egyénekre. Elegendő volna, ha csak arra hivatkozom, mert ezt a kijelentést már annyiszor és olyan kiváló egyének használták, olyan sokszor bebizonyították, hogy szinte frázis számba megy. Már a jó öreg rómaiak között akadt olyan bölcs, aki a vesszőről szóló példázatával örök időkre bebizonyította a szövetkezés előnyeit. Ezen a téren semmi újat nem mondhatnék, nem is foglalkozom tovább a gondolattal, mert egészen felesleges. Azzal mindenki, mindenkor tisztában van, hogy több ember, ha összefog, többre viheti, mint a magára hagyott ember.

A mai anyagi világban általánosítás helyett pozitívumokkal kell előállni. Számokkal és adatokkal kell felsorakoztatni azokat az eredményeket, azt az előnyt, amit egyesületünk ad a tagoknak. Ha ezeket az előnyöket számbaveszem, két részre kell osztani: erkölcsi részre és anyagi részre.

Az erkölcsi rész megint olyan természetű, amellyel hamar végezhetek. Mindenki első hallásra elfogadhatja és megértheti: kétségtelen, hogy ha valaki bajban van, sokkal könnyebben viseli el a bajt, ha tudja azt, hogy nincs egyedül. Az egyedüllét, a magárahagyatottság hasonlít ahhoz a lelkiállapothoz, amelyet úgy hívunk, hogy tájékozatlanság. Ilyen lelkiállapotban az egyén mindig bizonytalan és határozatlan. Hiányzik belőle minden önbizalom. Az ilyen egyénnel, ha szembe állítjuk a szervezett, a céltudatos és bizakodó egyesületi tagot, úgy kétségtelen, hogy a mérleg az utóbbi javára billen, sokkal nagyobb mértékben, mint amennyi áldozatot a tagtól az egyesület megkíván. Látjuk tehát, hogy a tagokra pusztán az az előny, amit a lelkiekben kapunk, maga megéri azt, hogy az egyesületekbe tömörüljünk. Merem állítani, hogy vannak ezenkívül még olyan előnyök, amelyek külön önmagukban is megérdemelnék, hogy ezeknek megszerzését mindenki magának céljául tűzze ki és talán nem fog nagy megerőltetésbe kerülni, hogy ezeket is felsorolhassam.

Vizsgáljuk meg tehát az egyesületi tag életét olyan körülmények között, amikor reánk szorul. Vajjon milyenek ezek a körülmények és milyen tekintetben számíthatnak reánk.

Leggyakoribb eset, hogy az egyesületi tag munkaadójával ellentétbe kerül. Mondjuk meg őszintén, az alerdész ilyenkor alig tudja megállapítani, hogy neki valóban igaza van-e? Ha kételyei merülnek fel és hozzánk fordul, mi a tárgyilagos és elfogulatlan távoli szemlélő módjára feltétlenül felvilágosítjuk. A tag ilyenkor számíthat egyesületünk erkölcsi támogatására, amely erkölcsi támogatás anyagiakkal alig mérhető fel.

Ha a munkaadóval való differencia olyan nagy, hogy azzal a kartárs állását is elveszíti, hová fordul vajjon? Ha van módja rá, talán elhelyezkedhetik másutt, de ez ritka eset. A kartárs ilyenkor megint csak hozzánk fordul és csak a jó Isten és a kimutatásaink tanuskodhatnának arról, hogy hány kartársunk kapott egyesületeink útján kenyeret. Igaz, hogy nem minden esetben sikerül gyorsan az elhelyezés, de a bizonytalanságban élő kartársakra mégis nagy megnyugvás az, ha van hová forduljanak.

Az már nem is lelki, hanem inkább anyagi számba megy, amikor a tagunk akármilyen ügyes-bajos dolgában jogi tanácsra szorul. Egyesületünk ügyésze minden egyes esetben megvizsgálja az ügyet és a kartárs olyan tanácsot kap, amelyet nyugodtan, bizalommal követhet. Bizonyára megnyugtató

érzés az, hogy jogi ügyekben egyikünk sem kerülhet lelkiismeretlen kezekbe és a tájékozatlanság, vagy a hozzá nem értés miatt egyikünk sem juthat veszedelembe.

A kartársi együttérzés és az összetartás ápolására az egyesület havi folyóiratot bocsájt ki, amelyet minden tag díjmentesen kap kézhez. A zárszámadásokból tudjuk, hogy ennek a folyóiratnak, „Az Erdő”-nek a fenntartása évenként súlyos összegbe kerül. Soha egy pillanatig sem sajnáltuk ezt az összeget, mert meggyőződésünk az, hogy „Az Erdő” című szaklapunk nélkülözhetetlen. Foglalkozásunk olyan, hogy az egész ország területén szétszórta élünk és jó, ha ketten vagy hárman olyan közel laknak egymáshoz, hogy egyáltalán érintkezést találhatnak. Éppen ez a szétszórtság az oka annak, hogy egy-egy közgyűlésünkön vagy vándorgyűlésünkön is, létszámunkhoz mérten, igen kevesen jöhetnek csak össze. Kell tehát egy kapocs, egy szerv, amely ha lazán is, de valamennyire mégis csak összetart bennünket. Ennek a feladatának „Az Erdő” kifogástalanul megfelel. Felkeresi kartársunkat a legelrejtettebb zugában is az országnak és havonta minden olyan esetről és eseményről, minden minket érdeklő problémáról beszámol. Ilyenformán minden kartársunk, bármilyen távol él is tőlünk, a közösséggel állandó kapcsolatban van.

„Az Erdő” a nyomtatott betű hatalmával a nyilvánosság előtt harcra száll minden olyan ügyért, amely az erdészeti segédszemélyzetet érinti.

„Az Erdő” oktat. Ha valaki közülünk véletlenül vagy kutatás révén olyan ismeretekhez jut, amellyel a szaktudásunkat növelheti, „Az Erdő” azt mindnyájunkkal közli.

„Az Erdő” arra is módot ad, hogy az érdekesebb tapasztalatokat és eseteket, kalandokat, amely egyikünkkel-másikunkkal néha megtörténik, okulás vagy szórakoztatás céljából is közreadja.

„Az Erdő” ápolja bennünk a természet iránti szeretetet.

Még abban is rendelkezésükre áll a tagoknak, hogyha valaki valamit venni vagy eladni akar, vagy akármilyen más ügyben, ha segítségére lehet „Az Erdő”, díjmentesen tesz közzé hirdetéseket.

Sok példa van a multban, amikor az egyesület nemcsak magánosok előtt, hanem a hatóságok előtt is eredményesen képviselte az erdészeti segédszemélyzet ügyeit. Nem akarom a példákat felsorolni, de mindazok, akik ezekben az esetekben szerepeltek, tanuságot tehetnének arról, hogy öntudatos és fegyelmezett fellépésünkkel a legnagyobb fórum előtt is olyan eredményeket vívtunk ki, amilyent ők maguk soha el nem érhettek volna.

Talán vannak itt, akik emlékeznek, hogy a mult közgyűlésen felszólaltam és bebizonyítottam azt, hogy az egyesület

az erejéhez mérten többet nyújt a tagoknak, mint amennyit az okosság megengedhetne. Rámutattam arra is, hogy ez, ha momentán nem is, de a jövőben veszélyeket hozhat ránk. A fejtegetésemet akkor nem akarták megérteni, de a temetkezési segélyek ügyében akkor elfoglalt álláspontomat most méltán állítom abba a sorba, amelybe az egyesület részéről a tagoknak nyújtandó előnyöket összeállítottam, tehát az eddigieken felül az egyesület még — minden külön ellenszolgáltatás nélkül — temetkezési segélyeket is juttat az elhalt kartársak családtagjainak.

Ha meggondoljuk, hogy egyesületünk mindössze tizenegy esztendő és az eddig megtörtént halálesetek alkalmával az egyesület 10—15 esztendei tagdíjnak megfelelő segélyt adott, akkor könnyen beláthatjuk, hogy mindazokra az erőfeszítésekre, amelyeket az imént felsoroltam és amelyeket az egyesület a tagok érdekében valóban véghezvisz, mindezekhez úyszólván csak erkölcsi erő áll rendelkezésünkre, anyagi aligha.

Mindazoknak, akik olyan gyakran és fennen hangoztatják, hogy egyesületünk a tagoknak nem nyújt semmit, a fentiekben már kétszer is bebizonyítottam, hogy a felsoroltakból egyetlen egy is a kartársak szemében megérheti azt, hogy az egyesületnek tagja legyen. A temetkezési segélyeknél most már harmadszor kell belátnunk, hogy nincs igazuk a gáncsoskodóknak, amikor az egyesületet vádolják. Sok százezer ember él az országban, aki magára vállal akkora anyagi terhet, amennyivel nálunk a tagság jár, pusztán azért az egyetlen célért, hogy annakidején temetkezési segélyben részesüljön.

Az eddigiekből önként adódik, hogy az egyesület működésének legfőbb célja, hogy tagjainak anyagi érdekeit előmozdítsa és hogy szociális helyzetét feljavítsa. Bizonyos az, hogy az egyesület tizenegy éves fennállása óta a legfőbb gondot a szervezés okozta, mert a szervezkedésről azt mondhatjuk, hogy az még ma sincs befejezve. Mindaz, amit itt eddig előadtam érthetővé teszi, hogy az erdészeti segédszemélyzet legnagyobb része még mindig távoltartja magát tőlünk. Sajnálatos, hogy erőknek nagy részét még mindig arra kell fecsérelni, hogy a segédszemélyzetet egy táborba hozzuk. Természetes, hogy ily nagy és hosszú ideig tartó szervezkedés mellett a szociális ügyeink előmozdítására eddig még nem fordíthattunk elég gondot, még nem értük el a kívánt eredményeket, de mindig hangoztatjuk, hogy programmunk legfőbb pontja ez marad.†

A legfőbb ideje arra ténem, hogy ne a multat és a jelent, hanem a ránkváró jövőt rajzoljam a kartársak elé, amennyire ember ezt egyáltalán megteheti. Minden egyesületnek a programja jelenti egyúttal a jövőjét is. A mi programmunk nem túlzott, nem a fellegekben jár, a mi programmunk egyszerű, reális, nem úgy állítottuk össze, hogy az embereket

szédítsük vele, hanem akként, hogy ne csak tessék-lássék, valamit valósítsunk meg belőle, hanem teljes egészében keresztülvihezzük. Azt akarjuk kívívni magunknak elsősorban, hogy a társadalomban olyan helyet foglalhassunk el végre, amely a szakképzettségünk és értékes szolgálatunk után megillet bennünket. Tudjuk jól, hogy az alerdésznek van ugyan valami nimbusza, kellemes és szép hangzása van a szónak, de — sajnos — egyéb semmi. Az alerdész állása és sorsa bizony mostoha. Valóban lehetetlen állapot az, hogy még ma is a gazdasági cselédek közé tartoznak a magánalkalmazásban állók, mint ahogy azt már egymás között az unalomig elismélteltgettük és mint ahogy azt számtalan feliratunkban és memorandumunkban elpanaszoltuk.

Kartársaim! Ebben a pontban igazunk van. *Kétségtelenül* igazunk van és lehetetlenség, hogy előbb vagy később célunkat el ne érjük.

A kartársak előtt talán már ismeretes az a körlevél, amelyet nem régiben a törvényhozó testület tagjaihoz intéztünk és amelyet minden egyes képviselőnek meg is küldtünk. Ez a körlevél lapunkban már korábban megjelent s így annak tartalmát bizonyára mindannyian ismerik.

Másik célunk, amelynek megvalósítása és végrehajtása a legsürgősebb: a magánalkalmazottak fizetésének a rendezése. Nagyon jól tudjuk, hogy némely állással annyi különleges és nagyszámú javadalmazás jár, hogy szinte sok, de amikor arra kerül a sor, hogy ezeket a sallangokat készpénzre váltsuk fel és ezekből az alerdész megéljen, akkor derül ki, hogy a különböző elnevezések alatti járandóságok mindenre alkalmasak, csak arra nem, hogy egy család belőlük fenntarthassa magát. Ebben az ügyben legelső teendőnk az, hogy kimutatást készítsünk mindazon birtokosokról, akik az alkalmazásban álló alerdész létminimumát sem adják meg. Megnyugtattunk mindenkit, hogy ebben az ügyben kifejtendő eljárásunk mindenképpen olyan lesz, hogy abból az alkalmazottra hátrány vagy kellemetlenség ne származhassék.

Valószínűleg egyetértenek velem a kartársak abban, hogy minden magyar embernek nemcsak joga, hanem kötelessége is, hogy gyermekének olyan nevelést adjon, hogy az őt legalább a saját foglalkozásában követhesse, ha már magasabbra nem is törhet. Gyermeküknek az alerdész pályára való nevelése aránytalan terheket ró vállainkra. Nincs arányban az a megbecsülés és az a jövedelem, amelyet az alerdész élvez, azzal az erő kifejtéssel és anyagi megterheléssel, amibe a képesítés megszerzése kerül. Ezt több ízben az illetékesek elé tártuk és a jövőben is célunk marad az, hogy a kevés jövedelmű alerdész is beirathassa gyermekét az alerdész szakiskolába. Le kell szállítani az ellátási díjakat, illetőleg ösztöndíjas és félállamköltséges helyeket kell létesíteni.

Sokan megvádoltak már bennünket azzal, hogy az egyesület az államiaké s a vezetőség a magánalkalmazásban állók érdekeit nem képviseli kellőképpen. Kartársak! Tekintsenek végig a programon és látni fogják, hogy az egyes program-pontok majdnem kivétel nélkül a magánalkalmazottak érdekeinek szemmeltartásával szerkesztettek meg. Hasonlóképpen a magánalkalmazottak érdekeit tartjuk szem előtt akkor is, amikor az öregség és rokkantság esetére a nyugdíjukat, illetve járadékukat biztosítottuk. Amikor a kartársak ezt a legrégebbi és leghőbb kívánságukat végrehajtottuk, a legnehezebb problémával birkóztunk meg. Egyikük-másikuk előtt talán ismeretes az a sok akadály és próbálkozás, amelyeken keresztül kellett dolgozni magunkat, amíg célhoz értünk. Akik erről nem tudnának, azokkal most ismertetem azokat a lépéseket, amelyeket a megvalósításig kellett tennünk. Az első pozitív eredményt „Az Erdő”-nek 10. számában hirdettük meg.

Az egyesület adminisztratív működésével kapcsolatban tisztelettel jelenthetem a vándorgyűlésnek, hogy az év folyamán semmi fennakadás az ügyek vitelében, sem különös nehézségek nem merültek fel. A kartársak érdeklődésére szétküldöttünk hozzávetőlegesen 1200 levelet. Amilyen egyszerű és könnyű azt kimondani, hogy ezer, éppen olyan óriási munka, mert hiszen nemcsak a levelek megfogalmazása, megírása és póstázása adja a legtöbb munkát, hanem maguknak azoknak a problémáknak a tanulmányozása, amelyeket a kartársak egyes esetekben élénk tárnak. Amíg egy levelet elküldünk, azt meg kell előznie annak, hogy az illető kartársnak a lelkiállapotába magunkat beleéljük, magunkévá tegyük minden bűját-bajját, mert különben segítségére nem lehetnénk.

Az egyesület kebelén belül történt levelezéseken kívül érintkezést kerestünk és találtunk különböző hivatalokkal és magánszemélyekkel, megtartottuk a havi értekezleteket, amelyeken az ellenőrző-bizottság mindig rendben találta az ügyeket és amelyeken a bizottság a legközelebbi idők teendőit mindig megvitatta és elfogadta. Ezek közül a havi összejövelekek közül az egyik és pedig a szeptember havi, a szokásosnál ünnepélyesebb keretek között folyt le, amennyiben a vezetőség a bizottságon kívül bevonta az értekezletbe több elismerten agilis kartársunkat, akiknek a szavára mindig sokan hallgatnak és a bevonásokkal együtt határoztunk a mostani vándorgyűlés előkészítéséről.

Jelentem a vándorgyűlésnek, hogy az év eseményei közül legfontosabb és legörvendetesebb az, hogy sok taggal erősödünk. Emellett a szám mellett nem mehetünk tovább közömbösen, annál kevésbé, mert az új tagok belépése most is folyamatban van és azt reméljük, hogy itt ma is sokan közénk állanak. Az új tagoknak tömeges belépése is bennünket, a mostani vezetőséget igazol. Azt látjuk ebből, hogy a

helyes úton járunk és mindannyian bizalommal tekintenek működésünkre. Az egyesület taglétszáma ezidőszerint 827.

Az állásnélküli kartársak elhelyezése ügyében indított akciónk, bár még mindig nem mutathatunk fel nagyszerű eredményeket, mégis számottevő sikerrel jár, amennyiben az akció kezdete óta nem kevesebb, mint nyolcvan kartársunkat sikerült álláshoz juttatni. Ezzel kapcsolatban említem meg, hogy Pest vármegye alispánja a saját hatáskörében rendelettel kötelezte a vadászterülettulajdonosokat és bérlőket, hogy a törvény által előírt nagyságú területnél már kisebb területen is szakvizsgázott erdőort, illetve vadort tartsanak. Az alispán úr rendelete, különösen, ha a többi vármegyékben is követésre talál, reményt nyújt nekünk arra, hogy a jövőben fokozottabb mértékben jutnak álláshoz azok, akiknek arra szükségük van,

Az egyesület vezetősége eleget tett a legutóbbi közgyűlés ama utasításának is, hogy a földművelésügyi miniszter urat memorandummal keressük fel és Önmagyméltóságát ezúton bírujuk rá arra, hogy a legfontosabb és méltányos kívánságainkat teljesítse. A memorandumot meg is szerkesztettük és lapunk augusztusi számában közzé is tettük azért, hogy a kartársak szószerint megismerjék és esetleges észrevételeiket velünk közölhessék. A memorandumot egyébként felolvasom:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Kegyelmes Urunk!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete vezetősége tagjainak éveken át hangoztatott határozott kívánságára több ízben is felterjesztést tett Nagyméltóságod elé, amely felterjesztésben a valóban mostoha sorsban élő erdészeti segédszemélyzet tisztelettel és alázattal kérte, hogy életfeltételein ott, ahol lehet, segítséget nyújtani kegyeskedjék.

Az erdészeti és vadászati segédszemélyzet és annak egyesülete, amely mind számban, mind intelligenciában és megbízhatóság tekintetében országos viszonylatban számottevőnek mondható, mindannak dacára segílyt kérő szavai sohasem hatottak oly erővel, hogy Nagyméltóságod meghallgassa azokat, holott tagjai túlyomólag háborút viselt, tűzharcosok, a fiatalabbak pedig katonai szolgálatuknak eleget tettek.

Közérdekű és sokszor életveszélyes szolgálata közben az erdészeti segédszemélyzett mélységesen elszomorodva tapasztalja, hogy évek hosszú során át a világos és ellenállhatatlan érvekkel alátámasztott kérései nem mindig találtak meghallgatásra.

Az új erdőtörvény megalkotása előtt az erdészeti segédszemélyzet fél évszázadig vágyakozott az új erdőtörvény után, abban reménykedett, abban bizakodott, hogyha pillanatnyilag

talán súlyos és keserves is az élete, de jön az új törvény és akkor minden jóra fordul.

Az új törvény tervezetének megjelenésekor az erdészeti segédszemélyzet sajnálattal tapasztalta, hogy a félévszázadnyi türelmes várakozás részére igen kevés jót hozott, az ő szempontjából maradt minden majdnem a régiben és sorsa az új törvénnyel évtizedekre előre meg van pecsételve. Tagjainak határozott utasítására egyesületünk minden erejével azon volt, hogy a törvényben vagy legalább a végrehajtási utasításban javunkra némi változás essék, de minden kísérlet, minden erőfeszítés hiábavaló volt. Kitűnik ez különösképpen a legutóbbi közgyűlés lefolyásából, hol csupa panasz és elégedetlenség nyilvánult meg a fészólamlásokban. Ez a közgyűlés volt az, amely a leghatározottabb formában utasított bennünket arra, hogy panaszainkat, sérelmeinket és kérelmeinket újól foglaljuk össze és terjesszük Nagyméltóságod elé.

1. Többször hangoztatott kérésünk az volt, amely manapság oly fontos anyagi áldozatok nélkül is rendezhető volna és amely az új törvény érintése nélkül, pusztán rendeleti úton is elintézhető és pedig, hogy mindazoknak, akik az alerdész szakképzettséget akarják elnyerni, négy középiskolai előképzettségük legyen.

Mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy csakis azok legyenek felvehetőek az alerdész szakiskolába, akiknek négy polgári, vagy ehhez hasonló előképzettségük van.

A segédszemélyzet körében erre vonatkozólag a leggyakoribb érv az, hogy a változott viszonyok óta nemcsak az iparostanulóktól, de az u. n. kifutóktól is megkövetelik a négy középiskolát.

Ma már semmiféle foglalkozási ágban nem lehet elhelyezkedni a négy középiskola nélkül.

Az erdészeti segédszemélyzet pedig, akinek gondjára és őrizetére gyakran milliós értékek vannak bízva és akik életük kockáztatásával töltik be hivatásukat, nem utolszor pedig az a felkészültség, amely hivatásuk betöltéséhez szükséges, bárki előtt világossá tehetik, hogy az erdészeti segédszemélyzet tagjai ma már legalább is olyan értékes társadalmi rétegnek tekinthetők, mint akármelyik iparág művelői.

Az az aggodalom, hogy egy ilyen rendelet kibocsátása esetén nem lenne a szakiskolában elég jelentkező, vagy hogy éppen a segédszemélyzet tagjai nem tudnák a gyermekeiket a szakiskolára előkészíteni, nem állhat fenn s a segédszemély-

zet magára vállalja a felelősséget egy ilyen rendelet kibocsátása minden következményeiért.

2. Ilyen fájdalmas sebe a segédszemélyzetnek a cím-kérdés is.

Fölötteseinknek és mindazoknak, akik felelősségteljes állásokat töltenek be, talán kicsinyes dolog a kisebb rangú és munkakörű egyének cím-kérdésével foglalkozni. Minket azonban ez a legszomorúbban érint, mert amilyen az existenciánk, olyanok a problémáink is. Számunkra nem mindegy az, hogy a munkaadónk alerdésznek nevez-e, vagy erdőkerülőnek, vagy mezőőrnek. Az új erdőtörvény mindenesetre módot és lehetőséget ad a munkaadónak arra, hogy az alerdészeinek olyan címet adjon, amelyet éppen kedve tartja. Meg kellene itt is húzni az alsó határokat, ami a címeinket illeti.

Abba sem tud belenyugodni az erdészeti segédszemélyzet, hogy azok, akik pl. húsz évvel ezelőtt szereztek képesítésüket olyan fokú intézetben, amilyen a gyakran változó és különböző szakiskolák közül éppen akkor fennállott, bár most állásukat mindenki megelégedésére töltik be, tudásukat napról-napra növelték, kartársaik között tekintélyük van, fölötteseik előtt megbecsülésben van részük, most alerdészek csak úgy lehetnek, ha beiratkoznak az alerdész szakiskola második évfolyamára.

Az új erdőtörvény nem vette figyelembe azt, amit Magyarországon eddig minden törvény, minden rendelet kibocsátásakor szem előtt tartottak: a szerzett jogokat. Már pedig azok a kartársaink, akik az egyéves erdőri és vadőri iskolában szereztek képesítésüket, vagy éppen magánúton vizsgáztak le és már hosszú idő óta az alerdésznek megfelelő állásban és hatáskörben működnek, az alerdész társadalommal egybeforrtak és magukat közéjük tartozónak érezték, működésükkel esetleg több érdemet szereztek maguknak, mint némely alerdész, ezeknek a kartársainknak most, idősebb korukban, keservesen eshetik az, hogy a törvény kítaszítja azok közül, akikkel lelkileg is egybetartozónak hitték magukat és akikkel egyforma munkakört töltenek be.

Arra való tekintettel, hogy a jövőben az egységes típusú alerdész szakiskola révén egyforma képesítésű egyéneket bocsát az életbe, nemcsak méltányos, de jogos, hogy a törvény megjelenése előtti viszonyok oly módon rendeztessenek, hogy a segédszemélyzet minden tagja alerdész címet kapjon.

A szerzett jogokat a magyar törvények tiszteletben tartják. A teljesjogú alerdészeket sem sértené, hogy az alerdész címet azok is megkaphassák, akik az annakidején előírt iskolákat elvégezték és az akkor előírt képesítésüket megszerezték és azóta kötelességüket híven teljesítik és előírt munkakörüket betöltik.

3. Engedje meg Kegyelmes Urunk felemlítenünk most azt, hogy az új erdőtörvény felsőházi tárgyalására visszatérjünk. A törvény tárgyalásakor Igaz Béla Őméltósága örök hálára kötelezte karunkat azért, hogy felvetette a problémát, vajjon az erdészeti segédszemélyzet a gazdasági cselédek kategóriájába tartozik-e, vagy pedig altisztek. A közbeszólásokból megállapítható, hogy a felsőház tagjai altiszteknek tekintik őket. Ezzel ellentétben Őméltósága felolvasta a földművelésügyi minisztérium 1934. évi 70.000/VI—3. számú rendeletét, melyből kitűnik, hogy a kormányzat szemében a magánosok által alkalmazott erdőőr, ha még szakvizsgát és esküt tett is és ha közbiztonsági közegnek kell is tekinteni, mégis gazdasági külső cseléd, ennél fogva az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál a lajstromba bevezetendő.

Kegyelmes Urunk! Nyilvánvaló, hogy a visszás helyzetet nemcsak mi, hanem a tőlünk távolálló magas személyiségek is mélyen átérzik, mert máskülönben ez a probléma fel sem vetődött volna. Őméltósága felszólalására éppen Kegyelmes Urunk válaszolt olyképpen, hogy a törvény rendelkezése ebben a tekintetben nem teljesen áttekinthető, ugyanakkor ígéretet tett arra nézve, hogy készséggel fog a végrehajtási utasításba olyan szövegezést bevenni, amely ezt a kérdést teljesen áttekinthetővé teszi. Ugyanakkor Kegyelmes Urunk hajlandónak mutatkozott arra, hogy megfontolás tárgyává tegye, ne vegyen-e fel a végrehajtási utasításban bizonyos tekintetben a tervezettől eltérő rendelkezéseket.

Kegyelmes Urunk! Vitális érdekeink kényszerítenek bennünket most arra, hogy felhívjuk Nagyméltóságod figyelmét arra, hogy az erdészeti segédszemélyzet legfőbb kívánsága az, hogy a társadalmi helyzetét a végrehajtási utasítás valóban tisztázza.

4. E pont alatt tárgyalt kérésünk nyilvánvalóvá teszi, hogy az erdészeti segédszemélyzet a kormányzat szemében mostoha gyermek. Ha az elmúlt esztendő állami költségvetésének tervezetét áttanulmányozzuk, a következő dolgok tűnnek ki:

A 27-ik lapon a vízügynél a megállapított altiszti létszám 88. Ebből műszaki altisztnak minősítettek 49-et, szakaltisztnak 27-et

A 32-ik lapon a szőlészet-borászatnál a megállapított létszám 21, műszaki altiszt 15.

Feltűnően szembetűnő az aránytalanság, amikor az állami erdőgazdálkodás, birtokok, szakoktatás és államrendészeti igazgatásnál az összes létszámot kitevő 180 ember között csak 16 műszaki altisztet találunk: az erdészetnél csak eggyel többet, mint a létszámának alig kilenced részét kitevő pince-mestereknél.

Kegyelmes Urunk! Amikor örömmel hallottuk, hogy a magas és igen magas állású urak megállapították rólunk, hogy felelősségünk tudatában lévő, nemzeti alapon álló, még a békében is hadiállapotban élő kar vagyunk, végtelenül fájdalmasan érint bennünket az, hogy az aránytalanság rovásunkra más szakokkal szemben majdnem kilencszeres.

A legjobb alkalomnak találjuk az időpontot arra, hogy Kegyelmes Urunk figyelmét felhívjuk a magánalkalmazásban álló erdészeti segédszemélyzet fizetésének sokszor neveltségesen alacsony voltára. Tekintettel arra, hogy a kormányzat az iparágaknál éppen most szólt bele hatalmi szóval nemcsak a munkaidőbe, hanem a legalacsonyabb fizetéseket is sorban megállapítja, kérjük Kegyelmes Urunkat, méltóztassék tudomásul venni, hogy sokan közülünk ma is havi 20 pengő készpénzfizetésből tartják fenn családjukat. Az erdészeti segédszemélyzetnek mindenképpen érthető kívánsága az, hogy az iparügyi miniszter úr akciójával párhuzamosan Kegyelmes Urunk is érvényesítse hatalmát ott, ahol erre szükség van.

Végezetül az egész segédszemélyzet azt szeretné, hogy a rólunk gyakran szépen és szeretettel megfogalmazott nyilatkozatok során — amelyek tagadhatatlanul jól esnek, s amelyekre büszkék vagyunk — végre felváltaná, illetve követné a cselekedetek sora, amelyek révén a mai mostoha helyzetünkben kiemelnének és a rólunk való gondoskodás által lelkiileg is olyan állapotba jutnánk, hogy a munka- és életkedvünk más emberéhez hasonló lehetne.

Mikor a fentieket tisztelettel kegyelmes Urunk elé terjesztjük, megjegyezzük azt is, hogy egyesületünk vezetősége mindenkor igyekezett az egyesület magatartását és lelkületét a kormányzat szelleméhez hozzáidomítani s egész egyesületünk jövője és fejlődése Nagyméltóságod mostani határozatától függ.

Biztosítjuk Kegyelmes Urunkat, hogy irántunk tanusított legkisebb jóindulatot is a legmélyebb hálával és tisztelettel fogadjuk s vagyunk Nagyméltóságodnak

legbuzgóbb és leghűségesebb hívei

a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet
Országos Egyesülete nevében:

Az a meggyőződésem, hogy az itt megjelent kartársakat, különösen azokat, akik egyesületünknek nem tagjai, azokat, akik bennünket alig ismernek, sikerült meggyőzőnöm arról, hogy révünkön olyan egyesületet ismertek meg, akik nem a

nagy, súlyos szavakkal igyekeznek megszédíteni az embereket, hanem csendes, de annál határozottabb munkával segítik elő a segédszemélyzet ügyét. Felkérem azokat, akik ezen a gyűlésünkön szándékaink őszinteségéről és hasznosságáról meggyőződtek és soraink közé kívánnak állani, nálam belépési nyilatkozatot írhatnak alá, nemcsak a maguk részére, hanem kérhetnek azok részére is blankettákat, akiknek szándékait ismerik, de akik valami akadály miatt itt meg nem jelenhettek. Kérem önöket, hogy ezeknek a részére is vigyék el a nyilatkozatokat és velük aláírva egyesületünk címére juttassák el.

A titkár beszámolóját a legnagyobb figyelemmel kísérték, számos közbeszólás hangzott el, mind olyan, amelyből kitűnt, hogy a közbeszólók szívvel-lélekkel a közösség jogát akarják szolgálni s amely közbeszólásoknak kivétel nélkül helyet is adtak, illetőleg figyelembe vették.

Legvégül felszólalt vitéz Kiss Lajos m. kir. főerdőmérnök úr, Zalavármegye erdőfelügyelője, megelégedését fejezte ki a hallottak felett. Elmondta többek között azt is, hogy a hatáskörében alkalma volt az alerdészek munkáját megismerni és az a meggyőződése, hogy azok az emberek, akiknek őrizetére olyan nagy nemzeti értékek vannak bízva, megérdemlik azt, hogy igyekezetükben mindenkinek a támogatását megnyerjék.

Hangoztatta, hogy bízik abban, hogyha a segédszemélyzet a megkezdett úton halad, célját el is fogja érni. Biztosított mindnyájunkat arról, hogy az ő támogatására mindenkor számíthatunk.

Az erdőfelügyelő úr szeretettel álitatott szavait mindannyian a leghálásabb szívvel fogadták és hosszantartó tapssal és éljenzéssel ünnepelték.

A gyűlés mindvégig emelkedett hangulatban folyt le, amelyet végül is az elnöklő dr. Jármay István ügyész úr lelkesítő szavakkal zárt be. A gyűlést hangulatos társasbéd fejezte be.

A vizsla tanításáról

II.

Lapunk előző számában a vizslafajtákat ismertettem, most pedig azokkal a követelményekkel foglalkozom, amelyekkel a vizslának birtania kell. Ezek a következők:

1. Jó orr.
2. Gyorsan keressen.
3. Kitaróan állja a vadat.
4. Lövésre, vadkelésre hasaljon vagy legalább is nyugodtan

maradjon. 5. Nyúltiszta legyen. 6. A lőtt, sebzett, elveszett vadat keresse meg és hozza el. 7. Pórázon és szabadon egyaránt nyugodtan kövessen. 8. Engedelmes legyen!

A vizslának mindenekelőtt jó orra legyen. Ha a szimatoló képessége gyenge, vagy — amint mondani szokás — „nincs orra a vizslának“, kár fáradni a tanításával. A jó orr mellett legyen „appelve“, érdeklődése a vad iránt. Előfordul, hogy némely vizsla csak 15—16 hónapos korában kezd érdeklődni a vad iránt, ami nem zárja ki azt, hogy ne lehessen később jó vizsla belőle. Sok függ attól is, hogy szüleitől milyen képességeket örökölt.

A jó orr öröklött képesség és azt semmiféle módszerrel sem adhatjuk meg tanítványainknak. Ez az alap, amelyre építhetünk a továbbiak során leszoktatással és rászoktatással.

Tudjuk, hogy a vizslakölyök születésekor magával hozza szüleinek s öseinek a jó és a rossz tulajdonságait. Relatív fogalom ez, mert csak az ember szempontjából „jó“ és „rosszak“ a véle született tulajdonságok. Leszoktatás révén a részünkre szükségtelen, tehát „rossz“ hajlamai elhagyására bírhatjuk, a rászoktatás által pedig a céljainknak megfelelő u. n. jótulajdonságait fejlesztjük a lehető legmagasabb fokra.

Vannak olyan veleszületett hajlamai a vizslának, melyek nem voltak meg teljes mértékben az ősökben vagy egyáltalán hiányoztak náluk, de az idomítások során nemzedékről-nemzedékre terjedően annyira rászoktatták a vizslát ezen hajlamai teljes kifejlődésére, hogy ma már azt mondhatjuk, hogy átörökítik ezeket a szerzett tulajdonságokat az utódokra. Ilyen tanulás útján szerzett, de ma már szinte átöröklődő képességek a jó vérvonalaktól is függő gyors, stílusos keresés, a vadmegállás és az elhozási készség. Itt kitérek egy kissé arra nézve, hogy sokan az ösztönt a szokással hasonlították össze. Az ösztön elnevezés alatt több külön szellemi működést foglalnak össze, amelynek teljesítéséhez magunknak is nagy tapasztalatra van szükségünk, már most ha valami igen fiatal egyén — jelen esetben a vizslakölyök — valamely cselekedetet minden tapasztalás nélkül, továbbá ugyanazt a cselekedetet ugyanazon módon több egyén végzi anélkül, hogy tudnák, mi célra szolgál mindez: az ilyet ösztönös cselekedetnek mondják. E jellemvonásoknak azonban egyike sem általános, mert az észnek, vagyis az ítéletnek egy parányi adagja még az alsóbbrendű állatoknál is jelen van ösztönös cselekedeteikben.

A szokás hatalma által megszokott működés is öntudatlanul, sőt akaratunk ellenére történik és az ilyen szokás gyakran egész életünkön át megmarad. Ha azt tételezzük fel, hogy valamely megszokott működés átöröklődik, s ez gyakran meg is történik, akkor a hasonlat a szokás és ösztön között oly nagy lesz, hogy alig lehet a kettőt egymástól megkülönböz-

tetni. Ezek után átláthatjuk, hogy a szokás milyen szerepet játszott a vizsla szellemi képességeinek a megváltozásánál. A vizslánál a tárgyfeltalálás és az előhozás képessége megvan és át is öröklődik. E működések nem különböznek lényegesen az ösztöntől, mert ezeket minden tapasztalás nélkül cselekszik a fiatalok és pedig csaknem mindnyájan ugyanazon módon és anélkül, hogy a célt tudnák. Valószínű az elmondottak után az is, hogy senkinek sem jutott volna az eszébe valamely ebet a megállásra tanítani, ha az eb már a természetől fogva nem mutatott volna hajlandóságot erre. A megállás valószínűleg csak hosszabb nyugvása lehetett az ebnek, mely zsákmányára ugrani készült. Midőn ez az első megállási hajlandóság megnyilvánult, a rendszeres kiválasztás és a kényszerített képzés hatásának átöröklése a nemzedékeken keresztül, csakhamar megtette a hatását.

A keresési ösztön ugyan minden vizslában megvan, csak az emberi beavatkozás formálja ki a keresés stílusát, az előrehaladással történő kigyóvonalszerű jobbra-balra keresést, miközben az esetleges szimatcsóvákat felfogva ráhúz a kapott szimatra és megállva jelzi a vadat. A kiválasztás pedig elűntette a lassú-lomha egyedeket úgyannyira, hogy a mai vizslákról nyugodtan mondhatjuk, hogy jó és gyors keresők. Ami a stílus átörökítését illeti, több fiatal vizsla volt már nálam idomítás végett, amelyek minden beavatkozás nélkül kerestek jobbra-balra, ami bizonyítja, hogy ma már többé-kevésbé e keresési stílus is átöröklődik.

Érdekes látvány olyik fiatal vizslakölyök, amint állja a baromfiudvar csirkéit. Veszületett ez a hajlam, de be is kell biztosítani a folyamatos rászoktatással, hogy ez a megállás rendületlenül kitartóvá váljon. Eljutottam ezzel oda, hogy rámutassak a hasaltatás jelentőségére a vadmegállással kapcsolatban.

A vizsla őseit nem korlátozták azok a gátlások, amelyekkel az ember szigorú dresszurával az újabb nemzedékeket felruházta. Az idők során az emberi beavatkozás a saját céljára használva fel a vizsla szimatolókéességét, az állandóan kemény fegyelem alatt tartott vizslát lépten-nyomon hasaltatva elérték azt, hogy szimatvétel esetén harcrakelt a vizslában az ősi szenvedély a beidegzett fegyelemmel, érte ezalatt azt, hogy a vad közelsége annyira csábította a vizslát, hogy képtelen volt előtte nyugodtan hasalni, viszont a félelem a következményektől, meggátolta, hogy beugorjon és így félúton a hasalás és a beugrás közt állva maradt. Hogy milyen vasfegyelem alatt álltak a századbeli vizslák, bizonyítja a sok szeges nyakörv, amivel visszarettentették az akkori vizslákat idomítóik a beugrástól. A hasaltatás és a szeges nyakörv által alkalmazott kényszer hozta létre a vizsla vadmegállási képességét, melyet ma már többé-kevésbé minden vizsla örököl.

Az elhozási készség majd minden kölyökvizslánál megvan, mindazáltal az elhozásra kivétel nélkül parforce szoktatjuk ma még a vizglát, mert az ily módon idomított vizsla mindig mindent elhoz bárhonnán, míg a játékosan tanult elhozásnál csak akkor apportíroz, ha kedve van. Ezeknél fordul elő az, hogy minden vadfajta elhozására külön kell őket megtanítani.

A nyúlzó vizsla a tipikus példája annak, hogy a gazdája nem tud a vizslával vadászni. Rendszerint a fiatal vizsla, amely épphogy elkerült az idomítójától, gyenge kézbe jutva nyúlzóvé válik. Gazdája sajnálva a megsebzett nyulat, már a lövés pillanatában „apport” kiáltással küldi utána. Két-három ilyen ismétlés és a szegény vizsla utóbb már lövés nélkül is utánaered a megpillantott nyúlnak. Ő szegény csak logikusan cselekedett ityenkor, mert beidegzette, hogy lővése futnia kell az elhozására. Arról igazán nem tehet, hogy gazdája nem találta el a nyulat, vagy esetleg nem is lőtt rája.

Az igazi jó vizslás a fiatal vizsla előtt nem is lő nyulat. A fiatal vizslát közömbössé kell tennünk a nyúl iránt és ezt úgy érhetjük el, hogy pórázon vezetve minél gyakrabban járjuk be a területnek azt a részét, ahol sok a nyúl. Ilyenkor csitítgatjuk, ha izgatottá válik a felpattanó nyúl látására, oda-vezetjük az elhagyott nyúlvacokhoz, ott hasaltatjuk őt és tiltó szóra szoktatjuk, amint szimatolja a vackot. Az ily módon kezelt vizsla megszokja a nyúlszimatot, magát a nyulat is és a következő idényre higgadtabbá is válva, bátran lelőhető előtte a nyúl, nem válik nyúlzóvé.

A vizsla legfontosabb teendőjéről, a sebzett, elveszett vad megkereséséről most csak annyit, hogy erre úgy kell rászoktatni a vizslát. Ezzel a továbbiak során foglalkozok majd bővebben.

Fontos még, hogyha a vizslával olyan helyeken járunk, ahol nem kívánatos a szabad mozgása, ott pórázon vezetve nyugodtan kövessen minket. A szabadon, láb mellett való követés különösen fontos a társasvadászatokon, ahol a vizsla csupán az elveszett, sebzett vadakat kell, hogy elhozza. Más-különben ne csatangoljon elől-hátul, hanem fegyelmezetten lépkedjen mellettünk. Végül szoktassuk a vizslát arra, hogy egyes alkalmakkor, pl. lesnél, ebéd vagy pihenő közben maradjon nyugodtan azon a helyen, ahol hasaltattuk. Nincs bosszantóbb, mint falatozás közben a köztünk ténfergő vizsla, tolakodó módon, szinte kinézi az ember szájából a falatot.

Összefoglalva az elmondottakat: Könnyű rájönni arra, mindenek fölött áll az engedelmesség! Bánjunk szelíden a vizslával, de rögtön toroljuk meg rajta, ha kötelessége ellen vét.

Ezzel befejeztem az idomítás előtti tudnivalókat és lapunk következő számában a tulajdonképpeni vizslatanítás ismertetését fogom elkezdni.

Gunszt Ferenc

erdőőr, az Orsz. Vizsla Club tagja,
okl. vizslaidomító.

Rendszertan

Hogy a számtalan növényfajta között eligazodhassunk, a növényeket rendszerbe foglalták össze. A rendszertan a növényeket jellemző tulajdonságaik szerint igyekszik csoportosítani és rokonságukat feltüntetni.

Kétféle rendszerezési elv van: mesterséges és természetes.

A mesterséges rendszer a virág szerkezete, a levél, termés vagy egyéb szervek alakja stb., szóval külső tulajdonságok szerint csoportosítja a növényeket.

Ez a rendszer rossz, mert a rokon növények ez szerint a rendszer szerint egymástól távol, míg a nem rokon növények egymáshoz közel jutnak. Régebben a mesterséges rendszer volt elfogadva. Ilyen Linné, a svéd természettudós rendszere is.

Az a rendszer, amely a szervek fejlődését, belső szövetségi viszonyait és a külső tulajdonságot veszi alapul: a természetes rendszer. Többféle természetes rendszer van, de a legáltalánosabban elterjedt az Engler-féle rendszer.

Mindkét rendszerben azon növényegyéneket, melyek tulajdonságaikban teljesen megegyezők, *faj*-nak (species) nevezük. Az egymáshoz közel álló fajok csoportosításából lesznek a *nemek* (genus). Ezért van, hogy a növényeknek kettős nevük van, ahol például a magyarban először mindig a fajt s utána a nemet írjuk. A latin elnevezésnél fordítva van. Például magyarul cser-tölgy — első a faj, utána a nem. Latinul *Quercus cerris* — elől a nem, utána a faj. A rokonnemeket *családdá* (familia), több családot *sorozattá* (renddé), ezeket pedig *osztályokba* egyesítjük. Több osztály *csoportot*, s a csoportok összessége a növényországot alkotja.

A növényországot a ma használatos természetes rendszer szerint 21 csoportra osztjuk fel. Ezek a csoportok a következők:

I—XV. csoport: Baktériumok, moszatok, alsóbbrendű gombák.

XVI. csoport; Többsejtű gombák.

I. osztály: Tömlős gombák.

II. osztály: Pálcikaspórás gombák.

XVII. csoport: Zuzmók.

XVIII. csoport: Mohok.

I. osztály: Májmhok.

II. osztály: Lombmhok.

- XIX. csoport: Harasztfélék.
 I. osztály: Harasztok.
 II. osztály: Surlók.
 III. osztály: Korpafüvek.
- XX. csoport: Nyitvatermők.
 I. osztály: Cikászfélék.
 II. osztály: Ginkgofélék.
 III. osztály: Fenyőfélék.
 IV. osztály: Csikófark félék.
- XXI. csoport: Zárwatermők.
 I. osztály: Egyszikűek.
 II. osztály: Kétszikűek.
 I. alosztály: Szabadszirmúak.
 II. alosztály: Forrtszirmúak.

Ez volna a váza a ma leginkább használatos természetes rendszernek.

Az egyes csoportok, illetve ezeken keresztül az egyes növényfajták, sőt a fa és cserjefélék leírásával sem foglalkozhatom dolgozataimban, mivel ez, egyrészt hosszadalmas, egy egész könyvre való anyag volna, másrészt sokaknak, — mivel minden fát, cserjét jól ismernek — felesleges volna. Ha azonban mégis érdekelne a fák és cserjék részletes leírása valakit kartársaim közül, úgy, mint karunknak legmegfelelőbbet a lapunkban is hirdetett Balás-féle „Növénytan“-t ajánlom.

Legközelebbi dolgozatomban az erdőműveléstani alapfogalmakat ismertetem.

Bükki.

Bolyongás.

*Csendes, őszi napon bolyongásom
közben*

*Megállok a nyarat-sírató
erdőben.*

*Melyből a madárdal elszállt sebes
szárnyon;*

*minden csendes, hallga, nem olyan mint
nyáron.*

*Megállok és nézem patak
rohanását,*

*hulló leveleknek fojtott
susogását.*

*Elmerengek. Mintha messziről
hangzana:*

*Ó, bár csak a szép nyár örökké
tartana.*

Simon János
urad. erdész.

Surd, 1937. nov. 9-én.

A fásítás végrehajtása

Itt az ősz, ezzel kezdetét veszi a fásítás. Az eddigi szokás szerint nemcsak itt Karcagon, de szerte az Alföldön kevés kivétellel az volt a szokás, hogy a csemetekertből elvittük a szép, hároméves csemetéket, azokat egy kalapnagyságúnak megfelelő gödörbe, jó távol egymástól (minél távolabb) elültetjük a tanyakörnyéki gyepebe, mit évszázadok óta tapos ember és állat, mit szél és nap teljesen terméketlenné tett és vártuk, hogy abból fa legyen.

Ezt ugyan hiába várjuk, mert abból fa nem lesz, vagy ha lesz is, akkor is csak igen nagy áldozatok árán. Ez a csemete pár évig kinlódni fog, a vége az, hogy kiszárad, mi pedig a próbálgatást kezdjük előlről, vagy ugyanezen, vagy más fafajjal, közben szidunk mindenkit, ki a fásítást kitalálta, ahelyett, hogy hallgatnánk a jó szóra, vagy ha ezt jó régi magyar szokás szerint nem tesszük, megnéznénk a példákat, mely példákából láthatjuk, hogy úgy erdőt, mint fapásztákat stb. csak úgy telepíthetünk olcsón és jól, ha az erdők stb. telepítésénél — amennyiben emberi fogalmak szerint ez lehetséges — megpróbáljuk a természetet utánozni, azaz az erdők telepítési módozatával visszatérünk a természethez.

Igen szép ilyen példákat lehet már itt Karcagon is látni, nem messze a város alatt.

Szép, egyéves akác- és kanadai nyár-erdő van a katonai lőtér mellett jó földben. Rossz, szikes talajban szintén egyéves, de tölgy, szil és kőris keverésű és tamariska árnyékolással telepített erdő van a kaszánya két felső sarkánál közvetlen a kerítés mellett.

Nézzük — úgy röviden és hozzávetőlegesen — hogy miképp települhetett az a bizonyos őserdő és hogy nőhetett az fel, miről mindenki azt szokta mondani, hogy az magától nőtt fel és mégis olyan szép.

Ezek az évszázados pl. tölgyerdők (ma már semmi sincs meg belőle) a hegyekben és az alföld egyes részein semmi esetre sem két-három méter távolságra ültetett két-négyéves suhángokból keletkezett, hanem tölgymakk önvetésből.

Ez az önvetéses erdő ugyebár úgy keletkezhetett, hogy több fa évenként ismételt elhullajtotta makktermését, de nem két-három méterre egymástól, hanem jó sűrűn, szinte lehet mondani, minden öt-tíz cm-re juthatott egy-egy makk. Ez a makk nem évszázadokon át taposott és szél és nap által terméketlenné tett gyepe hullott, hanem falevél és száraz galyak, sőt fák korhadásából keletkezett őshumuszos talajra és pedig úgy, hogy amint lehullott a makk, nemsokára jött a lombhullás, így az előzőleg lehullott makk, megkapta a magtakaróját.

Jött a tél a hóval, utána a tavasz a hóelolvadással, ami az erdőben egészen más, mint a szabad síkságon.

A szabad síkságon máról-holnapra el is tűnhet a hó. Az erdőben azonban a fák és azok galyai, ha nincsen is rajtuk lomb, csak adnak valamicske árnyékot, így a hóelvadás he-tekig eltarthat, mely idő alatt a lombtakaró alatt lévő mag a csirázáshoz szükséges vízmennyiséget, ha az ősz száraz volt és akkor nem tudta felszívni, úgy azt most tavasszal szív-hatja fel magába.

Jön a rügyfakasztó május, ami az erdőt olyan fölségesen széppé tudja tenni, mikor a lehullott magvak is kidugják csi-rájukat és gyökeret vernek.

Nehogy azonban a zsenge csemete a május végi és egész nyári perzselő napsugártól elpusztuljon, a fák teljes lombkoronával védik azt.

Ilyen önvetéses erdőt láttam fenn a Kriván alján, Csorbá-nál stb. fenyőt, Zemplémben Ujhuta felett, Szabolcsban Mar-gita-pusztán szil és kőrist. De még itt Karcagon is rengeteg tölgy- és kőriscesemetét lehet találni. Persze ezek különböző korúak, aszerint, hogy melyik évben hullott magból keltek.

Jön a szél és az ember, kidönti a fát, ott van már helyette a kész, önvetésből keletkezett fiatal erdő.

Virányi József
m. kir. erdőőr.

(Folytatjuk.)

Karácsony.

*Isten vételek, röpké tündérálmok,
Ti gyermekévek édes napjai!
A szent karácsony zöldelő faága
Nem tud szívemben, miként régen, már ma
Egy csepp örömet sem fakasztani.*

*Közömbös lett a szent karácsony-ünnep,
Ha jó, ha megy, már oly mindegy nekem.
Varázsa, bája szertefoszlott immár, —
Reménygyümölcscsel mindhiába kínál
A zöldelő lomb, hisz' gyökértelen.*

*Miért ringatnám magam egy kis gyermek
Ábrándképének tündérhintáján?
Letört reménynek nem fakad virága,
Hit s a szeretet harmatcseppje bárha
Felcsillan is rajt néha még talán.*

A rideg való kérges tenyerében
Morzsolódnak föl reménygyöngyeink,
Csalódásoknak tomboló viharja
Még csilló porát is messze űzi, hajtja . . .
Tervezetésim rombadöntve mind.

Nem tervezek már! Egy fél emberöltő
Reményi, váyyi sírba dőltenek!
Köznap vagy ünnep, husvét, szent karácsony
Napjait könnyel, egykedvűen várom,
Mindegy nekem, akárhogy jőjjenek!

De dolgozom! S a munka szent nevében
Fohászokodom föl Égi Szeretet:
— Míg föld porába vissza nem tér testünk
S érdem szerint ítélkezel felettünk —,
Add meg nekünk a napi kenyeret!

Gödöllő.

Storcz Albert.

Egyesületi hírek:

A többszöri érdeklődőknek és a sürgető levelekre közölhetjük, hogy az időpontot most már alkalmasnak találtuk arra, hogy a memorandumunkat illetékes kezekbe eljuttassuk. Mint lapunk más helyén olvasható a zalaegerszegi vándorgyűlés a memorandum szövegével is foglalkozott és a különböző kívánóságokat honorálva, a memorandum szövegén némi változtatást eszközöltünk. A megváltozott szöveget is megtalálják ebben a számban olvasóink és hisszük, hogy az átalakított szöveg most már mindenkinek a tetszésével találkozik.

November 7-én Zalaegerszegen megtartott vándorgyűlésünkön az említetten kívül még más nevezetes sikereket is értünk el. A legfontosabb az, hogy az érdeklődő kartársak közül sokan, akik a gyűlés lefolyásával és a beszámolóval, illetve az ügyek vezetésével meg voltak elégedve, tagokul beléptek az egyesületbe.

Mindnyájan tudjuk, hogy az új ragok belépése az egyesület erejét növeli.

Sajnálattal közöljük a kartársakkal, hogy az egyesület zászlóalapja javára, amelyre felhívásunkra kezdetben többen

és lelkesen áldoztak, újabban alig folyik be valami. Szeretnénk, ha a kartársak jobb belátásra jutnának, ha a lelkesedés, amellyel az egész ügy megindult, nem lohadna és nagyon szeretnénk már a zászlónkat késznek látni.

Lapunk első oldalán közölt meghívóból olvassuk, hogy választmányi ülésünket f. évi december 5-én Budapesten tartjuk meg. Emlékezetébe idézzük a választmányi tagoknak, hogy az ülésen kötelességük megjelenni, hacsak alaposan indokolandó távolmaradásukat írásban az egyesület vezetőségének be nem jelentik.

Ez alkalommal a választmányi tagok megjelenésére annál is inkább számítunk, mert az ülés programjába sok és rendkívül fontos tárgy szerepel.

Különfélék:

Esküvő. Molnár József és Máté Ella f. évi október hó 4-én tartották esküvőjüket Szergényben.

Amikor „Az Erdő” hasábjain a fiatal párhoz szerencsekívánatainkat eljuttatjuk, kérjük az Ūristent, egymáshoz való szeretetüket a legvégső időkig tartsa meg.

Halálozás. Csepi László kartársunk november hó 9-én Budapesten az Új Szent János-kórházban, hosszabb szenvedés után, életének 44. évében elhunyt.

Régi tagját veszítette el benne az egyesületünk, akinek emlékét mindenkor kegyelettel őrizzük.

Pénztári beszámoló.

Október havi befizetések folytatása: Donázy Ferenc Kisnépalma 5, Bárány Sándor Kisújszállás 10, Komáromy László Kecskemét 12, Stumpf László Pilismarót 6'50, Kovancz Ferenc Esztergom 10, Fekete László Debrecen 5, Csillik Gyula Győrszentiván 6, Pankasz István Bánokszentgyörgy 1'50, Zwillingner Andor Szilvásvárad 2, Póczos Sándor Hasznoszsilló 5, Gr. Széchényi Viktor pusztaszemesi erdészete Pusztaszemes 5'20, Kovács József Budapest 5, Deák László Debrecen 6, Takács János Nagyjáplánpuszta 10, Gráczi Ferenc Sávoly 5, Rádóczy Gyula Szentantalfa 12'50 P. Összes befizetés október hóban: 724'97 pengő.

November hóban befizettek: Járányi (Jauch) Ferenc Józsefháza 6, Takács László Törökkoppány 12'10, Kiss József Keszü 4, Bánfai Mihály Diósgyőr 3, Hegyi János Veszprém 2, Tüttő János Bucsatelep 3, Somos Gyula Miskolc 20, Vigh Gyula Nyirmártonfalva 2, Szörényi József Kaposvár 2, Halápi József Tapolca 1'50, Sebők Sándor Budapest 10, Németh József Körmen 6, R. Kovács István Erzsébelliget 6, Mészáros János Eger 3, Pörcz Sándor Gödöllő 5, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 3, Bátor József Csatártó 3, Pálmai József Tóváros 5, Kolozsváry István Királyhalom 3, Prókay Gyula Vasgyár 10, Illés István Bak 4, Czepezcauer Pál Miskolc 10, Kiricsi Zoltán Mikóháza 2, Erdösi József Arló 4, Perger Ferenc Kisszékely 3, Zsurilla Antalné Hámor 1'50, Becsei Gábor Egerbakta 5, Balogh Lajos Esztergom 3, Simon Dezső Fót 3, Ézsi Lajos Baja 12, Simon Péter Iszkaszentgyörgy 5, Kalász István Balassagyarmat 7'50, özv. vitéz Bézy Imréné Debrecen 5, Varsányi József Lovasberény 5, Vargyos András Sopronkövesd 12, Bácsi Béla Balatonendréd 5, Kovács Ferenc Királyszállás 6, K. Tóth Tamás Pilisszentlászló 5, Keszthelyi Gábor Igar 5, Mata László Egerbakta 5, Solymosi János Budapest 12, Császár Lajos Lakócsa 5, Grellneth János Zalaerdőd 4, Sümeghy István Felsőszeleste 10, Forgács Mihály Fedémes 4, Zsidy Lajos Hetes 2, Farkas Jenő Réde 6, Kozma András Debrecen 10, Szegedi Mihály Szomód 3, Kósa József Nagykovácsi 3, Hencsei József Újhuta 6, Bretus László Kocsér 5, vitéz Körösi András Egerbakta 6, Kovács Lajos Tornyospálca 10, Glöckler József Köblény 2, Horváth István Újkér 2, Bagi József Tompa 12, Cservenka Ferenc és Társai Tata 26'50, Hoffer Ferenc Mecsekfalja 12, Bekes Dezső Budapest 3, Kovács József Eplény 6, Lengyel János Bodrogolaszi 3, Zöldi Ferenc Nagykőrös 5, Német Ferenc Uzsa 5, Garami Árpád Jávorkút 6'02, Patakfalvi József Nagykanizsa 2, Gaál Dániel Újhuta 4'58, Bali János Somogyhárságy 6, Stumpf László Pilismarót 5, Timár Ferenc Pilisszentlélek 10, Hevesi József Esztergom 44'20, Nagy István Esztergom 2, Szabó Ferenc Mezőtúr 6, Horváth Károly Bárándpuszta 4, Sági János Budapest 12, Miltényi János Gödöllő 3, Szabó Ferenc Uzsa 3, Mayer Ferenc Kerkánypalu 4, Deáky Dezső Kaposvár 2, Könczöl Kálmán Zalaapáti 4, Lovász József Zalaapáti 3, Kapoli Pál Letenye 1'50, Molnár István Debrecen 27'12, Ughy Antal Zalaegerszeg 12, Doktor Antal Vadaskert 6, Bősze József Bak 1'50, Szalay Sándor Angéla-puszta 6, Hessz József Iharkút 4, Matkovics Antal Balatonmagyaród 3, Braunsteiner László Diósjenő 6, Kalmár Imre Szany 10, Halomházi Pál Isaszeg 1'50 pengő. Lapunk legközelebbi számában folytatom.

Mint a múlt hónapban és ezekután, — hogy a pénzügyi dolgok együtt legyenek — a jövőben is, mindig itt fogom nyugtázni a kartársaink által beküldött és a zászlónk megvalósulására szolgáló szíves adományokat.

A zászlóalapra november hóban befizettek: Tüttő János Bucsatelep 2, Forgács Mihály Fedémes 5, Garami Árpád Jávorkút 5 pengő.

Adakozó kartársainknak az egyesület nevében ezúton is hálás köszönetet mondunk.

Egy kitöltetlen csekken egyesületünkhöz érkezett 1'50 P. amelyet mivel név és lakhely feltüntetése nélkül jött, nem tudok elszámolni. Mindössze ennyi van a csekken „Zabák 19.“, a postabélyegzőn ez áll: Hosszúhetény 1937. nov. 3. 13. Felkérem kartársaimat, akik ebben az időben Hosszúhetényen adtak fel pénzt, érdeklődjenek az ottani kartársak körében, hogy ki adta fel a fenti összeget és milyen célra, mert így nem tudom kinek, s mire elszámolni.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József

egyesületi főszámvevő.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papirkosárba kerülnek.)

Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendők szerkesztőségünkhöz.

Deák László Debrecen. Tagsági díja — mint ön is megjegyezte — 1937. év végéig rendezve van.

Tüttő János Bucsatelep. Tagdíja a november 1-én feladott 3— P-vel 1938. év október hó végéig rendezve van. Tudniillik önt féltagdíjasnak tartjuk nyilván; de nagyon kérjük, hogy amennyiben jövedelme megengedi azt, hogy egész tagdíjas legyen, tudassa ezt velünk, mivel féltagdíjat csak a nagyon rászorulóknak és az állásnélkülieknek engedélyezhetünk. Reméljük, hogy önnek, mint fővadásznak lesz annyi jövedelme, hogy 1938-tól kezdődőleg az egész tagdíjat, vagyis a havi 1— P-t ki tudja fizetni. Igen természetes, hogy egész tagdíj fizetéssel a temetkezési segélye, illetve jogosultsága is 50%-al emelkedni fog.

R. Kovács István Erzsébetliget. Tagdíjhátraléka a nov. 2-án feladott 6 P elkönyvelése után 1938. év végéig 19.46 P.

Prókay Gyula Vasgyár. A nov. hó 2-án feladott 10.00 P elkönyvelése után fennálló tagdíjhátraléka 1947. év végéig 29.24 P.

K. Tóth Tamás Sikáros. Tagdíjhátraléka nem mint Ön Irta, 1937. év október 1-ig, hanem 1937. év szeptember 1-ig van rendezve.

Zsidy Lajos Hetes. Tagdíjhátraléka nincsen. A beküldött 2 P már 1938. évre lett elszámolva. Ilyenformán tagdíja — mivel ön féltagdíjas — 1938. év április hó végéig rendezve van.

Kósa József Nagykovácsi. Igen. Úgy van, amint ön írja. Összes befizetése tagdíjra eddig 90 P, ebből hozzáánk 80 P-t és az ügyész úrhoz 12 P-t küldött be, amelyből 2 P ügyvédi kö tségre ment és 10 P. tagdíjra. Tehát tagdíjra eddig összesen 90 P-t fizetett be.

Lengyel János Bodrogolaszi. Az ön által reklamált 1937. év július havában feladott 3 P egyesületünkhöz — sajnos — mindeztideig nem futott be. Arra kérjük, hogy az ottani pósta-hivatalnál jelentse be, hogy a még július hóban feladott 3 P a címzetthez nem érkezett meg. Kutassák ki, hogy hol akadt meg és miért? Előfizetési díja amennyiben a feladott 3 P is megérkezik hozzáánk, úgy 1937. év végéig rendezve lesz.

Bekes Dezső Budapest. A nov. hó 8-án feladott 3 P-vel tagdíja 1937. év végéig rendezve van.

Kováts József Eplény, Tagdíja 1937. év végéig rendezve van.

Stumpf László Pilismarót. Tagdíja 1937. év végéig rendezve van.

Matkovics Antal Balatonmagyaród. Lapelőfizetési tartozása a beküldött 3 P elkönyvelése után 15 P. 1937. július hó 1-től mint féltagdíjast, tagnak tartjuk nyilván. Tagsági díja 1937. év végéig rendezve van.

